

BULLARIUM

ROMANUM

P. P. II. 6

BULLARUM
DIPLOMATUM ET PRIVILEGIORUM
SANCTORUM ROMANORUM PONTIFICUM
TAURINENSIS EDITIO

LOCUPLETIOR FACTA

COLLECTIONE NOVISSIMA PLURIMUM BREVIVM, EPISTOLARVM, DECRETORVM ACTORVMQVE S. SEDIS

A S. LEONE MAGNO USQUE AD PRAESENS

CURA ET STUDIO

COLLEGII ADLECTI ROMAE VIRORV S. THEOLOGIAE ET Ss. CANONVM PERITORVM

QUAM

SS. D. N. PIUS PAPA IX

APOSTOLICA BENEDICTIONE EREXIT

AUSPICANTE

EMO AC REVM DNO S. R. E. CARDINALI

ALOYSIO BILIO.

TOMUS XXII

BENEDICTVS XIII (ab an. MDCCXXIV ad an. MDCCXXX).

AUGUSTAE TAURINORVM
A. VECCO ET SOCIIS EDITORIBVS
SUCCESS. SEBASTIANI FRANCO ET FILIORVM
M DCCC LXXI.

LECTORI BENEVOLO

EDITORES TAURINENSES

S.

Tercentas, una minus, Benedicti PP. XIII Constitutiones, quotquot nempe huius Pontificis, partim in tomo XI editionis Mainardianae a pag. 279, partim in tomo XII per totum, recensuerat cl. Cocquelines, nos tribus vix mensibus elaboratas uno isto volumine commodius concinniusque collegimus. Posthac nonnisi ducentae et septem supra septuaginta Clementis XII Bullae nobis edendae supererunt, ut ad finem magnae Collectionis Cocquelinianae, quam nobis primum recudendam secundisque curis nostris adornandam proposueramus, feliciter perveniamus: quibus profecto imprimendis reliquum anni decurrentis quadrimestre satis superque erit, adeo ut adamussim id re ipsa adimpleamus, quod ante tres annos in praefatiuncula ad tomum xv verbo promisimus, antequam ad finem vergeret annus Reparatae Salutis MDCCCLXXI, nos totum opus Mainardianum viginti quatuor tomis editionis nostrae comprehensum daturos.

Hoc porro tum temporis tum operis nostri momento, dum priorem longissimi cursus metam iam iam feliciter arripimus, e re duximus fore, ut amicam quamdam cum subscriptoribus, iisdemque veris adiutoribus Editionis nostrae, tum eorum quae hucusque peregimus, tum eorum quae nobis adhuc peragenda restarent, rationem supputationemque ineamus.

Opus hocce, quod omni fere vi destitutum repereramus, cuius decem vix tomi decem annorum spatio interpolatim prodierant, quum illud Ecclesiae Catholicae apprime utile, Summoque Hierarchae Pio PP. IX acceptissimum esse noverimus, audacter nos quatuor ante annos¹ ulnis veluti nostris relevandum curisque nostris fovendum suscepimus, brevique duodecim tomis adauctum, eo tandem praeter omnium expectationem perduximus, ut iam sibi ipsi sufficiat; eruditis enim perspecta res est, Magnum Bullarium Romanum Mainardi-Cocquelinianum, cui intra quatuor menses certo certius coronidem imponemus, unum quoddam per se totum atque praecipuum constituere, cuius veluti additamenta habentur tum *Magni Bullarii Romani Continuatio* a Benedicto XIV et deinceps, tum ea, quam nos edere iam coepimus, nova diplomatum pontificiorum nunquam in Bullario Romano editorum *Appendix*.

Fidem itaque, quantum erat nostri, satis superque exsolvimus, illudque multum, quod ingentibus, quarum in dies necessum erat, expensis deerat, atque hucusque defuit praecipua subscriptorum, aere nostro supplevimus. Ast nemo praesumat, nos per nos ipsos ad finem usque in opere

¹ Primus e nostro Typographeo tomus, totius collectionis XI, prodit xv kal. iulii anni MDCCCLXVII.

posse persistere. Iam saepe monuimus, catholicum opus nonnisi catholicis quodammodo iunctis viribus fore consummandum. Insuper verebamur, ne plerisque etiam illorum, qui ab initio huic editioni nomen suum dederunt, atque hucusque in fide manserunt, oneri essemus, dum coacte potius quam libenter volumina nostra forsitan accipiunt, pro iisque pretia persolvunt. Hisce de causis, ante duos menses, folio per nos apposite edito atque per orbem distributo, cui titulus *Specimen Editionis Taurinensis Magni Bullarii Romani* XVI iunii MDCCCLXXI, omnibus notum fecimus, pristinam obligationem pro priori tantummodo Operis nostri parte, quae ad finem properat, valituram; quoad alteram vero tertiamque partem, novam nos subscriptionem inituros.

Rogamus itaque obtestamurque quotquot editionem hanc nostram usque ad Pium IX perducere desiderant, ut quanto citius, dum nos duo postrema prioris partis volumina paramus, ad nos, aut ad bibliopolas apud quos volumina nostra veniunt prostant, novas transmittant schedulas subscriptionis pro *Continuatione Magni Bullarii Romani*, vel pro *Appendice*, vel pro utraque, ut et nos, iis supputatis, si pares impensis, quae necesse sunt, eas invenerimus, accincti paratque operi absque ulla interruptione ac mora proseguendo inveniamur.

Haec semel innuisse sufficiat: ceterum favorem tuum, Lector benevole, expectamus. Vale.

Augustae Taurinorum, kal. septembris MDCCCLXXI.

A. VECCO ET SOCIJ.

INDICULUS

SS. PONTIFICUM CONSTITUTIONUM

QUAE IN TOMO XXII

EXTRA ORDINEM CHRONOLOGICUM VAGANTUR.

<i>Datum A. D.</i>		<i>Pag.</i>
MARTINUS V.		
29 iunii	1419 Sincerae devotionis	558
PAULUS IV.		
6 iulii	1557 Cum, sicut accepimus	411
6 iunii	1559 Cum alias, postquam	409
PIUS V.		
12 iulii	1566 Romani Pontificis providentia	416
13 februarii	1567 Ad immarcessibile	413
SIXTUS V.		
20 februarii	1589 Benignitas Apostolicae Sedis	231
GREGORIUS XIV.		
5 aprilis	1591 Quam uberes et salutiferos fructus	419
PAULUS V.		
4 aprilis	1612 In Apostolicae Sedis speculâ	421
GREGORIUS XV.		
16 octobris	1621 In Apostolicae Sedis speculâ	423
8 novembris	1621 Alias, cum felicis recordationis Paulo Papa V.	303
25 februarii	1622 Quoniam nemo	424
URBANUS VIII.		
18 maii	1635 Circumspecta R. Pont.	612
30 maii	1639 Exponi nobis nuper fecit	233
CLEMENS IX.		
6 octobris	1668 Ecclesiae catholicae	302
INNOCENTIUS XI.		
22 martii	1687 Alias in causâ iurisdictionis	236
CLEMENS XI.		
29 martii	1704 Emanarunt a Congregatione	366

ADVERTENTIA. Tabulam *novi ordinis* cum *ordine veteri* comparati omittimus, quia, una minimâ mutatione exceptâ, quam suo loco notavimus, alter alteri admissim respondet.

INDEX

LECTIONUM VEL MENDOSARUM VEL DUBIARUM

EDITIONIS ROMANAE

QUIBUS OPPONUNTUR SINGULIS SINGULAE EMENDATIONES VEL LECTIONES

NOSTRAE EDITIONIS

(Vide Adv. tom. xi pag. xii).

<i>Edst. Rom. Main. Tom. xi.</i>		<i>Edst. Rom. Tom. xxii.</i>
<i>Pag.</i> 279 b linea 12 ult. saluti		<i>Pag.</i> 1 b linea 16 saluti
" 280 a " 31 co		" 2 a " 4 ult. co
" 280 b " 2 piissime		" 3 a " 2 piissima
" 280 b " 20 pergratum		" 3 a " 23 pergratum
" 280 b " 19 ult. alu		" 3 b " 17 alus
" 280 b " 18 ult. miraculis per		" 3 b " 18 miramini
" 280 b " 12 ult. Et		" 3 b " 25 Et
" 280 b " 11 ult. agris		" 3 b " 27 agris
" 280 b " 1 ult. sub dio		" 3 b " 2 ult. sub dio
" 281 a " 5 Deo		" 4 a " 6 Deo
" 281 a " 5 sacram		" 4 a " 6 sacram
" 281 a " 17 sacram		" 4 a " 19 sacram
" 281 a " 33 eam		" 4 b " 1 eamdem
" 281 a " 34 ut		" 4 b " 1 et
" 281 b " 23 in eiusdem		" 5 a " 10 ult. eiusdem
" 281 b " 6 ult. munitae		" 5 b " 4 ult. munita
" 281 b " 5 ult. sicuti		" 5 b " 2 ult. sicuti
" 283 a " 1 ult. andiri		" 8 a " 17 ult. annis
" 284 a " 23 purificationis		" 9 b " 8 purificationes
" 284 b " 30 ult. collectae		" 10 b " 23 collecta
" 287 b " 31 sicuti		" 15 b " 4 sicula
" 289 a " 2 accederent		" 17 a " 17 accederent
" 289 a " 12 societati		" 17 a " 14 ult. sociati
" 289 a " 40 mo, xv kalendas		" 17 b " 10 mox, v kalendas
" 289 a " 9 ult. educat		" 18 a " 2 educatur
" 289 b " 20 consilio		" 18 a " 9 ult. consilium
" 290 a " 8 posponeret. Urbs tota su spexit menses quatuor		" 19 a " 19 posponeret. Urbs tota su spexit. Menses qua tuor
" 290 b " 20 ult. missa		" 20 b " 23 missam
" 291 a " 22 ult. missa		" 21 b " 15 missam
" 291 b " 16 munitae		" 22 a " 15 munita

Bull. Rom. — Vol. XXII. B

Pag. 291 b linea 17	sicuti	Pag. 22 a » 17	sicubi
» 293 b » 12	iterum	» 25 a » 5	iturum
» 294 b » 29 ult.	episcopo	» 27 a » 16 ult.	episcopio
» 297 b » 7	accederet	» 31 b » 15 ult.	accenderet
» 298 b » 11	et quae	» 33 b » 18	atque
» 299 a » 36	sicuti	» 34 b » 4 ult.	sicubi
» 301 a » 9	lethales	» 37 b » 1	lethalis
» 301 b » 9 ult.	maxime	» 39 a » 23	maxima
» 304 a » 2	patet factis	» 42 a » 16 ult.	patris (?)
» 317 a » 29 ult.	sit	» 50 b » 9 ult.	dignata sit
» 317 b » 7	impendere	» 51 a » 10 ult.	impendimus
» 319 b » 33 ult.	privilegia	» 53 a » 18 ult.	privilegia huiusmodi
» 320 a » 19	pariter	» 54 a » 1	caelestia pariter
» 321 a » 23 ult.	nostris	» 55 a » 15	nostis
» 324 b » 27 ult.	ceterisque	» 61 b » 1 ult.	ceterisque
» 325 a » 8	illisque	» 62 a » 5 ult.	illis, inquam,
» 325 b » 4	ea	» 63 a » 16 ult.	ut eae
» 326 a » 24	inveniat	» 64 b » 3	investiatur
» 331 a » 22	addixerit	» 73 a » 19	addixerint
» 331 a » 25 ult.	tum ex regulari coetu	» 73 a » 14 ult.	tum ex clero saeculari, tum ex regulari coetu
» 331 a » 5	sub	» 73 b » 9	sive
» 331 b » 37	et quae	» 74 a » 4	atque
» 332 a » 27	plures	» 74 b » 22	pluries
» 334 a » 11 ult.	existent	» 79 a » 4 ult.	existunt
» 336 b » 9	persolveret	» 82 a » 1 ult.	persolverat
» 336 b » 21	largiter	» 82 b » 15	largitor
» 336 b » 27	codem	» 82 b » 23	eidem
» 336 b » 27	praedecessore	» 82 b » 23	praedecessori
» 336 b » 42	fuera, uti	» 83 a » 1	uti
» 339 a » 11	ex	» 87 a » 4	et
» 339 a » 13	Motu	» 87 a » 7	motus
» 339 a » 15	directioni	» 87 a » 9	. . . (?)
» 339 a » 21 ult.	Clementem VIII	» 87 b » 8	Clementem VII
» 339 a » 20 ult.	substitutione	» 87 b » 10	substitutione
» 339 b » 18	obtinebat eius in hac parte	» 88 a » 10	obtinebat, in hac parte
» 339 b » 38	debitis	» 88 a » 9 ult.	debitae
» 340 a » 15	et	» 89 a » 1	et alias
» 340 a » 17 ult.	nec	» 89 b » 3	ne
» 340 a » 12 ult.	intromittere	» 89 b » 9	intromitterent
» 340 a » 9 ult.	alias	» 89 b » 13	alios
» 341 a » 14 ult.	nostris	» 91 a » 9 ult.	nostri
» 342 b » 11	huiusmodi	» 91 a » 5	huiusmodi dignitate
» 347 a » 12 ult.	perennet	» 97 b » 10	perennet
» 349 a » 14 ult.	pervenerunt	» 98 b » 4 ult.	pervenerint
» 349 a » 6 ult.	asportasse	» 99 a » 5	asportans
» 356 a » 27 ult.	trahentium	» 100 b » 15	tendentium
» 357 a » 16 ult.	accepimus	» 102 b » 1	accepimus, et
» 358 a » 27	quos	» 104 a » 1	quas
» 358 a » 32	conservatorum	» 104 a » 6	conservatorem
» 358 a » 20 ult.	indulgeri, ac indultum	» 104 a » 16 ult.	indulgeri, indultum
» 358 b » 20 ult.	et ut	» 105 a » 8	ut
» 359 a » 2	praedicti	» 105 a » 6	a praedicti
» 359 a » 36	et	» 105 b » 10 ult.	in
» 359 b » 20	ullatenus	» 106 b » 10	nullatenus
» 360 a » 2	et	» 107 a » 10	ea
» 360 b » 30 ult.	quoad	» 108 b » 1	apud
» 369 b » 29 ult.	quibus	» 108 b » 2	quibusvis

Pag. 361 b linea 29	probatas	Pag. 110 a linea 17	probatas
» 361 b » 32	fructum	» 110 a » 21	fructum
» 361 b » 17 ult.	Concilio	» 110 b » 3	consilio
» 361 b » 11 ult.	ac veritate	» 110 b » 8	vi ac veritate
» 361 b » 8 ult.	coniunctae	» 110 b » 12	convictae
» 362 a » 15	Dilecti filii	» 111 a » 2 ult.	(nota) Sicut angeli
» 362 a » 18	decurrere	» 111 a » 4	decurrere
» 362 a » 35	edicere	» 111 a » 23	ediscere
» 362 a » 40	intellectum	» 111 a » 7 ult.	intellectu
» 362 b » 30	ad	» 112 a » 15	ac
» 362 b » 27 ult.	consuetudinem	» 112 a » 8 ult.	consuetudines
» 363 a » 22	hinc	» 113 a » 1	hic
» 363 b » 21	eorundem	» 113 b » 6 ult.	eorundem
» 364 b » 16	et quod	» 115 b » 22	eo quod
» 366 a » 3	universalibus	» 118 a » 16 ult.	in universalibus
» 366 b » 33	ac illis	» 119 b » 22	ac ab illis
» 367 a » 10	archiepiscopi	» 120 a » 19	archiepiscopis
» 373 a » 23 ult.	definitorem	» 121 b » 8 ult.	definitorem
» 374 a » 26 ult.	monasteriis	» 123 b » 7	in monasteriis
» 375 b » 3 ult.	intercedit	» 126 a » 17 ult.	intercedit
» 376 b » 17 ult.	in	» 127 b » 14 ult.	cum
» 378 b » 8	adductis	» 130 a » 1	adducti
» 378 b » 27	praedictam	» 130 a » 22	praedictarum
» 379 a » 20	detegunt	» 131 a » 6	degunt
» 381 a » 29 ult.	profligationem	» 134 b » 19	profligationem
» 381 a » 21 ult.	baiulatus	» 134 b » 26	baiulatus
» 384 a » 13	illique	» 135 a » 3 ult.	illisque
» 384 b » 27 ult.	ad	» 136 b » 17	ab
» 384 b » 9 ult.	alibi	» 136 b » 6 ult.	nullibi
» 385 a » 5	acceptas	» 137 a » 11	exceptas
» 389 b » 1	mirabiliter	» 138 a » 4 ult.	miserabiliter
» 390 a » 6	In supra	» 139 b » 17 ult.	In supremo
» 390 a » 6 ult.	in	» 140 a » 17	id
» 391 b » 22	seriem	» 142 a » 15 ult.	serie
» 391 b » 12 ult.	vitalis et collegialiter	» 142 b » 15 ult.	vitalis collegialiter
» 392 a » 32 ult.	etiam	» 143 b » 2	aut etiam
» 394 a » 11	complectens	» 146 b » 7 ult.	Complutensi (*)
» 394 a » 24	nobis	» 147 a » 9	Cum nobis
» 394 a » 25	a scholis	» 147 a » 10	scholis
» 394 a » 25	ex doctrina	» 147 a » 11	a doctrina
» 394 b » 5 ult.	apostolum	» 148 a » 18 ult.	apostolorum
» 395 b » 1	plurimum	» 149 a » 26	plurimum
» 395 b » 30 ult.	vitam	» 149 b » 16 ult.	viam
» 398 a » 22	ut	» 153 b » 8 ult.	aut
» 398 b » 31	constet	» 154 b » 4 ult.	constat
» 398 b » 32	emanavit	» 154 b » 3 ult.	emanaverit
» 398 b » 13 ult.	volumus	» 155 a » 14 ult.	volumus
» 398 b » 12 ult.	urgeret	» 155 a » 13 ult.	urgeret
» 400 b » 19	sit	» 158 a » 8 ult.	fuit
» 400 b » 7 ult.	clericali	» 159 a » 1	laicali
» 401 b » 24 ult.	studemus	» 160 b » 5	studemus
» 403 b » 11 ult.	praefectus	» 164 a » 8	praefecti
» 405 b » 6	ad se	» 166 b » 12 ult.	ab se
» 406 b » 23 ult.	aliis	» 169 a » 4	alias
» 409 a » 27 ult.	absolutos	» 173 a » 1 ult.	absolutas
» 409 b » 40	forma	» 174 a » 23	forma servanda foret
» 409 b » 40	tenore	» 174 a » 23	tenores
» 409 b » 1 ult.	scientiam	» 174 b » 13	scientia

Edit. Rom. Main. Tom. xi.

Pag. 410 a	linea 23 ult.	baiulativibus
" 410 a	" 14	praestare
" 411 a	" 7	antedictos
" 411 a	" 36	Congregationi
" 411 a	" 38	Congregationi
" 411 a	" 10 ult.	redituum
" 411 a	" 9 ult.	recta
" 413 a	" 9	occasionum
" 413 b	" 25	notari
" 414 a	" 22 ult.	ignorantiam
" 416 a	" 25 ult.	19
" 416 a	" 1 ult.	diecisette
" 416 b	" 11	proponere
" 417 b	" 21 ult.	sacrarum
" 419 a	" 22 ult.	irrogetur
" 419 a	" 6 ult.	facti
" 419 b	" 10	tam
" 419 b	" 32	VIII
" 421 a	" 27	obsequentes
" 421 b	" 22	possint
" 422 b	" 31	partis
" 422 b	" 14 ult.	quo
" 423 a	" 14	praesentetur
" 423 a	" 16	meliori
" 423 a	" 29 ult.	quantitati
" 423 a	" 28 ult.	valori
" 423 a	" 5 ult.	rationabilis
" 423 a	" 4 ult.	talis
" 423 b	" 24 ult.	visitationum
" 423 b	" 9 ult.	vocati
" 423 b	" 3 ult.	collegiis
" 424 b	" 15	anno i.

Edit. Taur. Tom. xxi.

Pag. 175 a	linea 16 ult.	baiulativibus
" 175 b	" 18 ult.	portare (?)
" 176 b	" 10	per antedictos
" 176 b	" 1 ult.	Congregationis
" 177 a	" 2	Congregationis
" 177 a	" 13 ult.	redituum
" 177 a	" 12 ult.	recto
" 180 a	" 19 ult.	occasionem
" 181 a	" 5 ult.	vocari
" 182 b	" 10	ignorantia
" 186 a	" 8	18
" 188 a	" 11 ult.	diecisette
" 188 a	" 2 ult.	proponere tre
" 188 a	" 15	sacrorum
" 189 a	" 26	irrogaretur
" 189 b	" 1	fassi
" 189 b	" 19	iam
" 190 a	" 4	VII
" 192 b	" 20	obsequens
" 193 b	" 7	possit
" 195 b	" 2	paris
" 195 b	" 17 ult.	qua
" 196 a	" 16	praesententur
" 196 a	" 18	melioris
" 196 a	" 5	quantitatis
" 196 b	" 8	valoris
" 196 b	" 8 ult.	rationabili
" 196 b	" 7 ult.	tali
" 197 b	" 9	visitationem
" 197 b	" 16 ult.	vocatis
" 197 b	" 9 ult.	conciliis
" 198 a	" 8 ult.	anno ii

Edit. Rom. Main. Tom. xii.

Pag. 2 a	linea 32	emersit
" 2 b	" 13 ult.	indicio
" 5 b	" 22 ult.	in sacra Rituum Congregatione benigne
" 5 b	" 19 ult.	Cum
" 6 a	" 24 ult.	digna est
" 6 b	" 5	vel studiorum
" 7 a	" 3	constabiliamus
" 7 a	" 27 ult.	domos
" 7 b	" 2	praedictus
" 8 b	" 27 ult.	promerita
" 8 b	" 22 ult.	aedificia
" 8 b	" 18 ult.	omnibusque et singulis praemissis nobis ut praefertur expositis
" 8 b	" 9 ult.	ut
" 9 a	" 31	concothedralis
" 9 b	" 8	in eorum
" 10 b	" 30 ult.	quae tollendis
" 11 b	" 18	seu
" 11 b	" 24	ut

Pag. 199 b	linea 13 ult.	emerserit
" 201 a	" 11	indicia
" 206 a	" 11 ult.	in sacra Rituum Congregatione relatis, eadem S. Congregatio benigne
" 206 a	" 1 ult.	Cum autem
" 207 a	" 11	dignata est
" 207 b	" 8	vel particularium studiorum
" 208 a	" 6 ult.	constabiliamus
" 208 b	" 1 ult.	domus
" 209 a	" 13 ult.	praedictas
" 211 b	" 9	quem pro meritis
" 211 b	" 16	aedificari
" 211 b	" 20	omniaque et singula praemissa, nobis ut praefertur exposita
" 211 b	" 0 ult.	ac
" 212 a	" 8 ult.	concothedralem
" 213 a	" 4	tam in eorum
" 215 a	" 15	quae pro tollendis
" 216 b	" 13	sed
" 216 b	" 21	aut

Edit. Rom. Main. Tom. xii.

Pag. 12 b	linea 25	earumdem
" 12 b	(nota ad rub.)	24 ult. 28 iulii
" 13 a	" 8	libertatis
" 13 a	" 10	uberiores
" 13 b	" 29 ult.	eosque
" 14 a	" 16	concessa
" 14 a	" 33	fratres et personae
" 14 a	" 37	regularium
" 14 a	" 12 ult.	procuratoris generalis
" 14 b	" 20	subventionem
" 14 b	" 19	manutentionem
" 14 b	" 32 ult.	possident
" 15 a	" 6 ult.	concessa fuissent
" 16 a	" 24	pro illorum
" 16 a	" 34	possint
" 17 b	" 38 ult.	eorumque alio
" 17 b	" 2 ult.	in eisdem praesentibus
" 18 a	" 32	praedictorum
" 18 a	" 33	aliorumque
" 18 a	" 1 ult.	speciali
" 18 b	" 7 ult.	aperitionis
" 19 b	" 23	illustraverunt
" 19 b	" 22 ult.	praedicti
" 20 a	" 1	religionis
" 20 a	" 27	intercedit
" 20 a	" 3 ult.	ecclesiae
" 20 b	" 2	nostris
" 20 b	" 24	aliis
" 20 b	" 14 ult.	alias
" 20 b	" 13 ult.	existenti
" 20 b	" 12 ult.	expositum fuit
" 21 a	" 28 ult.	decernentes
" 21 a	" 1 ult.	et
" 22 b	" 21	illisque
" 23 a	" 19 ult.	pari
" 23 b	" 17	abbatibus
" 25 a	" 12 ult.	erectio
" 25 b	" 8	vobis
" 26 a	" 23 ult.	23
" 26 b	" 23	is
" 27 b	" 19 ult.	ex
" 27 b	" 29	divinarum
" 27 b	" 17 ult.	intentionis nostrae
" 27 b	" 16 ult.	quolibet
" 28 a	" 11	unquam
" 28 a	" 38 ult.	statutum
" 28 a	" 10 ult.	nostris
" 28 a	" 11 ult.	roboratis
" 28 b	" 5	per quascumque
" 28 b	" 37	iunii
" 30 a	" 19	parochiales
" 30 a	" 28	convertendum
" 30 a	" 28	dicti
" 30 b	" 41	et causa in patribus inter
" 30 b	" 13	nullo
" 31 a	" 38	deficientiam
" 31 a	" 15 ult.	illasque

Edit. Taur. Tom. xxi.

Pag. 218 b	linea 3	ut earumdem
" 218 b	(nota)	2 ult. 21 iulii
" 219 a	" 11	liberalitatis
" 219 a	" 14	uberiores fructus
" 219 b	" 6	eisque
" 221 a	" 5	concessa fuissent
" 221 a	" 11 ult.	fratresque et personas
" 221 a	" 7 ult.	regularum
" 221 b	" 19	procuratoribus generalibus
" 222 a	" 13	subventiones
" 222 a	" 12	manutentioni
" 222 a	" 9 ult.	possidet
" 223 b	" 14	concessa fuissent) concessa esse et fore
" 224 b	" 3 ult.	ac pro illorum
" 225 a	" 10	possint
" 227 b	" 13 ult.	eorumque aliquo
" 228 a	" 15 ult.	in eisdem de praesentibus
" 228 b	" 25	praedictarum
" 228 b	" 26	aliarumque
" 229 a	" 19 ult.	specialiter
" 230 a	" 5	aperitione
" 231 a	" 7 ult.	illustraverunt
" 231 b	" 16	praepediti
" 232 a	" 1	pro religionis
" 232 a	" 13 ult.	accedit
" 232 b	" 7 ult.	ecclesias
" 232 b	" 2 ult.	nostrae
" 233 a	" 22	alias
" 233 b	" 18	cum alias
" 233 b	" 20	existentis
" 233 b	" 21	expositum fuerit
" 234 a	" 5 ult.	decernens
" 234 b	" 18 ult.	ut
" 236 b	" 9 ult.	illisque
" 238 a	" 15	parati
" 238 b	" 12	abbatialis
" 241 b	" 9 ult.	electio
" 242 a	" 11	vos
" 243 a	" 4 ult.	13
" 244 a	" 4	iis
" 244 a	" 5 ult.	sex
" 245 b	" 2 ult.	diurnarum
" 246 a	" 15 ult.	intentio nostra
" 246 a	" 14 ult.	quodlibet
" 246 b	" 18	quemquam
" 247 a	" 1	statum
" 247 a	" 19 ult.	nostrae
" 247 a	" 10 ult.	roboratis statutis
" 247 b	" 9	aut per quascumque
" 248 a	" 2	septembris
" 250 a	" 7 ult.	parochialis
" 250 b	" 5	convertissent
" 250 b	" 5	rektoribus dicti
" 250 b	" 21	et causa inter
" 251 a	" 17 ult.	nulla
" 252 b	" 7	deficientium
" 252 b	" 13 ult.	illisque

Edit. Main. Taur. Tom. XII.			Edit. Taur. Tom. XIII.		
Pag.	31 a linea	8 ult. annis	Pag.	252 b linea	6 ult. anni
"	31 a "	8 ult. paschalis	"	252 b "	5 ult. paschali
"	31 b "	35 ult. permissa	"	253 b "	1 praemissa
"	31 b "	4 ult. ea	"	253 b "	6 ult. eis
"	32 a "	9 clausula	"	254 a "	9 regula
"	32 b "	24 excogitationis	"	255 a "	19 excogitationes
"	32 b "	40 dispendiorum	"	255 a "	8 ult. stipendiorum
"	32 b "	12 ult. administrationi	"	255 b "	10 administrationis
"	33 a "	1 praesenti	"	255 b "	22 praedicti
"	34 a "	5 impediri	"	257 b "	9 impedire
"	34 a "	6 ipsi	"	257 b "	10 ipsis
"	34 a "	10 dispensare	"	257 b "	16 dispensari
"	34 a "	36 ult. hospitalitatis... exercenda	"	258 a "	1 hospitalitatis officiis... exercendis
"	34 a "	7 ult. faciendis	"	258 a "	8 ult. faciendas
"	34 b "	14 ult. moram	"	259 a "	20 moras
"	35 a "	33 hospitalium	"	259 b "	15 ult. et hospitalium
"	35 a "	7 ult. quo	"	260 a "	23 quod
"	35 a "	5 ult. nec	"	260 a "	25 ne
"	35 a "	3 ult. occurrat	"	260 a "	27 occurrat
"	35 b "	24 ult. et	"	260 b "	3 ult. ut
"	35 b "	15 ult. habeant	"	261 a "	8 habebant
"	36 a "	12 omnipotentis	"	262 a "	11 ult. omnipotentis gloriam
"	36 a "	21 necessarium	"	262 b "	1 necessarium
"	36 b "	5 ult. dictae	"	263 a "	2 dicatae
"	38 a "	10 se iuvare	"	265 a "	7 se iuvare quemquam
"	40 a "	16 ult. arbitramur	"	269 a "	15 arbitrabitur
"	40 b "	27 laudabili	"	269 b "	16 ult. laudabilis
"	40 b "	33 populiue	"	269 b "	11 ult. suo populiue
"	41 a "	14 et plane	"	270 a "	1 ult. et eo plane
"	41 a "	16 senatorum	"	270 b "	3 senatorem
"	41 a "	28 tamen	"	270 b "	17 tantum
"	41 a "	28 alterius	"	270 b "	18 alternis
"	41 a "	34 alia	"	270 b "	25 aliae
"	41 b "	7 ult. ne	"	272 a "	10 nec
"	43 a "	17 excepto	"	274 a "	23 excepta
"	43 a "	31 ult. praeposito	"	274 b "	6 praeposito et
"	43 a "	5 ult. suffragari	"	274 b "	5 ult. suffragantibus
"	43 b "	12 ult. necessariisque	"	275 b "	20 ult. necessariamque
"	44 a "	19 ult. illorumque	"	276 b "	11 illarumque
"	44 b "	30 ult. pastorum	"	277 a "	14 ult. pastorem
"	45 a "	33 ult. sufficit	"	278 a "	20 sufficit
"	46 a "	12 frumenti	"	279 b "	23 frumento
"	46 a "	17 His dubiis aequas resolutiones	"	279 b "	13 ult. His dubiis
"	46 a "	17 bonorum	"	279 b "	12 ult. bonum
"	46 b "	20 violari	"	280 b "	14 ult. villiori
"	47 a "	17 ut omnibus	"	280 b "	22 ut in omnibus
"	47 a "	23 ult. mores	"	280 a "	14 moras
"	47 a "	22 ult. assequendo	"	282 a "	16 assequendo congruunt
"	47 a "	18 ult. manum	"	282 a "	21 magnum
"	47 b "	5 huiusmodi	"	282 b "	6 quod huiusmodi
"	47 b "	12 et cautionem etiam suscipiendorum et exigendorum	"	282 b "	15 et cautionum etiam suscipiendarum et exigendarum
"	47 b "	20 de qualibet re	"	282 b "	25 de qua libere

1 Sed etiam ed. Main. legit anni.

Edit. Rom. Main. Tom. XII.			Edit. Taur. Tom. XIII.		
Pag.	48 a linea	27 ult. pro	Pag.	283 a linea	5 quae pro
"	48 b "	5 etiamsi	"	283 a "	1 ult. quibus omnibus et singulis, etiamsi
"	49 b "	31 ult. eorumque	"	286 b "	10 earumque
"	50 a "	9 ut	"	287 a "	10 et
"	50 a "	34 atque	"	287 a "	5 ult. eique
"	50 b "	1 revocamus	"	287 b "	5 ult. renovamus
"	50 b "	32 alias	"	288 a "	10 ult. aliis
"	50 b "	39 Hispaniis	"	288 a "	2 ult. pro Hispaniis
"	51 a "	7 ult. assignare, ac valeat	"	289 b "	19 assignare valeat
"	51 b "	6 congruerit	"	289 b "	8 ult. censuerit
"	51 b "	9 animadvertit	"	289 b "	5 ult. animadverterit
"	51 b "	9 aut	"	289 b "	4 ult. ut
"	51 b "	13 poterit	"	290 a "	7 possit
"	52 a "	28 Clemens VIII	"	291 a "	13 Clemens VII
"	52 a "	31 1584	"	291 a "	17 1584
"	52 a "	29 ult. 1588	"	291 a "	12 ult. 1688
"	52 a "	8 tutos	"	291 b "	3 totos (?)
"	52 a "	17 ult. ac	"	291 b "	5 ab
"	52 a "	11 ult. Tertii Ordinis	"	291 b "	11 Tertii Ordines (?)
"	53 a "	14 non permittentes	"	292 b "	10 ult. non permittens
"	53 a "	32 ult. nostri	"	293 a "	21 nostri de una
"	55 b "	12 ult. licet	"	294 b "	8 licet iuxta
"	56 b "	12 eorumque	"	295 b "	16 ult. earumque
"	57 b "	8 ult. antecessorum nostrorum	"	298 a "	14 ult. antecessorem nostrum
"	57 b "	4 ult. aeditum	"	298 a "	10 ult. aedium
"	58 a "	6 iudicii	"	298 b "	1 iudiciis
"	58 a "	22 causâ dilationis	"	298 b "	22 causâ dilatationis
"	58 a "	29 ult. cogatur	"	299 a "	1 cogantur
"	58 a "	22 ult. et ad duobus	"	299 a "	9 et a duobus
"	59 b "	28 traduntur	"	301 b "	6 tradantur
"	59 b "	26 ult. assignantur	"	301 b "	18 ult. assignentur
"	60 a "	25 testamentorum	"	302 a "	2 ult. testatorum
"	60 a "	26 et ultimis	"	302 a "	1 ult. ultimis
"	60 b "	1 stabilita	"	303 a "	2 illibata
"	61 a "	35 caveatur	"	304 a "	5 ult. cavetur
"	61 b "	34 quod fidelium	"	305 a "	12 ult. fidelium
"	62 a "	13 earumdem	"	306 a "	1 ut earumdem
"	62 a "	32 ult. ea qua	"	306 a "	14 ea quae
"	62 b "	20 ult. concederet	"	307 a "	13 ult. concedi peteret
"	62 b "	2 ult. alumnus	"	307 b "	9 alumnis
"	64 a "	31 facientes	"	309 b "	18 facientibus
"	64 a "	42 ipsis	"	309 b "	9 ult. quae adhiberetur ipsis
"	65 a "	28 ult. regularium	"	311 b "	19 regularium praepositorum
"	65 a "	24 ult. Augustinum	"	311 b "	24 Augustum
"	66 a "	26 ult. praedictis	"	313 a "	1 ult. pluribus
"	66 a "	20 ult. concessa	"	313 b "	8 concessa fuerunt
"	66 a "	7 ult. illisque	"	313 b "	24 illiusque
"	66 a "	5 ult. ulterius	"	313 b "	26 alterius
"	68 a "	28 exequatur	"	316 b "	9 ult. exequantur
"	68 b "	16 ult. religiosorum	"	318 a "	6 religionem
"	69 a "	3 adegerint	"	318 a "	14 ult. id egerint
"	69 b "	23 edicta Congregatione	"	319 a "	2 ult. edicta pro Congregatione
"	71 a "	30 ult. Ordinibus	"	322 a "	14 ult. Ordinum
"	71 a "	28 ult. roboratis	"	322 a "	12 ult. roboratis statutis
"	71 b "	3 ult. maturae	"	323 b "	6 mutuae

1 At lectio Main. emendatione non eget.

Pag.	73 a linea 24	recognitio	Pag.	335 b linea 17	recognitio
73 b	7	facta	335 a	10 ult. facta	
73 b	20 ult.	consensu	335 b	1 ult. consensus	
74 a	15	ad universalibus	337 a	6 ult. ad in universalibus	
74 b	32 ult.	capitulum	338 b	14 capitulum et canonici	
74 b	21 ult.	missa	338 b	17 ult. missam	
74 b	8 ult.	divini	339 a	1 divinus	
74 b	7 ult.	illis	339 a	1 in illis	
75 b	36 ult.	forent	339 a	5 ult. forent	
76 b	15 ult.	datas	339 b	23 data	
76 b	4 ult.	tolleretur	339 b	13 tolleretur	
77 a	17	omnimoda	339 b	8 ult. omnimodam	
77 a	30	abdicatum	339 a	8 abdicatum	
77 b	23	ipsius vicarii, eiusque...	339 b	8 ult. ipsi vicario eiusque...	
		successorum		successoribus	
79 a	15 ult.	interesse eiusdem Camere	337 a	7 interesse, Camere Apo-	
				stolicae concernentibus,	
				in archivio eiusdem Ca-	
				merae	
79 a	11 ult.	aliisque quibus	337 a	12 aliisque quibusvis	
80 a	2 ult.	eius	339 a	3 eorum	
81 a	8	contemplandae	339 b	1 ult. contemplanda	
81 a	28 ult.	coniuncti	340 a	4 ult. coniunctis	
81 b	1	utrisque	340 b	15 ult. utrisque	
81 b	26 ult.	in quo	341 a	7 ult. inque	
82 a	28	ad terminos iuris	342 a	11 ad terminos iuris reduci,	
				aut adversus illa quod-	
				cumque iuris	
82 a	36	semper	342 a	20 sed semper	
82 a	18 ult.	nonnullorum	342 a	2 ult. semper nonnullorum	
83 b	25	excipiendos	344 b	19 ult. excipiendas	
83 b	27 ult.	approbato	345 a	4 approbati	
88 b	11 ult.	inungimus	350 b	21 adiungimus	
89 a	19 ult.	quodque	351 b	6 quotque	
89 b	2	ut quandocumque	351 b	13 ult. ut quandocumque eligen-	
				di erunt	
89 b	20	in	352 a	10 ut	
89 b	23 ult.	nostrum	352 a	1 ult. nostrorum	
90 a	16 ult.	docendi	353 a	3 ult. docendis	
90 b	2	illoque	353 b	20 illisque	
91 a	12	festi	354 b	20 festis	
92 a	11	Operariorum	356 a	2 ult. Piorum Operariorum	
92 a	15	contingit	356 b	5 contigit	
93 a	8 ult.	et apostolicas	358 b	12 per apostolicas	
94 a	5	quo ad eius	359 b	4 quo ab eis	
94 a	19	aut	359 b	20 ut	
95 a	10	infigendis	361 a	11 infigendis	
95 a	31	eiusdem Ordinis	361 a	8 ult. eisdem Ordini	
95 b	15	Pauli	362 a	8 Paulo	
95 b	30	ab	362 a	15 ult. pro	
96 a	19 ult.	Ecclesiae	363 a	14 Ecclesiae	
96 a	13 ult.	opportune	363 a	21 opportuni	
96 b	16 ult.	sub quo	364 a	18 sub qua	
96 b	9 ult.	fratrum	364 a	25 fratres	
97 a	9	demandare	364 b	4 demandata	
97 b	16	ullo nunquam	365 b	7 nullo unquam	
98 a	16	ullum	366 b	2 unum	
98 a	22	concilio	366 b	9 in concilio	

Pag.	100 b linea 7	de ea	Pag.	370 b linea 10 ult.	Deo
100 b	25 ult.	curae	371 a	20 ult. cura	
102 b	3	revocare possit	374 a	19 ult. revocari possit	
102 b	15	perspectu	374 a	5 ult. perspecta	
103 a	19 ult.	renovato	375 b	15 ult. renovato	
103 b	6 ult.	et universalibus	376 a	11 ult. et in universalibus	
104 a	6	sine quibus eorum	377 a	13 sine qua eos eorum	
106 a	9	possint	380 b	14 ult. possit	
106 a	14	incompatibili	380 b	8 ult. incompatibile	
106 a	7 ult.	sicut dicti	381 a	18 ult. sicut accepimus, dicti	
106 a	2 ult.	cum nos confirmaverimus	382 a	13 cum nos eam confirmave-	
				rimus	
107 a	11	ac	382 a	11 ult. ut	
107 a	32	indulgeri	382 b	14 indulgere	
108 b	25 ult.	consecrati	385 a	21 consequi	
109 b	27	ille	386 b	1 ult. illas	
110 b	29 ult.	existentes	389 a	3 existentium	
110 b	21 ult.	existentes	389 a	13 existentibus	
110 b	7 ult.	quancumque litem, pen-	389 a	10 ult. quancumque litem, pen-	
		dentem		dento	
111 b	13	censuerint	390 a	1 ult. censuerit	
112 a	30 ult.	consultoribus	391 b	17 unius e consultoribus	
113 b	26	inferi	394 a	19 inseri	
113 b	8 ult.	redditu	394 b	1 redditum	
114 a	6	aliis	394 b	14 alius	
114 b	6	paris	395 a	26 paria	
114 b	27	seminarium	395 a	1 ult. saecularium	
115 b	24 ult.	ex	397 a	25 et	
115 b	7 ult.	personaliter	397 b	3 personaliter peragendam	
116 b	34 ult.	nuncupati	398 b	3 ult. nuncupato	
117 a	3	electione	399 a	3 ult. in electione	
117 a	21	inserto	399 b	19 inserto haberi volumus	
117 a	30	ipse	399 b	14 ult. et ipse	
117 a	31	observantiae	399 b	12 ult. observantia	
117 b	29	et quod si	400 b	24 et si	
117 b	6 ult.	monasteriis	401 a	24 monasterii	
118 a	34 ult.	sed quam	401 b	18 Sed quum	
118 a	33 ult.	sanctiori	401 b	19 sanctior	
120 b	6 ult.	decreverint	403 a	21 decreverimus	
121 a	5	viventium	403 a	11 ult. viventes	
121 a	12 ult.	fuissent expressa et nobis	404 a	9 fuissent nobis et illis ex-	
		ac illis specialiter		presse et specialiter	
121 b	10	cum devotione	404 a	4 ult. cum distinctione	
121 b	11	symbolorum	404 a	3 ult. symbolum	
121 b	14	recitandis	404 b	2 recitando	
121 b	27	regulares, a nobis	404 b	17 regulares, alias tamen ap-	
				probati ab Ordinariis, a	
				nobis	
121 b	28	ut	404 b	19 aut	
121 b	34	et ego beatorum	404 b	25 et ego auctoritate ipsius	
				et beatorum	
121 b	42	et per alias	404 b	2 ult. per alias	
121 b	17 ult.	innovaverat, ut nobis et	405 a	13 innovaverat	
		eis contentibus uti pos-			
		semus et possent exten-			
		derat et ampliaverat			

1 Male in nostra edit. omissum fuit beatorum.

Pag. 131 b linea 15 ult. ut sub sua			Pag. 405 a linea 14 et nobis ac eis ut sub sua		
192 a	5	tam circa	405 a	2 ult.	tam circa vestimenta quam circa
192 a	5	officiis	405 a	2 ult.	in officiis
192 a	6	servandis	405 b	1	servandas
192 a	28	Cisterciensibus et Cluniacensibus	405 b	15 ult.	Cisterciensis et Cluniacensis
192 a	34	habitas	405 b	8 ult.	habitos
192 a	16 ult.	Et postremo	406 a	16	Et postmodum
192 a	11 ult.	Congregationis	406 a	22	Congregationi
192 a	1	et vocales	406 a	4 ult.	et si vocales
192 b	12	ne	406 b	9	de
192 b	20	etiam	406 b	19	et
192 b	23	posset	406 b	23	possent
192 b	31	provisioque	406 b	8 ult.	provisioque
192 b	26 ult.	non divino	407 a	10	in divino
192 b	25 ult.	clericalibus	407 a	11	non clericalibus (?)
192 b	17	non habeant	407 b	21	non haberent
192 a	27 ult.	bonorum	408 a	13	bonorum
192 a	20 ult.	Quum autem	408 a	22	Quumque
192 a	6 ult.	consulere	408 b	1	consulere volentes
192 b	23 ult.	instantia	409 a	18	instantia iudicari debere
192 b	21 ult.	solemnium	409 a	21	solemnitatum
192 a	1 ult.	excommunicationis	410 a	6 ult.	excommunicationis et privationis
192 b	14	novi	410 b	11	novis etiam
192 b	33 ult.	a derogatione	410 b	4 ult.	ac derogatione
192 b	29 ult.	de facto	411 a	3	defectu
192 a	31	ut	411 b	11 ult.	et
192 a	33	et inde	411 b	8 ult.	et inde secuta
192 a	36	et nostro et apostolica	411 b	4 ult.	et nos apostolica
192 b	17	reperire	412 b	10	reperiri
192 b	21	quae	412 b	15	quas
192 b	23 ult.	contentis	413 a	2	contenti
192 a	5	vitae, etc., aeternae	413 a	9 ult.	vitae aeternae
192 a	13	totius	413 b	1	tutius
192 a	16	ascendant	413 b	5	ascendunt
192 b	20 ult.	tenorem	414 b	9 ult.	tenorum
192 b	25 ult.	fuissent expressa et eis specialiter	414 b	8 ult.	fuissent eis expresse et specialiter
192 b	17 ult.	trium	415 a	2	sub trium
192 a	6	comestionibus	415 a	12 ult.	comestionis
192 a	16	ac forma	415 b	1	hac forma
192 a	18 ult.	aliud	416 a	3	ad aliud
192 a	12 ult.	servandis	416 a	9	servandas
192 a	10 ult.	quos	416 a	12	quo
192 b	9	Cisterciensibus et Cluniacensibus	416 a	7 ult.	Cisterciensis et Cluniacensis
192 a	9	vi idus februarii	416 b	11 ult.	idibus februarii
192 a	10	anno iii	416 b	10 ult.	anno ii
192 a	24	Congregationis	417 a	6	Congregationi
192 b	31 ult.	a cum	418 a	12	ac cum
192 b	20 ult.	exemptas	418 a	15	exceptas
192 b	4 ult.	eas	418 b	7	eas
192 a	2 ult.	ut	418 b	3	aut
192 a	26 ult.	possit	419 a	10	possint
192 b	11	et	419 b	5	etiam

Pag. 132 b linea 18 et			Pag. 419 b linea 14 etiam		
132 b	32 ult.	acta	419 b	4 ult.	aucta
133 a	18	similibusque	420 b	10	similibus
133 a	29 ult.	pro parte	420 b	7 ult.	et pro parte
133 b	13	inserantur	421 a	2 ult.	insererentur
133 b	16	etiam	421 b	2	esse
133 b	27 ult.	instituti	421 b	14 ult.	instituti
134 a	6	absolutos	422 a	20 ult.	absolutas
134 b	5	publici	423 a	18	publici subscriptis
135 b	29 ult.	aliis	424 b	4 ult.	alias
135 b	21 ult.	providere	425 a	6	promovere
135 b	21 ult.	accedant	425 a	6	audeant
136 a	25 ult.	et quibusvis	425 b	7 ult.	et a quibusvis
136 b	13	haberi	426 a	6 ult.	habere
136 b	26	alias	426 b	11	alios
137 b	7	emanata	428 a	18	enata
137 b	15	proposita	428 a	28	praeposita
137 b	39	alius regimini	428 b	14	illius regimini
137 b	11 ult.	dicti	428 b	5 ult.	dictae
138 a	14	facta	429 a	24	factam
138 a	35	ac illis	429 b	4	ac ab illis
139 b	26	possit	432 a	15	possint
139 b	34	alia	432 a	24	alias
137 a (marg.)	14	2 septembris	432 b	1 ult.	11 septembris
140 b	22 ult.	in quae	434 a	20	inque
141 a	1	eorum	434 b	3	coram
141 b	27 ult.	honestate	436 a	1	honestatae
143 a	37	et sublata	438 b	15	sublata
144 b	32 ult.	Statui	441 a	25	Statu
144 b	31 ult.	subiectio	441 a	26	subiecto
144 b	22 ult.	nuncupatae	441 a	7 ult.	nuncupati
145 b	28 ult.	aegroti	443 a	16	aegrotos
146 a	13	incumbentes	443 b	20	decumbentes
146 a	25 ult.	inibi	444 a	16	qui inibi
147 a	15	amplum	445 b	6	amplam
147 a	31	sex	445 b	24	seu (?)
147 a	14 ult.	nuncupatum	446 a	10	nuncupata
149 a	29	quocumque	449 a	7 ult.	quacumque
150 b	25	pluries	452 a	18	plures
151 a	30 ult.	haberi	453 a	14 ult.	habere
151 b	4	iuvare	453 b	19 ult.	iuvare
152 a	33	nonas	455 a	9	kaleendas
152 b	7	subcollectoribus	455 b	16	a subcollectoribus
152 b	9	pertinentiam	455 b	19	pertinentia
153 a	9 ult.	tam	457 a	12 ult.	etiam
153 b	25	consensu	457 b	16 ult.	consensus
154 a	8	provinciae	458 b	12	provincia
154 a	17 ult.	cura	459 a	1	iura
155 a	5 ult.	seminandi	460 b	13 ult.	seminanda
155 b	27 ult.	in quae	461 a	4 ult.	inque
155 b	21 ult.	notario	461 b	4	notarios
158 b	20 ult.	commemoratione	466 a	20	commemoratione celebravimus
163 a	22 ult.	absolutos	470 a	5 ult.	absolutas
163 b	19	Quo si	470 b	2 ult.	Quod si
163 b	10 ult.	21 augusti	471 a	3 ult.	11 decembris

Pag. 164 a linea 30	emanarunt	Pag. 472 a linea 3	examinarunt
" 165 b " 2 ult.	novembris	" 474 b " 4	decembris
" 166 a " 28 ult.	severioris	" 475 a " 9	severioris
" 166 a " 14 ult.	labens	" 475 a " 25	labens
" 166 b " 16	eique	" 475 b " 17	Deique
" 169 a " 6	ipse	" 478 a " 8	ipsa
" 169 a " 35	in quae	" 478 a " 4 ult.	inque
" 169 b " 13	trorerum	" 479 a " 6	feretrum
" 169 b " 36	nostris	" 479 a " 9 ult.	praedecessoribus nostris
" 169 b " 37	discussi	" 479 a " 7 ult.	discussis
" 169 b " 18 ult.	Sedis	" 479 b " 14	Sedi
" 175 b " 15	quasi	" 482 a " 17	suavi
" 175 b " 32	Dei servi	" 482 a " 6	 (?)
" 172 a " 18	tactus pudoris	" 484 b " 9	tantus pudor
" 173 b " 45	iv idus decembris	" 487 a " 1	pridie kalendas ianuaras
" 171 b (marg.)	27 decembris	" 487 b " 3	31 decembris
" 178 a " 30 ult.	1618	" 488 b " 19 ult.	1568
" 178 b " 15	confessorem	" 489 a " 10 ult.	confessorum
" 178 b " 16	Clementem	" 489 a " 9 ult.	Clemente
" 180 b " 31 ult.	congregati	" 491 a " 8 ult.	congregatos
" 181 a " 26	serventur	" 492 a " 13	servetur
" 181 a " 31	sicque omnibus	" 492 a " 19	sicque ex omnibus
" 182 a " 20	da me	" 493 b " 10	da noi (?)
" 182 a " 1 ult.	Ioannis	" 494 a " 22	Ioachini
" 182 b " 30	conventum	" 494 b " 2	conventuum
" 183 a " 13	proposita	" 495 a " 2	praeposita
" 183 a " 18	detrimentum	" 495 b " 8	detrimentum exposuit
" 183 b " 33	in eiusdem regnis	" 496 a " 20	in eisdem regnis
" 184 a " 8	quibus	" 496 b " 21 ult.	quibusvis
" 184 b " 13	sustentationis	" 497 b " 14	sustentationi
" 187 a " 26	iuratis	" 499 b " 20	iteratis
" 187 b " 19 ult.	nunquam	" 500 b " 9 ult.	unquam
" 189 b " 3 ult.	in qua	" 504 a " 18	inque
" 190 a " 14	singulas	" 504 a " 1 ult.	singulos
" 190 a " 32 ult.	et	" 504 b " 14 ult.	ex
" 190 a " 29 ult.	ullo	" 504 b " 12 ult.	nullo
" 190 a " 15 ult.	extiterit	" 505 a " 7	extiterint
" 190 b " 32	in futurum	" 505 b " 17	vel concernent in futu- rum
" 194 a " 10	sub plumbo	" 511 a " 17 ult.	tam sub plumbo
" 195 a " 4	fuertit	" 512 b " 1 ult.	fuertint
" 198 a " 24	ad tres	" 518 a " 24	in tres
" 198 a " 25*	ingenii	" 518 a " 25	ingeniis
" 199 a " 28 ult.	illae	" 519 b " 14 ult.	illa
" 199 a " 20 ult.	in spiritualibus	" 519 b " 4 ult.	tum in spiritualibus
" 199 b " 31 ult.	directa	" 520 b " 22	dilata
" 199 b " 27 ult.	cognoscendam	" 520 b " 26	cognoscendum
" 199 b " 5 ult.	requirantur	" 521 a " 1	reperiantur
" 201 b " 20	1574	" 523 b " 10	1504
" 202 a " 19 ult.	a B. M. V.	" 525 a " 23	et B. M. V.
" 203 a " 10 ult.	concessa	" 527 a " 20	concessas
" 203 a " 9 ult.	visitationibus	" 527 a " 21	visitantibus
" 205 b " 21	non sint	" 531 a " 16 ult.	et si non sint
" 206 b " 8 ult.	Innocentii VIII	" 533 b " 22	Innocentio VIII
" 207 b " 9 ult.	benedictione	" 535 b " 6	benedictione decernimus
" 207 b " 8 ult.	deturbata	" 535 b " 8	deturbatam
" 208 b " 11 ult.	Gregorii XIII	" 537 a " 4 ult.	Gregorio XIII
" 209 a " 31 ult.	idem	" 538 a " 12	eidem

Pag. 209 a linea 8 ult.	Cum non alijs	Pag. 538 a linea 6 ult.	Cum nos alijs
" 209 b " 11	Gregorio IX	" 538 b " 19	Gregorius IX
" 209 b " 3 ult.	auctoritatis	" 539 b " 1	auctoritate
" 210 b " 29 ult.	regulas	" 541 a " 3	regula
" 211 a " 3	ipsas	" 541 a " 6 ult.	ipsos
" 211 b " 1 ult.	aut sit	" 543 a " 22	aut sint
" 213 a " 14	1768	" 545 a " 23	1568
" 214 a " 25	religiose	" 547 a " 19 ult.	religiosae
" 214 a " 12 ult.	simplicis	" 547 b " 22	simplici
" 214 b " 8 ult.	quod praedicta	" 548 a " 21	quoad praedicta
" 215 a " 15	eique	" 549 a " 3	eisque
" 215 a " 33	ipsi	" 549 a " 23	ipsis
" 215 a " 19 ult.	Clemens VIII	" 549 b " 4	Clementis VIII
" 215 b " 27	concessa	" 550 a " 13	comprehensa (?)
" 216 a " 18	Congregationis	" 550 b " 3 ult.	Congregationes
" 216 b " 3	subsistere	" 551 b " 17	 (?)
" 216 b " 28 ult.	inviolabiliter	" 552 a " 18	inviolabiliter observari
" 216 b " 26 ult.	aut decedi	" 552 a " 21	aut recedi
" 216 b " 5 ult.	intimatis	" 552 b " 3	intimatae (?)
" 218 a " 7	libri	" 553 b " 15	sibi
" 218 a " 14 ult.	alternativa	" 554 a " 14	alternativa
" 219 a " 18 ult.	illos	" 556 b " 3	illas
" 219 b " 30	incipiendi	" 557 a " 15	eligendus
" 220 a " 30 ult.	petendi	" 558 a " 21	petendis
" 221 a " 16 ult.	custodienda	" 559 b " 2 ult.	custodiã
" 221 b " 27 ult.	perpetrabantur	" 560 b " 20	perpetrantur
" 221 b " 16	ad eundem	" 560 b " 10 ult.	adeundum
" 222 a " 25-26	hospitali	" 561 a " 5 ult.	hospitalis
" 223 a " 35	et	" 563 a " 11 ult.	per
" 223 a " 21 ult.	custodiunt	" 563 b " 10	custodiuntur
" 224 b " 30 ult.	ecclesiam	" 566 a " 19	ecclesias
" 224 b " 25 ult.	virum	" 566 a " 25	per virum
" 224 b " 3 ult.	constitutionibus	" 566 b " 7	constitutis
" 225 a " 31 ult.	alias	" 567 a " 10	aliã
" 225 b " 10 ult.	domum	" 568 a " 25	domorum
" 226 b " 12	ipsi	" 569 a " 2 ult.	ipsis
" 227 a " 17	gratias	" 570 b " 13	gratiae
" 227 b " 6	innodati	" 570 b " 5 ult.	innodatas
" 232 a " 2 ult.	VIII	" 576 b " 1 ult.	XIII
" 233 b " 5 ult.	munere	" 579 a " 2 ult.	munera
" 234 a " 21 ult.	gymnasii	" 579 b " 15 ult.	gymnasii
" 235 a " 30	erigenda	" 581 a " 5 ult.	erigendae
" 235 a " 27 ult.	subiecto	" 581 b " 14	subiecto gaudet
" 235 b " 34 ult.	a remanente	" 582 b " 1	remanente
" 235 b " 25 ult.	sive	" 582 b " 11	sine
" 238 a " 18	iurisprudentiam	" 583 a " 19	ad iurisprudentiam
" 236 b " 1	praelectos	" 583 b " 7 ult.	praelectores
" 237 a " 13	conformet	" 585 a " 10	conformet
" 237 b " 16 ult.	scientiã, merã	" 586 a " 15	scientiã et merã
" 238 b " 31 ult.	inter, alios	" 586 b " 16 ult.	inter, alia
" 238 a " 14 ult.	secretariis	" 587 a " 5	secretarii
" 238 a " 11 ult.	vocatione	" 587 a " 8	vocationis
" 238 a " 8 ult.	confirmati	" 582 a " 11	confirmari
" 238 a " 3 ult.	communi	" 587 a " 18	communiri
" 241 a " 19	nonnullas et	" 591 a " 18	nonnullas
" 241 a " 34	idem	" 591 a " 10 ult.	item
" 242 a " 29	partem	" 593 a " 1	partim
" 242 a " 9 ult.	incumbant	" 593 a " 11 ult.	incumbat

Pag. 242 b linea 28	post provincias	Pag. 563 b linea 18 ult.	per provincias
" 242 b " 13 ult.	partem	" 564 a " 20	partim
" 245 a " 23	triennium	" 597 b " 13	trinum
" 245 a " 26	pro qua	" 597 b " 16	pro quo
" 245 b " 9	qualitate	" 598 a " 26	qualitas
" 245 b " 28	de	" 598 a " 5 ult.	det
" 245 b " 32 ult.	convocet ad	" 598 b " 10	convocet
" 245 b " 19 ult.	illiusque	" 598 b " 22 ult.	illius quae
" 246 a " 24	habenda	" 599 a " 22	habente
" 247 a " 29	extractoque	" 600 b " 15	extractoque
" 247 a " 31	redemptionis	" 600 b " 18	redemptione
" 247 a " 17 ult.	alia . . . provincia . . .	" 601 a " 3	aliae . . . provincias
" 248 a " 31 ult.	percipiantur	" 602 a " 13 ult.	percipiant
" 248 a " 7 ult.	concessionis	" 602 b " 17	concessimus
" 248 b " 21	praeposita	" 603 a " 1	praepositae
" 248 b " 27	debebat	" 603 a " 10	cedebat
" 248 b " 35	obsequi	" 603 a " 18	obsequium
" 249 b " 1 ult.	christiani	" 605 a " 18	christianis
" 250 a " 35	recolendum	" 605 b " 16	recolendam
" 252 b " 15	praefata	" 609 b " 12	praefatae
" 252 b " 24	existente	" 609 b " 22	existens
" 252 b " 27 ult.	gratias	" 610 a " 4	gratiae
" 253 a " 5	fuisent	" 610 a " 3 ult.	fuisset
" 253 a " 14	residentiae	" 610 b " 9	residentia
" 253 a " 27	dispositiones	" 610 b " 24	dispositione
" 253 b " 16	nullae	" 611 a " 13 ult.	ullae
" 253 b " 30 ult.	ad eiusmodi	" 611 b " 9	eiusmodi
" 253 b " 27 ult.	piae	" 611 b " 14	praedictae
" 253 b " 26 ult.	Urbani	" 611 b " 14	Urbano
" 256 a " 9	iniustus	" 615 b " 20	iustus
" 256 b " 6	fratribus	" 616 a " 6 ult.	fratribus nostris
" 256 b " 21	pariter	" 616 b " 12	pro tempora
" 256 b " 39	ad	" 616 b " 11 ult.	ob
" 257 a " 24	recolendae	" 618 a " 6 ult.	a recolendae
" 257 a " 29	Clarissimi	" 618 b " 2	carissimi (?)
" 257 a " 24 ult.	serio	" 618 b " 22	re serio
" 258 b " 17	ac illis	" 620 a " 3	ac ab illis
" 259 a " 9	institutis	" 620 b " 3	instituti commissario
" 259 a " 1 ult.	territorio	" 621 a " 16 ult.	triennio
" 259 b " 27 ult.	quelli	" 621 b " 11 ult.	e all'Andaluzia quelli
" 260 b " 2	tardanda	" 622 b " 12 ult.	turbanda
" 260 b " 3	cessaverat	" 622 b " 10 ult.	cessarent
" 261 a " 4	decembris	" 623 b " 6	octobris (?)
" 261 a " 4	1722	" 623 b " 7	1727
" 261 a " 23 ult.	gravetur	" 624 a " 9	graventur
" 261 b " 32	qui permiserint	" 624 b " 20	qui permiserint
" 261 b " 2 ult.	insertis	" 625 a " 5	insertas
" 262 a " 15	desiderabat	" 625 a " 23	desiderabant
" 263 a " 14 ult.	his	" 627 a " 22 ult.	is
" 264 b " 10	apud	" 629 a " 15	per
" 265 a " 13	denominari	" 630 a " 2	denominare
" 265 a " 30	et transgressoribus	" 630 a " 21	transgressoribus
" 265 a " 28 ult.	pannicultrum	" 630 a " 7 ult.	panniculorum
" 265 a " 9 ult.	fervente	" 630 b " 11	quo, fervente
" 265 b " 14	et	" 630 b " 8 ult.	e
" 265 b " 25	et causas	" 631 a " 6	causas
" 265 b " 35	singulos	" 631 a " 18	singulas
" 265 b " 27 ult.	pratoris	" 631 a " 13 ult.	oratoris

Pag. 263 b linea 19 ult.	et in easdem personas . . .	Pag. 631 a linea 2 ult.	et easdem personas . . .
	concurrentia		concernentia
" 263 b " 9 ult.	perpetuae	" 631 b " 9	confirmamus eisq[ue] per-
" 266 a " 7		" 631 b " 17 ult.	petuae
" 266 a " 19	petendas	" 631 b " 3 ult.	petendas praebentibus in-
" 266 a " 14 ult.	quae	" 632 a " 3 ult.	currenda[rum]
" 266 b " 22	super decreto . . . edito .	" 632 b " 5 ult.	quam quae
" 266 b " 23	pariter	" 632 b " 4 ult.	insuper decretum . . . edi-
" 266 b " 26	et singulis eorum et eo-	" 632 b " 1 ult.	tum
" 266 b " 9 ult.	rum ecclesiis	" 632 b " 4 ult.	et pariter
" 267 a " 1	volumus	" 632 b " 1 ult.	et singulas earum et eo-
" 267 a " 9	exponere	" 633 a " 2 ult.	rum ecclesias
" 267 a " 9	praescribunt	" 633 a " 2 ult.	nolumus
" 267 a " 18	alias	" 633 b " 10	exponendi
" 267 a " 19	ad haeredes	" 633 b " 19	praescribuntur
" 267 a " 14 ult.	eorum	" 633 b " 12 ult.	alia
" 268 a " 16 ult.	declaratam concedimus . .	" 633 b " 11 ult.	haeredes
" 268 b " 34 ult.	pariter	" 634 a " 11 ult.	eorumque
" 268 b " 17 ult.	aut aliquis	" 636 a " 11	concedimus
" 269 a " 15	alias	" 636 b " 18 ult.	aliter
" 270 a " 9	erat	" 637 a " 3	aut alicuius
" 270 a " 31	faciendae	" 637 a " 13	aliis
" 270 b " 12	Sedis	" 638 b " 1	erit
" 271 a " 4 ult.	habeant	" 638 b " 18 ult.	facienda
" 272 b " 9	constituens	" 639 a " 3 ult.	Sedi
" 272 b " 3 ult.	absolutos	" 640 a " 20	habeat (?)
" 274 b " 14 ult.	secretariae	" 641 b " 8 ult.	complectens
" 274 b " 5 ult.	provisio	" 642 b " 1	absolutas
" 275 a " 31	absolutos	" 645 a " 20	secretarii
" 275 a " 26 ult.	praedictum	" 645 a " 13 ult.	provisori
" 275 b " 10 ult.	muneri	" 645 b " 15 ult.	absolutas
" 277 b " 31	renovaverit	" 646 a " 3	praedictum
" 277 b 13 (nota ad rub.)	relationis	" 646 a " 13 ult.	munere
" 280 b " 35	habeantur	" 649 a " 4 ult.	renovaverunt
" 281 a " 1	parochiali	" 649 a (nota ad rub.)	relationis
" 281 a " 29	civitatem	" 652 a " 10 ult.	habeatur
" 281 a " 31	praedictam	" 652 b " 23	parochialis
" 282 a " 30 ult.	inminutam	" 653 a " 10	in civitatem
" 282 b " 20	Quam	" 653 a " 13	praedictam civitatis
" 284 a " 22 ult.	et quodcumque	" 655 a " 11	inminutum
" 284 a " 21 ult.	eligendo	" 655 b " 20 ult.	Quam
" 287 a " 25 ult.	remittere ad sacram	" 658 b " 7 ult.	quodcumque
" 290 a " 6	pro expressis	" 658 b " 7 ult.	eligenda
" 290 b " 7	Francisci in	" 664 a " 3	ad sacram
" 290 b " 34	constitutionis	" 664 a " 8 ult.	eorum tenore pro ex-
" 292 a " 23 ult.	providendum	" 669 a " 23	pressis
" 292 b " 40	ipsi	" 669 b " 11	Francisci spiritum in
" 292 b " 21 ult.	decretis	" 672 a " 2 ult.	constitutioni
" 292 b " 17 ult.	ad quod	" 672 a " 2 ult.	providebant
" 293 a " 14	procedatur	" 673 a " 25	ipsis
" 293 b " 17 ult.	excommunicatorem	" 673 a " 6 ult.	decreti
" 293 b " 28	verum	" 673 b " 1	ad quos
" 293 b " 8 ult.	deliquerit	" 673 b " 8 ult.	procedat
" 294 b " 35	teneatur	" 674 a " 3 ult.	excommunicatorem
		" 675 a " 5	reum (?)
		" 675 b " 1	deliquerint
		" 676 b " 2 ult.	tenetur

Pag. 300 a linea 8 ult. conditione	Pag. 300 a linea 5 conditionem
» 300 b » 18 et in emphyteusim	» 300 b » 27 in emphyteusim
» 301 a » 15 ult. nita	» 301 b » 27 nitas
» 302 a » 15 adibus	» 302 b » 12 cum usibus
» 303 a » 31 ult. aliquod	» 303 b » 9 ult. aliquem
» 304 a » 18 existendo promittente	» 304 b » 7 ult. (?)
» 305 a » 3 ult. aliquo	» 305 b » 24 aliqua
» 306 a » 8 licuisset	» 306 b » 17 ult. licuisse
» 307 a » 17 ult. costare	» 307 b » 23 restare
» 308 a » 28 ult. executorum	» 308 b » 19 ult. executionem
» 309 a » 29 ult. seniore	» 309 b » 14 ult. sanioem
» 310 a » 1 ad ea	» 310 b » 18 ad eam
» 311 a » 1-3 spectantia et pertinentia	» 311 b » 20 spectantium et pertinentium . . . existentium
» 312 a » 27 competere	» 312 b » 1 competentem
» 313 a » 31 illius	» 313 b » 4 illiusque
» 314 a » 11 ult. clausuris	» 314 b » 11 ult. clausulis
» 315 a » 3 nostra	» 315 b » 17 ult. nota (?)
» 316 a » 4 apponendis	» 316 b » 17 ult. appendas
» 317 a » 33 promittendum	» 317 b » 15 promittendorum
» 318 a » 19 similis iuramenti	» 318 b » 13 simili iuramento
» 319 a » 23 ult. decursibus	» 319 b » 3 ult. (?)
» 320 a » 3 ult. in primo et	» 320 b » 1 ult. in primo et altero
» 321 a » 23 ult. formulas	» 321 b » 15 formales
» 322 a » 24 cuiuslibet	» 322 b » 20 ult. cuilibet
» 323 a » 7 ult. priori generali . . . existenti	» 323 b » 16 prioris generalis . . . existentis
» 324 a » 23 excusa	» 324 b » 22 exclusa
» 325 a » 12 obligationis	» 325 b » 4 ult. obligationes
» 326 a » 15 locali	» 326 b » 1 ult. localis
» 327 a » 17 ult. professionem	» 327 b » 23 ult. professione
» 328 a » 7 possint	» 328 b » 18 ult. possit
» 329 a » 15 si continuano	» 329 b » 7 ult. si continuavano
» 330 a » 29 stimeremo	» 330 b » 20 ult. stimeranno
» 331 a » 28 ult. della	» 331 b » 10 ult. dalla
» 332 a » 23 qui	» 332 b » 11 ult. quae
» 333 a » 1 ult. nisi	» 333 b » 2 nonnisi
» 334 a » 23 regia	» 334 b » 3 ult. regis
» 335 a » 11 ult. perducere	» 335 b » 2 ult. perduceret
» 336 a » 22 ult. respective congrua	» 336 b » 6 ult. et respective congrua
» 337 a » 19 ipsi	» 337 b » 12 ult. ipsis
» 338 a » 35 retulisset	» 338 b » 8 retulissent
» 339 a » 22 ult. episcopalis	» 339 b » 8 episcopali
» 340 a » 4 decurrente	» 340 b » 6 ult. decurrentis
» 341 a » 13 territorio	» 341 b » 6 territorium
» 342 a » 7 ult. quia	» 342 b » 13 quin
» 343 a » 31 ult. conceduntur	» 343 b » 23 concedentur
» 344 a » 23 ult. ut in litteras	» 344 b » 11 ult. ut litteras
» 345 a » 31 ult. alia	» 345 b » 18 alii
» 346 a » 3 sua	» 346 b » 19 sub
» 347 a » 5 quodcumque	» 347 b » 16 quodcumque
» 348 a » 5 eligendo	» 348 b » 16 eligenda
» 349 a » 8 eisdem	» 349 b » 20 eisdemque
» 350 a » 4 ult. seu	» 350 b » 3 sed
» 351 a » 16 ult. vel	» 351 b » 25 infringere, vel
» 352 a » 27 causas interesse eiusdem palatii praefecto	» 352 b » 7 ult. causas interesse eiusdem palatii concernentes ab aliis quam a praefecto

Pag. 323 b linea 15 ult. quae	Pag. 327 a linea 4 ult. qui
» 323 b » 1 ult. admirantur	» 327 b » 14 admiserant
» 324 a » 1 ult. ita	» 327 b » 14 in
» 324 a » 20 ult. perpetuam	» 328 a » 10 perpetratorum
» 324 a » 27 facta	» 328 b » 6 ult. aut facta
» 328 a » 1 de	» 328 b » 13 ult. in
» 328 b » 17 exerceret	» 328 b » 19 ult. existeret
» 328 b » 8 ult. inductis	» 328 b » 9 ult. inductis . . .
» 329 a » 15 (?) alterari	» 329 a » 18 alteri
» 329 b » 9 per sententias	» 329 a » 5 in sententias
» 329 b » 18 constitutiones	» 329 a » 15 seu constitutiones
» 329 b » 30 continentium	» 329 a » 12 ult. continentiam
» 330 a » 14 provide	» 329 a » 6 provide
» 330 a » 29 ult. obtinendi	» 329 a » 6 ult. obtinenti
» 330 b » 11 huiusmodi	» 329 b » 4 ult. huiusmodi erectione
» 330 b » 29 tunc pro tempore	» 329 a » 17 tunc et pro tempore
» 330 b » 4 ult. facta	» 329 b » 17 factam
» 331 a » 22 Ordinarium iurisdictione	» 330 b » 4 ab Ordinarium iurisdictione exemption
» 331 b » 25 facta	» 331 a » 2 facta erectione
» 335 b » 22 intentionis nostrae	» 331 a » 11 intentio nostra
» 336 a » 7 ult. iisdem his	» 331 b » 15 iisdem
» 337 b » 2 ult. dal padre	» 332 a » 6 ult. si dal padre
» 338 a » 20 satis, et	» 332 a » 20 satis est
» 342 a » 30 ult. pro	» 332 a » 1 pio
» 342 a » 5 ult. domos	» 332 a » 13 ult. domus
» 343 a » 18 tam illis	» 332 a » 24 tam illi
» 343 a » 19 qui ad habitum	» 332 a » 24 qui habitum
» 343 a » 11 nihilominus	» 332 a » 8 nihil omnino
» 344 b » 21 absolutos	» 332 b » 10 ult. absolutas
» 345 a » 25 eidem	» 332 b » 19 eisdem
» 345 b » 30 di	» 332 b » 17 da
» 346 a » 33 ult. observandam et requisitam	» 332 b » 19 observandarum et requisitarum
» 346 a » 6 ult. volumus	» 332 a » 7 volumus, concessimus et indulgimus
» 348 a » 24 principalibus	» 333 b » 3 ult. principibus
» 355 b » 14 ult. quae	» 333 b » 16 ult. quas
» 356 a » 6 definitorium	» 333 b » 8 definitorum
» 357 a » 2 facienda	» 333 b » 5 faciendae
» 357 a » 19 erigentur	» 333 a » 1 erigerentur
» 357 a » 15 ult. emisisset	» 333 a » 18 erexisset
» 357 a » 10 ult. oriebatur	» 333 a » 24 oriebantur
» 357 b » 32 impendendam	» 333 b » 12 ult. impediendam
» 357 b » 39 aliam	» 333 b » 4 ult. altam
» 357 b » 8 ult. quarumvis	» 333 a » 23 quorumvis
» 357 b » 5 ult. locorum	» 333 a » 27 a locorum
» 359 a » 19 sensibus	» 333 a » 17 ult. senibus
» 360 a » 10 ult. fuerat	» 333 b » 11 fuerant
» 364 a » 32 ult. parochi	» 333 b » 13 parochiae (?)
» 365 a » 12 superiorum	» 333 a » 10 spuriorum
» 365 a » 13 civitates	» 333 a » 11 civitatis
» 366 a » 8 oratorum	» 333 b » 4 ult. oratorem
» 366 a » 16 ult. 1525	» 333 b » 8 1725
» 376 b » 35 absolutos	» 333 a » 5 ult. absolutas
» 383 a » 4 ult. mandato	» 333 a » 21 mandata
» 383 b » 2 ult. factae	» 333 a » 14 factas
» 384 b » 12 acceptae	» 333 a » 6 acceptatae

Pag. 304 b linea 22	provinciae praedictae	Pag. 315 a linea 15 ult.	provincia praedicta
304 b	19 ult. alumni	315 b	11 alamae
305 a	27 vicissitudinis	316 a	19 vicissitudinea
305 a	3 ult. incurserunt	316 b	21 ult. incurserunt, absolvendi
305 b	12 dispositione	316 b	4 ult. dispositioni
305 b	11 ult. occasione	317 a	7 occasio
307 b	3 ult. in	321 a	17 ult. ut
308 b	4 ult. in eo de	322 a	15 in eodem
309 a	8 Brevi	322 a	22 brevi
309 a	7 expellat	323 a	27 expediat
309 b	34 ult. nostrorum	324 b	9 nostrum
309 b	18 ult. 1592	324 b	15 ult. 1592
309 a	28 facultate	325 a	7 ult. facultates
309 a	36 pendente	325 b	5 pendentis
309 b	17 degentibus	326 a	22 ult. degentium
309 a	32 la pace	328 b	10 ult. perturbanti la pace
309 a	35 abbiamo	328 b	5 ult. abbiamo stabilito
309 b	7 ult. existentium	329 a	5 existentibus
307 b	12 si quos	330 b	6 ult. si quis eos
309 a	29 existere	330 b	25 sistere
309 a	12 ult. visitationum	340 a	14 visitatorum
309 a	10 ult. secluso	340 a	16 sedulo
400 b	25 ult. ad	342 a	17 ult. ac
402 b	14 ult. prius	344 b	6 ult. prout
403 a	6 ult. manu	346 b	21 manu subscriptis
404 b	5 ult. essent	349 a	16 ult. esset
405 b	23 utriusque	350 b	2 utriusque
405 b	24 formiter	350 b	3 formis
405 b	27 ult. habere	350 b	24 baberi
406 a	31 depositionibus	351 b	1 dispositionibus
406 a	13 ult. aliamque	351 b	13 ult. aliquam
406 b	15 iisdem omnino	352 a	19 iisdem omnino poenis
406 b	33 ult. ut	352 a	1 ult. aut
406 b	20 ult. quod	352 b	14 quam
407 a	1 derogare	352 b	7 ult. derogari
407 a	27 comprobamus	353 a	23 reprobamus
407 a	13 ult. existentis	353 b	13 existentes
407 b	10 ult. illis	354 a	1 ult. illi
408 a	27 ult. accederet	355 a	11 accedent
408 b	16 ult. haecque	355 b	18 ult. haecque
408 b	16 ult. capto	355 b	17 ult. captae
410 a	30 directioni, curae et regi- mini pariter subiaceant	357 b	6 ult. ut directioni, ... subia- ceant eorumdem mini- stri provincialis et su- periorum dicti Ordinis
412 a	25 ult. ac illis	360 a	15 ac ab illis
413 a (marg.)	17 ult. 24	363 b	15 10
414 b	3 Ordinum	363 b	8 ult. Ordinis
414 b	27 conventum	364 a	17 conventuum
415 a	24 hum	364 b	2 ult. hunc
416 b	31 ult. reliqui	367 a	25 reliquae
417 a	17 eiusdem	367 b	11 ult. eisdem
418 a	19 alumni	369 a	11 ult. alumni
418 a	22 obeuntes	369 a	1 ult. abeuntes
419 b	26 absolutos	372 a	13 ult. absolutas
419 b	27 supplicationibus	372 a	21 huiusmodi supplicationibus
419 b	17 praedictarum	372 b	19 ult. praedictorum

CONSTITUTIONES

BENEDICTI XIII.

BENEDICTUS XIII

PAPA CCXLIX

Ab anno MDCCXXIV ad annum MDCCXXX.

An. C. 1724 **B**ENEDICTUS XIII Romanus, frater Vincentius Maria Ursinus antea vocatus, Ferdinandi ducis Gravinæ filius, S.R.E. presbyter cardinalis tituli S. Sixti, primum episcopus Sipontinus, deinde Caesensatensis, demum Portuensis, et archiepiscopus Beneventanus, Summus Pontifex electus fuit die xxix maii anni MDCCXXIV, coronatus vero die iv iunii, creavitque cardinales xxix. Vixit annos LXXXI, dies xx, sed in pontificatu annos v, menses viii, dies xxiii. Obiit die xxi februarii anni MDCCXXX, sepultusque est in ecclesiâ S. Mariæ super Minervam. Vacavit Sedes menses iv, dies xxi.

I.

Promulgatur canonizatio B. Isidori agricolæ a Gregorio XV in Sanctorum tabulas relati¹.

¹ Alia huic similis constitutio edita fuit a Clemente XI MDCCXII, die 22 maii, pontif. XII. Porro canonizatio B. Isidori agricolæ de qua agitur, peracta fuit a Gregorio XV anno MDCCXI,

Bull. Rom. — Vol. XXII.

**Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

An. C. 1724

Rationi congruit et convenit aequitati, ut, quæ olim Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, unanimi eorum consilio communicato, sanxit et definivit, licet postea, ob eius Pontificis obitum, litteræ apostolicæ de his conscriptæ non fuerint, suum tandem consequantur effectum.

§ 1. Summus rerum opifex suæ virtutis potentiam ostensurus, nostræque salutis¹ causam acturus, fideles suos, quos coronat in caelo, saepe etiam honorat in mundo, ad eorum memorias signa et prodigia faciens, per quæ pravitas hæretica confundatur et fidei catholice veritas confirmetur. Hinc piæ recordationis Romani Pontifices antecessores nostri, quum olim audissent luculentis indiciiis

die 12 martii, pontif. I (vel potius, ut infra dicam pag. 4 b, peracta fuit anno MDCCXII, die 12 martii, pontif. II, una simul cum canonizatione S. Theresiæ. (R. T.).

¹ Videtur legendum salutis (R. T.).

Expositio facti et vitæ venerabilis Isidori beati viri a Paulo V adnumerati.

patefieri apud hanc sanctam Apostolicam Sedem beatum Isidorum agricolam inter mortales degentem magnis vitae meritis et virtutibus excelluisse, ac postea viventem in caelo multis miraculis coruscasse; inde, ex venerandis S. R. E. constitutionibus et regulis, certum eius sanctitatis argumentum propterea duxerunt, cum et merita vera praecessissent, et miracula clara consueta essent, unde Romana Ecclesia ad eius venerationem induceretur, quem Deus meritis praecedentibus et subsequutis miraculis venerandum ostenderat. Quare felicitis memoriae antecessor noster Gregorius Papa XV ad universalis Ecclesiae regimen evectus, postquam ex frequenti relatu coram se habito eximias virtutes et signa quamplurima eiusdem B. Isidori intellexit (quem, ob longam, generalem et assiduam sanctitatis famam et cultum viro Dei per multa saecula constanter exhibitum, Gregorii nostrique antecessor Paulus Papa V, rege catholico Philippo III per oratores suos vehementissime flagitante, beatis viris adnumerandum rite sanciverat), de eodem, post maturam deliberationem per longas et complures discussiones hac de re habitam, in Sanctorum canonem more maiorum provide referendo cogitavit.

^a Eius ortus, cultus et tributus, ara, pietas et signa.

§ 2. Mantuae Carpetanorum, sede regum Hispaniae, quae aliàs *Metritum* vocatur, in dioecesi Toletanâ, humilibus quidem, sed piis catholicisque parentibus natus, floruit Isidorus saeculo XII; cuius nomen, tamquam probatissimi hominis, vitaeque mirâ innocentia et signorum gloria illustris, inde usque ad saeculum XVII uno omnium Hispanorum ore celebratum est, universis honoribus ei palam tributis, quae in Ecclesia Catholica unis beatis et sanctis viris tribuuntur. Christianas virtutes a tenerioribus annis

1 Edit. Main. legit eo pro ei (n. t.).

ita coluit Isidorus, ut, adultior factus, ceteris artibus, quibus vitam aleret, propterea agriculturam praetulerit, quod humilior, laboriosior, animaeque saluti comparandae aptior et tutior ei videretur. Hanc toto vitae suae tempore ita exercuit, ut vel minima pietatis et religionis officia, quae semel susceperat, nullâ unquam die causâ eius praetermitteret. Ad agrum colendum nunquam accessit, quin prius, audito sacrosanctae missae sacrificio, precibusque ad Deum ac beatam Virginem ex imo pectore fuis, divinum auxilium implorasset, quod illi saepe numero praesto fuit, ubi praesertim apud herum, cuius agrum curabat, propterea accusatus est quod, pietatis operibus plus aequo occupatus, agri opus negligere videretur. Herus enim irarum plenus, ut de Isidoro poenas sumeret, in agrum, quem incultum putabat, profectus, trino illum bovum iugo arari conspexit, unum et alterum gemini iuvenes albis induti regebant, tertium vero Isidorus; duo illi, hero accedente, disparuerunt; atque ita factum, ut herus vera esse intelligeret, quae ei saepe affirmaverat Isidorus, horas nimirum, quas divino obsequio impendisset, nequaquam perire. Rursus Isidoro divinae orationi in sacrâ aede vacanti nunciatur eius iumentum a lupo, nisi citus accurreret, iam iam devorandum; ipso tamen ob id se ab oratione evelli non passo, absolutâque oratione ex aede egresso, iumentum incolume reperitur; lupo vero prope ipsum exanimis, Deo pro Isidori precibus vicariam operam ei rependente.

§ 3. Tanta fuit Isidori charitas erga proximum, ut sibi pauperi, egenis et pauperibus profuturus, necessaria subtraheret. Quum omnia in eos aliquando erogasset, alius quidem stipem deprecaturus advenit; Isidoro moerente quod

^a Eximia in pauperes charitas signumque a Deo patratum.

^a B. Isidori coniux morum assiduitate clara.

nihil pauperi dandum suppeteret, piissime coniux semel atque iterum ei obsequutura ollam vacuum scrutatur, quam tandem cibo plenam reperit, quo pauper esuriens abunde reficeretur. Eadem beati Isidori coniux Maria a Capite nuncupata virtutum et morum sanctitate venerabilis viroque suo plane persimilis apud Hispanos habita est. Hinc eius antiquissimus cultus a pia memoriae decessore nostro Innocentio XII anno Christi domini MDCCXVII probari meruit, in examen adductus per venerabiles fratres S. R. E. cardinales, referente Ioanne Francisco diacono cardinali S. Adriani Albano nuncupato, mox eiusdem Innocentii in cathedrâ beati Petri successore felicitis recordationis Clemente XI antecessore nostro. Magnam Isidori charitatem, non tantum erga homines, sed erga ipsa animantia caelique volatilia, Deus pergratam^a sibi esse manifestavit. Quandoquidem asperrimâ hyeme, dum omnia nivibus et glacie concreta rigerent, Isidorus, triticum molâ frumentariâ terendum advehens, palumbas fame confectas arboribus moeste insidentes conspiciens, quod, nive omnia tegente, deesset unde alerentur, ipse terram nive deterrent, tantum tritici spargens, quantum palumbis alendis satis esse arbitraretur. Factum displicuit socio Isidori, ab eo propterea correpti; Deo tamen nequaquam displicuit, qui triticum, quod supererat, ita auxit, ut postea nihil a sacco extractum videretur.

^a Inimiam tolerantia, etc.

§ 4. Iniuriis quibuscumque se inconcussum semper ostendit, deque fraudatâ operâ, licet falso, accusatus, hoc aegre non tulit, quin potius pacate respondit accusatorum arbitrio se hero suo satisfacturum. Probi viri fiducia in Deum tanta fuit, ut omnia licet magna et dif-

1 Forsan piissima pro piissime legend. (n. t.).

2 Edit. Main. legit pergratum (n. t.).

ficilia certo speraret. Quamplurima praecellentis huius virtutis exempla occurrunt, ex quibus unum silentio non praeteribimus. In sacrâ aede orationis dulcedine captus, ad socios pium de more convivium instruens sero descendit; neque ipse unus, sed pauperum, qui cum ut patrem sequebantur, grege stipatus descendit: nihil ex convivio praeter portionem seorsum pro eo servatam supererat: ob multitudinem esurientium tristes socios bono animo esse iussit Isidorus suam portionem vitim inter eos dividendam: mox Isidori portio tam copiosa reperitur, ut non modo praesentes affatim, sed absentes etiam pascere potuerit. Sed aliis quoque multis et magnis miraculis^a Isidori etiam num viventis merita et sanctitatem Deus patefecit. Hero enim in agro, quem Isidorus arabat, sitiendi, aquam in loco sicco et undique arido, percussâ terrâ, manantem aperuit, quae hactenus manat perennis, nullis unquam solis ardoribus exsiccata. Ei^a vis divina inesse dignoscitur, Deusque per Isidori intercessionem in aegris^a ad eam confluentibus assidua signa operatur.

§ 5. His aliisque quamplurimis Dei servus per omnem Hispaniam celebris et illustris, pie obiit circa annum Christi Domini MCCCXX, postquam, praeunte sacramento poenitentiae humilique confessione, suos ad veram pietatem et charitatem ferventi efficaciâ cohortatus, Corpus Domini cum summâ religione suscepisset. Servi Dei corpus sub dio^a totos quadraginta annos in coemeterio depositum

^a Eius obitus annu MCCCXX, et multo post tempore corpus in legum reperitur.

1 Male, ut puto, edit. Main. legit alii pro aliis (n. t.).

2 Praeposit. per importune heic insertam abieciimus (n. t.).

3 Male edit. Main. legit Et pro Ei (n. t.).

4 Pessime edit. Main. legit agris pro aegris (n. t.).

5 Edit. Main. legit sub diu (n. t.).

ipsius in hunc modum: quasi in clancam per antrum in sepulchrum eius confinemur, expellitur: clauso quadragesimo anno. Deo sancto, corpus e coemeterio in sedem ad honorem B. Andreae apostoli B. m. m. m. transferendum effoditur, quod integrum atque incorruptum, velamentibus pariter integris et incorruptis contextum, suavisque odore fragrans, reperiuntur. Tandem anno Christi Domini nati ex novo et honorifico sepulchro, ubi antea conditum fuerat, rursus, extractum, eadem integritate et suavi fragrantia spectandum omnibus paluit. Isidori sacras exuvias innumeris miraculis Deus illustravit; caeci enim, surdi, claudi alique non pauci variis morbis laborantes, pulvere sepulturae usi, convalescerunt; sacrarum aedium Mantuae Carpetanorum aed campanum atque organum tandem nemine pulsante sonuerunt, quamdiu supplex et publicus translationis processus duravit. Ad unum omnia ob servi Dei invocationem in aegris sanitati restituendis acta prodigia longum esset enumerare. Omnia in actis apud Apostolicam Sedem sufficienter et legitime probata fuerunt, perpetuoque pro luculentis et apertissimis testimoniis summi Dei habebuntur, qui ad plenam fidem de Isidori sanctitate faciendam quasi testis speciatim invocatus et rogatus accessit.

§ 6. Haec triennali spatio per S. R. E. cardinales coram pia memoriae antecessoribus nostris Romanis Pontificibus Paulo V et Gregorio XV solemniter examine, post illum Beatorum canonice adscriptum, discussa fuerunt, omnibus in

eam sententiam abeuntibus, ut eiusdem S. R. E. legitimo ritu Isidorum agricolam in sanctorum confessorum tabulas referendum esse censuerunt, iamdiu id vehementer, post Philippum III regem catholicum, etiam Philippo IV eius filio et successore, immo et tota Hispania apud Sedem Apostolicam flagitantibus. Quare Gregorius, ex veteri Ecclesiae Romanae disciplina, in tribus consistoriis coram se habitis tota re denuo in consilium adducta, ieiuniisque, elemosynis et orationibus divino ad id auxilio implorato, decretum condidit de Isidoro inter Sanctos publice referendo. Ad haec idem Pontifex, universis, quae ex sacris constitutionibus et S. R. E. consuetudine agenda erant, rite peractis, iv idus martias anno Christi Domini mdcxxii, pontificatus ii^o, in sacrosanctam basilicam Principis Apostolorum maximo apparatu et frequentia profectus, in plenario venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum conventu, repetitis pro Isidoro in Sanctorum canonem referendo ferventissimis ad Deum precibus, Sanctique Spiritus gratia humiliter implorata, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis fideique catholicae exaltationem, auctoritate omnipotentis Dei Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, totius eiusdem plenarii conventus consilio unanimique consensu, beatum Isidorum agricolam Hispanum, de cuius vitae sanctitate, fi-

1 Videtur legendum *et* pro *ut*, et paulo ante eandem pro *eam*; vel paulo post *censuerunt* pro *censuerunt* (R. T.).

2 Hinc et ex sequentibus constat quod Bulla canonizationis huius Sancti a Gregorio XV conscripta, quae sub anno mdcxxii, pontif. i, posita fuit (quam vide in tom. xii nostrae edit. pag. 483), extra ordinem est, et debuisset collocari eodem anno cum Bulla canonizationis S. Theresiae, quam vide ibid. pag. 673 (R. T.).

dei sinceritate et miraculorum excellentia plene constabat, una cum beatis confessoribus Ignatio Loyola, Francisco Xaverio, Philippo Nerio, sacra Dei virgine Theresia a lesu, Sanctum esse pronuntiavit, sanctorum confessorum catalogo in universa Ecclesia adscribendum esse decrevit, ab omnibus christifidelibus tamquam vere Sanctum colendum et honorandum esse definiuit, in eius honorem sacras aedes atque aras, ubi incruentum Deo sacrificium offeratur, construi et consecrari posse, et singulis annis idibus maii eiusdem festum ut sancti confessoris celebrari sancivit; quem postea pia memoriae Urbanus Papa VIII in tabulas martyrologii romani sub die vi idus maias referendum curavit. Gregorius eadem quoque apostolica auctoritate omnibus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui eodem die sepulchrum, ubi Isidori corpusculum requiescit, devote invisissent, annum unum et quadragesimam, iis, qui in festi octavam, quadragesima dies, de iniunctis seu quomodolibet eis debitis poenitentibus misericorditer in Domino relaxavit. Postremo, gratis cum laetitia Deo actis quod sanctum Isidorum agricolam cum ceteris confessoribus et virgine Deo sacra in conspectu omnium gentium honorificasset, suamque Ecclesiam perinsigni hoc lumine illustrari voluisset, cantata in eiusdem Isidori et ceterorum solemnem orationem, in ara maxima supra confessionem B. Petri missam cum eiusdem commemoratione celebravit, omnibusque christifidelibus, qui tantae caeremoniae aderant, plenariam peccatorum indulgentiam et remissionem largitus est.

§ 7. Ne vero de hoc decreto apostolico, definitione, sanctione, adscriptione, re-

latione, statuto, concessionem ceterisque praemissis, propterea quod de illis per eundem Gregorium XV, perque antecessores pia memoriae Urbanum Papam VIII, Innocentium X, Alexandrum VII, etiamque Clementem IX et X, Innocentium XI, Alexandrum VIII, Innocentium XII, Clementem XI, atque Innocentium XIII, antecessores nostros, litterae decretales de more conscriptae et promulgatae non fuerint, unquam possit in posterum quomodolibet haesitari; nos, qui eadem Romanis Pontificibus, disponente Domino, in cathedra B. Petri, licet immeriti, tandem successimus, volumus, et nobis tradita apostolica auctoritate statuimus, ut decretum, definitio, sanctio, adscriptio, relatio, statutum, concessio, ceteraque hactenus recensita, ab iam dicta die iv idus martias anni mdcxxii suum undequaque consequantur effectum, ac si super illis ab eodem Gregorio revera litterae decretales eadem die conscriptae et promulgatae fuissent, ut superius enarratur.

§ 8. Volumus autem ut praesentes nostrae, ad probandum decretum, definitionem, sanctionem, adscriptionem, relationem, statutum, concessionem, ceteraque praemissa, ubique omnino sufficiant, neque alterius cuiuscumque probationis adminiculum ad id amplius requiratur.

§ 9. Praeterea, quia difficile foret has nostras ad singula loca, ubi opus esset, adferri, volumus, ut earundem exempla, etiam typis impressa, manu publici notarii subscripta, sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munita¹, eandem ubique fidem obtineant, quam hae nostrae obtinerent, sicubi² eas exhiberi vel ostendi contingeret.

1 Edit. Main. legit *munitae* (R. T.).

2 Edit. Main. legit *sicuti* pro *sicubi* (R. T.).

Causae huius constitutionis.

1 Praeposit. in delenda videtur (R. T.).

Clausulae.

Fides transumptorum.

Post examen triennale ad praesens Philippum III et IV Hispaniarum regem, Sanctorum catalogo adscriptus fuit una cum quatuor aliis sanctis a Gregorio XV.

Consistorum genere ortus est, quum eius parentes iam steriles in sacrâ aede fratrum Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo primam fructum ex se proditurum Deo et matri eius vovissent. Adolescens de hoc monitus, deque lupo in candidam agnam convertendo quem mater sibi parere visa fuerat, eorumdem fratrum Carmelitarum Ordini nomen dedit, nullis refo mundi illecebris se revocari passus. Susceptis regulae insignibus, et professione factâ, nihil antiquius habuit, quam ut institutum, cui se dicaverat, accurate observaret. In christianis virtutibus, praesertim humilitate, se vir Dei maxime exercuit, viliora coenobii opera obeundo, inque pensis diurnis nocturnisque persolvendis summe sollicitus, vitis sarmentorum acervo pro lectulo usus, asperrimoque cilicio et catenâ, ieiuniis etiam praeter communia non paucis corpus castigans, itant aquam ipsam et panem, quibus parceret, metiri consueverit. Ad sacros ordines promotus, primumque missae sacrificium celebraturus, Deiparam Virginem sibi loquentem audire meruit. Superis adeo gratus, ut per eius preces infirmi, nullâ ope humanâ sanabiles, cunctis mirantibus, pristinâ salute donarentur. Sacris litteris imbuendus triennium Lutetiae transegit, ubi a condiscipulis caecus, surdus et mutus propterea nuneupatus quod omnes sensus ab impudiciis fraenaret. Inde redux visum caeco, aquâ lustrali consperso, Avenione restituit. In patriam reversus, hydropem sanat, digito in nomine Iesu ori eius iniecto, unde mox aquae cadus effluxit. Andreae virtutum hoc pacto et signorum famâ resonante, ecclesiam Fesulanam suo pastore viduari contingit, cui totius cleri populique suffragio ipse

1 Edit. Main. legit *audiri* (n. t.).

sufficitur: qui tamen, nuncio electionis audito, clam in carthusiae Florentinae secessum aufugit, Dei Matrem exorans ut se ab eâ dignitate liberaret. Illo diu quaesito, nec reperto, de praesulis electione mutandâ clerus et populus Fesulanus consilium ineunt. Sed puer trimus, coetum electorum ingressus, Andream episcopum probe renunciatum, nequaquam mutandum exclamat; inter Carthusianos orantem delitescere; unde ad Fesulanam ecclesiam de onere pontificali subeundo ipse quoque visu monitus perducitur. A beatae memoriae Urbano PP. V decessore nostro in pastoralis munere confirmatus, oves suas omni pietatis officio pascere satagit. Suis ipse manibus stipem egenis virilim porrigere solitus, singulorum nomina in codice seorsum sibi descripsit; quumque aliquando annonae caritas ingrueret, quotidie escam pauperibus ipse erogabat: qua deficiente, numeroque pauperum aucto, panis ubertim in arca multiplicatur. Florentinorum Republicâ in partes scissâ, funestis perpetuisque discordiis laborante, Fesulanus episcopus sacris concionibus pacis unitatem civium animis inserere studet, daemonesque corvorum specie in aëre praeliantes ostendens, omnes ab intestinis et civilibus odiis deterret. Hinc idem, quem memoravimus, beatae memoriae Urbanus PP. V, cognito divinae gratiae dono, quo Fesulanus episcopus in componendis populorum discordiis pollebat, legatum Bononiam mittit ut dissidentia pectora mitigaret, ferocesque civium animos flecteret. Andreas, Pontificis iussis obtemperans, illuc proficiscitur, ubi tumultuantes, venerandi praesulis auctoritate et verborum dulcedine capti, mox depositis armis, in concordiam reducuntur, paucis, qui adversabantur, atroci morbo correptis: qui tandem meritis

Episcopus Fesulanus electus.

Pacis studio suscit.

beati Andreae liberati, ab omni odio quieverunt. Ita vir Dei, negotio confecto, magnâ omnium laude et plausu Fesulas remeavit, ubi in memoriam Christi Domini qualibet feriâ quintâ pauperum pedes lavare solitus, cuiuspiam tibias plagis graveolentibus et putredine infectas ab se lotas, lacrymisque conspersas, osculatus, undequaque curavit. Die mortis appropinquante, eam ipsâ nocte Natalis Christi Domini summo gaudio, antequam primam missam celebraret, sibi nocte Epiphaniarum adventuram, a deiparâ Virgine accepit; qua, psalmis et catholicae fidei symbolis sibi praelectis, verbisque Simeonis prolatis *Nunc dimittis*, ad gloriam aeternam evolavit viii idus ianuarias, anno dominicae Incarnationis MCCCCLXXIII, aetatis septuagesimosecundo, ab ingressu ad religionem quinquagesimoquinto, episcopatus duodecimo. Ex eius corpusculi in paleis strati suavi odore per plures infirmi, multi etiam ex eius tactu statim convaluerunt. Deus quoque ad idem corpusculum, Florentiam translatus, atque instar viventis in cathedrâ sedens, plurima signa patefecit. Anno vero MCDXL, pia memoriae decessore nostro Eugenio PP. IV Florentiae commorante, externoque milite agrum Florentinum crudeliter depopulante atque ipsi civitati ob eventuram cladem perterrefactae incubante, Deus per beatum Andream, ad quem miraculis clarum populus in tantâ calamitate sibi impendente confluebat, adolescenti revelavit, in proximo die natali beati Petri apostolorum principis, Romanae Ecclesiae praedonem et Florentinorum hostem devictum iri. Qua quidem re civitatis decemviris iussu beati viri per adolescentem nuntiata, praelioque inito, hostes fusi sunt, et Florentinorum respublica cum rebus Eugenii Pontificis et

Ecclesiae Romanae a tyrannide liberata. Quare ad aedem Carmelitarum maxime supplicatio indicta est, ubi Papa Eugenius S. R. E. cardinalibus ibidem praesentibus, et clero, senatu, populoque Florentino flagitantibus, corpus beati Andreae inter accensa funalia et thurificationis palam ostendi concessit; quo ex tempore Andreas ut relatus in Sanctorum canonem habitus est. In rei memoriam magistratus Florentinorum quotannis sacram aedem, ubi pii viri corpus requiescit, magnâ religione invisere consueverunt.

§ 3. Hinc eximiis et probatissimis viri Dei virtutibus et signis per eum patrat, cultuque publico aucto, clerus et Respublica Florentinorum a felicitis memoriae Paulo PP. II antecessore nostro Andream ritu solemniori in Sanctorum canonem referendum poposcit, negotiumque ab eodem Paulo II atque etiam a pia memoriae successore eius Sisto IV aliquot S. R. E. cardinalibus commissum est. Sed hominum et temporum vices rem aliâ traxerunt. Interim felicitis recordationis Gregorius XIII antecessor noster missam et officium eius primum, secundum missale et brevium Ordinis fratrum Carmelitarum, pro die xiv ianuarii oraculo suo comprobavit, aliâ ab antiquo tempore Florentiae in ecclesiâ B. Mariae de Monte Carmelo inque totâ dioecesi Fesulanâ celebrari solita. Tandem sub pia memoriae antecessore nostro Clemente PP. VIII, christianissimo rege Francorum Henrico IV et Mariâ reginâ, Ferdinando quoque in Etruriâ sibi subiectâ magno duce, aliisque enixe postulantibus, de Andrea sanctorum canoni adscribendo actum est. Clemente autem viam universae carnis ingresso, sedente felicitis recordationis Paulo PP. V, iteratis co-

1 Forsan *thurificationes* (n. t.).

A Gregorio XIII eius officium et missa approbata pro die xiv ianuarii.

Eius canonizatio peracta ab Urbano VIII.

rumdem virorum principum aliorumque precibus, de hoc pariter actum. Sed Paulo et successore eius Gregorio XV deinde etiam sublati, tandem recolendae memoriae Urbanus PP. VIII, qui in cathedrâ beati Petri utrique successerat, post servi Dei vitam, gesta, virtutes et miracula, ex antiquo Romanorum Pontificum instituto, sibi compluries de more enarrata, inque tribus consistoriis coram se ad apostolicarum constitutionum regulas habitis magnâ solemnitate discussa, atque omnium suffragio comprobata, eundem B. Andream episcopum Fesulanum sanctorum canoni adscribere statuit. Itaque indictâ die x kalendas maias anno MDCXXIX, universis, quae agenda erant, ad sanctorum patrum traditiones, sacrorum canonum instituta, et S. R. E. venerandos ritus et disciplinam rite peractis, idem Urbanus PP. VIII in sacrosanctam beati Petri apostolorum principis basilicam magno apparatu et celebritate processit; ubi in plenario venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum conventu, pro B. Andrea in sanctorum canonem referendo repetitis summâ religione ad Deum precibus, imploratâque Spiritus Sancti gratiâ, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis, exaltationem fidei catholicae et christianae religionis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei Patris, Filii et Spiritus Sancti, ac beatorum apostolorum Petri et Pauli, plenarii eiusdem conventus consilio, unanimique acclamatione et suffragio, beatæ memoriae Andreæ Corsini Florentini Ordinis fratrum Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, episcopum ecclesiae Fesulanæ, de cuius virtutum et prodigiorum magnitudine cumulate constiterat, Sanctum esse decrevit, inque sanctorum confessorum pontificum

canonem retulit, et referendum esse pronuntiavit, eundemque ab universis christifidelibus ut vere Sanctum ubique colendum honorandumque, in eius honorem sacras aedes et altaria, in quibus incruentum sacrificium Deo offeratur, construi ac dicari posse definivit, et quotannis viii idus ianuarias, quo ad caelestem patriam evolavit, eius memoriam ut sancti confessoris pontificis pie coli sancivit: quem etiam, ut talem, anno insequenti, martyrologio romano viii idus ianuarias inserendum curavit. Postremo, gratiis Deo cum exultatione actis, quod S. Andreæ in conspectu omnium gentium honorificasset, tamque insigni gloriâ Ecclesiam suam decorari voluisset, idem Urbanus Pontifex omnibus, quae ad B. Andreæ in sanctorum canonem referendum pertinebant, sancte adimpletis, hymnisque cantatis, divinoque praesidio ex viri Dei meritis peculiari collectâ¹ in eius honorem implorato, sacrosanctum missae sacrificium in arâ maximâ supra confessionem Principis Apostolorum solemniter celebravit, atque omnibus christifidelibus, qui tantæ caeremoniae intererant, plenariam peccatorum indulgentiam ad Dei laudem et B. Andreæ honorem largitus, cunctis vere poenitentibus et confessis, eius anniversario die ad locum depositionis accessuris, annum unum et quadraginta dies, in octavâ autem quadraginta dies de iniunctis poenitentiis misericorditer relaxavit.

§ 4. Ne vero de huiusmodi Urbani VIII decreto apostolico, definitione, sanctione, adscriptione, relatione, statuto, concessione, ceterisque praemissis, propterea quod super his ab eodem Urbano aut ab eius successoribus pia memoriae Romanis Pontificibus decessoribus nostris Innocentio X, Alexan-

¹ Ed. Main. legit collectae pro collectâ (R. T.).

Causae huius constitutionis.

dro VII, utroque Clemente IX et X, Innocentio XI, Alexandro VIII, Innocentio XII, Clemente XI et Innocentio XIII litterae decretales de more conscriptae et promulgatae non fuerint, unquam possit quomodolibet haesitari, nos, qui iisdem, licet immeriti, disponente Domino, in cathedrâ B. Petri successimus, volumus, et apostolicâ auctoritate statuimus, ut decretum, sanctio, relatio, adscriptio, ceteraque hactenus recensita, a iam dictâ die ix kalendas maias anni MDCXXIX suum undequaque et plenum consequantur effectum, ac si ab eodem Urbano VIII litterae decretales revera eâdem die conscriptae et de more promulgatae fuissent, ut superius enarratur.

Claustrae.

§ 5. Volumus autem ut praesentes litterae, ad probandum decretum, definitionem, sanctionem, adscriptionem, relationem, statutum, concessionem, ceteraque praemissa, ubique omnino sufficientiant, neque alterius cuiuscumque probationis adminiculum ad id amplius requiratur.

Fides transumptorum.

§ 6. Praeterea, quia difficile foret has nostras ad singula loca ubi opus esset adferri, volumus ut earundem exempla, etiam typis impressa, manu publici notarii subscripta, sigilloque alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munita, eandem ubique fidem obtineant, quam hae nostrae obtinerent, sicubi eas exhiberi vel ostendi contingeret.

Sanctis praenatis.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam decreti, definitionis, sanctionis, adscriptionis, relationis, statuti, concessionis infringere, aut ei temerario ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno incarnationis dominicae MDCXXIV, pridie nonas iunias, pontificatus nostri anno I.
Dat. die 4 iunii 1724, pontif. anno I.

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS¹.

- †
- †
- † Ego Franciscus episcopus Praenestinus cardinalis Barberinus.
- †
- †
- † Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.
- †
- † Ego Ioseph tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Sacripantes.
- †
- †
- † Ego Philippus Antonius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Gualterius.
- †
- †
- †
- † Ego Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite presbyter Picus de Mirandula.
- †
- †
- † Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondadari.
- †
- †
- † Ego Petrus tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Corradinus.
- †
- †
- †
- † Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum presbyter cardinalis de Polignac.

¹ Hoc loco sicut et in sequentibus constit. subicitur in edit. originali eadem forma sigilli quam nos semel dedimus in const. praecedenti pag. 6 a. R. T.).

- † Ego Bernardinus tituli S. Petri in Monte Aureo presbyter cardinalis Scottus.
- †
- †
- †
- †
- †
- † Ego Georgius tituli S. Agnetis presbyter cardinalis Spinula.
- †
- †
- †
- † Ego Ludovicus tituli S. Priscæ presbyter cardinalis Belluga et Moncada.
- † Ego Ioseph tituli S. Susannæ presbyter cardinalis Pereyra de la Cerda.
- †
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Salernus.
- †
- † Ego Alvarus tituli S. Bartholomæi in Insula presbyter cardinalis Cienfuegos.
- †
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthæi in Merulana presbyter cardinalis de Alteriis.
- † Ego Vincentius tituli S. Onuphrii presbyter cardinalis Petra.
- † Ego Prosper tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Marefusus.
- †
- † Ego Nicolaus tituli S. Mariæ in Domnica presbyter cardinalis Coscia.
- †
- †
- †
- † Ego Benedictus S. Mariæ in Viâlatâ diaconus cardinalis Pamphilius.
- † Ego Ioseph Renatus S. Georgii in Velabro diaconus cardinalis Imperialis.
- † Ego Laurentius S. Agathæ ad Montes diaconus cardinalis de Alteriis.
- † Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Columna.
- † Ego Curtius S. Eustachii diaconus cardinalis Origus.

- † Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis de Abbatibus Oliverius.
- † Ego Carolus S. Mariæ in Aquiro diaconus cardinalis de Marinis.
- † Ego Iulius S. Adriani diaconus cardinalis Alberonus.
- † Ego Alexander S. Mariæ in Cosmedin diaconus cardinalis Albanus.
- † Ego Nicolaus S. Mariæ de Rotundâ diaconus cardinalis Iudice.

P. cardinalis prodaturus.

F. cardinalis Oliverius.

Visa de Curia I. archiep. Ancyranus.

III.

Promulgatur canonizatio B. Philippi Beniti Ordinis Servorum B. M. V. a Clemente X Sanctorum albo adscripti¹.

Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Rationi congruit et convenit æquitati, ut, quæ Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, unanimi eorum consilio communicato, sanxit et definivit, licet postea ob eiusdem Pontificis obitum litteræ apostolicæ de his conscriptæ non fuerint, suum tandem consequantur effectum.

§ 1. Iamdudum piæ memoriæ antecessor noster Clemens Papa X, Dei servos, quos summarum virtutum et signorum præstantiâ in variis religiosorum Ordinum coetibus olim fulsisse cogno-

¹ Similes sunt huic constitutiones præcedentes et sequentes. Peracta fuit canonizatio anno MDCLXXI, die 12 aprilis, pontif. I.

verat, omnium christifidelium imitatione exprimendos præpositurus, inter ceteros unum elegit venerabilem virum Philippum Benitium ex familia fratrum Servorum B. M. Virginis, quem, ob sanctitatem ex ritu S. R. E. probatam atque recognitam, ubique colendum honorandumque decerneret.

Eius ordo, vita, virtutes et signa breviter recensentur.

§ 2. Philippus Florentiæ Tuscorum anno Christi Domini MCCXXXIII, dum annua festa agerentur B. M. Virginis in caelum Assumptæ, a qua eum parentes precibus impetraverant, familiæ fratrum Servorum eiusdem Virginis eodem die atque anno institutæ magnum ipse ornamentum futurus, in lucem editus est. Lutetiæ et Patavii studiis sacrarum litterarum absolutis, hoc assiduis ieiuniis et orationibus a Domino obtinuit, ut Ordo fratrum Servorum B. Mariæ Virginis, cui nomen daret, sibi præmonstraretur: cuius Ordinis vestem in classe laicorum ob modestiam indutus, aliquamdiu solitariam vitam in Montis Senarii eremo supra Florentiam traduxit. Postmodum ex obedientiâ ad presbyteratum evectus, terrenisque rebus ob caelestium contemplationem despectis, verbo Dei promulgando se totum addixit, suæque familiæ generalis præfectus, in unam hanc curam ardentem incubuit, ut per se suosque variis linguis instructos Christi Domini Evangelium ubique prædicandum curaret: quod ipse, salutis animarum percupidus, nullisque periculis territus, sedulo tantæque alacritate agere consuevit, ut eius famâ permotus piæ memoriæ Clemens Papa IV decessor noster eum sibi apostolicum concionatorem adlegerit. Peccatores ad Deum conversurus, Galliam, Germaniam, Frisiam et Sarmaticam peragravit, eodemque pio instituto Pistoriensem civitatem, funestis gibellinorum guelforumque odiis laniatam, christianæ

concordiæ restituit; unde factum, ut plures, Dei virum imitari, rati, non pauperibus erogarent, ipsique primarii gibellinæ factionis duces, ad cor redeuntes, religiosum Philippi institutum amplecterentur. Summæ eius charitatis fervor eluxit, ubi eleemosynam flagitanti interiorem vestem sibi detractam Viterbii largitus est, qua pauper contectus e morbo leprâ convaleuit. Magnum quoque Deo gralissimum christianæ lenitatis argumentum edidit, dum Livensis populi in Æmiliâ crimina et mores pro concione corripiens, virgis caesus saxisque impetitus, pro persecutoribus tanto spiritu Deum exoravit, ut ex his unum Peregrinum ad poenitentiam traxerit, qui, Philippi religionem ingressus, sua et civium peccata delevit, postea et ipse eximiis virtutibus et miraculis florens, propterea per nos ipsos, favente Deo, quamprimum in Sanctorum canonem referendus. Philippus veterum anachoretarum mores æmulari studens, in cryptam Montis Senarii, Deo liberior vacaturus, quadriennium secessit. Ceteris eius virtutibus par fuit cordis humilitas, qua patriæ ecclesiæ episcopatum respuit. Viterbium inde properans post piam dormitionem decessoris nostri Clementis PP. IV, ubi, per Ottobonum S. R. E. diaconum cardinalem S. Hadriani, suique Ordinis patronum, sibi oblatâ pontificiâ dignitate, palam se indignum professus, in solitudinem remeavit, ipsum Ottobonum ad tantum fastigium evehendum, sed brevi eo potiturum vaticinatus. Is fuit antecessor noster piæ memoriæ Hadrianus Papa V. Sed Philippus religioso solitudinis amore captus, quum iterum tres menses in cryptâ Montis Senarii latitasset, ab alio inclytæ recordationis decessore nostro Honorio Papa IV Perusie pontificali benedictione munitus,

Tudertum petiit, ubi ad populum, qui magnâ frequentiâ ei obvius advenerat, concione habitâ, lethali morbo decubuit summæque pietatis et religionis argumentis, poenitentiales Davidis psalmos non sine profusis lacrymis recitans, migravit ad Dominum anno salutis MDCCLXXV, x kalendas septembris, dum solemnâ absolventur octava B. Virginis in caelum Assumptæ, quibus in lucem prodierat. Ad eius corpus sex dies palam expositum populi maximâ frequentiâ venerationis ergo confluere visi sunt, missæque sacrificium, episcopo, clero et totâ civitate praesentibus, non pro defuncto, sed de beato Confessore nutu Dei celebratur. Mox vir iustus prodigiis claruit. Ad eius enim corpus et sepulchrum claudi gressum, caeci visum, ipsique mortui vitam receperunt.

Beatorum numero a Leone X adscribitur.

§ 3. Quibus, aliisque rite cognitis et perspectis, felicitis memoriae antecessor noster Leo Papa X Philippum beatorum numero adscripsit, officium missamque in eius honorem a fratribus Ordinis Servorum, beati viri anniversario die recurrente, celebrari permisit, ad id postmodum accedente etiam auctoritate diplomatum sanctae memoriae decessorum nostrorum Clementis VIII et Pauli V. Quare, ex S. R. E. regulis et ritualibus constitutionibus per Romanos Pontifices editis, de more cognitâ et compluries in examen adductâ etiam sub felicitis recordationis itidem decessore nostro Urbano VIII semperque probatâ viri Dei sanctitate, perinsignibus eius virtutibus signisque testatâ, ad pias preces per viros principes ad hanc sanctam Apostolicam Sedem vehementissime repetitas, praesertim vero ab illustribus memoriae Leopoldo Romanorum imperatore electo et Cosmo III olim in Etruriâ sibi subiectâ magno duce, idem Clemens

Papa X Philippum Benitium, de cuius virtutum et prodigiorum magnitudine diserte constiterat, in sanctorum confessorum canonem referendum pronuntiavit. Itaque, indictâ die, nimirum dominicâ secundâ post Christi Domini Resurrectionem, pridie idus apriles anni MDCLXXI, pontificatus sui I, cum in sacrosanctam Beati Petri Apostolorum Principis basilicam tantam caeremoniam solemnâ ritu peracturus processisset, semel, iterum et tertio iteratis ad Deum precibus in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum pro Philippo Benitio in sanctorum confessorum canonem referendo, unânimi omnium acclamatione et suffragio, post sacros hymnos precesque ad Deum perfusas et Paraclyti Spiritus gratiam enixe invocatam, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis, exaltationem fidei catholicae, christianaeque religionis amplificationem, idem Clemens Papa X, auctoritate domini nostri Iesu Christi et beatorum apostolorum Petri et Pauli, Beatum Philippum Benitium unâ pariter cum beatis confessoribus non pontificibus Francisco Borgia, Caietano Thienaeo, Ludovico Bertrando, et virgine non martyre Rosa a S. Maria, Sanctum esse decrevit et definivit, in sanctorum confessorum canonem retulit, eundemque imposterum ab universis christifidelibus tamquam vere Sanctum colendum, invocandum, honorandumque sancivit, ad eius honorem sacras aedes atque altaria, in quibus sacrosanctum missae sacrificium Deo offeratur, construi ac dicari, et quotannis x kalendas septembres, quo die vir sanctus obdormivit in Domino, illius memoriam prout sancti confessoris non pontificis pie coli posse pronuntiavit. Mox, gratis cum plurimo

A Clemente X in sanctorum canonem relatus.

gaudio Deo actis, praecipuâque oratione per beati Philippi merita ad Dominum recitatâ, ad aram maximam supra confessionem beati Petri cum eiusdem Philippi ceterorumque commemoratione missam celebravit, universis christifidelibus, qui aderant, plenariam peccatorum indulgentiam et remissionem largitus.

Causae huius Constitutionis.

§ 4. Ne vero de huiusmodi Clementis Papae X decreto apostolico, definitione, sanctione, adscriptione, relatione, concessione, ceterisque praemissis, propterea quod ab eodem Clemente, aut ab eius successoribus Innocentio XI, Alexandro VIII, Innocentio XI, Clemente XI et Innocentio XIII pia memoriae Romanis Pontificibus antecessoribus nostris, litterae decretales de more conscriptae non fuerint, deinceps unquam possit quomodolibet haesitari, nos, qui, meritis licet imparibus, disponente Domino, in cathedrâ B. Petri iisdem successimus, volumus, et apostolicâ auctoritate statuimus, ut decretum, sanctio, relatio, adscriptio, concessio, ceteraque hactenus memorata, a iam dictâ die pridie idus apriles anni MDCLXXI suum undequaque et plenarium consequantur effectum, ac si super illis ab eodem Clemente Papa X litterae decretales revera eadem die conscriptae et de more promulgatae fuissent, ut superius enarratur.

Causae.

§ 5. Volumus autem ut praesentes litterae ad probandum decretum, definitionem, sanctionem, adscriptionem, relationem, statutum, concessionem ceteraque praemissa ubique omnino sufficiant, neque alterius cuiuscumque probationis adminiculum ad id amplius requiratur.

Fides transscriptum.

§ 6. Praeterea, quia difficile foret has nostras ad singula loca, ubi opus esset, adferri, volumus ut earundem exempla, etiam typis impressa, manu publici notarii subscripta, sigilloque alicuius

personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munita, eandem ubique fidem obtineant, quam hae nostrae obtinerent, sicubi eas exhiberi vel ostendi contingeret.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, definitionis, sanctionis, adscriptionis, relationis, statuti, concessionis infringere, aut ei temerario ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCLXXIV, pridie nonas iunias, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 4 iunii 1724, pontif. anno I.

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

†

†

† Ego Franciscus episcopus Praenestinus cardinalis Barberinus.

†

† Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.

†

† Ego Ioseph tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Sacripantes.

†

† Ego Thomas tituli S. Mariae Transtiberim presbyter cardinalis Rufus.

†

† Ego Philippus Antonius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Gualterius.

†

†

†

†

† Ego Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite presbyter cardinalis Picus de Mirandula.

†

†

† Edit. Main legit sicuti pro sicubi (B. T.).

† Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondadarius.

† Ego Petrus Marcellinus tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Corradinus.

† Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum presbyter cardinalis de Polignac.

† Ego Bernardinus tituli S. Petri in Monte Aureo presbyter cardinalis Scottus.

† Ego Georgius tituli S. Agnetis presbyter cardinalis Spinula.

† Ego Ludovicus tituli S. Priscæ presbyter cardinalis Belluga et Moncada.

† Ego Ioseph tituli S. Susannæ presbyter cardinalis Pereyra de la Cerda.

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Salernus.

† Ego Alvarus tituli S. Bartholomæi in Insula presbyter cardinalis Cienfuegos.

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthæi in Merulana presbyter cardinalis de Alteriis.

† Ego Vincentius tituli S. Onuphrii presbyter cardinalis Petra.

† Ego Prosper tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Marefusus.

† Ego Nicolaus tituli S. Mariæ in Domnica presbyter cardinalis Coscia.

† Ego Benedictus S. Mariæ in Viatata diaconus cardinalis Pamphilius.

† Ego Ioseph Renatus S. Georgii in Velabro diaconus cardinalis Imperialis.

† Ego Laurentius S. Agatæ ad Montes diaconus cardinalis de Alteriis.

† Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Columna.

† Ego Curtius S. Eustachii diaconus cardinalis Origus.

† Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis de Abbatibus Oliverius.

† Ego Carolus S. Mariæ in Aquiro diaconus cardinalis de Marinis.

† Ego Iulius S. Adriani diaconus cardinalis Alberonus.

† Ego Alexander S. Mariæ in Cosmedin diaconus cardinalis Albanus.

† Ego Nicolaus S. Mariæ de Rotunda diaconus cardinalis Iudice.

P. cardinalis prodaturus.

F. cardinalis Oliverius.

Visa de Curia I. archiep. Ancyranus.

L. MARTINETTUS.

Registrata in Secretariâ Brevium.

IV.

Promulgatur canonizatio B. Francisci Borgia Societatis Iesu, iamdiu a Clemente X peracta¹.

Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Rationi congruit et convenit acquitati, ut, quæ olim Romanus Pontifex in ple-

¹ Similes sunt huic constitutiones præcedentes et sequentes; peracta fuit canonizatio a Clemente X anno MDCLXXI, die 12 aprilis, pontif. 1.

nario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, unanimi eorum consilio communicato, sanxit et definivit, licet postea, ob eiusdem Pontificis obitum, litteræ apostolicæ de his conscriptæ non fuerint, suum tandem consequantur effectum.

§ 1. Romana Ecclesia, cui, nullis exigentibus meritis nostris, ineffabile Dei consilium præesse nos voluit, ex veteri disciplinâ et ex constitutionibus apostolicis in sanctorum canonem eos solemnî ritu referre consuevit, qui suarum virtutum exemplo christifideles ad viam salutis per maiorum vestigia alacrius incurrendam accenderent¹. Quum-

que multi peculiari aliquo vitæ genere ut plurimum excelluerint, unus Franciscus Borgia saeculo XVI repertus est, quem in variis multisque ordinibus constituti ut certum salutis ducem sequi possent. Optimates enim et viri principes, quique rempublicam gerunt, in eo habent, quæ sibi in omni vitæ suæ cursu imitanda proponant; magna quoque habent, qui, regum gratiâ florentes, in summarum dignitatum fastigio positi sunt; coniugio sociati² aequæ ac eodem soluti, adolescentes pariter iuvenesque, viri Deo dicati, coelibus quoque religiosi præpositi. Hi ad unum omnes in Francisco tenent, quæ ubertim et tuto moribus et actibus suis exprimere possint; etenim ille, Deo volente, singulas has personas mirâ vitæ sanctimoniâ comitibus miraculis repræsentavit. Unde factum, ut, viri Dei virtutum et signorum constanti famâ quotidie auctâ, felicitis recordationis Romani Pontifices antecessores nostri Paulus V atque Urbanus VIII de illo sanctorum

¹ Edit. Main. legit *accederent* (R. T.).

² Passime edit. Main. legit *societati* pro *sociati* (R. T.).

confessorum canoni adnumerando consilium inierint permoti etiam catholicorum regum Hispaniæ ferventibus votis huic sanctæ Sedi Apostolicæ expositis; quod tandem piæ memoriæ decessor noster Clemens Papa X ad canonicos ritus veteri traditioni et pontificiâ auctoritate receptos, totâ Ecclesiâ plaudente, complevit.

§ 2. Inter præcipuos Hispaniarum dynastas, Gandiæ duces, quæ est gens Borgia, numerantur. Eam multiplices dignitates claram et percelebrem reddiderunt; clarior tamen evasit, ex quo magnus Dei servus Franciscus parentibus Ioanne Gandiensium duce III et Ioannâ ex Alphonso Ferdinandi regis catholici filio procreta in lucem prodit anno Christi Domini MDX, v kalendas¹ novembris, quem diem beati apostoli Simon et Iudas martyrio nobilitarunt. Francisci locus natalis fuit Gandia, Borgiæ domus avitum oppidum, ad oram Balearici maris in Conseranis populis Hispaniæ Tarraconensis, in dioecesi et regno quæ a Valentia principe civitate appellantur Pia mater, quod præsentî ope seraphici confessoris beati Francisci vitæ discrimen in filio pariendo evasisset, Franciscum in baptismo dici voluit, quod nomen tunc primum in domo Borgia fausto omine futuræ eius sanctitatis auditum est. Patris soror et mater, quæ erat Ferdinandi regis catholici consobrina, inter clarissimas virgines eximia pietatis laude conspicuæ, animo adolescentis christianæ perfectionis igniculos iniecerunt, qui puerilibus annis domi traductis, et cum iisdem Dei sponsis ex prædonum manibus ereptus, apud avunculum archiepiscopum Caesaraugustanum Alphonsum Aragonium et Catherinam Ioannæ reginæ filiam, postea Ioan-

¹ Male edit. Main. legit *millesimo quingentesimo, decimoquinto kalendas* (R. T.).

ni III Lusitaniae regi nuptam, liberaliter educatur. Inde in gulam Caroli V Augusti profectus, salubris animae suae memor, se undequaque immaculatum servavit, matronas officii causâ non nisi asperocilio praecinctus adire solitus. Caroli coniugo Isabellâ Augustâ adnitente, Eleonorae a Castro, lectissimae virgini Lusitanae, de sanctioris vitae instituto nihil unquam remittens, matrimonio sociatur. Palchra et copiosa prole donatus, ab eâ, quam inierat, pietatis regulâ animum domi forisve nunquam avertit, caelestibus meditandis diu noctuque occupatus, sacra synaxi quolibet octiduo non sine lacrymis muniri solitus. Sublatae Isabellae Augustae Granatam funeris deducendi Francisco onus imponitur, cuius cadaveris, ut publicâ fide recognoscere-tur, nudata facies difformitate suâ tantum ei terrorem incussit, ut, divinâ luce illustratus, de terrenis rebus, si coniugi superesset, omnino deserendis apud se constituerit, postmodum dicere solitus mortem Augustae sibi vitam attulisse. Cataloniae cum imperio praefectus, eam cogitationem ardentius fovit, ibique populorum felicitati ita studuit, ut patris patriae elogio tamquam reipublicae bono natus honestari meruerit. Magnam auri-vim in pauperes erogavit, piam sacrarum virginum et virorum familias eleemosynis auxit; sed et in primis, qui ex summâ fortunâ ad extremam inopiam devenissent, clam aluit. Consilio¹ pridem animo insitum saepe recogitans, atque uni Deo meditando inhaerens, diluculo quinque horis de genu quotidie orare, frequenti divinae mensae accubitu, ieiuniis vacare, recreari consuevit. Tunc ei beatum Ignatium regularium presbyterorum Societatis Iesu, cui postea nomen dedit, parentem et conditorem prima occasio

¹ Male edit. Main. legit *educat* (R. T.).

² Videtur legendum *Consilium* (R. T.).

de tantis rebus scripto consulendi caelitus data est. Patre optimo atque ipsâ coniuge piarum omnium exercitationum sociâ orbat, et domum redit, suorum Gandensium solatio et securitati prospexit, nosocomia instauravit, coenobia construxit, gymnasia pro Mauris christiane educandis erexit, sacras aedes vasis aureis argenteisque pro dignitate locupletavit. Deque veteri vitae proposito perficiendo secum animo statuens, salubria in hoc sibi consilia divinitus dari per bonorum hominum preces flagitavit. Deus tandem servi sui votis aris, inque Societatem Iesu se rapi sensit: quod enim recens orta religio, et ab origine ardentior, vulgo etiam adhuc ignota esset, nullusque in eâ ambitiosis hominibus dignitatum locus pateret, Francisco, summos honores fugienti, aptissima visa est. Orationi intentus, haec animo agitans, septem totos dies tiaram capiti suo imminem aspexit, veritusque ne Ecclesiae dignitatem portenderet, Deum enixe obtestari non destitit, ne honores, quos fugeret, alibi offenderet. Post defunctos duos fratres suos S. R. E. cardinales, cum eadem sacram dignitatem per antecessores nostros Romanos Pontifices ultro oblatam ab se repulisset, tiarâ illâ Propositi¹ munus in sacrâ suâ familiâ indicatum postea cognovit. Adhuc Gandiae dux per felicitis recordationis Paulum Papam III decessorem nostrum, B. Ignatio deprecante, permissus est, ut, paucis consensu, religiosa vota nuncuparet. Quadriennium, rebus suis componendis a Pontifice praefinitum, disciplinis gravioribus sacro homine dignis singulari modestiâ publice perdiscendis impendit; quo elapso, et per felicitis recordationis Iulium Papam III anno iubilaei Christianis indicto, Fran-

¹ Seu *Praepositi*, nam postea fuit Praepositus generalis Societatis Iesu (R. T.).

ciscus limina Apostolorum frequentaturus, utque Ignatii invitantis alloquiis frueretur, et Caroli V beneficam erga se voluntatem declinaret, suis valedicens, Romam eo animo cogitavit, ut natale solum deinceps nunquam repeteret qui ad aliam patriam caelestem nimirum summâ contentione properaret; idque sancte servavit etiam, sedente antecessore nostro Pio Papa V, in legatione cardinalis Alexandrini ad catholicum Hispaniarum regem Philippum II illuc digressus. In sacro itinere ad Urbem, quod assiduae preces divinique sermones minuebant, iuxta ac Romae positus, ignorari quam honorifice excipi maluisset; ingentem in eo pietatem submissumque spiritum, qui B. Ignatii complexui amplissima et magna quaeque postponeret, Urbs tota suspexit. Menses quatuor¹ lustrandis basilicis Deo sacris omnique pietatis genere cum Ignatio Romae transegerat, cum de se cardinalium senatui adscribendo apud Iulium agi subodoratus, eodem Ignatio auctore, Pontificis oculis propere se subducens, in Hispaniam reversus est. Ubi, Caroli V propositum eius laudantis auctoritate, rebus et titulis suis Gandiensibus universis, Carolo filio transcriptis, se penitus abdicavit, regularem Societatis Iesu clericum induens, et davidicum illud laetus ingeminans *Dirupisti, Domine, vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis*. Presbyteratu initiatus, primum Deo sacrificium Loyolae in Cantabria, Ignatii patriae, et pietati hoc tribuens, privatim obtulit, mappis Ludovicae sororis acu pictis in arâ usus. Quia vero Iulius Pontifex hoc specialim indulserat, ut, cum primum publice sacris operaretur, quotquot peccatorum confessione rite expiati ex eius

¹ Pessimâ interpunctione ed. Main. legit *postponeret. Urbs tota suspexit menses quatuor, etc.* (R. T.).

mano Corpus Domini sumptuenter plenariam veniam perciperent. Vergarae oppido id factum, quo tot homines rei famâ ducti advenissent, ut, sacra node licet magnâ nequaquam eos capiente, in arâ sub dio excitatâ celebrare debuerit, tot ad sacram mensam accedentibus ut meridiana hora longe transierit. Postea concionem habuit, et cetero ac populo suppliciter procedente, sanctissimum Eucharistiae sacramentum gestavit. Ad socios inde reversus, maiori sane sanctitati excolendae operam dedit, precandi studio horas octo quotidie largitus, vilissima quaeque munia ultro subire non dedignatus, stipem vicatim et ostiatim nudo capite et pedibus palam mendicans, et pauperibus ac nosocomiis distribuens, humi quoque vel in tabulis cubans. Famâ tantae pietatis aulas regias pervagantem, quamplurimi illum adire deque salutis negotio consulere visi sunt; complures pariter summates praesertim Francisci exemplum secuti religiosi familiis se devoverunt. Sed Iulius Pontifex et Carolus V tantam virtutem in Cantabris delitescere indignum rati, consilium de illo inter S. R. E. cardinales cooptando certatim, incassum tamen, quod postea saepe numero quoque factum, inierunt. Ignatius, qui sociis aditum ad honorem legibus latis obstruxerat, Iulii pedibus advolutus, ne invito atque inscio honorem deferat, neve oblatum capere cogat, nascenti sodalitati hoc saltem benignus tribuat, libello supplice et lacrimis coram exorat, et permagna Francisci laetitiâ impetrat, qui et grati animi testes litteras ad Pontificem dedit. Non autem illum Ignatius latere permisit; viri enim singulari prudentiâ in lucrandis Deo animabus et sanctitate perspectâ, sacras conciones habiturum varias civitates et regiones adire, et multarum provinciarum, quas, licet in-

commoda valetudine unus, pedes obivit, cum arripitissimè faepitate commissarii generalis officio fungi mandavit, quae omnia magno rei christianae bono peracta sunt. Postquam vero Carolum V morbo languentem misericordiae Dei commemoratione erexisset, et defunctum funebri sermone laudasset, suae voluntatis quam ratam haberi vellet, exequendae supremis tabulis per eum nominatus, a recolendae memoriae antecessore nostro Pio Papa IV Romam advocatur, ubi, Societatis praeposito generali Iacobo Lagnio ad Tridentinum Concilium ire iusso, vicarii generalis munus Francisco imponitur. Mox, Iacobo ad Urbem reverso, assistens pro Hispaniâ et Lusitaniâ eligitur. Postea, Lagnio e vivis sublato, iterum vicarius generalis, et demum totius Ordinis praepositus, magnâ suffragiorum consensione, invitatus renunciat. Quo in munere Societatem septennio sanctissime rexit, inque obsequiis Apostolicae Sedis vitae cursum, quod maxime optaverat, consummavit. Pius enim Papa V cardinalem Alexandrium in Hispaniam, Lusitaniam et Galliam pro re christianâ tuendâ ad sacrum foedus in Turcas percutiendum mitteas, consiliorum ei comitem et participem Franciscum adiungi voluit, et Pontifici iubenti vir pius, quamvis laboribus asperrimis, poenitentiis et morbis prope confectus, alacriter paruit. Romam redux, oculis et manibus in caelum sublatis, laetus exclamavit: *Nunc dimittis servum tuum, Domine.* Mox biduum a reditu longâ aegrotatione, multisque incommodis fractus, quae tamen illum impedire non potuerunt quin Romam ad supremum et iam imminens mortalis vitae suae terminum festinaret, susceptis praesenti animo et summâ religione Ecclesiae sacramentis, ac pontificiâ Gregorii XIII felicitis memoriae ante-

cessoris nostri benedictione munitus, plenus virtutum et meritorum, inter sodalium amplexus, piissimam animam caelo reddidit, anno Christi Domini MDLXXII, kalendis octobribus. Dei servus a beatis et spectatissimis viris Ignatio Loyola, Pio Papa V, Carolo Borromaeo, Francisco Salesio, sacra virgine Theresiâ a Iesu, aliisque quamplurimi factus, magnam ubique virtutis et sanctitatis famam reliquit.

§ 3. Miracula etiam multa subsecuta sunt, quae, precibus accedentibus Philippi III Hispaniarum regis catholici et magnorum praesulum atque academiarum Hispaniae, Paulum Papam V permoverunt, ut, ob tantum Dei famulum in sanctorum canonem referendum, summarum eius virtutum et eorundem miraculorum examen rite institui posse concederet. Quo absoluto, Urbanus VIII eum Beatorum ordini adscribendum sancivit, largitus quoque ut de illo missam¹ et officium omnes Societatis Iesu religiosi ubique recitare possent, ac mox ut in eorum ecclesiis idem omnibus presbyteris agere liceret. Interim sub aliis inclytae memoriae antecessoribus nostris Innocentio X, Alexandro VII et Clemente IX signa post Francisci beatificationem patrata in examen ex constitutionibus apostolicis adducta et undequaque probata sunt. Decretum tamen de illo in sanctorum tabulas referendo, quod Clemens IX morte praereptus vulgare non potuerat, eius successor Clemens X rite vulgavit, exorantibus illustris memoriae Leopoldo electo Romanorum imperatore cum coniuge Augustâ, Carolo II Hispaniarum rege catholico, aliisque viris principibus ecclesiasticis et saecularibus. Quare idem Clemens X, gestis omnibus B. Francisci de veteri more Apostolicae Sedis in tribus consistoriis co-

Ab Urbano VIII Beatorum ordinis adscriptus fuit.

Et a Clemente X in sanctorum canonem relatus.

¹ Edit. Main. legit *missa* (R. T.).

ram se rite discussis et comprobatis, eum statuta die in sanctorum fastos referendum pronunciavit. Itaque dominicâ secundâ post Christi domini Resurrectionem, pridie idus aprilis, pontificatus sui anno I, cum in sacrosanctam basilicam B. Petri principis apostolorum solemnî ritu caeremoniam peracturus processisset, semel, iterum et tertium iteratis ad Deum precibus, in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum pro Francisco Borgia sanctorum confessorum canonî adscribendo unanimi omnium acclamatione et suffragio post sacros hymnos precesque ad Deum pie fusas et Paraclyti Spiritus gratiam enixe invocata, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis, exaltationem fidei catholicae, christianaeque religionis amplificationem, auctoritate omnipotentis Dei Patris, Filii et Spiritus Sancti, et beatorum apostolorum Petri et Pauli, beatum Franciscum Borgiam Societatis Iesu presbyterum Hispanum, de cuius sanctitate, fidei sinceritate, omniumque virtutum magnitudine ac miraculorum excellentiâ cumulate constiterat, unâ cum beatis confessoribus non pontificibus Philippo Benitio, Caietano Thienaeo, Ludovico Beltrando, et virgine non martyre Rosâ a S. Maria, sanctum confessorum esse decrevit, sanctorum confessorum non pontificum canonî adscripsit, atque imposterum ab universis christifidelibus tamquam vere Sanctum colendum, invocandum honorandumque, statuit et definivit, ad eius honorem sacras aedes atque altaria, ubi incruentum sacrificium Deo offeratur, construi et dicari, quotannis v. nonas octobris illius memoriam, ut sancti confessoris non pontificis, pie coli, atque officio et missâ ritu S. R. E. honorari pronunciavit. Ad hoc eadem suâ aposto-

lica auctoritate universis et singulis christifidelibus, qui dictâ die eundem sancti confessoris sepulchrum et corpusculum devote visitassent, annos septem et totidem quadragenas, infra vero octavam quadraginta dies de iniunctis seu debitis poenitentiis misericorditer relaxavit. His peractis, Deum patrem aeternum, regemque gloriæ Christum Dominum, Patris sempiternum Filium, Sanctumque Paraclytum Spiritum, unum Deum atque unum Dominum, hymnis et laudibus veneratus, peculiari oratione in honorem B. Francisci Borgiae ad Deum cantatâ, missam in arâ maximâ super confessionem Beati Petri cum eiusdem Francisci commemoratione celebravit, omnibus christifidelibus tantae caeremoniae praesentibus peccatorum indulgentiam largitus.

§ 4. Ne vero de huiusmodi Clementis Papae X decreto apostolico, definitione, sanctione, relatione, concessione, ceterisque praemissis, propterea quod ab eodem Clemente et ab eius successoribus Innocentio XI, Alexandro VIII, Innocentio XII, Clemente XI et Innocentio XIII pia memoriae Romanis Pontificibus decessoribus nostris litterae decretales de more conscriptae et promulgatae non fuerint, deinceps unquam possit quomodolibet haesitari, nos, qui, meritis licet imparibus, disponente Domino, in cathedrâ B. Petri iisdem successibus, volumus, et apostolicâ auctoritate statuimus, ut decretum, sanctio, relatio, adscriptio, concessio, ceteraque hactenus memorata, a iam die pridie idus aprilis anni MDCLXXI suum undequaque et plenarium consequantur effectum, ac si super illis ab eodem Clemente Papa X litterae decretales revera eadem die conscriptae et de more promulgatae fuissent, ut superius enarratur.

Causa huius constitutionis

¹ Male edit. Main. legit *missa* (R. T.).

Clausulae.

§ 5. Volumus autem ut praesentes litterae ad probandum decretum, definitionem, sanctionem, adscriptionem, relationem, statutum, concessionem ceteraque praemissa ubique omnino sufficiant, neque alterius cuiuscumque probationis adminiculum ad id amplius requiratur.

Fides transumptorum.

§ 6. Praeterea, quia difficile foret has nostras ad singula loca, ubi opus esset, adferri, volumus ut earundem exempla, etiam typis impressa, manu publici notarii subscripta, sigilloque alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munita¹, eandem ubique fidem obtineant, quam hae nostrae obtinerent, sicubi² eas exhiberi vel ostendi contingeret.

Sanctio prodialis.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam decreti, definitionis, sanctionis, adscriptionis, relaxationis, statuti, concessionis infringere, aut ei temerario ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumperit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXIV, pridie nonas iunias, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 4 iunii 1724, pontif. anno 1.

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

†
†
†
† Ego Franciscus episcopus Praenestinus cardinalis Barberinus.
†
† Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.
†

¹ Male ed. Main: legit munitae (R. T.).

² Male ed. Main: legit sicuti pro sicubi (R. T.).

† Ego Ioseph tituli S. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis Sacripantes.

†

†

† Ego Philippus Antonius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Gualterius.

†

†

†

†

† Ego Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite presbyter cardinalis Picus de Mirandula.

†

†

† Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondadarius.

†

†

† Ego Petrus Marcellinus tituli S. Mariae Transtiberim presbyter cardinalis Corradinus.

†

†

†

† Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum presbyter cardinalis de Polignac.

†

†

†

†

†

† Ego Bernardinus tituli S. Petri in Monte Aureo presbyter cardinalis Scottus.

†

†

†

† Ego Nicolaus tituli Ss. Nerei et Achillei presbyter cardinalis Spinola.

†

†

†

† Ego Georgius tituli S. Agnetis presbyter cardinalis Spinola.

†

†

†

† Ego Ludovicus tituli S. Prisciae presbyter cardinalis Belluga et Moncada.

†

† Ego Iosephus tituli S. Susannae presbyter cardinalis Pereyra de la Cerda.

†

†

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Stephani in

V.

Monte Caelio presbyter cardinalis Selenus.

†

† Ego Alvarus tituli S. Bartholomaei in Insula presbyter cardinalis Cienfuegos.

†

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthaei in Merulana presbyter cardinalis de Alteriis.

†

† Ego Vincentius tituli S. Onuphrii presbyter cardinalis Petra.

†

† Ego Vincentius tituli S. Callixti presbyter cardinalis Marefoschi.

†

† Ego Nicolaus tituli S. Mariae in Domnica presbyter cardinalis Coscia.

†

†

†

†

† Ego Benedictus S. Mariae in Violata diaconus cardinalis Pamphilus.

† Ego Ioseph Renatus S. Georgii in Velabro diaconus cardinalis Imperialis.

† Ego Laurentius S. Agathae ad Montes diaconus cardinalis de Alteriis.

† Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Columna.

† Ego Curtius S. Eustachii diaconus cardinalis Origus.

† Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis Oliverius.

† Ego Carolus S. Mariae in Aquiro diaconus cardinalis Masinus.

† Ego Iulius S. Adriani diaconus cardinalis Alberonus.

† Ego Alexander S. Mariae in Cosmedin diaconus cardinalis Albanus.

†

† Ego Nicolaus tituli Ss. Martyrum diaconus cardinalis de Iudice.

†

†

†

†

†

†

†

P. cardinalis prodarius.

F. cardinalis OLIVERIUS.

Visa de Curia I. archiep. Ancyranus.

L. MARTINETTUS.

Promulgatur canonizatio B. Laurentii Iustiniani Venetiarum patriarchae, iampridem ab Alexandro VIII in Sanctorum album relati¹.

Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Rationi congruit et convenit aequitati, ut, quae olim Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum, episcoporum, unanimi eorum consilio communicato, sanxit et definivit, licet postea, ob eiusdem Pontificis obitum, litterae apostolicae de his conscriptae non fuerint, suum tandem consequantur effectum.

§ 1. Patris aeterni Filius, redemptor noster, conditionis humanae gloriam peccatis obrutam conspicatus, assidue providere non cessat ut propterea in exilio positos ad libertatis patriam per famulos suos signis ac virtutibus claros revocet. Hoc tribus ab hinc saeculis et eo amplius per B. Laurentium Iustinianum maxime egit, qui, pontificali apice inclytus, non solum Venetis suis atque Italis universis, sed toti, quaque patet, S. R. E. perspicua vitae sanctimonia et miraculis se spectabilem reddidit, unde factum, ut, duce et dominio Venetorum ferventissime flagitantibus, piae memoriae decessores nostri Romani Pontifices Xystus IV, Leo X, Hadrianus VI, Clemens VII, Paulus V, Gregorius XV et Urbanus VIII de Laurentio sanctorum titulis honestando consilium inierint, quod omnium tandem fidelium acclamatione et plausu felicitis recordationis antecessor noster Alexander Papa VIII,

¹ Similes sunt huic constitutioni praecedentes et sequentes; peracta fuit canonizatio anno MDCC, die 16 octobris, pontif. II.

Exortum.

Expositio facti.

universis, quae tantae rei peragendae necessaria erant, rite dispositis, ad optatum finem perduxit.

§ 2. Anno Christi Domini MCCCXXXI, ipsi kalendis Iuliis, qua die, insigni ad Clodiam parta victoria, civitas Venetiarum publicis ad Deum supplicationibus omniq[ue] laetitiae genere perfusa gestiebat, Laurentius ex praenobili Iustiniana familia in lucem editus est, ipse aliquando virtutibus suis patriae gaudium praesidiumq[ue] apud Deum futurus. Sublato Bernardo patre, Quirina mater eum sancte educavit, donec anno aetatis undevicesimo, sacri instituti amore captus, divinaeque sapientiae alloquio dignatus, ut nuptias sibi paratas vitaret, ad Marinum matris suae consobrinum, canonicum saecularem congregationis B. Georgii in Alga, quae est insula, alias coenobium instituti Augustiniani prope Venetias, alacriter convolvit, ubi, calcatis honoribus et fortunae bonis, toto vitae suae tempore uni Deo militare constituit. Primum certamen corporis illecebris strenuus Christi miles indixit, ratus nihil illis indulgendum, sed, quasi in teterrimum hostem, ieiuniis, vigiliis et asperrimā poenitentia contra illas pugnandum. Sitim tam patienter tulit, ut, si quando ea per ieiunium, manuum laborem, peregrinationem aut valetudinem se torreret sentiret, nunquam potum deposceret, sibi eum offerentibus ignorare se dicens, quo pacto purgatorii calores esset laturus, qui sitim ferre non posset. Viridarium relaxandi animi causā, ut sit, nunquam intravit; corpus morbo affectum nunquam liberalius fovere voluit; nocturnas vigiliis ita servavit, ut primus ad divinas laudes canendas properaret, ultimus inde recederet, illuc, ceteris quiescentibus, rediturus. Quamvis, ut naturae imbecillis, frigus immodice pateretur,

nunquam tamen rigente hieme ad ignem accessit. Psallens, nunquam laeva aut dexterā, sed sedilibus haesit; semper gradu nixus stetit, etiam aegrotus. Strumarum peracerbo morbo in gutture gravitur laesus, sectioni ustionique generose succubuit, timentem medicum hortatus ut audacter incideret, cuius novacula martyrum laminas non superaret. Coenobio praefectus, infima quaeque munia obivit, se increpari, contemni et despici cupiens.

§ 3. Tanta fuit viri Dei in proposito constantia, ut, postquam suis valedixisset, fraternam maternamve domum nunquam, nisi, pietatis causā, ter solum intraverit. Stipem ex Ordinis instituto foris petens, nunquam ingressus est; inque maximā frequentia mendicans, saccum panibus plenum ab alio ferri minime voluit, quod mater, filii immodico pondere gravis miserta, aliquando conata est. Huius dormitioni Laurentius interfuit, sed, plorantibus aliis, ipse, dono lacrymarum aliās maxime instructus, morientem siccis oculis vidit. Amicus illum a proposito sacroque instituto blanditiis et vi retrahere molitus, eius verbis aeternae vitae plenis in coenobium trahitur, unā cum Laurentio et vivere et mori se velle testatus. Quantum opere servum suum Deus probaret, dono prophetiae illi tradito manifestavit. Etenim Fantino Dandulo, viro in Republicā senatori, de alio vitae statu minime cogitanti, qui ad B. Georgium officiis pietatis liberius vacaturus secesserat, in summo capite sacros cineres, periturae humanitatis nuncios, ex eius manibus suscipienti, praecipuas Ecclesiae dignitates praedixit: ad quas paulo post recolendae memoriae decessor noster Eugenius Papa IV Dandulum, apud se pro patriā oratorem, erexit, legatione Bononiensi et episcopatu Patavino auctum.

Aliae Christianae virtutes.

Marcum et Leonardum fratres, ab utroque mutuā charitate quotidie invisus, nunquam invisit, nec etiam rogatus, licet diu, nec sine vitae periculo, diverso tempore, uterque decumberet: iturum¹ se dixit, ubi tempus id postularet: ultro adiit tandem quum spiritus discessioni iam esset paratus: gaudioque significato ob Laurentii fratris inexpectatum adventum, inter eius amplexus uterque suaviter expiravit. Viri Dei humilitas eluxit, dum Eugenius Pontifex, magnis Laurentii virtutibus captus, animum induxit ut cum Venetis episcopum daret; etenim, Francisco Maripetro ex Castellano civitatis Venetiarum episcopatu ad cathedram Vicetinanā translato, successorem Laurentium pronuntiavit. Qui tamen fugam mente agitavit, et pastorale onus pro suā modestiā deprecatus, semel atque iterum Pontifici iubenti humillime restitit, litteris ingenui pudoris sinceræque probitatis ac sanctimoniae plenis ad eundem conscriptis. Laurentii collegae, inter se ieiuniis et precibus indictis, Eugenium, ne sibi patrem eripiat, vehementer obsecrant. Bis ad illum mittunt, bis rescribit Eugenius, dulcissimis eos verbis solatus. Quare Laurentius Pontifici ter iubenti obtemperavit. Noctem, qua episcopatum, nullā pompā et fratribus etiam remotis, inivit, insomnem duxit, precibus et lacrymis Dei praesidium in tanto munere implorans. Familiam curis parem delegit, sibi aliās grandem esse, cuius studio premeretur, dicere solitus, pauperes Christi significans. Edium ornatus argentumque omnino sprexit. In mensā non sordidā, sed munditie plenā, nihil appetens aut improbens, sictilibus usus est. In cubili angusto ex palea et centone laneo conquievit, inde

¹ Pessime edit. Main. legit iterum pro iturum (n. r.).

omnibus semper exclusis, quo liberius lacrymis et orationi vacaret. Suae ecclesiae pontificali pro dignitate excolendae primam operam dedit; sed et reliquis sacris aedibus in solitudinem ferme reductis probe consuluit. Mox cleri mores adortus, saluberrimis eum constitutionibus instauravit; pari studio sacrarum virginum monasteria prosequutus, nec minori vigilantia ceterarum ovium sedulam curam gerens. Pecuniam, ut episcopum decet, summe contempsit. Episcopium universis, omne penu egenis paterere voluit; non tamen fratribus suis, a quibus contra non semel grandi pecuniā adiutus est. Amoris fraterni hoc signum retinuit, ut tribus festis diebus, Paschatis, Nativitatis Domini, atque apostolorum Petri et Pauli, duobus panibus ex farinae flore confectis eos donaret. Demortuis duobus, uni superstiti eos semper pependit. Rationes procuratore adferente, quid deesset, quid superesset tantum adspexit; nefas ratus, si lucro animarum praefectus sederet ad calculos. In occultis pauperibus indagandis fuit summe sollicitus, iis praecipue qui ex opulentis inopes evasissent; malens aliquando decipi, quam scrupulosius examinare. Si quando in alterutrum offendendum esset, potius cui non oportet dare cupiit, quam non dare cui oporteret. Res tamen humano usui necessarias libentius quam pecuniam erogabat: libentius quoque plures summas quam maiores, ut nimirum in tanto populo communior esset beneficentia. Saepenumero servi sui votis Dei providentia mirifice adfuit, pecuniā multis de locis ad eum insperato veniente. Viri iustitia inde patuit, quod nihil unquam ab illo indicatum, rescissum est, eiusdemque sententiae inappellabiles habitae sunt. Quid vero aequè mirum dici potest, ac hominem, qui vix prima

litterarum elementa a praeceptore didicisset, de omnibus in sacra Scriptura disputatis gravissime respondere potuisse, plurimae Deo plena litteris consignasset? Nimirum scientia potius divinitus infusa quam humanitus acquisita instructus apparuit. Calumnias et contumelias magno animo devoravit, nec auctores scire voluit. Dominus tamen, cuius negotium agebatur, ipsi adfuit, auctores ipsos impunes abire non sinens. Spirituum et cogitationum discretio nusquam maior quam in Laurentio visa est. Immo hoc etiam illi a caelo datum, ut sacrae virgini absentem ipse missarum solemnitas ad populum celebrans, extra se raptus, sanctissimum Eucharistiae sacramentum administraret.

A Nicolao V Pontifice maximo sit primus patriarcha Venetiarum.

§ 4. Crescente in dies tanti praesulis fama, Eugenius Pontifex eum apud se identidem habere se velle significavit, semperque Laurentius excusationes praetendit. Bononiam tamen vocatus, Alpium incommodis atque itineris longitudine, quae erant excusationum causae, cessantibus, Pontificem adiit, a quo in S. R. E. frequenti senatu hoc perhonorifico elogio exceptus est: *Salve, decus et gloria praesulum*. Pontifice eum apud se retinere cupiente, corporis imbecillitatem causatus, ad suam ecclesiam laetior rediit quam inde discesserat. Eum pari animi significatione amplexus est Eugenii successor proximus, pia memoriae antecessor noster Nicolaus Papa V, qui, in tanto praesule ornando cum Eugenio plane certans, Laurentium, tametsi reluctantem, patriarcham esse voluit, sicut Eugenius episcopum esse voluerat. Etenim, Dominico Michaëlio Gradensi patriarcha demortuo, Nicolaus, dignitatis amplitudini civitatisque Venetiarum splendori consulturus, ex Grado, modicam insulam iuxta veterem Aquileiam, unde sub adventum Longobardorum

Gradensis patriarchatus, novae Aquileiae nuncupatus, multorum causa dissidiorum, emergerat, hunc Venetis una cum omni honore suo transtulit, extincto Venetae civitatis episcopatu, eidem Gradensi patriarchatui antea subiecto: qui quidem episcopatus, a loco sedis, Olivolensis primum, mox Castellanus est dictus. Hinc factum, ut nomen patriarchae Gradensis, quem exinde Venetum appellaverunt, olim invidiosum, in Laurentio gratissimum esse coeperit.

§ 5. Novi patriarchae sanctitatis praeconio longe lateque resonante, quicumque Venetias appellebant, Laurentium videre in primis cupierunt. Non vulgus tantum ad eum, veluti ad angelum de caelo lapsum, conspiciendum per vicos et compita certatim currere; sed viri principes domi eum invisere, intimos episcopi recessus venerationis causa lustrare, vinque auri pauperibus dispartendam ad illum adferre. Advenae Pannonum, Germani, Galli, Hispani, ad limina Apostolorum vel ad Christi Domini sepulchrum peregrinantes, se felices putabant, ubi Laurentii benedictione accepta discederent; adeoque in maximis periculis Respublica Venetorum ad Laurentii preces tamquam ad oraculum confugere consuevit; Deusque ipse, quam gratae sibi essent Laurentii pro ea preces, procul apud Corcyram prodigio comprobavit, ubi in mediis rupibus et speluncis, vir a triginta annis solitarius, uni Deo vacans et prophetiae spiritu insignis, an res Venetorum in bello cum duce Mediolanensi periturae essent, consultus, omnino ait perituras, nisi eorum praesulis lacrymae apud Deum intercederent. Laurentius tamen solitario illi, iuxta ac omnes fere mortales, inauditus et incognitus erat.

§ 6. Iam Venetus patriarcha annum

Magnae apud omnes pietatis fama et veneratione.

quantum supra septuagesimum exegerat, vigiliis susceptisque ultro incommodis attritus, quum se libenter hinc abiturum, si Domino placeret, aliquando pronunciavit. Paucos post dies febris correptus decumbit; lectumque molle sibi parari commotus est, quum Christus Dominus in durissimo ligno cubitasset. Pecunias, quibus pro eius salute non parcebatur, in pauperes aptius erogari monuit. Migrationis diem advenisse intelligens, prope esse sponsum ait, eidemque obviam eundum. Quare, susceptis Ecclesiae sacramentis, deque mortis utilitate sermone habito, populoque suo, proceribus et viris sacris ad se confluentibus bene precatus, et multis, quae eventura erant, praedictis, obdormivit in Domino, vi idus ianuarias, anno Domini MCDLV, episcopatus anno XIX, patriarchatus IV, quum se nulla pompa supremis tabulis inter canonicos S. Georgii in Alga sepeliendum mandasset, qui eum, optime de se meritum, deinceps quasi auctorem et parentem suum coluerunt.

Post obitum pro viro sancto ab omnibus celebratus.

§ 7. Tantus omnium ordinum universae civitatis concursus ad Laurentii corpusculum factus est, ut ex episcopio¹ ad sacram aedem, ob multitudinis oculos depascendos, mox illud deferri oportuerit, ubi turbam se se comprimente, feretrum a gradibus chori ad valvas ecclesiae raptum est. Discissae vestes, sublatis calcei, omnia ad venerationem direpta. Ob eius sanctitatis ubique vulgatam opinionem urbani sodalitorum processus magna celebritate ad funus accurrerunt, nullo tamen lynchri signo ut in mortuorum elationibus fieri solet, sed omni honoris et laetitiae significatione ultro et publice instructi. In funere ipso suavissimi cantus et modulationes auditaе, angelicae, non humanae.

¹ Edit. Main. legit *episcopo* (R. T.).

Sacrum pignus, inter utrosque canonicos patriarchales et B. Georgii de eo dando et retinendo contentione orta, quasi litis exitum expectaturum, in ecclesiae cathedralis secretario repositum est, ubi altero ac tertio die nec corruptum, nec foetens, immo nec quinto nec sexto, repertum genis rubescentibus et vivo simile visum est. Totam civitatem effusa ad prodigium, octava die palam in aedem sacram adfertur. Interim sacrae exuviae, aliis instantius eas postulantibus, aliis diligentius custodientibus, iterum in secretarium allatae ubi per dies quadraginta incorruptae et integrae permanserunt, quamplurimis ad illas venerationis causam affluentibus, donec tandem totius populi et civitatis suffragio canonicis patriarchalibus illas adiudicante, septimo die supra sexagesimum sepulturae in basilica patriarchali XVI kalendas aprilis traditae sunt officiis et honoribus, non quibus ceteris solent, de quorum virtutibus et meritis ambigitur, sed quasi viri sancti reliquiae. Non solum ex Italia, sed ex Illyrico etiam atque Epiro multi ad prodigium profecti: quod medici omnes nulla naturae vi, praesertim quum Laurentius putrida febre laborasset, fieri potuisse testati sunt.

§ 8. Quae et quanta deinde miracula divinam opem ad Laurentii sepulchrum implorantibus acciderint, difficile dictu est. Haec felicis recordationis antecessorem nostrum Xystum Papam IV permoverunt, ut, ad ducis et domini Venetorum summas preces, ob eum in sanctorum canonem referendum, acta rei tantae necessaria conscribenda curaret. Sed quum eadem acta patriarchalis aedis conflagratione periissent, alter pia memoriae decessor noster Leo Papa X ad negotii inquisitionem rursus iussit. Post Leonem hoc pariter egit

Miraculis etiam post mortem eius clariora sunt.

successor eius similis memoriae Hadrianus Papa VI. Quo deinde sublato, Clemens Papa VII litteris apostolicis in formâ Brevis ad Antonium Contarenum civitatis Venetiarum patriarcham, duce et dominio Venetorum pie deposcentibus, concessit, ut, pro aeterni Regis laude et gloriâ, ac ipsius beati Laurentii pontificis et confessoris reverentiâ, sanctae Ecclesiae decore et catholicae fidei splendore, populorumque dicti domini devotione, singulis annis, in die qua beatus Laurentius migravit ad Dominum, festum et officium de eodem cum oratione unius pontificis et confessoris sub nomine beati Laurentii patriarchae in eius et aliis aedibus Deo sacris domini Venetorum ab omnibus celebraretur. Hoc pacto Clemens Laurentium beatorum catalogo adscripsit.

A Summis Pontificibus insigni-
gentiae aliisque
gratiis ad au-
gendum eius
cultum conce-
duntur.

§ 9. Postmodum recolendae memoriae Xystus Papa V plenariam indulgentiam die festo beati Laurentii aedem sacram, ubi eius corpus adservabatur, devote invisentibus largitus est: quod similis recordationis Clemens Papa VIII semel atque iterum indulsit, adprobatis lectionibus propriis in eiusdem instituti congregationibus beatorum Georgii in Algâ et Ioannis evangelistae in Lusitaniâ cum eius officio recitandis. Mox pia recordationis Paulus Papa V iisdem canonicis beati Georgii in Algâ indulsit, ut, quintis cuiuscumque hebdomadae feriis non impeditis, illud idem officium recitarent. Idem postea Paulus aequae ac eius successor Gregorius Papa XV, ac subinde Urbanus Papa VIII, pia quoque memoriae antecessores nostri, de magnis virtutibus et miraculis per intercessionem beati Laurentii patratis, acta et commentarios, pro eo in sanctorum canonem solemnî pompâ referendo, iterum conscribi iusserunt, de eius corporis translationibus atque aris Deo in

eiusdem honorem auctoritate apostolicâ erectis mentionem facientes: quo tempore huius beati confessoris et pontificis summae sanctitatis fama etiam in regno Siciliae ita percrebuit, ut senatus Panormitanus, ob civitatem a contagionis morbo Laurentii patrocinio divinitus liberatam, eum sibi praecipuum patronum elegerit, impetratâ etiam a iam dicto Urbano Papa VIII apostolicâ facultate ut in ecclesiis Panormitanis officium et missa de eodem beato viro, tamquam de patrono, celebrarentur.

§ 10. Tot tantisque monumentis apud Apostolicam Sedem comprobata viri Dei sanctitate, quam christianae virtutes et complura miracula illustraverant, is tandem, quem supra memoravimus, Alexander Papa VIII, ad summum pontificatum eVectus, de Laurentio cum aliis beatis viris ubique celeberrimis ex Romanorum Pontificum auctoritate, ritualibus constitutionibus, canonibus et decretis rite servatis, in sanctorum tabulis, duce et dominio Venetorum orantibus, describendo provide cogitavit, ideoque gesta omnia beati viri in novum examen adducta sunt: quo, ex veteri more Apostolicae Sedis, in tribus consistoriis ac plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, atque etiam patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum in Urbe praesentium coram se rite peracto, beatum Laurentium statutâ die in sanctorum canonem per se referendum pronuntiavit. Quare xvii kalendas novembris anno salutis mdcxc, sui pontificatus ii, in sacrosanctam beati Petri principis apostolorum basilicam, summâ celebritate totius Ecclesiae Romanae Laurentium maximâ caeremoniâ inter Sanctos numeraturus Alexander profectus est, ubi in plenario conventu eorundem venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium

Alexandro
VIII Sanctorum
numero adscri-
bitur unâ cum
quatuor aliis
Beatis.

patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, semel, iterum et tertio iteratis pro Laurentio Iustiniano in sanctorum fastos referendo ad Deum precibus, unanimi omnium acclamatione et suffragio, idem Alexander Papa VIII post gratiam Paraclyti Spiritus summâ religione invocata, auctoritate omnipotentis Dei et domini nostri Iesu Christi, et beatorum apostolorum Petri et Pauli, ac suâ, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis, exaltationem fidei catholicae, et christiani nominis incrementum, beatum Laurentium Iustinianum Venetum confessorem et pontificem, de cuius virtutibus et miraculis antea constiterat, et tunc satis constabat, unâ cum aliis beatis viris Ioanne de Deo, et Paschale Baylonio confessoribus non pontificibus, sanctum confessorem pontificem esse decrevit et definivit, in sanctorum confessorum pontificum catalogum et canonem retulit, eundemque imposterum in totâ Ecclesiâ tamquam vere sanctum colendum, invocandum, honorandumque sancivit; ad eius honorem sacras aedes atque altaria, in quibus sacrosanctum missae sacrificium Deo offeratur, construi ac dicari, vi idus ianuarias, quo die migravit ad Dominum, illius memoriam, ut sancti confessoris pontificis, ab omnibus pie coli posse pronuntiavit. Insuper eâdem auctoritate omnibus vere poenitentibus et confessis, qui annis singulis in illius dormitionis die ad eiusdem sepulchrum religiose accessissent, annum et quadraginta dies; accedentibus vero infra octavam, quadraginta dies de iniunctis seu quomodolibet debitis canonicis poenitentiis misericorditer in Domino relaxavit.

Ab eodem
indulgentiae eius
die festo conce-
duntur.

§ 11. Mox Deum patrem aeternum regemque gloriae, Christum dominum, eius sempiternum filium, sanctumque Paraclytum Spiritum, in trinis personis

unum Deum et dominum, Alexander magnâ religione veneratus, et peculiari oratione per beati Laurentii Iustiniani confessoris et pontificis merita precatus, cum eius et ceterorum commemoratione in arâ maximâ supra confessionem beati Petri solemnem missam celebravit, universis christifidelibus, qui tantae caeremoniae aderant, plenariam peccatorum indulgentiam et remissionem largitus.

Canas bulas
constitutionis.

§ 12. Ne vero de huiusmodi Alexandri Papae VIII decreto apostolico, definitione, sanctione, adscriptione, relatione, concessione, ceterisque praemissis, propterea quod ab eodem, aut ab eius successoribus Innocentio VII, Clemente XI et Innocentio XIII, pia memoriae Romanis Pontificibus antecessoribus nostris, litterae decretales de more conscriptae non fuerint, deinceps unquam possit quomodolibet haesitari, nos, qui, meritis licet imparibus, disponente Domino, in cathedrâ beati Petri iisdem successimus, volumus, et apostolicâ auctoritate statuimus, ut decretum, sanctio, relatio, adscriptio, et reliqua hactenus recensita, a iam dictâ die xvii kalendas novembris anni mdcxc suum undequaque et plenarium consequantur effectum, ac si ab eodem Alexandro VIII litterae decretales revera eâdem die conscriptae et de more promulgatae fuissent, ut superius enarratur.

Clonatae.

§ 13. Volumus autem ut praesentes litterae, ad probandum decretum, definitionem, sanctionem, adscriptionem, relationem, statutum, concessionem, ceteraque praemissa, ubique omnino sufficiant, neque alterius cuiuscumque probationis adminiculum ad id amplius requiratur.

Transumptis
cum libris.

§ 14. Praeterea, quia difficile foret, has nostras ad singula loca, ubi opus esset, adferri, volumus ut earundem exempla, etiam typis impressa, manu

publici notarii subscripta, sigilloque alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munita, eandem ubique fidem obtineant, quam hae nostrae obtinerent, sicubi eas exhiberi vel ostendi contingeret.

Sanctio po-
nalis.

§ 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, definitionis, sanctionis, adscriptionis, relationis, statuti, concessionis infringere, aut ei temerario ausu contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCLXXIV, pridie nonas iunias, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 4 iunii 1727, pontif. anno I.

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

- †
- † Ego Franciscus episcopus Praenestinus cardinalis Barberinus.
- †
- † Ego Petrus episcopus Sabinensis cardinalis Ottobonus, S. R. E. vicecancellarius.
- † Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.
- †
- † Ego Ioseph Renatus S. Georgii in Velabro diaconus cardinalis Imperialis.
- †
- †
- † Ego Philippus Antonius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Gualterius.
- †
- †
- †
- † Ego Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite presbyter cardinalis Picus de Mirandula.
- † Ego Ioannes Antonius tituli S. Petri in Vinculi presbyter cardinalis de Viâ.
- †

- † Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondadarius.
- † Ego Petrus Marcellinus tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Corradinus.
- †
- †
- † Ego Curtius S. Eustachii presbyter cardinalis Origus.
- † Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum presbyter cardinalis de Polignac.
- †
- †
- †
- †
- †
- †
- † Ego Nicolaus tituli Ss. Nerei et Achillei presbyter cardinalis Spinula.
- †
- †
- † Ego Georgius tituli S. Agnetis presbyter cardinalis Spinula.
- † Ego Cornelius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Bentivolus.
- †
- †
- † Ego Ludovicus tituli S. Priscae presbyter cardinalis Belluga.
- † Ego Ioseph tituli S. Susannae presbyter cardinalis Pereyra de la Cerda.
- †
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Salernus.
- †
- † Ego Alvarus tituli S. Bartholomaei in Insulâ presbyter cardinalis Cienfuegos.
- † Ego Bernardus Maria tituli S. Bernardi ad Thermas presbyter cardinalis de Comitibus, maior poenitentiarius.
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthaei in Merulanâ presbyter cardinalis de Alteriis.
- † Ego Vincentius tituli S. Onuphrii presbyter cardinalis Petra.
- † Ego Prosper tituli S. Calixti presbyter cardinalis Marefusus.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Rationi congruit et convenit aequitati, ut, quae Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, unanimi eorum consilio communicato, sanxit et definivit, licet postea, ob eius pontificis obitum, litterae apostolicae de his conscriptae non fuerint, suum tandem consequantur effectum.

§ 1. A largitore omnium bonorum in summo Ecclesiae fastigio constitutus felicis recordationis, antecessor, noster Alexander Papa VIII pro sua pastoralis vigilantia illud unum prae omnibus sibi incumbere animadvertit, ut, pro domo Israël speculatoris officium impendens, populos sibi commissos duceret in vias Domini. Hoc autem se praestitutum putavit, si ex ritu et disciplina S. R. E. recognitis et comprobatis eorum virtutibus, qui vitae sanctimoniam ceteris antea praeluxerant, pietatis ardorem eo magis in christifidelium cordibus accenderet, quo vitam a viris iustis pie actam, in universa Ecclesia luculentius spectandam aperiret. Itaque cum aliis Dei servis, qui moribus vere christianis iamdudum venerandi habebantur, Ioannem a Capistrano Ordinis fratrum Minorum B. Francisci, qui a regulari observantia nuncupantur, multis magnisque virtutibus et signis ubique percelebrem, rite in sanctorum canonem sibi referendum existimavit.

§ 2. Capistrani Marsorum oppido in agro Aquilano, inque episcopatu Sulmonensi, ortus est Ioannes anno Christi Domini MCCCCLXXXV. In gymnasio Perusino tes et sequentes; peracta fuit canonizatio anno MDCXC, die 16 octobris, pontif. II.

† Edit. Main legit accederet (R. T.).

- † Ego frater Augustinus tituli S. Xisti presbyter cardinalis Pipia.
- † Ego Nicolaus tituli S. Mariae in Domnica presbyter cardinalis Coscia.
- †
- †
- † Ego Nicolaus Maria tituli Ss. Ioannis et Pauli presbyter cardinalis Lercarius.
- † Ego frater Laurentius tituli S. Mariae de Araceli presbyter cardinalis Cozza.
- †
- †
- † Ego Benedictus S. Mariae in Viâ diaconus cardinalis Pamphilus.
- † Ego Laurentius S. Agathae ad Montes diaconus cardinalis de Alteriis.
- † Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Columna.
- † Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis de abbatibus Oliverius.
- † Ego Iulius S. Adriani diaconus cardinalis Alberonus.
- † Ego Alexander S. Mariae in Cosmedin diaconus cardinalis Albanus.
- † Ego Alexander S. Mariae de Scala diaconus cardinalis Falconerius.

P. cardinalis prodaturus.

F. cardinalis Oliverius.

Visa de Curia L. archiep. Ancyranus.

L. MARTINETTUS.

Regi trata in Secretariâ Brevium.

VI.

Promulgatur canonizatio B. Ioannis a Capistrano Ordinis Minorum de Observantia ab Alexandro VIII iam pridem peracta.

† Similes sunt huic constitutiones praecedentes.

Exordium.

Expositio facti

B. Ioannis or-
tus MCCCCLXXXV,
et brevis vitae
compendium.

christianis et liberalibus disciplinis instructus, aliquando rempublicam gessit; sed postea Dei monitu ad sanctius ministerium vocatus, in eadem civitate Ordinem fratrum Minorum B. Francisci, qui a regulari observantia nuncupantur, ab se serventissimis votis expetitur, quamvis repulsus, durisque et publicis quoque experimentis probatus, maxime alacris amplexus est anno Christi Domini MCDXIV. In divinis litteris magistro usus est beato confessore Benardino Senensi, quem pro sacratissimo nomine Iesu calumniis traductum coram pia memoriae antecessore nostro Martino Papa V in basilica B. Petri principis apostolorum strenue defendit: eundemque ipse et sodalis iacobus a Marchia per inclytae recordationis decessorem nostrum Nicolaum V in sanctorum confessorum canonem postea referendum curavit, uterque deinceps in eundem sanctorum canonem, et iacobus quidem a nobis quamprimum favente Domino referendus. Ioannis doctrinae, asperitatis poenitentiae et sanctitatis fama in dies crescente, ad multas variasque provincias, Italiam, Germaniam, Sarmaticam, Pannoniam, christianos mores disciplinamque verbo et scriptis, quae plurima edidit, instauraturus, ab antecessoribus nostris Romanis Pontificibus ablegatur. Idem, quem diximus, Martinus V, ad compescendam verbo et scriptis fraticellorum sectam, illum unâ cum iacobo a Marchia inquisitorem instituit; de quibus Ioannem feliciter triumphantem contra omnes haereticos generalem inquisitorem creat. Reatinos et finitimos populos inter se odiis armisque certantes eloquii suavitate componit. In terris S. R. E. citra Pharum, Ioannâ II reginâ flagitante, iudaici foenoris pravam licentiam evellit. Decessorum nostrorum, Martini dormitionem, piaque memoriae Eugenii IV

successionem praedicit; a quo pro magnis Ecclesiae negotiis ad Insubres, Siculos et alios mittitur. Recusato Aquilano episcopatu, munus praedicandi evangelium obire non cessat, inque plenario Florentinorum patrum conventu velut sol quidam fulget. Romae Iudaeorum synagogae magistrum cum quadraginta sectatoribus ad veritatis professionem reducit. Ut haereticos in sinum Ecclesiae et principum animos in concordiam redigat, Friderico III imperatore postulante, in Germaniae partes a praedicto Nicolao V mittitur.

§ 3. In Germaniâ, Bohemiâ, Sarmaticâ et Pannoniâ sexennali peregrinatione Hussitis, Adamitis, Taboritis, Hebraeisque innumeris ad christianam veritatem doctrinae, sanctitatis et miraculorum luce conversis, Dei gloriam mirifice auget; aegros quamplurimos sanat, mortuos suscitât, multis loquelam restituit. Denique totam christianorum rempublicam periclitantem ab immanissimo Turcarum tyranno defensurus, se pro domo Israël murum opponit, dum pia memoriae decessor noster Calistus Papa III, Ioanne potissimum deprecante, christianorum militum signo crucis illustrium expeditionem in Turcas Europae incubantes decernit, statimque Ioanne Pannoniam, Transilvaniam, Moldaviam, Vallachiam instar fulgoris pervolante, septuaginta millia christianorum conscribuntur, crucisque vexillum ipso parmâ fidei protecto praefereute, de centum et viginti millibus hostium, toto orbe mirante, victoria reportatur: cuius nuncio Romam allato VIII idus augustas, idem Callistus eius diei memoriae solemnia Transfigurationis Christi domini perpetuo consecravit.

§ 4. Ioannes, his atque aliis sempiternâ memoriâ dignissimis praeclare gestis, ex corporis fatigatione lethali

Eiusdem monitu decreta a Calisto III expeditione in Turcas eodemque crucis vexillum praefereute, victoria reportata est.

Eius christi MCDXLVI et post obitum miracula.

morbo contracto, Villacum Pannoniae inferioris oppidum in agro Sirmiensi defertur, ubi a Ladislao rege aliisque viris principibus visitatur, sanctisque Ecclesiae sacramentis maximâ religione susceptis, et multis, quae superventura erant, praenunciatis, principes viros Ladislau regem, Matthiam Corvinum, aliosque, ad tuendam religionem christianam hortatus, vir apostolicus, et voluntatē martyr, pie in Domino obiit anno Salutis MCDXLVI, x kalendas novembres. Defuncto triduanæ exequiae in Pannoniâ, Germaniâ atque Italiâ universâ persolvuntur. Post obitum aequae ac in vitâ multis magnisque miraculis claruit.

A Leone X concessum fuit, ut eius dies festus celebraretur.

§ 5. Pro eo in sanctorum canonem referendo ad Sedem Apostolicam undique scriptum est, ab Italiae civitatibus Bononiâ, Patavio, Tarvisio, Asculo; Fridericus III Augustus et Casimirus Poloniae rex a Pio II felicis memoriae antecessore nostro id postulaverunt; qui quidem Pins, adhuc Aeneas Silvius, perinsignium Ioannis virtutum locuples testis, eodem Friderico III rogante, illum a Nicolao V in Germaniam mittendum impetraverat. Ad haec Ioannes et Sigismundus comites palatini ad Rhenum, Rupertus dux Bavariae, Albertus marchio Brandenburgicus, Corradus dux Silesiae, Petrus S. R. E. tituli S. Vitalis presbyter cardinalis Augustanus nuncupatus, in universâ Germaniâ Apostolicæ Sedis legatus, episcopi Misnensis, Eystettenis, aliique, Matthias rex, et Elisabeth Pannoniae regina, plurimaeque illarum partium civitates, ab Apostolicâ Sede idem poposcerunt. Quare, tot tantisque viri Dei praeconiis unâ voce ad S. R. E. undique allatis et confluentibus permotus felicis memoriae antecessor noster Leo Papa X, per Bernardum S. R. E. diaconum cardinalem S. Mariae in Porticu Bibienam nuncupatum, concessit anno

Salutis MDXV ut Ioannis piae dormitionis dies festus perpetuis futuris temporibus a clero saeculari et regulari apud Capistranenses quotannis celebretur.

§ 6. Postmodum alius decessor noster felix quoque memoriae Gregorius Papa XV beatorum fastis Ioannem scripsit, in quo eius die natali officium duplex et sacrosanctum missae sacrificium in eiusdem honorem toti Ordini regularis observantiae beati Francisci et saeculari etiam clero in dicti Ordinis ecclesiis celebrari permisit. Mox sub pia memoriae alio antecessore nostro Urbano Papa VIII eximiis et multis viri Dei virtutibus et miraculis ad apostolicarum constitutionum ritus et canones in examen vocatis, atque omnium approbatione et praeconio receptis etiam sub felicis memoriae antecessoribus nostris Romanis Pontificibus Innocentio X, Alexandro VII et Clemente X, tandem a sanctae memoriae decessore itidem nostro Innocentio XI de beato viro in sanctorum canonem referendo sancitum est, repetitis precibus id etiam postulantes illustris memoriae Leopoldo electo Romanorum imperatore, Carolo II Hispaniarum rege, et Cosimo III in Etruriâ sibi subiectâ magno duce.

§ 7. Quum autem re infectâ idem Innocentius, iubente Domino, ex hac vitâ pie migrasset, felicis memoriae Alexander Papa VIII eidem suffectus, ex Romanorum Pontificum auctoritate, ritibus constitutionibus, canonibus et decretis rite servatis, de Ioanne sanctorum canoni adscribendo provide cogitavit. Quare XVII kalendas novembres anno Salutis MDXC, sui pontificatus II, in sacrosanctam beati Petri principis apostolorum basilicam summâ celebritate totius Ecclesiae Romanae profectus est, ubi, semel, iterum et tertio in plenario

A Gregorio XV beatorum fastis adscriptus est.

Ab Alexandro VIII nonnullis Europae principibus postulante, in sanctorum fastis relictus est unâ cum quatuor aliis beatis.

1 Edit. Main. legit et quae pro atque (R. T.).

conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum iteratis pro Ioanne in sanctorum canonem referendo ad Deum precibus, unanimi omnium acclamatione et suffragio, post gratiam Paraclyti Spiritus summā religione invocatam, idem Alexander VIII, auctoritate domini nostri Iesu Christi et beatorum apostolorum Petri et Pauli, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis, exaltationem fidei catholicae, et christiani nominis amplificationem, beatum Ioannem a Capistrano Ordinis fratrum Minorum beati Francisci a regulari observantiā nuncupatorum, de cuius virtutum et prodigiorum magnitudine cumulate constiterat, unā cum aliis beatis viris Laurentio Iustiniano confessore et pontifice, Ioanne a S. Facundo, Ioanne de Deo et Paschale Baylonio confessoribus non pontificibus, sanctum confesorem esse decrevit et definivit, in sanctorum confessorum catalogum et canonem retulit, eundemque imposterum in totā Ecclesiā tamquam vere sanctum colendum, invocandum honorandumque sancivit, ad eius honorem sacras aedes atque altaria, in quibus sacrosanctum missae sacrificium Deo offeratur, construī ac dicari, et quotannis x kalendas novembres, quo die vir sanctus obdormivit in Domino, illius memoriam ut sancti confessoris non pontificis pie recolī posse pronuntiavit. Mox Deum Patrem aeternum, regemque gloriae Christum dominum eius sempiternum Filium, sanctumque Paraclytum Spiritum, in trinis personis unum Deum et dominum, Alexander magnā religione veneratus, et peculiari oratione per Ioannis Confessoris merita precatus, cum eius et ceterorum commemoratione ad aram maximam supra confessionem beati Petri solemnem missam celebravit, universis

christifidelibus, qui aderant tantae caeremoniae, plenariam peccatorum indulgentiam et remissionem largitus.

§ 8. Ne vero de huiusmodi Alexandri Papae VIII decreto apostolico, definitione, sanctione, adscriptione, relatione, concessione, ceterisque praemissis, propterea quod ab eodem, aut ab eius successoribus Innocentio XII, Clemente XI et Innocentio XIII, pia memoriae Romanis Pontificibus antecessoribus nostris, de more litterae decretales conscriptae non fuerint, deinceps unquam possit quomodolibet haesitari; nos, qui, meritis licet imparibus, disponente Domino, in cathedrā beati Petri iisdem successimus, volumus, et apostolicā auctoritate statuimus, ut decretum, sanctio, relatio, adscriptio, ceteraque hactenus recensita a iam dictā die xvii kalendas novembres mdcxc sium undequaque et plenarium consequantur effectum, ac si ab eodem Alexandro VIII litterae decretales revera eādem die conscriptae et de more promulgatae fuissent, ut superius enarratur.

§ 9. Volumus autem ut praesentes litterae, ad probandum decretum, definitionem, sanctionem, adscriptionem, relationem, statutum, concessionem, ceteraque praemissa ubique omnino sufficiant, neque alterius cuiuscumque probationis adminiculum ad id amplius requiratur.

§ 10. Praeterea, quia difficile foret has nostras ad singula loca, ubi opus esset, adferri, volumus ut earundem exempla, etiam typis impressa, manu publici notarii subscripta, sigilloque aliquius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munita, eandem ubique fidem obtineant, quam hae nostrae obtinerent, sicubi eas exhiberi vel ostendi contingeret.

§ 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, defini-

Causae huius constitutionis.

Classifica.

Fides transsumptum.

Sanctus praenatus.

1 Edit. Main. legit sicuti (R. T.).

nititionis, sanctionis, adscriptionis, relationis, statuti, concessionis infringere, aut ei temerario ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae mdcxciv, pridie nonas iunias, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 4 iunii 1724, pontif. anno 1.

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

- †
- †
- † Ego Franciscus episcopus Praenestinus cardinalis Barberinus.
- †
- †
- † Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.
- †
- † Ego Ioseph tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Sacripantes.
- †
- †
- † Ego Philippus Antonius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Gualterius.
- †
- †
- †
- † Ego Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite presbyter cardinalis Picus de Mirandula.
- †
- †
- † Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondarius.
- †
- †
- † Ego Petrus Marcellinus tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Corradinus.
- †
- †
- †

- † Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum presbyter cardinalis de Polignac.
- †
- †
- †
- †
- † Ego Bernardinus tituli S. Petri in Monte Aureo presbyter cardinalis Scottus.
- †
- †
- †
- †
- †
- † Ego Georgius tituli S. Agnetis presbyter cardinalis Spinola.
- †
- †
- †
- † Ego Ludovicus tituli S. Prisciae presbyter cardinalis Belluga et Moncada.
- † Ego Iosephus tituli S. Susannae presbyter cardinalis Pereyra de la Cerda.
- †
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Salernus.
- †
- † Ego Alvarus tituli S. Bartholomaei in Insula presbyter cardinalis Cienfuegos.
- †
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthaei in Merulana presbyter cardinalis de Alteriis.
- † Ego Vincentius tituli S. Onofrii presbyter cardinalis Petra.
- † Ego Prosper tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Marefoschi.
- † Ego Nicolaus tituli S. Mariae in Domnica presbyter cardinalis Coscia.
- †
- †
- †
- † Ego Benedictus S. Mariae in Violata diaconus cardinalis Pamphilus.
- † Ego Ioseph Renatus S. Georgii in Velabro diaconus cardinalis Imperialis.
- † Ego Laurentius S. Agathae ad Montes diaconus cardinalis de Alteriis.

- † Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Columna.
 † Ego Curtius S. Eustachii diaconus cardinalis Origos.
 † Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis Oliverius.
 † Ego Carolus S. Mariae in Aquiro diaconus cardinalis Marinus.
 † Ego Iulius S. Adriani diaconus cardinalis Alberonus.
 † Ego Alexander S. Mariae in Cosmedin diaconus cardinalis Albanus.
 † Ego Nicolaus tituli Ss. Martyrum diaconus cardinalis de Iudice.

†
 †
 †
 †
 P. cardinalis prodaturus.

F. cardinalis Oliverius.

Visa de Curia I. archiep. Ancyranus.
 I. MARTINETTUS.

VII.

Promulgatur canonizatio B. Catharinae a Bononia, Clarissae, iam antea a Clemente XI sanctarum virginum albo adscriptae.

Benedictus episcopus,
 servus servorum Dei,
 ad perpetuam rei memoriam.

Kardium.

Rationi congruit et convenit aequitati, ut, quae Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, unanimi eorum consilio communicato, sanxit et definivit, licet postea, ob eiusdem Pontificis obitum, litterae apostolicae de his conscriptae non fuerint, suum tandem consequantur effectum.

† Similes sunt huic constitutiones praecedentes et sequens; peracta fuit canonizatio anno MDCCXII, die 22 maii, pontif. XII.

§ 1. Iampridem piae memoriae antecessor noster Clemens Papa XI, rem apostolatu suo maxime dignam reputans Dei famulis olim christianarum virtutum perfectione excellentibus summos honores in catholicâ Ecclesiâ decernere, post intellectam sacrae Deo virginis beatæ Catharinae a Bononiâ, Ordinis Minorum beati Francisci, quae Clarissae appellantur, praeclaram et laudabilem vitam, insignium quoque miraculorum serie illustratam, quae in sanctis suis mirabilis Deus per eiusdem suae virginis merita operari voluerat, iustum et summe decens existimavit Dei electam ancillam ut vere sanctam in militanti Ecclesiâ secundum receptos Ecclesiae Romanae ritus auctoritate sibi divinitus tradita honorandam sancire, eiusque virtutes, tamquam eximias et praecellentes, omnibus christianis imitandas proponere, ut, ad summi Dei cultum ipsius exemplo se componentes, in necessitatibus patronam et deprecatricem apud Dominum habere mererentur.

§ 2. Anno Christi domini MCDXIII, VI idus septembris, Bononiae, primariâ beati Petri atque Italiae civitate, unde huic sacrae virgini cognomen adhaesit, ex patre Ferrariensi et matre Bononiensi, non sine prodigiis, futuram eius sanctitatem praemonstrantibus, Catharina orta est. Ex Margaritae Atestinae aulâ, ubi triennium vixerat, aetatis suae anno XIV Ferrariae in monasterium Corporis Christi sub regulâ Ordinis Minorum beati Francisci, quae Clarissae appellantur, caelesti sponso ancillatura confugit, ubi, omnium rerum humanarum, ut uni Deo vacaret, cogitatione depositâ, ex humani generis hoste, orationis et divinae gratiae clypeo munita, vitrix semper evasit; immo ipsa, alias latine docta, artem de eo triumphandi Italiae exposuit libro *De septem spiritualibus armis in-*

Expositio facti
 et vitae B. Catharinae.

Eius ortus
 M. D. XIII.

scripto; quod humilitatis institutum ab se igni traditum, mox novo Dei monitu iterum litteris consignavit. Tam coram vitae innocentia se superis reddidit, ut Deus, qui arcana caelestia ei non semel patere voluit, eam pariter sibi uni propriâ scientiâ futurorum instruxerit, quae prae ceteris patriae suae de hoste victorias et Orientalis Imperii ob Graecorum impietatem et schisma funestam cladem praenunciavit.

Bononiae novum monasterium excitatum et praefuit.

§ 3. Piae virginis famâ longe lateque diffusâ, patriaeque oratoribus coloniam sororum eius sibi concedi flagitantibus, novum suae regulae monasterium excitatura Bononiam natale solum ire iubetur. Ad Ferrariensium turbas discessum eiusmodi aegre ferentium vitandas, iter cum oratoribus sacrisque beati Francisci alumnis noctu dispositum est. Catharina autem, uti erat viribus fracta, alienis brachiis, instar cadaveris, extra monasterium educta, mox ita convaleuit, ut currum, quo ad flumen Rhenum perducta est, sola et nullius opis indiga adscenderit. Bessarionem basilicae XII Apostolorum S. R. E. presbyterum cardinalem Bononiae pro Apostolicâ Sede legatum, et Philippum civitatis episcopum, pariterque S. R. E. tituli S. Laurentii in Lucinâ presbyterum cardinalem Callandrinum nuncupatum, nedum patrium senatum magnamque civium frequentiam, Catharina et reliquae ei comites traditae sacrae virgines obvios habuerunt. Earum collegii postmodum absoluti, Dei iussu, praefecturam suscepit, sociasque vere sanctarum virginum chorum suae pietatis exemplo constituit.

Multa adversae valetudinis incommoda diu aequo animo perdidit.

§ 4. Iam per annos duodeviginti variis et multis aegritudinibus vitaeque incommodis Bononiensem virginem, nihil omittentem quod munus suum spectare videretur, Dominus exercuerat, quum eam, quibusvis cruciatibus alacriter pro

Deo tolerandis paratam, lethalis¹ morbus invasit. Tunc, pro charitatis aestu quo summe flagrabat, nihil prius habuit quam ut sororibus suis quasi ultimum vale dictura, aeternae salutis monita patefaceret; maximâque religione susceptis Ecclesiae sacramentis, se, quod tamdiu anhelaverat, in divini sponsi occursum ituram disposuit; sed, toto virginum coetu Deum exorante, ne filias moerore confectas tantae matris solatio viduaret, Catharina, mentis excessum passa, e lectulo incolumis surgit, consuetoque praefecturae muneri ut antea obeundo sollicitam operam navat; anno, quo supervixit, diu noctuque christianis virtutibus toto pectore excolendis, unisque caelestibus, ad quae non sine lacrymis adspirabat, meditandis intenta.

§ 5. Maioris hebdomadae tempus advenerat, quum de more ablatis sororum pedibus, semel atque iterum vehementibus et aptissimis verbis eas ad amorem Crucis hortatur, resolutionis suae tempus instare vaticinata. Hoc tamen a sororibus non statim animadversum, Catharina hilari vultu vicinam mortem non indicante, sed vitae suae cursum se consummasse dicenti nuncius proximae discessionis erupit. Mox acerbis doloribus correpta decubuit; quibus forti animo toleratis, sumptisque miro pietatis studio Sacramentis, atque oculis in Crucifixi imaginem saepe conversis, piissimos hymnos ab se compositos recitavit. Sorori vices suas post dormitionem obiturae ceteras pias virgines intimo animi sensu commendavit, deque caelestibus et christianis rebus eas allocuta, post dulcem sanctissimi nominis Iesu iteratam invocationem, spiritum Deo reddidit III idus martias, anno Salutis MCDLXIII, aetatis suae quinquagesimo.

Supremum diem vaticinata obit. Moxque virtutibus omnibus praedita.

¹ Edit. Main legit *lethales* (n. r.).

Signa eius san-
ctitatis post obli-
tum castitas o-
dita.

A Clemente VIII
enclitica publica
oilem san-ctae
virginis una cum
indulgentia con-
cessa fuit et a
Clemente VIII
in martyrologii
tabulas relata.

§ 6. Defuncta longe pulchrior quam
viva adolescentulam plane dormientem
referre visa est. Post eius animam in
caelum receptam et corpusculi depositions-
nem, multis illius patrocinio apud Deum
se commendantibus, quum duo de viginti
dies effluxissent, incorruptum et suavem
spirans odorem, sepulchro eruitur, se-
ptemque dierum spatio omnium undi-
que confluentium oculis exponitur, quod
sedens instar viventis hactenus magno
cum honore ibidem colitur.

§ 7. Felicis recordationis antecessor
noster Clemens Papa VII, annos septem
et sexaginta a Catharinae decessu, sacri
corporis incorruptionem, manu tracta-
bilem, coram miratus, monasterii soro-
ribus facultatem indulxit quotannis Cath-
arinae anniversarii obitus die recur-
rente sacras preces in eius honorem
ritu ecclesiastico recitandi; tum diebus
singulis inter horas canonicas eiusdem
nomen commemorandi; indulgentiam
quoque iis concessit, qui, Poenitentiae
et Eucharistiae sacramentis pie susce-
ptis, sacram aedem, ubi virgo Dei re-
quiescit, annuo festo eius inviserent.
Postmodum ad sacras quoque Ferra-
rienses virgines earumdem precum re-
citandarum facultas extensa est; tum
missa propria ad eius honorem in ec-
clesiis sanctimonialium utriusque civi-
tatis sacerdotibus, qui eis essent a
sacris confessionibus, apostolicam largitate
permissa. Crescente Dei ancillae virtu-
tum et meritorum fama, inclytæ me-
moriae antecessor noster Clemens Pa-
pa VIII nomen eius in sacras tabulas
martyrologii romani referendum cura-
vit. Postea, sedente alio decessore no-
stro felicitis memoriae Innocentio Pa-
pa X, ad alterius decessoris Urbani
Papae VIII decretorum normam, de
Catharina in sanctarum virginum cano-
nem referendam actum, deque omnium

eius virtutum perfectione in gradu sum-
mo plene constare decretum est. Hoc
felicitis quoque memoriae Innocentius
Papa XI antecessor noster confirmavit,
novaque miracula, quibus, post permis-
sam ab Apostolica Sede ancillae suae
venerationem, Deus sanctitatem eius pa-
tescebat, auctoritate sua pariter com-
probavit.

§ 8. Hinc tandem factum ut idem
piae memoriae Clemens Papa XI, uni-
versis, quae ex S. R. E. disciplina et
ritu, decessorumque nostrorum Ponti-
ficum Romanorum constitutionibus apo-
stolicis, sacrisque canonibus in Catha-
rinae eximiiis virtutibus et miraculis
examinandis et comprobandis servanda
erant, sancte servatis, magnae solemnita-
tis diem dominicam SS. Trinitati
sacram xi kalendas iunias anni domi-
nicae Incarnationis MDCCXII, sui ponti-
ficatus XII, futuram indixerit, qua Ca-
tharinam sanctarum virginum canonem
adscriberet, quod reges, principes viri-
que insignes ecclesiastici et saeculares
plurimis et urgentissimis precibus ab
Apostolica Sede antea flagitaverant. Cle-
mens ergo indicta die in beatorum apo-
stolorum Petri et Pauli basilicam
magno apparatu descendit, ubi in ple-
nario S. R. E. cardinalium, patriarcharum,
archiepiscoporum et episcoporum
conventu repetitis pro beatâ Catharinâ
in sanctarum virginum canonem refe-
rendâ humillimis ad Deum precibus,
Sanctique Spiritus gratiâ enixe invocata,
ad honorem sanctissimae et individuae
Trinitatis, fideique catholicae amplifica-
tionem, auctoritate omnipotentis Dei,
Patris, Filii, et Spiritus Sancti, ac bea-
torum Petri et Pauli apostolorum, totius
eiusdem conventus consilio unanimique
consensu, beatæ memoriae Catharinam
a Bononiâ, de cuius sanctitate virtutum-
que ac prodigiorum magnitudine plene

A Clemente XI
praedicta beata
Catharina san-
ctarum virgi-
num albo ad-
scripta est una
cum tribus aliis
beatis.

constiterat, unâ cum confessore et pon-
tifice Pio Papa V, ceterisque confesso-
ribus non pontificibus Andrea Avellino
et Felice a Cantalicio, sanctam pron-
unciavit, inque sanctarum virginum
non martyrum canonem referendam esse
decrevit, eandemque a cunctis christi-
fidelibus tamquam vere sanctam col-
endam, honorandam invocandamque
definit, in eius honorem sacras aedes
et altaria, in quibus incrementum sacri-
ficii Deo offeratur, construi ac dicari
posse, et quotannis vii idus martias,
qua ad caelestem patriam evolavit, eius
memoriam ut sanctae virginis pie coli
sancivit. Postremo gratis Deo cum
exultatione actis, quod sanctam virgi-
nem cum ceteris confessoribus in con-
spectu omnium gentium honorificasset,
tamque insigni gloriâ Ecclesiam suam
decorari voluisset, in eiusdem virginis
sanctorumque confessorum laudem so-
lemni oratione cantatâ, in arâ maximâ
supra confessionem beati Petri aposto-
lorum principis cum eorumdem sancto-
rum commemoratione missae sacrificium
celebravit, singulisque catholicis, qui
aderant, plenariam omnium peccato-
rum indulgentiam et remissionem lar-
gitus est.

Catharina
constitutio.

§ 9. Ne vero de huiusmodi definitione
et sanctione apostolicâ, ceterisque prae-
missis, propterea quod super illis ab
eodem Clemente aut ab eius successore
felicitis memoriae Innocentio Papa XIII
decessoribus nostris litterae decretales
conscriptae non fuerint, unquam possit
in posterum quomodolibet haesitari:
nos, qui utrique, disponente Domino,
licet immeriti, in cathedrâ beati Petri
successimus, volumus, et apostolicâ au-
toritate statuimus, ut decretum, defi-
nitio, sanctio, adscriptio, relatio, con-
cessio, ceteraque hactenus recensita, a
1 Edit. Main. legit maxime (R. T.).

iam dictâ die xi kalendas iunias anni
MDCCXII suum consequantur effectum, ac
si super illis ab eodem Clemente revera
litterae decretales eadem die conscrip-
tae fuissent, ut superius enarratur.

§ 10. Volumus autem ut praesentes
litterae ad probandum decretum, san-
ctionem, adscriptionem, relationem, sta-
tutum, concessionem, ceteraque prae-
missa, undequaque sufficiant, neque
alterius cuiuscumque probationis admi-
niculum ad id amplius requiratur.

§ 11. Praeterea, quia difficile foret
has nostras ad singula loca, ubi opus
esset, adferri, volumus ut earumdem
exempla, etiam typis impressa, manu
publici notarii subscripta, sigilloque
alienius personae in dignitate eccle-
siasticâ constitutae munita, eandem
ubique fidem obtineant, quam hae no-
strae obtinerent, si ubi eas exhiberi vel
ostendi contingeret.

§ 12. Nulli ergo omnino hominum
liceat hanc paginam nostri decreti, de-
finitionis, sanctionis, adscriptionis, re-
lationis, statuti, concessionis infringere,
aut ei temerario ausu contraire; si
quis autem hoc attentare praesumpserit,
indignationem omnipotentis Dei ac bea-
torum Petri et Pauli apostolorum eius
se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno
Incarnationis dominicae MDCCXXIV, pridie
nonas iunias, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 4 iunii 1724, pontif. anno 1.

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

†

†

†

†

†

†

†

Ego Franciscus episcopus Praenestinus
cardinalis Barberinus.

Ego Petrus episcopus Sabinensis cardinalis
Ottonus, S. R. E. vicecancellarius.

† Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.

† Ego Ioseph tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Sacripantes.

† Ego Thomas tituli S. Mariae Transtyberim presbyter cardinalis Rufus.

† Ego Philippus Antonius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Gualterius.

†

† Ego Annibal tituli S. Clementis presbyter cardinalis S. Clementis Albanus, S.R.E. camerarius.

† Ego Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite presbyter cardinalis Picus de Mirandula.

† Ego Ioannes Antonius tituli S. Calixti presbyter cardinalis de Viâ.

† Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondadarius.

† Ego Petrus tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Corradinus.

†

† Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum presbyter cardinalis de Polignac.

†

†

† Ego Bernardinus tituli S. Petri in Monte Aureo presbyter cardinalis Scottus.

†

† Ego Nicolaus tituli Ss. Nerei et Achillei presbyter cardinalis Spinula.

†

†

† Ego Georgius tituli S. Agnetis presbyter cardinalis Spinula.

†

†

† Ego Ludovicus tituli S. Priscæ presbyter cardinalis Belluga et Moncada.

† Ego Ioseph tituli S. Susannæ presbyter cardinalis Pereyra de la Cerda.

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Salernus.

† Ego Alvarus tituli S. Bartholomæi in Insulâ presbyter cardinalis Cienfuegos.

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthæi in Merulanâ presbyter cardinalis de Alteriis.

† Ego Vincentius tituli S. Onuphrii presbyter cardinalis Petra.

† Ego Prosper tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Marefusus.

† Ego Nicolaus tituli S. Mariae in Domnicâ presbyter cardinalis Coscia.

†

† Ego Benedictus S. Mariae in Vialatâ diaconus cardinalis Pamphilius.

† Ego Ioseph Renatus S. Georgii in Velabro diaconus cardinalis Imperialis.

† Ego Laurentius S. Agathæ ad Montes diaconus cardinalis de Alteriis.

† Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Columna.

† Ego Curtius S. Eustachii diaconus cardinalis Origus.

† Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis de Abbatibus Oliverius.

† Ego Carolus S. Mariae in Aquiro diaconus cardinalis de Marinis.

† Ego Iulius S. Adriani diaconus cardinalis Alberonus.

† Ego Alexander S. Mariae in Cosmedin diaconus cardinalis Albanus.

† Ego Alexander S. Mariae de Scalâ diaconus cardinalis Falconerius.

†

†

†

†

P. cardinalis prodaturus.

F. cardinalis Oliverius.

Visa in Curia I. archiep. Ancyranus.

L. MARTINETTUS.

Registrata in Secretariâ Brevium.

VIII.

Promulgatur canonizatio B. Felicis a Cantalicio Ordinis Capuccinorum, olim a Clemente XI in Sanctorum numerum adscripti¹.

Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exhibere.

Rationi congruit et convenit acquitati, ut, quæ Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S.R.E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, unanimi eorum consilio communicato, sanxit et definivit, licet postea, ob eiusdem Pontificis obitum, litteræ apostolicæ de his conscriptæ non fuerint, suum tandem consequantur effectum.

Expositio facti.

§ 1. Recolendæ memoriæ antecessor noster Clemens PP. XI, ut frigescentem christianorum pietatem ad Domini cultum accenderet, servorum Dei exempla, qui virtutum magnitudine olim clauerant, in summo Romanæ Ecclesiæ candelabro lucentia pro suâ pastoralis sollicitudine exponere statuit, beatique Felicis a Cantalicio Ordinis fratrum Minorum B. Francisci, qui Capuccini appellantur, gestis omni præconio memorandis et signis, quæ Deus ob eius merita ediderat, in examen vocatis, de

¹ Constitutio præcedens est huic similis, uti et alia edit. MDCCXXVI, die 10 decembris, pontif. III. Peracta fuit canonizatio anno MDCCXII, die 22 mai, pontif. XII.

illo sanctorum fastis adscribendo provide cogitavit.

§ 2. Felix, ineunte sæculo XVI circa annum Christi MDXIII in finibus Reatinorum humili loco natus, ab ipsâ adolescentiâ futuræ virtutis argumenta, in dies animum eius ad summi Dei cultum excitantia, manifestavit. Litterarum plane rudis agrisque colendis deditus, ex sibi præelectis veterum Patrum gestis, austerioris vitæ, qua illi excelluerant, amore captus, institutum eorumdem fratrum Minorum B. Francisci, qui Capuccini appellantur, voto suo complendo aptissimum censuit, cui plurimo gaudio in laicorum ordine nomen daturus, Romam ex patriâ suâ Cantalicio profectus est. Hic religionem ingressus anno MDXIII toti Urbi per quadraginta et eo amplius annos summe christianæ morum innocentiam et simplicitate, asperimæque poenitentiae et vitæ genere se admirandum exhibuit. Rigilum sui Ordinis institutum per omnia observasse nequaquam contentus, plurima alia ultro sibi servanda pro Dei amore, quo flagrabat, diu noctuque proposuit. Conscientiæ viri Dei moderatores, dominici Corporis sumptionem ter illi singulis hebdomadis peragere solito, per totos quindecim ante dormitionem annos, ob eius ardentissimum charitatis fervorem, quotidianam divinæ mensæ perceptionem concedere, sanctum existimant: ad quam sine uberrimo lacrymarum imbre nunquam accessit. Lasso corpori nullam requiem indulsit, illud ieiuniis, præter suam regulam supraque communem usum sibi præscriptis, durisque flagellis castigans. Nudis pedibus per Urbem, eleemosynas pro fratribus reficiendis quotidie corrogaturus, incedere, ferreis quoque annulis ad lumbos præcinctus celebriores Urbis basilicas obire consuevit; palam etiam visus cum beato

Eius ortus
MDXIII. et vitæ
B. Felicis com-
pendium.

confessore Philippo Nerio sui contemptu et humilitate certare. Vitae suae termino semel atque iterum praenunciato, visaque inter caelitem choros Deiparâ Virgine, plenus dierum et meritorum in coenobio ad radices Quirinalis sancte suaviterque spiritum Deo reddidit xv kalendas iunias anni MDLXXXII, totâ Urbe ad servi Dei cadaver in sacrâ aede expositum confluyente, per eius preces divinam opem imploraturâ, vel, ob iam acceptam per eius merita, Deo grates acturâ. Ipsi quoque sanctae memoriae antecessores nostri Romani Pontifices Xystus V et Gregorius XV, ut beati viri precibus se apud Deum commendarent, ad eius sepulchrum invisendum palam accedere visi sunt.

Eius nomen ab Urbano VIII in tabulas martyrologii relatum est.

§ 3. Tanta sanctitatis famâ Dei nutu in dies magis prodeunte, pia recordationis antecessor noster Urbanus Papa VIII, qui novam disciplinam ob Dei servos in beatorum et sanctorum canonem referendos veteri addiderat, beatum Felicem novae subesse noluit, eiusque virtutes ad receptam sanctionem apostolicarum normam cum miraculis ob eius invocationem patefactis¹ rite probavit: servique Dei nomen in sacras tabulas martyrologii romani pontificio diplomate relatum est, missâ pariter et officio in Felicis honorem celebrari permissis. Postmodum per alios felicitis memoriae Romanos Pontifices antecessores nostros Innocentium X et Clementem XI novis miraculis, quae post Felicem beatorum numero adscriptum contigerant, comprobatis, idem Papa Clemens beatum virum in sanctorum canonem statutâ die referendum, apostolicâ auctoritate pronuntiavit. Quare, universis, quae ex S. R. E. constitutionibus, ritibus, canonibus et decretis, in B. Felicis virtutum

¹ Forsan *patratis* vel *peractis* (R. T.).

et miraculorum examine et approbatione agenda erant, sancte peractis, idem Clemens magnae solemnitatis diem dominicam SS. Trinitati sacram, xi kalendas iunias anni dominicae Incarnationis MDCCXII¹, sui pontificatus XII, tanto actui et caeremoniae perficiendae futuram esse voluit: quem actum, omnium maxime solemnem, regum et principum obsecrationes ab Apostolicâ Sede obsequen- tissime tanto antea poposcerant.

§ 4. Itaque Clemens praestitutâ die in sanctam beatorum Petri et Pauli basilicam magno apparatu et celebritate processit: ubi in plenario S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum, et episcoporum conventu, repetitis pro B. Felice in sanctorum canonem referendo humillimis ad Deum precibus et Paraclyti Spiritus gratiâ enixe invocata, ad honorem sanctissimae et individuae Trinitatis, fideique et religionis catholicae amplificationem, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii et Spiritus Sancti, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum, toto eodem conventu uno ore adprobante et consentiente, beatae memoriae Felicem a Cantalicio, de cuius sanctitate virtutumque christianarum et signorum magnitudine cumulate constiterat, unâ cum confessore et pontifice Pio Papa V, confessore non pontifice Andrea Avellino, virgineque non martyre Catharinâ a Bononiâ, sanctorum confessorum non pontificum canoni adscribendum esse definivit, eundemque Felicem sanctorum confessorum canoni adscriptum deinceps ab universis christifidelibus ut vere Sanctum ubique colendum, honorandum, invocandumque decrevit; in eius honorem sacras aedes et altaria, ubi incruentum sacrificium Deo offeratur, construi et dicari, et quotannis xv kalendas iunias, quo die obdormivit in Domino, solem-

A Clemente XI sanctorum numerus eius nomine et aliorum trium beatorum auctus est.

nem eius memoriam, ut sancti confessoris pie recolere posse sancivit.

Causae huius constitutionis.

§ 5. Denique gratis Deo cum exultatione actis, quod sanctum confessorem Felicem cum ceteris iam memoratis in conspectu omnium gentium honorificari et militantem Ecclesiam tam insigni gloria decorari voluisset, in eiusdem confessoris et ceterorum laudem solemni oratione cantatâ, in arâ maximâ supra confessionem beati Petri apostolorum principis, unâcum eorundem sanctorum commemoratione, missae sacrificium celebravit, singulisque catholicis, qui tantae caeremoniae intererant, plenariam peccatorum indulgentiam et remissionem largitus est.

Causae huius constitutionis.

§ 6. Ne vero de huiusmodi solemni definitione et sanctione apostolicâ, ceterisque praemissis, propterea quod de illis per eundem Clementem aut eius successorem felicitis memoriae Innocentium XIII decessores nostros litterae decretales conscriptae non fuerint, unquam possit imposterum quomodolibet haesitari; nos, qui utrique, disponente Domino, licet immeriti, in cathedrâ B. Petri successimus, volumus, et apostolicâ auctoritate statuimus, ut decretum sanctio, definitio, adscriptio, relatio, concessio, ceteraque hactenus memorata, a iam dictâ die xi kalendas iunias anni MDCCXII suum consequantur effectum, ac si de illis ab eodem Clemente revera litterae decretales eadem die conscriptae et promulgatae fuissent, ut superius enarratur.

Consuetud.

§ 7. Volumus etiam ut praesentes litterae nostrae ad probandum decretum, sanctionem, definitionem, adscriptionem, relationem, concessionem, ceteraque praemissa undequaque sufficiant neque alterius cuiuscumque probationis et solemnitatis adminiculum ad id amplius requiratur.

§ 8. Ceterum, quia difficile foret, has nostras ad singula loca, ad quae opus esset, adferri, volumus, ut earundem exempla, etiam typis impressa, manu publici notarii subscripta, sigilloque alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munita, eandem ubique fidem obtineant, quam haec nostrae obtinerent, sicubi eas exhiberi vel ostendi contingeret.

Transumptio- rum fides.

§ 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, definitionis, sanctionis, adscriptionis, relationis, statuti et concessionis infringere, aut ei temerario ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXIV, pridie nonas iunias, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 4 iunii 1724, pontif. anno 1.

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

- †
- †
- † Ego Franciscus episcopus Praenestinus cardinalis Barberinus.
- †
- † Ego Petrus episcopus Sabinensis cardinalis Ottobonus, S. R. E. vicecancellarius.
- † Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.
- †
- † Ego Ioseph tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Sacripantes.
- †
- † Ego Thomas tituli S. Mariae Transtiberim presbyter cardinalis Rufus.
- † Ego Philippus Antonius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Gualterius.
- †
- †

- † Ego Annibal tituli S. Clementis presbyter cardinalis S. Clementis Albanus, S.R.E. camerarius.
- † Ego Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite presbyter cardinalis Picus de Mirandula.
- † Ego Ioannes Antonius tituli S. Calixti presbyter cardinalis de Via.
- † Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondadarius.
- † Ego Petrus tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Corradinus.
- † Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum presbyter cardinalis de Polignac.
- † Ego Bernardinus tituli S. Petri in Monte Aureo presbyter cardinalis Scottus.
- † Ego Nicolaus tituli Ss. Nerei et Achillei presbyter cardinalis Spinula.
- † Ego Georgius tituli S. Agnetis presbyter cardinalis Spinula.
- † Ego Ludovicus tituli S. Priscæ presbyter cardinalis Belluga et Moncada.
- † Ego Ioseph tituli S. Susannæ presbyter cardinalis Pereyra de la Cerda.
- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Salernus.
- † Ego Alvarus tituli S. Bartholomæi in Insula presbyter cardinalis Cienfuegos.

- † Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthæi in Merulana presbyter cardinalis de Alteriis.
- † Ego Vincentius tituli S. Onuphrii presbyter cardinalis Petra.
- † Ego Prosper tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Marefusus.
- † Ego Nicolaus tituli S. Mariae in Domnica presbyter cardinalis Coscia.
- † Ego Benedictus S. Mariae in Vialata diaconus cardinalis Pamphilius.
- † Ego Ioseph Renatus S. Georgii in Velabro diaconus cardinalis Imperialis.
- † Ego Laurentius S. Agathæ ad Montes diaconus cardinalis de Alteriis.
- † Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Columna.
- † Ego Curtius S. Eustachii diaconus cardinalis Origus.
- † Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis Oliverius.
- † Ego Carolus S. Mariae in Aquiro diaconus cardinalis Marinus.
- † Ego Iulius S. Adriani diaconus cardinalis Alberonus.
- † Ego Alexander S. Mariae in Cosmedin diaconus cardinalis Albanus.
- † Ego Alexander S. Mariae de Scala diaconus cardinalis Falconerius.

P. cardinalis prodaturus.

F. cardinalis Oliverius.

Visa in Curia I. archiep. Ancyranus.

L. MARTINETTUS.

Registrata in Secretaria Brevium.

IX.

*Conceduntur privilegia conclavistis postremi conclavis*¹.

Benedictus Papa XIII.

URBIS. — Motu proprio, etc.

Nos volentes dilectos filios conclavistas, etc.².

Datum Romæ, apud S. Petrum, pridie nonas iunii, anno I.

Dat. die 4 iunii 1724, pontif. anno I.

Nomina autem ipsorum conclavistarum sunt hæc quæ sequuntur:

Reverendissimus dominus frater Augustinus Nicolaus de Abbatibus Oliverius Pisaurensis, episcopus Porphyriensis, sacrista; R. P. D. Dominicus Rivera Urbinas, protonotarius apostolicus de numero participantium supranumerarius, basilicæ Principis Apostolorum de Urbe canonicus, ac sacri collegii secretarius; Ioannes Baptista Gamberucci presbyter Romanus, eiusdem basilicæ perpetuus beneficiatus, Ignatius Reali presbyter Romanus, eiusdem basilicæ pariter perpetuus beneficiatus, Franciscus Bolsa presbyter Novocomensis, canonicus insignis collegiatae S. Mariae ad Martyres, Venantius Philippus Piersanti presbyter Cameriniensis, prædictæ insignis collegiatae canonicus, Placidus Eustachius Ghezzi presbyter Romanus, memoratæ basilicæ Principis Apostolorum de Urbe clericus beneficiatus, magistri caeremoniarum: Nicolaus Coscia presbyter Beneventanus, I. U. D., abbas infusus, archipresbyter metropolitane ecclesiæ Beneventanæ eiusdemque civitatis nobilis, Nicolaus Xaverius S. Maria I. U. D., presbyter mansionarius prædictæ metropolitane et nobilis eiusdem civitatis, nostri dum cardinalatus honoreungebamur: ab-

¹ Eadem privilegia concessa fuerunt ab Innocentio XIII const. edit. MDCCXI, die 18 maii, pontif. I; et a Clemente XII const. edit. MDCCXX, die 16 iulii, pontif. I.

² Reliqua ut in const. Clementis X die 28 maii MDCLXX, quam vide in tom. XVIII pag. 22 (R. T.).

bas Carolus Antonius de Ambrosiis clericus Anagninus, Ioseph Lamblotte laicus Namurcensis diocesis, Franciscus Bassius Cameriniensis, Sebastiani Antonii episcopi Ostiensis Tanara; abbas Laurentius Pius Bonsius clericus Florentinus, Deodatus Falli laicus Leodiensis, Francisci episcopi Tusculani Iudice; Livius Guarinus laicus Foroliviensis, Bartholomæus Fantinus laicus Mutinensis, Fabritii episcopi Albanensis Paulutii; comes Ioannes Troglioni clericus Anconitanus, Urbanus Petrecca presbyter Iserniensis diocesis, Petrus Dalmatius laicus Vicentinus, Francisci episcopi Sabinensis Pignatelli; Franciscus Velli presbyter Praenestinus, prefatæ basilicæ Principis Apostolorum de Urbe clericus beneficiatus, Petrus Cheller clericus Amburgensis, Francisci episcopi Praenestini Barberini, venerabilium fratrum nostrorum episcoporum S.R.E. cardinalium: Petrus Ubaldus Dionysius clericus Ariminensis, Ioseph Beltramius presbyter Florentinus, Marcus Mittarellius laicus civitatis Ducalis, Iacobi tituli S. Mariae in Via Boncompagni; comes Philippus Rainaldus a Turre presbyter et abbas Albensis, eques commendatarius et receptor sanctæ religionis Ss. Mauriti; et Lazzari, Iacobus Antonius Carpanus presbyter Derthonensis, canonicus collegiatae Fini Comensis diocesis, Alexander Ioannes Andreazzini laicus Romanus, Ioseph tituli S. Praxedis Sacripantes; abbas Iacobus Leoni presbyter Segninae diocesis, Ioseph Maria Cardoni laicus Lucensis, Laurentii tituli S. Petri ad Vincula Corsini; Antonius Agapresbyter Rumanus, Andreas Capanella laicus Balneoregiensis, Franciscus Maria Serra laicus Romanus, Francisci tituli S. Caeciliæ de Aquavivâ; abbas Bartholomæus Castelli I. U. D. clericus Interamnensis, Laurentius Foschi clericus diocesis Albanensis, Ioannes Maria de Speranzinis clericus Aesinus, Thomae S. Mariae Transtiberim Ruffi; Petrus Antonius Ventura presbyter Cameriniensis, canonicus insignis collegiatae S. Mariae in Vialatâ, Nicolaus Carignani clericus Lucensis, Horatii Philippi tituli S. Onuphrii Spadae; Maturinus Jacquin laicus Parisiensis, Antonius Lori laicus de Prato diocesis

Asculanae, Philippi Antonii tituli S. Chrysostomi Gualterii; Paris Ignatius Fuiten presbyter Tridentinus, Carolus de Rubeis clericus Romanus, Bartholomaeus Isola laicus Ianuensis, Iosephi tituli S. Mariae Angelorum Valtemani; Michaelangelus Magnoni presbyter ex dioecesi S. Miniati, Petrus Canavari laicus Romanus, Caroli Augustini Fabroni; comes Livius Adrianus presbyter I. U. D. collegiatus Patavinus, Petrus Cleton clericus Romanus, Petri tituli S. Marci Prioli; abbas Ioannes Baptista Rondoni presbyter Bononiensis, abbas S. Ioannis de Liverniano, sacrae theologiae doctor et perinsignis collegiatae basilicae S. Petronii Bononiae canonicus, Iacobus Philippus Lazzari laicus Bononiensis, Ulyssis Iosephi tituli S. Crucis in Hierusalem Gozzadini; Michaelangelus Paoli laicus Pisauriensis, medicus, Franciscus Blancus laicus Vitellaniensis, Annibalis tituli S. Clementis Albani cardinalis S. Clementis nuncupati; Ioseph Castellucci presbyter civitatis Potentiae, Ioseph Cardini laicus Aretinus, Ioannes Baptista Innocenti laicus Sabinensis dioecesis, Ludovici tituli S. Silvestri in Capite Pici; Antonius Leprotti, physicae et medicinae doctor, laicus Bononiensis, Ioannes Andreas Stacchini laicus de Bonifacio Ianuensis, Caesar Laurentius Monte Maggi presbyter Ariminensis, Ioannis Antonii tituli S. Calixti de Viâ; abbas Ioseph Mombelli presbyter Papiensis, Hieronymus Descalzi laicus Romanus, Petrus Mangiagallo laicus Mediolanensis, Augustini tituli S. Mariae de Populo Cusani; abbas Ioannes Baptista Malpeli clericus Faventinae dioecesis, Franciscus Antonius Perfelder laicus Viennensis in Austria, Iulii tituli S. Laurentii in Pane et Perna Piazza; abbas Ludovicus Anguisciola clericus Placentinus, Ludovicus de Grandis laicus Venetus, Antonii Felicis tituli S. Balbinae Zondadarii; Ioannes Petrus Quereghi clericus Anconitanus I. U. D., Thomas Puccellus presbyter Romanus, Ioannis Baptistae tituli S. Mariae in Araceli Bussi; Thomas Ceccotti clericus Reatinus, Franciscus Maria Lucca laicus Romanus, Petri tituli S. Ioannis ante Portam Latinam Corradini; Ioannes Vivant presbyter Parisi-

nus, doctor Sorbonicus, decanus regalis et collegiatae ecclesiae S. Germani Parisiis, ac metropolitanae ecclesiae canonicus onorarius, Basilius Laurentius le Barbier clericus Parisiensis, prior commendatarius S. Roberti d'Andri dioecesis Antissiodorensis, Francus Sordini laicus Florentinus, Arinandi tituli SS. Trinitatis in Monte Pincio de Rhoan; Dominicus Nicolai presbyter terris Arcidoxi Clusinae dioecesis, Philippus de Romanis laicus Romanus, Ioannis Baptistae tituli S. Stephani in Monte Caelio Ptolomaei; Ferdinandus Antonius Campeggi presbyter Bononiensis, Caietanus Bononi laicus Novocomensis, Benedicti tituli SS. Nerei et Achillei Odescalchi; Ludovicus Guido Guerapin de Vauvreal presbyter Senonensis, doctor Sorbonicus, Fridericus Hieronymus de Roze de la Rochefoucauld diaconus Parisiensis, sacrae facultatis Parisiensis licentiatu theologus, abbas B. Mariae de Belloportu et S. Romani de Blavia, Petrus Julien laicus dioecesis Agathensis, Henrici tituli SS. Quirici et Iulitae de Bissii; Felix Rosapepe presbyter Avellinae dioecesis, canonicus Aversanus, Iacobus Philippus Verde presbyter Albinganensis dioecesis, Bernardinus de Benedictis clericus coniugatus Spoletanus, Innici tituli S. Thomae in Parione Caraccioli; Carolus Thomasius clericus coniugatus patrius Anconitanus, Nicolaus Corbellus laicus Romanus, Bernardini tituli S. Petri in Monte Aureo Scotti; abbas Hieronymus Cardoni presbyter Lucensis, basilicae Principis Apostolorum perpetuus beneficiatus, Ioseph Triffelli laicus Romanus, Ioannis tituli SS. Quatuor Coronatorum Patritii; comes Ioannes Fabius Braschi clericus Caesenatensis I. U. D., Ludovicus Mosconus de Marsciano clericus Perusinae dioecesis, Nicolai tituli S. Sixti Spinulae; abbas Hieronymus Franciscus Crivelli presbyter et nobilis civis Mediolanensis, Angelus Dominicus Federici presbyter Novariensis, Giberti tituli S. Alexii Borromaei; abbas Ubaldus Petruccius clericus Romanus, Franciscus Xaverius Ressi laicus Mediolanensis, Georgii tituli S. Agnetis Spinulae cardinalis S. Agnetis nuncupati; abbas Didacus Mauri clericus Neapolitanus, Lau-

rentius Ratta clericus Ferrariensis, Cornelli tituli S. Hieronymi Illyricorum Bentivoli; abbas Marcus Antonius Campana presbyter Brixienensis I. U. D., Ioannes Dianelli clericus coniugatus Caenensis, Ioannis Francisci tituli SS. Petri et Marcellini Barbadici; abbas Ioseph de Saporitis et Serrano presbyter Hispanus Gadicensis, sacrae theologiae et I. U. D. ex marchionibus de Castro Zolaschi, Ioseph Rosati laicus Interamnensis, Ludovici tituli S. Mariae Transpontinae Bellugae; Ioannes Alvares a Costa Ulyssiponensis, eques militaris Ordinis Iesu Christi, in utroque iure graduatus; comes Antonius Sartorius clericus Ariminensis, Emanuel Rubelo laicus Lusitanus dioecesis Colimbriensis, Iosephi tituli S. Susannae Pereyra; Philippus Hortensis Fabri clericus coniugatus Romanus, Antonius Fridt laicus Boëmus, Ioannis Baptistae tituli S. Priscaae Salerni; Ioseph de Ochoa Hispanus laicus dioecesis Pampilonensis, Anielus Nipho laicus Neapolitanus, Ioannes Ioseph Saforcada Hispanus laicus Caesaraugustanae dioecesis, Caroli tituli sanctae Pudentianae Borgia; Iosephus Emigdius Grassi Asculanus eques Hierosolymitanus, Franciscus Galante presbyter Toletanus, Ioannes Fernandez laicus Ovetensis, Alvari tituli S. Bartholomaei ad Insulam Cienfuegos; abbas Aloysius Pagni clericus Senensis, Franciscus Maria de Fabiis laicus Romanus, Bernardinus Tarozzi laicus Romanus, D. Bernardi Mariae tituli S. Bernardi de Comitibus presbyterorum S. R. E. cardinalium; Carolus Casanova presbyter Vintimiliensis, Augustinus Lupacchioli clericus coniugatus Civitatis Castellanae dioecesis, Franciscus Titii laicus Segninae dioecesis, Benedicti S. Mariae in Vialatâ Pamphillii; Ioannes Antonius Coltroini clericus coniugatus Romanus I. U. D., regii et militaris Ordinis S. Mariae de Monte Carmelo ac S. Lazari Hierosolymitani eques, Alexander Perazzoli laicus Neapolitanus, Petri S. Laurentii in Damaso Ottoboni; abbas Lucas Nicolaus Recchi clericus Ripanus, Ioannes Argenti laicus Romanus, Iosephi Renati S. Georgii Imperialis; Andreas Ianensi laicus Praenestinus, Petrus Buccardus laicus Romanus, Laurentii S. Agathae Go-

thorum de Alteriis; abbas Christophorus Venturelli clericus Amerinus, Ioannes Labusiera laicus Romanus, Caroli S. Angeli in Foro Piscium Colomnae; Ubaldus Monacelli presbyter Eugubinae dioecesis, Carolus Gessi laicus Urbinas, Curtii S. Eustachii Orighi; Carolus d'Orléans Rothelin presbyter Parisinus, sacrae facultatis Parisiensis doctor theologus, Claudius Ludovicus de la Chastre presbyter Parisinus, sacrae facultatis Parisiensis licentiatu theologus, abbas sancti Michaelis de Ulteriori Portu dioecesis Rothomagensis, Dionysius le Blond clericus dioecesis Venetiarum, prior commendatarius Montis Desiderii Ordinis S. Benedicti dioecesis Ambianensis, Melchioris cardinalis de Polignac; comes Bonaventura Antonelli laicus Eugubinae dioecesis, Ioannes Antonini laicus Romanus, Fabii SS. Viti et Modesti Oliverii; Leo Dulcis clericus Montis Falisci, sacrae theologiae ac I. U. D., abbas Ioseph Ferdinandus Bilancinus clericus Montis Falisci I. U. D., Caroli S. Mariae in Aquiro de Marinis; comes Philippus Anguisciola clericus Placentinus, Carolus Angelettus laicus Romanus, Iulii cardinalis Alberoni; Antonius Baldanus clericus Romanus, Franciscus Baccius laicus Balneoregiensis, Alexandri S. Mariae in Cosmedin Alhani, diaconus S. R. E. cardinalium; frater Antoninus Seraphinus Camarda Messanensis Ordinis Praedicatorum, confessarius; frater magister Fridericus Amadeus Urbevitanus Ordinis eremitarum S. Augustini, subsacrista; abbas Nicolaus Xaverius Albinus Beneventanus, basilicae Principis Apostolorum de Urbe canonicus, custos fontium et aquarum conclavis; abbas Ioannes Franciscus de Valentinis presbyter Verulanae dioecesis, cum praedicto reverendissimo episcopo Porphyriensi sacrista; abbas Ioseph Levizzani clericus Mutinensis, cum praefato reverendo patre domino Rivera sacri collegii secretario; Iacobus Curtius laicus Urbinas, cum dicto fratre magistro Amadeo subsacrista; Ioannes Thomasi Messanensis, Ioannes Baptista Nucarini Fulginas, medici physici; Victorius Maffinus Florentinus, Iacobus Mansuetus Romanus, aromatarius; Iacobus Antonius Bo-

sim Montanus, Patritius de Henricis Arpinas, eius auxiliator; Ioseph de Ambrosio Romanus, Philippus Roberti Romanus, barbitones; Ioannes Marcellus Golf Germanus Coloniensis diocesis, Petrus Collarelli Romanus, eorum auxiliatores; Ioseph Tondi, faber lignarius; Franciscus Alfieri, faber caementarius; Franciscus Mossius a Morbago Novocomensis diocesis, famulus magistrorum caeremoniarum; Petrus Tomasi, Ioannes Antonius Stendardi, Petrus de Franceschi, Remigius Valena, Andreas Iuliani, Ioannes Togniacci, Ioseph Borsotti, Costantinus Cichelli, Basilus Grimaldi, Franciscus Barberi, Ioseph Pichignò, Antonius Massi, Paulus de la Bitta, Caietanus Corallo, Ioannes Baptista Guldoni, Philippus Mezzarota, Ioannes Petrus Giorgi, Gregorius Crivelli, Augustinus Bianchetti, Carolus Galli, Petrus Valeno, Dionysius Sabbatini, Paschalis Idetti, Ioseph Canillis, Antonius Agniolucci, Nicolaus Solari, Ioannes de Sanctis, Paschalis Guardì, Bernardinus Scaletta, Remigius de Bernardis, Ioseph Albonetti, Ioannes Baptista Ricci, Angelus Pozzi, Franciscus Zavaglia, Ioseph Bartolini, scopatores conclavis.

X.

*Conceduntur privilegia dapiferis
postremi conclavis¹.*

Benedictus Papa XIII.

URBIS. — Motu proprio, etc.

Causa indult. Nos volentes dilectos filios nostros, etc.²

¹ Eadem privilegia concessa fuere ab Innocentio XIII constit. edit. MDCCXXI, die 18 maii, pontif. I; et a Clemente XII const. edit. MDCCXXX, die 26 iunii, pontif. I.

² Reliqua omittimus, quia ipsissima sunt ac illa quae leguntur in constit. VII Clementis X die 14 iunii MDCLXX, quam vide in tom. XVIII, pag. 42 (R. T.).

Nomina eminentissimorum dominorum cardinalium et dapiferorum, sunt haec quae sequuntur:

Frater Vincentius Maria Ursinus Ordinis Praedicatorum, nunc BENEDICTUS XIII Romanus; comes ... Vitellus Beneventanus.

EPISCOPI V.

Sebastianus Antonius, episcopus Ostiensis et Veliternensis, sacri collegii decanus cardinalis Tanara, sacrae Congregationis immunitatis praefectus, Bononiensis; Franciscus Gothifredus Romanus.

Franciscus episcopus Tusculanus S. R. E. cardinalis Iudice, archiepiscopus Montis Regalis, Neapolitanus; marchio Nicolaus della Penna sacerdos Perusinus.

Fabritius episcopus Albanensis S. R. E. cardinalis Paulutius, sanctissimi domini nostri Papae vicarius, ac sacrarum Congregationum episcoporum et regularium et rituum praefectus, Foroliviensis; abbas Cornelius Herculanus clericus Foroliviensis.

Franciscus episcopus Sabinensis S. R. E. cardinalis Pignatellus, archiepiscopus Neapolitanus; abbas Baptista Zola clericus ...

Franciscus episcopus Praenestinus S. R. E. cardinalis Barberinus, sacrae Congregationis aquarum praefectus, Romanus; Ioseph Sebastianus Fontana ex comitibus Scagnelli clericus Parmensis.

PRESBYTERI XXXVII.

Iacobus tituli S. Mariae in Via S. R. E. cardinalis Boncompagni, archiepiscopus Bononiensis; Iulius Gabriellus Romanus.

Ioseph tituli S. Praxedis S. R. E. cardinalis Sacripantes, sacrae Congregationis Propagandae Fidei praefectus, Narniensis; Ioannes Franciscus Sacripantes, Romanus.

Laurentius tituli S. Petri ad Vincula S. R. E. cardinalis Corsinus Florentinus; abbas Marcellus Passarus I. U. D., sacerdos Ariauensis.

Franciscus tituli S. Caeciliae S. R. E. cardinalis Acquaviva Neapolitanus; Thomas de Vibina sacerdos.

Thomas tituli S. Mariae Transtiberim S. R. E. cardinalis Ruffus, episcopus Ferrariensis, Neapolitanus; frater Bartholomaeus

Catenaccius eques Hierosolymitanus Amerinus.

Horatius Philippus tituli S. Honufrii cardinalis Spada, episcopus Auximanus, Lucensis; abbas Fulvius Camillus Sinibaldus clericus Auximanus.

Philippus Antonius tituli S. Chrysogoni S. R. E. cardinalis Gualterius Urbevetanus; comes Hieronymus Dandinus Caesenas.

Ioseph tituli S. Mariae Angelorum S. R. E. cardinalis Vallemanus Fabrianensis; advocatus Franciscus Memmius clericus Florentinus.

Carolus Augustinus tituli S. Augustini S. R. E. cardinalis Fabronus, sacrae Congregationis Indicis praefectus, Pistoriensis; abbas Faustus Cosattus clericus Senensis.

Petrus tituli S. Marci S. R. E. cardinalis Priolus, episcopus Bergomensis Venetus; frater ... Columna eques Hierosolymitanus Romanus.

Ulysses Ioseph tituli S. Crucis S. R. E. cardinalis Gózzadinus, episcopus Imolensis, Bononiensis; Alphonsus Servantius ...

Annibal tituli S. Clementis S. R. E. cardinalis Albanus, S. R. E. camerarius, archipresbyter basilicae Vaticanae et sacrae Congregationis reverendae fabricae S. Petri praefectus, Urbinas; eques Ioannes Franciscus Sempronius clericus Urbinas.

Ludovicus tituli S. Silvestri in Capite S. R. E. cardinalis Picus, episcopus Senogalliae et sacrae Congregationis indulgentiarum praefectus, de Mirandula; abbas Thomas de Vulpe clericus Imolensis.

Ioannes Antonius tituli S. Calisti S. R. E. cardinalis de Viâ, episcopus Ariminensis, Bononiensis; abbas ... Scortia.

Augustinus tituli S. Mariae de Populo S. R. E. cardinalis Cusanus, episcopus Papiensis, Mediolanensis; comes Ignatius Michaël Crivellus clericus Mediolanensis.

Iulius tituli S. Laurentii in Pane et Perna S. R. E. cardinalis Piazza, episcopus Faventinus, Foroliviensis; comes Fabritius Ilorinus clericus Foroliviensis.

Antonius Felix tituli S. Balbinae S. R. E. cardinalis Zondadarius Senensis; advocatus Marius Soccinus clericus Senensis.

Ioannes Baptista tituli S. Mariae in Arâ Bull. Rom. — Vol. XXII. 7

caeli S. R. E. cardinalis Bussius, episcopus Anconitanus, Viterbiensis; Ioannes Antonius Kreyter de Corvinis sacerdos Sardus.

Petrus Marcellinus tituli S. Ioannis ante Portam Latinam S. R. E. cardinalis Corradinus Setinus; comes Virgilius Montecatinus sacerdos Ferrariensis.

Armandus Gasto tituli SS. Trinitatis in Monte Pincio S. R. E. cardinalis de Rhoan de Soubize, episcopus Argentinensis, Gallus; abbas Folignan clericus.

Ioannes Baptista e Societate Iesu tituli S. Stephani in Monte Caelio S. R. E. cardinalis Ptolomeus, Pistoriensis; advocatus Ioannes Franciscus Ingenius clericus Neapolitanus.

Benedictus tituli Ss. Nerei et Achillei S. R. E. cardinalis Odescalcus, archiepiscopus Mediolanensis; comes Gabriel Ferrettus sacerdos Anconitanus.

Henricus tituli Ss. Quirici et Iulittae S. R. E. cardinalis de Thyard de Byssi, episcopus Meldensis, Gallus; comes Franciscus Baschius Urbevetanus.

Innicus tituli S. Thomae in Parione S. R. E. cardinalis Caracciolus, episcopus Aversanus, Neapolitanus; Dominicus Martursus sacerdos Neapolitanus.

Bernardinus tituli S. Petri in Monte Aureo S. R. E. cardinalis Scottus, signaturae iustitiae praefectus, Mediolanensis; comes Ioseph Atto de Aptis Romanus.

Ioannes tituli Ss. Quatuor Coronatorum S. R. E. cardinalis Patritius Romanus; marchio Tibertus Astallius clericus Romanus.

Nicolaus tituli S. Sixti S. R. E. cardinalis Borromaeus, episcopus Novariensis, Mediolanensis; ... Cerronus.

Georgius tituli S. Agnetis extra moenia S. R. E. cardinalis Spinula Ianuensis; abbas Victorianus Monresa clericus.

Cornelius tituli S. Hieronymi Illyricorum S. R. E. cardinalis Bentivolius Ferrariensis; eques Petrus Franciscus Pandolphinus Pisanus.

Ioannes Franciscus tituli Ss. Petri et Marcellini S. R. E. cardinalis Barbadicus, episcopus Brixienis, Venetus; Ludovicus Tabarella eques S. Stephani Patavinus.

Ludovicus tituli S. Mariae Transpontinae S. R. E. cardinalis Belluga et Moncada, episcopus Cartaginensis, Hispanus; Andreas Rets clericus.

Joseph tituli S. Susannae S. R. E. cardinalis Pereyra de la Cerda, episcopus Pharaonensis, Lusitanus; frater Theresius Cassuolus eques Hierosolymitanus Regiensis.

Ioannes Baptista e Societate Iesu S. R. E. cardinalis Salernus Cosentinus; abbas Franciscus Micellus sacerdos Rheginensis.

Carolus tituli S. Pudentianae S. R. E. cardinalis Borgia, patriarcha Indiarum, Hispanus; abbas Joseph Beata clericus.

Alvarus e Societate Iesu tituli S. Bartholomaei in Insula S. R. E. cardinalis Cienfuegos, episcopus Casanensis, Hispanus; Ioannes Augustinus Geminianus.

D. Bernardus Maria Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis tituli S. Bernardi S. R. E. cardinalis de Comitibus, maior poenitentiarius, Romanus; abbas Dionysius della Penna clericus Perusinus.

DIACONI XI.

Benedictus S. Mariae in Viâlatâ primus diaconus S. R. E. cardinalis Pamphilius, signaturae gratiae praefectus, Romanus; abbas Felix Pollastra clericus Camerinensis.

Petrus tituli S. Laurentii in Damaso S. R. E. cardinalis Ottobonus S. R. E. vicecancellarius, archipresbyter basilicae Liberianae, Venetus; marchio Franciscus Andreas de Monte S. Mariae Anconitanus.

Joseph Renatus tituli S. Gregorii S. R. E. cardinalis Imperialis, Congregationis boni regiminis et disciplinae regularis praefectus, Ianuensis; abbas Thomas Cansaccus clericus Amerinus.

Laurentius tituli S. Agathae Gotorum S. R. E. cardinalis de Alteriis Romanus; abbas Hieronymus Petronius canonicus basilicae Vaticanae Romanus.

Carolus tituli S. Angeli in Foro Piscium S. R. E. cardinalis Columna Romanus; Franciscus Lagarola Viterbiensis.

Curtius tituli S. Eustachii S. R. E. cardinalis Origus, sacrae Congregationis Concilii Tridentini praefectus, Romanus; abbas Martius Cincius clericus Romanus.

Melchior tituli ... S. R. E. cardinalis de Pollignac Gallus; abbas ... de S. Germano clericus.

Fabritius tituli Ss. Viti et Modesti S. R. E. cardinalis de Abbatibus Oliverius Pisaurensis; abbas Ioannes Franciscus de Abbatibus Oliverius eques S. Ioannis Hierosolymitani clericus Pisaurensis.

Carolus tituli S. Mariae in Aquiro S. R. E. cardinalis de Marinis Ianuensis; abbas Franciscus Visettus patritius Alvetius dioecesis Comensis.

Iulius tituli S. Adriani S. R. E. cardinalis Alberonus Placentinus; abbas Alexander Carolus clericus Placentinus.

Alexander tituli S. Mariae in Cosmedin S. R. E. cardinalis Albanus Urbinas; abbas Joseph Nagat et Saelinos clericus Barchinonensis.

XI.

Indicitur iubilium universale initio pontificatus Sanctitatis Suae¹.

Benedictus Papa XIII.

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum inscrutabilis divini consilii altitudo humilitatem nostram ad universae Ecclesiae regimen evocare, nobisque vicariam sui in terris potestatem committere dignata² sit: nos, tametsi nihil magis desideraremus, quam ut immensam illam curarum pontificiarum molem, cui ferendae infirmitatem nostram longe imparem agnoscimus, defugere possemus, delatamque propterea dignitatem, quantum licuit, toto animo ac sincero corde detrectaverimus, assidue Deum obsecrantes ut calicem illum a nobis trans-

Exordium a necessitate implorandi divinum auxilium pro salutari universalis Ecclesiae regimine.

¹ Huic simile iubilium indictum fuit ab Innocentio XIII, const. edit. MDCCXXI, die 27 maii, pontif. I; et a Clemente XII const. edit. MDCCXXX, die 9 septembris, pontif. I.

² Vocem *dignata* nos addimus (R. T.).

ferret, nihilominus, ne supornae voluntati, cui non est qui resistat, nimium obhuctari videremur, imposito nobis iugo collum ex charitatis necessitate humiliter submisimus, firmâ spe ac fiducia in Domino freti, ut, qui nobis apostolici ministerii auctor fuit, mitteret auxilium de sancto et de Sion tueretur nos. Verum, dum assumpti oneris angelicis etiam humeris formidandi gravitatem serio perpendimus, miseramque temporum conditionem ac luctuosum christianae reipublicae statum contemplamur, anticipaverunt vigilias oculi nostri, atque inter moerores et suspiria timemus, ne cum regio Prophetâ exclamare cogamur: *Veni in altitudinem maris, et tempestas demersit me.* Dolemus siquidem et graviter angimur, nos in ea tempora incidisse, quibus refrigerescere charitatem multorum videmus. Neque sanctae Dei Ecclesiae faciem, quâ multiplicatis in regione dissidiis laceram, quâ filiorum suorum excessibus deformalam, sine intimâ animae nostrae amaritudine intueri possumus. Non tamen deficimus animo, sed omnem spem nostram in eum convertimus, qui sperantes in se confundi non patitur, et gratiae suae sustinet ac confovet praesidio. Quod ut cum omnium ecclesiarum, quarum nobis credita est sollicitudo, utilitate demereri ac consequi valeamus, ad vestrum omnium, quibus curam pastorem impendere¹, preces ex pio ac laudabili Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum more confugiendum duximus, merito confidentes clementissimum Dominum nostrum ad providum Ecclesiae militantis gubernium necessario nobis caelestia dona largiturum, si vos nobiscum unanimis scindatis corda vestra, et deposito peccatorum pondere revertamini ad

¹ Vel *impendimus* vel *impendere debemus* (R. T.)

Eum qui multus est ad ignoscendum, et orationes vestras, ieiunii atque elemosynae viribus roboratas, ad altare Patris misericordiarum iugiter offeratis. Accedamus ergo ad Deum in sanctitate animae, castas et impollutas manus ad illum elevantes. Adeamus cum fiducia ad thronum gratiae, ut misericordiam consequamur et gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Praestabilem super hominum malitiâ Dei bonitatem imploremus, ut, qui dat lasso virtutem, et his qui non sunt fortitudinem et robur multiplicat, confirmet quod operatus est in nobis, nosque confortet in potentiâ virtutis suae, ac repleat agnitione suae voluntatis in omni sapientiâ et intellectu, effundens super nos spiritum consilii, quo inter tot rerum ac temporum difficultates agnoscamus quid agere debeamus, oculisque ac mente semper in Deum intentis, quae recta sunt, salubriter perficiamus. Haec autem ut maiori spiritus ardore uberiusque fructus incremento fiant, caelestium munerum thesauros, quorum dispensationem fidei nostrae commisit divina dignatio, reserare, et liberali manu erogare decrevimus.

§ 1. Itaque, de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illâ ligandi atque solvendi potestate, quam nobis Dominus, licet indignis, contulit, universis et singulis utriusque sexus christifidelibus in almâ Urbe nostrâ degentibus, qui solemnî processioni quam dominicâ tertiâ post Pentecostes ab ecclesiâ S. Mariae super Minervam ad ecclesiam B. Mariae de Vallicellâ nuncupatam de eadem Urbe, unâ cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, necnon etc¹.

¹ Reliqua omittimus, quia eadem sunt ac illa quae leguntur in tom. xx, pag. 9 (R. T.)

Indictio praedicti iubilii.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x iunii MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 10 iunii 1724, pontif. anno I.

XII.

*Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium pro erectione seminarii missionariorum in provinciâ S. Pauli fratrum Minorum Discalceatorum strictioris observantiae Castellae veteris*¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper pro parte dilecti filii Ioannis Diaz a Conceptione, sacrae theologiae lectoris ac patris provinciae fratrum Excalceatorum S. Didaci in Baetica, et procuratoris generalis in Romanâ Curia eorumdem fratrum Discalceatorum et Recollectorum Ordinis sancti Francisci, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod, cum provincia S. Pauli fratrum Discalceatorum huiusmodi strictioris observantiae eiusdem S. Francisci veteris Castellae, animabus sanguine Agni redemptis proficere cupiens, humiliter eidem Congregationi supplicasset, quatenus eidem provinciae unum ex illius conventibus, per fratres definitorii provincialis designandum, in collegium seu seminarium missionariorum, qui apostolicis missionibus unice essent dediti, facultatem erigendi concederet, cuius quidem conventus guardianus, alique fratres, pa-

¹ De erectione seminarii pro familiâ Hispanicâ vide Innocentii XI const. ed. MDCLXXVI, die 2 (foran 28, vide tom. XIX, pag. 690) iunii, pontif. x, et huius Pontificis const. ed. MDCCXXVII, die 3 aprilis, pontif. II (R. T.).

riterque ipsum seminarium strictissimis praedictae provinciae constitutionibus gubernarentur, ac ministro et definitorio provinciali immediate subditi essent, cui etiam competere electio guardiani dicti seminarii pro tempore, necnon receptio novitiorum, sicut in aliis totius provinciae conventibus observabatur, non autem subicerentur immediate ministro generali, sicut in litteris felicis recordationis Innocentii Papae XI praedecessoris nostri desuper in simili formâ Brevis expeditis pro collegiis missionariorum sitis in provinciis ad familiam Hispanicam spectantibus disponebatur, prohibendo simul expresse, quod, dummodo erectum esset in dictâ provinciâ S. Pauli praedictum seminarium, nullus ex eiusdem provinciae alumnis titulo missionum ad alia missionariorum collegia extra ipsam provinciam existentia transire posset, concedendo his novis missionariis omnia et singula privilegia ac praerogativas in dictis litteris Innocentii praedecessoris contenta, quibusque alia missionariorum etiam regularis observantiae seminaria gaudebant, remanente tamen intactâ et illaesâ eadem ministri generalis auctoritate, quam in omnibus provinciis et conventibus totius Ordinis exercebat, exceptis tamen immediatâ subiectione, electione guardiani, ac receptione novitiorum, quae, sicut praemittitur, ad ministrum et definitorium provinciale spectare deberent, emanavit a praedictâ Congregatione cardinalium decretum tenoris sequentis, videlicet:

Sacra Congregatio eminentissimorum et reverendissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, visâ relatione eminentissimi Corsini praedicti Ordinis apud S. Sedem protectoris et patris procuratoris generalis, referente eminentissimo Fabrono,

Decretum Congregationis iuxta relatam petitionem anno MDCCXXIII editum.

benigne indulsit ut pater provincialis praefatae provinciae, veris existentibus narratis, fundationem praedicti seminarii missionariorum sibi et definitorio provinciali in uno ex conventibus eiusdem provinciae haberet, iuxta formam, praerogativas, privilegia et onera contenta in praecitis Brevibus sanctae memoriae Innocentii XI, pro suo arbitrio et conscientia, servatis servandis, deveniat, immediatâ tamen iurisdictione, electione guardiani, et receptione novitiorum exceptis, quae reservatae intelligantur eidem provinciali modo supra descripto, et cum expressâ etiam conditione ut religiosi istiusmodi provinciae seu seminarii de uno ad aliud seminarium alterius provinciae transire, et guardianus huius seminarii erigendi religiosos aliarum Ordinis provinciarum acceptare minime possint et valeant; firmis ceteroquin integris et illaesis remanentibus omnibus aliis praerogativis, auctoritatibus et superioritatibus debitis et competentibus patri ministro generali Ordinis. Non obstantibus, etc. Romae, xx augusti MDCCXXIII. — F. card. PAULETIUS. — F. archiepiscopus Damascenus, secretarius.

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Ioannes procurator generalis nobis subinde exponi fecit, ipse privilegia huiusmodi, quo firmiter subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret: nos, specialem ipsi Ioanni procuratori generali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, appro-

t. Voc. huiusmodi nos addimus (R. T.).

bamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus: salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinationum.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx iunii MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 20 iunii 1724, pontif. anno I.

XIII.

*Inciditur universale iubilaeum anni sancti MDCCXXV*¹.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Redemptor et dominus noster Iesus Christus, unigenitus Dei filius, cuius

¹ Ultimum iubilaeum anni sancti MDCC indictum fuit ab Innocentio XII const. ed. MDCCXII, die 18 maii, pontif. VIII. Aliud iubilaeum huius Pontificis pro initio sui pontificatus vide supra pag. 50 b et seq. (R. T.).

Clausulae.

Contrarium derogatio.

Exordium a necessitate im-
plorandi caele-

no auxilium ut
a sanctissimo
factum et soli
eius regi possit
universale Ro-
maniae Ecclesiae
in hunc
prospero rerum
statu.

inscrutabili providentiâ pariter ac terrena omnia sapientissime disponuntur, immensam suam erga nos bonitatem clarissimo testimonio patefecit, cum ad regimen universalis Ecclesiae pretioso suo sanguine acquisitae, post diuturnam Apostolicae Sedis vacationem, humilitatem nostram vocare, suamque in terris vicariam potestatem nobis committere dignatus est. Et nos quidem impositam sacrosancti apostolatus sarcinam, etsi viribus nostris longe imparem, quin etiam ipsis angelicis humeris formidandam, suspiria inter et lacrymas, nec tam immerentes quam inviti, suscepimus, ut divinae vocis imperio, quemadmodum par erat, humiliter obsequeremur. Verum, dum luctuosum christianae reipublicae, gravium malorum procellis tot per annos agitatae et graviorum adhuc periculis expositae, statum attente circumspicimus, susceptique oneris magnitudinem, et rerum ac temporum conditionem serio nobiscum reputamus, timor et tremor venerunt super nos, et vigilias anticipaverunt oculi nostri, meritoque veremur ne impendenti nobis gravissimae curarum moli infirmitas nostra succumbat. Non tamen concidimus animo, sed omnem pro salute crediti nobis e caelo gregis laborem alacriter subire parati, in bonorum omnium largitore Deo, qui sperantes in se confundi non patitur, firmam collocamus fiduciam, fore ut, qui nobis extitit honoris auctor, ipse fiat administrationis adiutor, et virtutem largiatur qui contulit dignitatem. Id porro nos a divinâ clementiâ supplici devotâque humilitate assidue precari non desinimus, et ab universis etiam christifidelibus, quibus apostolica sollicitudo a nobis impendenda est, unanimi studio flagitari maxime cupimus, ut exoratus commu-

1 Videtur deesse caelestia (R. T.).

nibus precibus benignus et misericors Dominus, qui dat lasso virtutem, et his qui non sunt fortitudinem et robur multiplicat, brachio sancto suo confortet ac roret nos, mentemque nostram lumine suae claritatis illustret ad cognoscendum faciendumque semper quod bonum est in oculis suis; tribuat nobis spiritum sapientiae et intellectus, spiritum consilii et fortitudinis, ut pastorale officium salubriter exequi valeamus ad divini nominis gloriam, Ecclesiae sanctae utilitatem, ac spiritualem omnium fidelium aedificationem; praesentibus christiani populi necessitatibus propitius adsit, pericula propulset, haereses ac in religione dissidia extirpet, fidem catholicam protegat et propaget, orthodoxis principibus arctam et indissolubilem animarum concordiam, sanctaeque religionis propugnandae, atque ab insidiis et detrimentis liberandae zelum praebat, eorumque consilia et vires ad christiani nominis tutelam et amplificationem unire, sociare, regere et roburare dignetur.

§ 1. Id autem, ut a vobis, dilecti filii, ferventiori pietatis studio uberius fructu peragatur, sacros indulgentiarum thesauros, quorum dispensationem fidei nostrae commisit divina dignatio, proferre ac liberali manu erogare decrevimus hoc maxime opportuno tempore, quo appropinquat annus christiano populo in primis optabilis atque iucundus sanctissimi iubilaei: annus universae catholicae Ecclesiae peculiariter modo sacer ac venerabilis: annus expiationis et veniae, remissionis et gratiae, quo cunctis fidelibus ad almam hanc Urbem nostram confluentibus, et sacra apostolorum limina praescriptasque basilicas pie ac devote visitantibus, ut antiquorum habet fides, amplissimae peccatorum indulgentiae pro-

Præstantia
sancti.

positae sunt. Licet enim nulla temporis momenta decurrant, quae divinis non sint plena muneribus, et nunquam ad misericordiam Dei per ipsius gratiam nobis aditus praecludatur: eo tamen anno a divinâ largitate singularia speranda sunt beneficia, ac tanto ampliora, quanto maiori fervore mentes fidelium ad universa religiosae pietatis opera incendi convenit ac inflammari. Audite igitur haec, omnes gentes, quae orthodoxam profitemini religionem; auribus percipite, qui habitatis orbem, reges terrae, et omnes populi, dum nos, Iesu Christi vices quamvis immeriti gerentes in terris, annunciamus vobis et evangelizamus annum Domini placabilem, annum redemptionis et veniae peccatorum, ac, pro paternâ qua cunctos christifideles in Domino complectimur charitate, vos omnes ad iucundissimam sacrosancti huius iubilaei solemnitatem concelebrandam vocamus ac excitamus. Quod si olim quinquagesimus annus ex divinâ ordinatione a filiis Israël summo plausu et incredibili gaudio excipiebatur, quanto magis decet christianum populum sacro iubilaei anno recurrente gaudere ac laetari. Non enim, ut quondam iudaica natio, ad distractorum praediorum recuperationem, sed ad aeternae possessionem haereditatis invitamur; non a colendae terrae laboribus eximimur, sed fructus, quos Christi domini, deiparae Virginis, et Sanctorum merita protulerunt, uberrimos percipimus; non a pecuniarum debito vel ab humanâ servitute, sed a peccatorum vinculis et poenis absolvimur; non ab exilio terrenam patriam repetere nobis licet, sed ad caelestem illam patriam, unde exultantes in hac lacrymarum valle misere pererramus, tutum nobis iter praemonstratur et panditur.

Inductio pra-

§ 2. Quod itaque vetus sanctae Ro-

maniae Ecclesiae consuetudo et Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum exempla nos admonent, illorum vestigiis inhaerentes, eorumque pium ac saluberrimum institutum retinentes, de venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium assensu, universalis et maximi in hac almâ Urbe nostrâ iubilaei celebrationem in annum proximum mcccxxv a primis vespers vigiliae Nativitatis domini nostri Iesu Christi proxime futurae inchoandam et per totum annum ipsum finiendam, auctoritate Dei omnipotentis et beatorum apostolorum Petri et Pauli ac nostrâ, quanto maximo possumus cordis nostri gaudio et exultatione, ad ipsius Dei gloriam, catholicae Ecclesiae decus, ac totius christiani populi sanctificationem, indicimus et promulgamus. Quo sane iubilaei anno durante, omnibus utriusque sexus cristifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui beatorum Petri et Pauli apostolorum, necnon S. Ioannis Lateranensis et S. Mariae Maioris de Urbe basilicas semel saltem in die per triginta continuos aut interpolatos dies, si Romani vel incolae Urbis, si vero peregrini aut aliâs externi fuerint, per quindecim saltem dies devote visitaverint, et pro sanctae Ecclesiae exaltatione, haeresum extirpatione, catholicorum principum concordia, ac totius christiani populi salute et tranquillitate plenas ad Deum preces effuderint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, remissionem et veniam misericorditer in Domino concedimus ac impertimur. Et quoniam contingere potest ut ex iis, qui hac de causâ iter aggressi fuerint, vel ad Urbem se contulerint, aliqui in viâ, aut etiam in ipsâ Urbe, aegritudine vel aliâ legitimâ causâ impediti, aut morte praeventi, praefinito dierum numero non completo, ac ne-

dicta anni cum
formâ locrandi
indulgentiae.

quidem fortasse inchoato, praemissa exequi et dictas basilicas visitare nequeant: nos, piaae promptaeque illorum voluntati, quantum in Domino possumus, benigne favere cupientes, eosdem vere poenitentes et confessos praedictae indulgentiae et remissionis participes perinde fieri volumus, ac si dictas basilicas diebus a nobis praescriptis reipsa visitassent.

Invitatio ad
sanctum sanctum
et hortatio ad
pia opera.

§ 3. Impigra igitur piaque devotione, filii dilectissimi, et alacri animo suscipite annunciati vobis anni sancti celebritatem, quem ideo religiosam eiusmodi appellatione maiores, ut nostis¹, insignivere, quia divino cultui, sanctorum operum exercitationi specialius dicatus est: alatur esuriens, vestiatur nudus, adiuvetur oppressus, foveatur aegrotus, odia transeant in dilectionem, inimicitiae convertantur in pacem, tranquillitas extinguat iram, mansuetudo remittat iniuriam, ieiunium carnis desideria conterat, oratio spiritum a terrenis rebus advocatum in caelestium contemplatione defigat, et ad amorem ac spem immortalium gaudiorum attollat. His porro christianarum virtutum exemplis et bonorum operum meritis instructi ad hanc sanctam civitatem, tot sanctorum martyrum memoriam inclutam, ac beatorum praesertim apostolorum Ecclesiae principum doctrinam eruditam et glorioso sanguine consecratam, religiosam animi alacritate concurrите. Festinate ad locum quem elegit Dominus, ascendite ad hanc Hierusalem novam, unde ab ipso Ecclesiae nascentis exordio lex Domini et lux evangelicae veritatis in universas nationes effluxit: Urbem tot tantisque a Deo beneficiis auctam, tot muneribus cumulata, ut civitas sacerdotalis et regia in superbiam saeculorum posita, civitas Domini, Sion sancti Israel iure

¹ Edit. Main. habet nostris pro nostris (n. t.).

optimo praedicetur. Hic vere confitebimini Deo in Ecclesia magna, in populo gravi laudabilis eum; quandoquidem haec ipsa catholica et apostolica Romana Ecclesia, per sacram beati Petri Sedem caput orbis effecta, mater est cunctorum credentium, fida divinitatis interpres, et magistra omnium ecclesiarum. Hic intemeratum fidei depositum, hic fons sacerdotalis unitatis, hic claves regni caelorum et summa ligandi atque solvendi potestas, hic demum inexhaustus ille thesaurus Ecclesiae sacrarum indulgentiarum, cuius dispensator est Romanus Pontifex, custoditur.

§ 4. In viam pacis et prosperitatis dirigat gressus vestros omnipotens Dominus, et tribuat vobis iter prosperum tempusque tranquillum, quatenus cum salute et gaudio pervenire possitis ad pastorem vobis in terris divinitus constitutum, ut, qui unum corpus sumus in Christo, unanimes glorificemus Deum, ac in sanctae Ecclesiae unitate et communione invicem collaetemur. Utinam vero comites sese vobis adiungerent et sacram hanc peregrinationem una vobiscum aggrederentur filii olim nostri, nunc autem desertores et transfugae, quorum progenitores, veterum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum tempore, ad sanctam eiusmodi celebritatem ex omni populo et natione frequentissimos convenisse antiqua monumenta testantur. Nihil enim nobis optatius, neque iucundius accidere posset, quam ut ipsi ad fidem patrum suorum, a qua infeliciter cum manifesto aeternae salutis discrimine desciverunt, reverterentur, adeoque nobis paterni amoris in sinu eos excipere, et pari pontificiae charitatis sensu complecti liceret. Qua ratione et miserum errantium statum iugibus lacrymis deflemus, et pro pastoralis nostrae sollicitudine as-

Votum pro
prosperitatem
et reditu haere-
ticorum ad ca-
tholicam Eccle-
siam.

siduis enixisque votis a divina clementia flagitare non desistimus, ut ipsis veritatis suae lumen ostendere non dedignetur, quatenus, haeretica pravitate deposita, orthodoxam suscipiant religionem, abruptoque divisionis laqueo, catholicae Romanae Ecclesiae, extra quam non est salus, unitatem et communionem sincero corde amplectantur.

Præceptum
locorum Ordini-
narius ut annun-
cient annum
sanctum et du-
ceant modum
indulgentiarum
consequendi.

§ 5. Vos autem, venerabiles fratres nostri, patriarchae, primates, archiepiscopi et episcopi, in consortium nostrae sollicitudinis advocati, pastores et magistri populorum, nunc potissimum exaltate, quasi tuba, vocem vestram, annunciate dominico gregi tempus acceptabile, dies aeternae salutis, annum ad redimenda peccata, ad salvandas animas institutum, ut sanctificetur, et divina opitulante gratia disponatur ad ea caelestia munera rite suscipienda, quae bonorum omnium largitor Deus filiis dilectionis suae per ministerium humilitatis nostrae destinavit. Docete omnes, si unquam alias, nunc maxime oportere, ut abiciant opera tenebrarum et induantur arma lucis, vitia fugiant, virtutes sectentur, et unusquisque recedat a via sua mala, et revertatur ad Dominum corde puro et conscientia bona et fide non ficta; docete insuper sacros indulgentiarum thesauros consequendi spem omnem inanem esse, nisi contrito et humiliato corde unusquisque se praeparet, et congruis christianae pietatis operibus divinam misericordiam sibi propitiare contendat. Qui vero substantiam huius mundi habent, vobis admonitionibus, discant facere sibi amicos de mammona iniquitatis, pauperum inopiae subveniant, et peregrinos praecipue Romanam venientes subsidiis adiuvent, hospitio excipiant, omnibusque humanitatis et christianae charitatis officiis prosequantur. Omnes autem (quod vetus

Ecclesiae consuetudo apostolica voce laudata nos admonet) orent pro regibus et principibus christianis, ut omnipotens Deus, rex regum et dominus dominantium, illis plenam in utroque homine felicitatem et pacem veramque concordiam largiri dignetur. Eos porro, qui sacram hanc peregrinationem susceperint, paternis adhortationibus et monitis instruite, qua cordis devotione et modestia, quae fraternae pacis observatione ubique se gerere debeant, ut Christi bonus odor sint in omni loco; non saeculi curiosa sectentur, non vanis intendunt fabulationibus, sed divinarum rerum colloquiis, hymnis etiam et canticis spiritualibus viarum labores et incommoda levare studeant. Avertant in itinere oculos suos ne videant vanitates, nec illicitis cupiditatibus aut saecularibus desideriis a suscepto pietatis proposito se avocari patiantur. Sic bonas faciant vias suas et ambulantes in semitis iustitiae digni fient, angelo Dei comite, ad hanc sanctam civitatem cum exultatione deduci, ubi adorabunt Dominum in atrio sancto eius; intrabunt portas eius in confessione, portas iustitiae, quibus facilis ad divinam misericordiam praestatur accessus et ad caelestium benedictionum thesauros acquirendos felix aditus aperitur. In omnibus autem, venerabiles fratres, praebete vos ipsos et omnem clerum exemplum bonorum operum et formam gregis, ut vestrae virtutis ac religionis veluti sale ceteri condiantur; dumque in vos, tamquam in speculum, oculos conficiunt, ex actionibus vestris sumere possint quod imitentur.

§ 6. Postremo carissimos etiam in Christo filios nostros imperatorem electum, ac reges et principes omnes catholicos hortamur et in Domino obsecramus, ut, quo plura et magis illustria

Admonitio pa-
tristibus et
operum suam con-
formant.

beneficia ab Eo, per quem reges regnant, acceperunt, tanto ardentius, ut par est, ad Dei gloriam promovendam et sanctam eius Ecclesiam propugnandam pio zelo excitentur; praecipue vero venerabilium fratrum nostrorum episcoporum et superiorum antistitum pastorem sedulitatem ac vigilantiam adiuvent, et a suis quoque magistratibus ac ministris adiuvari mandent.

Ipsae commenda-
torum maxime
cura peregrinorum.

§ 7. Maxime autem erga peregrinos beneficentiam et liberalitatem exercent, curentque ut tutis incedant itineribus et nullā perditorum hominum vexatione perturbentur; sed hospitalibus domibus et publicis hospitiis amanter excepti, et commeatu rebusque ad vitam necessariis recreati, sine ullā concussionē et iniuriā institutum iter laeti peragant, et cum gaudio in patriam revertantur. His enim hostiis reges potissimum et principes Deum sibi propitium reddent, ut diu in terris felicem et tranquillam vitam agant, ac demum in aeterna tabernacula recipiantur ab illis ipsis pauperibus, erga quos misericordiam exercuerint, in quibus Christus pascitur et nutritur.

Clausulae.

§ 8. Ut vero praesentes litterae ad omnium fidelium quibuscumque in locis existentium notitiam facilius perveniant, volumus earum exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, ac personae in dignitate ecclesiastica constitutae sigillo munitis, eandem prorsus adhiberi fidem, quae ipsis praesentibus adhiberetur si exhibitae forent vel ostensae.

Sanctio promulgata.

§ 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae indictionis, promulgationis, concessionis, impartitionis, hortationis, rogationis et voluntatis infringere, aut ei temerario ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipo-

tentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXIV, VI kalendas iulii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 26 iunii 1724, pontif. anno I.

P. cardinalis prodaturus.

F. cardinalis OLIVERIUS.

Visa de Curia I. C. archiep. Amasenus.

Loco + plumbi.

L. MARTINETTUS.

Registrata in Secretaria Brevium.

Anno a Nativitate Domini MDCCXXIV, indictione II, die vero XXIX iunii festo Ss. apostolorum Petri et Pauli, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Benedicti divina providentia PP. XIII anno I, praesentes litteras apostolicas in atrio sacrosanctae basilicae Vaticanae de Urbe, adstante populo, legi et solemniter publicavi.

Publicationes
sancti.

Ego I. C. archiepiscopus Amasenus, abbreviator de Curia.

Anno a Nativitate Domini MDCCXXIV, indictione II, die vero XXIX iunii, pontificatus sanctissimi domini nostri Benedicti PP. XIII anno I, supradictae litterae apostolicae in atrio basilicae Principis Apostolorum ut supra publicatae, ad valvas eiusdem basilicae affixae fuerunt, ac eadem postea publicatae in basilicis S. Pauli, Lateranensi et S. Mariae Maioris, et ad earum valvas affixae fuerunt, prout similiter ad valvas Cancellariae Apostolicae et magnae Curiae Innocentianae in Monte Citatorio et in acie Campiflorae, ac aliis locis solitis et consuetis Urbis, dimissis copiis, ut moris est, per nos Ioannem Trifellium et Ioannem del Re sanctissimi domini nostri Papae cursores.

PETRI ROMOLATIUS magister cursor.

Iterum eisdem anno et indictione, die vero XVII mensis decembris, dominica tertia Adventus Domini, pontificatus praefati sanctissimi domini nostri anno I, supradictae

litterae apostolicae apud portam maiorem palatii pontificii Vaticani lectae et publicatae fuerunt per nos infrascriptos subdiaconos apostolicos.

IOANNES BENEDICTUS GENTILOTT sacrae Rotae auditor; FEDERICUS CORNELIUS sacrae Rotae auditor.

Eisdem vero indictione et die, supradictae litterae apostolicae prae foribus basilicarum Ss. Petri et Pauli, necnon Lateranensis et Liberianae, prout ad valvas Cancellariae Apostolicae et magnae Curiae Innocentianae in Monte Citatorio et in acie Campiflorae, aliisque locis consuetis Urbis, publicatae et affixae de more fuerunt per nos Ioannem Trifellium et Ioannem del Re SS. D. N. Papae cursores.

Idem TRIFELLIUS cursorum mag.

XIV.

Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus ecclesias monasteriorum Ordinis Cisterciensis die festo S. Stephani tertii abbatis Cistercii¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Iniunctae nobis divinitus apostolicae servitutis ratio postulat, ut caelestium munerum thesauros dispensationi nostrae a Domino creditos fideliter erogemus, cum id ad augendam in terris sanctorum in caelis cum Christo regnantium venerationem, excitandamque et confovendam erga illos fidelium devotionem, ac ad animarum salutem speramus in Domino profuturum.

Concessio
praedicta.

§ 1. Supplicationibus itaque dilecti filii moderni procuratoris generalis to-

1 De indulgentiis totius Ordinis Cisterciensis et monasteriorum Germaniae superioris monachis provinciae Silesiae communicatis, vide Clementis XI constit. edit. MDCCXVI, die 8 octobris, pontif. XVI. De confirmatione omnium privilegiorum totius Ordinis vide const. edit. MDCCXXVIII, die 25 ianuarii, pontif. V.

tius Ordinis Cisterciensis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis quorumcumque monasteriorum dicti Ordinis tam hactenus erectis quam in posterum quandocumque erigendis, et ubicumque locorum existentibus, die festo S. Stephani tertii abbatis monasterii Cistercii et eiusdem Ordinis legislatoris, a primis vesperis usque ad occasum solis diei huiusmodi, annis singulis, devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haereseum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus: praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Clausulae.

§ 2. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IV iulii MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 4 iulii 1724, pontif. anno I.

XV.

Suspenduntur quaecumque indulgentiae, vertente anno universalis iubilaei MDCCXXV¹.

1 Dictum iubilaeum indictum fuit const. edit. MDCCXXIV, die 26 iunii, pontif. I.

**Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.**

Ru-pen-in de
que in rubrica.

Cum nos nuper sancti iubilaei celebrationem, a vigilia Nativitatis domini nostri Iesu Christi proxime futurae inchoandam, et usque ad finem sequentis¹ anni duraturam, universo populo christiano, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium assensu, indixerimus, ac omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui beatorum Petri et Pauli apostolorum, necnon S. Ioannis Lateranensis et S. Mariae Maioris de Urbe basilicas visitaverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, remissionem et veniam concesserimus, prout in nostris desuper confectis litteris plenius continetur; cupientes ut christianae nationes, ex omnibus terrarum orbis locis in alma Urbe nostra in fidei ac religionis unitate congregatae, eodem pietatis ac devotionis spiritu basilicas praedictas, quo maximo fieri poterit concursu, durante eodem iubilaeo, visitent et frequentent, multorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum exemplo adducti, omnes et singulas indulgentias etiam perpetuas, et peccatorum remissiones, ac facultates et indulta absolvendi etiam a casibus Sedi Apostolicae reservatis, etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, quibusvis ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, domibus, militiis, ordinibus, etiam Mendicantium, congregationibus, confraternitatibus, etiam laicorum, universitatibus et piis locis, illorumque ordinibus, capitulis, conventibus, magistris, superioribus, et tam saecularibus, quam quo-

¹ Supra, pag. 55 b, legitur per totum annum ipsum finiendam, ex diversa forsitan methodo anni cursus metiendi (R. T.).

rumvis etiam Mendicantium Ordinum regularibus personis, coronisque, granis, imaginibus et numismatibus ex metallo seu quacumque alia materia confectis, tam singulariter quam universaliter per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam nos, etiam ad instantiam imperatoris, regum, ducum et aliorum principum, aut ipsis etiam imperatori, regibus, ducibus et principibus, vel aliis quacumque alia mundana vel ecclesiastica dignitate, etiam speciali nota digna, fulgentibus, etiam ad instar iubilaei, aut alias quomodocumque, et ex quibusvis causis et occasionibus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam motu proprio et ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessas et concessa, quorum omnium tenores, formas derogationes et decreta praesentibus pro expressis haberi volumus, apostolica auctoritate, de eorundem fratrum consilio et assensu, ac potestatis plenitudine, suspendimus, et suspensas ac suspensa esse declaramus, easque et ea, eodem anno durante, nulli prodesse aut suffragari debere; irritum quoque et inane decernimus, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocirca per praesentes auctoritate apostolica praecipimus et mandamus, ne interim aliae, quam indicti a nobis praedicti iubilaei, indulgentiae, sive publice, sive privatae, quovis praetextu, ubivis locorum et gentium, sub excommunicationis eo ipso incurrendae aliisque arbitrio Ordinariorum infligendis poenis, publicentur vel nuncientur, aut in usum demandentur. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon ecclesiarum, monasteriorum, conventuum, Ordinum, congregationum, ho-

spitalium, confraternitatum, universitatum, collegiorum et locorum, aliorumque praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus et indultis apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, ac aliis quibuscumque per eosdem Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos, et dictam Sedem eiusque legatos, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, et ex quibusvis causis concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi in illis caveatur expresse quod sub similibus vel dissimilibus suspensionibus nequaquam comprehendantur nisi de illis specialis et individua mentio fiat, illis alias in suo robore permansuris, ad effectum praemissum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. Et quia difficile nimis esset praesentes quocumque, ubi illis opus fuerit, perferri, volumus earum exemplis, etiam impressis, notarii publici manu et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae obsignatis, eandem prorsus fidem in iudicio et extra ubique locorum adhiberi, quae adhiberetur praesentibus si essent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae suspensionis, declarationis, decreti, praecepti, mandati et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis dominicae MDCCXXIV, pridie nonas iulii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 6 iulii 1724, pontif. anno 1.

XVI.

Declaratur et ampliatur constitutio Innocentii XII de exemptione praesulum regni Neapolis a spoliis Camerae Apostolicae debitis, cum quibusdam ordinationibus¹.

**Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
Ad perpetuam rei memoriam.**

Sacrosancti apostolatus officium humilitati nostrae divina dispensatione commissum salubriter exequi satagentes, ad ea potissimum, per quae ecclesiarum quarumcumque decori, commodis ac utilitati prospicitur, providoque consilio ad illarum favorem disposita a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris sarta tecta ac inviolata custodiuntur, vel etiam, ubi rerum, locorum ac temporum conditio ita postulet, declarantur et ampliantur, pastoralis sollicitudinis nostrae curas libenter convertimus, susceptique ministerii partes propensa charitate desuper interponimus, prout, omnibus maturae considerationis trutinam perpensis, expedire in Domino arbitramur.

§ 1. Sane alias felicitis recordationis Innocentius Papa XII praedecessor noster (animo secum reputans in regno Neapolitano ingentem extare numerum metropolitanarum, cathedralium, et aliarum, quibus praelati inferiores seu dignitates quasi episcopalem iurisdictionem seu Ordinariorum iura habentes praesunt, ecclesiarum congruis pro maiori parte carentium redditibus, adeoque illa, quum Dei domus exposceret maiestate et eleganti structura, necnon decenti suppellectili sacra et ministris ecclesiasticis sufficientibus ac idoneis, ceterisque² divino cultui necessariis, ob

Exordium.

Epitomes praedictae constitutionis Innocentianae.

¹ Vide const. Innocentii XII et Pii IV infra citatas.

² Male edit. Main. legit ceterique (R. T.).

carum inopiam vel non opulentiam, ut plurimum destitutarum; simulque considerans multiplices angustias et graves molestias, quibus venerabiles fratres earumdem ecclesiarum archiepiscopi et episcopi ac alii praelati inferiores, dum aegritudine premebantur, et aliquando etiam in extremis laborabant, a subcollectoribus spoliolum, sub praetextibus assecurandi iura ad Cameram nostram Apostolicam pertinentia, identidem vexari ac perturbari consueverant) a spolio et quocumque alio iure eiusdem Camerae Apostolicae exigendi et percipiendi pecunias, res, effectus, mobilia, semoventia et alia bona, etiam stabilia, cuiuscumque pretii, valoris, speciei, qualitatis et quantitatis per memoratos archiepiscopos, episcopos et praelatos inferiores dicti regni ex redditibus suarum ecclesiarum quomodocumque acquisita, necnon fructus naturales a solo separatos, et civiles, tempore mortis perceptos seu exactos ex redditibus praefatarum ecclesiarum, etiam inconsultos et incommixtos, non tamen pendentes seu inexactos, ex speciali dono gratiae perpetuis futuris temporibus dictos archiepiscopos, episcopos et praelatos inferiores regni praefati omnino exemit et liberavit, ad effectum tamen, et non alias, aliter, nec alio modo, ut praemissa omnia et singula ad antedictas metropolitanas, aliasque cathedrales, et reliquas, quibus ipsimet archiepiscopi et episcopi seu praelati inferiores praefuerint, illisque non indigentibus quibus ipsimet archiepiscopi et episcopi seu praelati inferiores praefuerint, illisque non indigentibus, ad parochiales ecclesias eorum regimini commissas spectare, ac ad earumdem favorem, beneficium et utilitatem prorsus cedere, converti

1 Comma istud delendum, vel legendum illis, inquam, non indigentibus (R. T.).

et erogari deberent; pluraque alia statuit atque dissolvit, quae in constitutione a memorato Innocentio praedecessore desuper edita anno Incarnationis dominicae MDCXCIII¹, III kalendas februarii, pontificatus sui anno III, quae incipit *Inscrutabili*, plenius ac uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut accepimus, postquam eiusmodi constitutio promulgata fuit, debitaque executioni demandari coepit, dilecti filii praedictae Camerae nostrae Apostolicae thesaurarius generalis et commissarius itidem generalis, necnon spoliolum in memorato regno Neapolitano collectores et subcollectores, praetenderint sub eadem constitutione minime comprehendi nec comprehensa censi debere spolia bonorum et fructuum quorumcumque spectantium ad archiepiscopos, episcopos et alios praesules inferiores decedentes extra fines ecclesiarum et dioecesium, apud quas personalem residentiam facere tenebantur; eo quia praefatus Innocentius praedecessor in antedicta constitutione non modo expresse, quemadmodum opus erat, non derogaverit, sed nec ullam prorsus mentionem fecerit litterarum apostolicarum recolendae memoriae Pii Papae IV praedecessoris etiam nostri, quarum initium est *In supremâ*, editarum anno Incarnationis dominicae MDLXIV, VII kalendas decembris, pontificatus sui anno V, quibus bona omnia ad patriarchas, primates, archiepiscopos et episcopos, ac alios quoscumque beneficiatos extra residentiam defunctos pertinentia, tamquam spolia, ad Cameram Apostolicam legitime spectare aperte decernitur et cavetur; adeoque (cum post obitum memorati Innocentii praedecessoris nonnulli archie-

1 Habetur in Bullario sub anno MDCXCIV in tom. XX, pag. 590 (R. T.).

An in ipsâ comprehenderetur praesules extra dioecesium decedentes, dubitatum est.

piscopi et episcopi praefati regni Neapolitani extra residentiam ex hoc seculo migraverint, et in controversiam vocari contigerit, an eorum bona spolio subiici deberent), discusso rite ac ordine dubio in Congregatione nostra Spoliolum nuncupata, resolutiones prodierint eidem Camerae favorabiles, et in executionem eiusmodi resolutionum in praefatis casibus spoliolum subinde factum, ac praedictae Camerae re ipsâ applicatum fuerit:

Causae praesentis declarationis et ampliationis.

§ 3. Nos itaque, animadvertentes memorato Innocentio praedecessori in praefata constitutione non aliam fuisse mentem atque consilium, nisi ut metropolitanarum, cathedralium, aliarumque ecclesiarum praedictarum angustias sublevaret (quae nobis etiam ipsis abunde notae sunt atque perspectae, cum in eodem regno non modo nati ac diversati simus, verum etiam ibidem, dum cardinalatus fungeremur honore, Sipontinae primum ac deinde Beneventanae metropolitanis ecclesiis, priori scilicet per triennium, et posteriori triginta octo circiter annorum spatio, quousque ad apostolicae dignitatis fastigium divina clementia nos extulit, praefuerimus), et potissimum opportune provideret ea¹, quae sacris suppellectilibus et reparationibus indigerent congruumque subsidium ab earum praelatis viventibus non accepissent, saltem post illorum obitum ex eorum bonis invari, reparari, ornari, rebusque ad divinum praesertim cultum necessariis instrui possent; ac proinde aequum esse censes, ut nullum in hac materiâ constituatur discrimen inter praelatos extra residentiam vel in residentia decedentes, cum eorum factum obesse minime debeat ecclesiis, quarum favor, utilitas et beneficium in eadem Innocentiana constitutione principaliter consideratum, atque Pontifici, quemad-

1 Potius legendum ut eae (R. T.).

modum ex toto illius tenore manifeste colligitur, propositum in primis fuit: hinc igitur est quod nos, omnem de cetero controversiarum ac litium occasionem e medio auferre, praefatarumque ecclesiarum quieti et tranquillitati et commodo, quantum in Domino possumus, consulere cupientes, motu proprio, ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae nobis attributae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione statuimus, decernimus et declaramus, memoratas litteras apostolicas Innocentii praedecessoris suum integrum, plenarium ac omnimodum effectum et executionem in posterum sortiri ac obtinere debere in praedicto regno Neapolitano, perpetuis futuris temporibus, etiam in casibus in quibus archiepiscopos, episcopos et inferiores praelatos supradictos extra residentiam obire contigerit; et, quatenus opus sit, easdem litteras apostolicas ad omnes et singulos eiusmodi motu, scientia et potestatis plenitudine paribus extendimus et ampliamus; praefatisque Pii IV praedecessoris de spoliis praelatorum et clericorum extra residentiam decedentium, ac omnibus aliis aliorum Romanorum Pontificum, si quae sint, constitutionibus, etiam peculiari et individua nota dignis, eâ tantum parte in qua praesentis nostrae constitutioni adversari dignoscuntur, illis aliis in sua firmitate ac robore permansuris, specialiter et expresse ac amplissime derogamus, et derogatum esse volumus et mandamus.

§ 4. Per praesentes tamen casibus, qui hucusque evenerunt, normam praescribere, et spolia hactenus facta, dictaeque Camerae Apostolicae, in executionem resolutionum memoratae Congregationis Spoliolum, ut praefertur, applicata, irritare seu revocare non in-

modum ut in Bullario.

tendimus; quia etiam ea legitime facta et recte applicata fuisse decernimus et sancimus, mentemque ac voluntatem nostram esse, ut haec nostra dispositio in futuris tantum casibus locum habeat et observetur, expresse declaramus.

Ex spoliis hanc
dotes applican-
das dominat
ecclesiarum fa-
bricae a prae-
sule cum capi-
tuli consilio.

§ 5. Praeterea, cum, ob rationes superius expositas, probe compertum exploratumque habeamus, antedictas archiepiscopales, episcopales et alias praefati regni, quae ab inferioribus praelatis reguntur, ecclesias (excepta tantum metropolitana Beneventana, cui nos ipsi regiminis nostri tempore dotem annui redditus mille ducatorum monetae eiusdem regni ex propriis nostris pecuniis in fundis et capitalibus fructiferis pro perpetua illius fabricae reparatione ac manutentione constituimus et assignavimus), omni penitus carere dote, fundo, seu alio congruo subsidio, cuius annuo proventu illarum aedificia opportune reparari et conservari, ac, ubi necessitas id exposcat, etiam reaedificari, pristinumque in statum restitui valeant; ac propterea aequum iustumque, immo etiam necessarium existimemus, ut miserae earum conditioni et indigentiae aliquo modo prospiciatur: motu, scientia ac potestatis plenitudine similibus statuimus, sancimus et decernimus, ac insuper in virtute sanctae obedientiae praecipimus et mandamus, ut ex spoliis, quae memoratis praesulibus dicti regni, tam in residentia, quam extra eam, ut praefertur, decedentibus, nemine prorsus excepto, in posterum fieri contigerit, quidquid in reparationem ecclesiarum aut alios pios et necessarios in praedicta Innocentiana constitutione praescriptos usus, vel in alia a defunctis praesulibus, iuxta facultatem illis in eadem constitutione traditam, designata, pia et congrua opera erogatum expensumque non fuerit, a successoribus eorumdem

praesulum, cum suorum capitulorum scientia et consilio, ex integro investigetur et collocetur in fundis seu capitalibus tutis, securis atque fructiferis pro dote fabricae singularum ecclesiarum praedictarum; ac eiusmodi dotium annuus proventus non in alium usum, quam reparationis et manutentionis fabricae earumdem ecclesiarum ab uniuscuiusque praesulibus, cum scientia pariter et consilio suorum capitulorum, in occurrentibus casibus erogetur; et quotiescumque dictas ecclesias reparatione non indigere constiterit, annui etiam fructus, et fructuum fructus dotium praedictarum in aliis fundis et capitalibus tutis atque fructiferis eodem prorsus modo reinvestiantur et collocentur, ad hoc ut ipsaemet dotes maiora in dies, benedicente Domino, suscipiant incrementa, adeoque earum redditus supportando reparationis fabricae ipsarum ecclesiarum oneri satis esse possint. Quae sane reinvestimenta pro dote fabricae earumdem ecclesiarum nedum utiliora, sed magis etiam consentanea atque conformia intentioni memorati Innocentii praedecessoris fore arbitramur, quam si, quidquid supererit ex praedictis spoliis, in emptionem suppellectilis voluptuosae vel non necessariae vel ecclesiae qualitatem excedentis, quemadmodum hactenus ob male intellectam praedictae constitutionis mentem non semel evenisse comperimus, erogaretur. Ceterum super praemissis omnibus, ac praesertim super iis quae rectam et fidelem praefatarum dotium administrationem respicient, eorumdem archiepiscoporum, episcoporum et praefatorum inferiorum, atque etiam capitulorum conscientiam districte oneramus.

§ 6. Decernentes, easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque,

1 Pessime edit. Main. legit *inventiatur* (R.T.).

Clausulae.

etiam ex eo quod supradicti et alii quicumque in praemissis quomodolibet ius vel interesse habentes aut habere praetendentes iisdem praemissis non consenserint, nec ad ea vocati seu auditi fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis seu nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel interesse habentium consensu, aliove quolibet etiam quantumvis magno et formali et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, in controversiam vocari, ad terminos iuris reduci, seu adversus illas apositionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari nullatenus posse; sed easdem praesentes litteras semper et perpetuo validas, firmas et efficaces existere ac fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri ac obtinere debere, et ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, S.R.E. camerarium et cardinales, etiam de latere legatos, necnon Camerae praefatae thesaurarium generalem, et praesidentes clericos, Congregationem Spoliorum nuncupatam, nostrum et Sedis Apostolicae in dicto regno Neapolitano pro tempore nuncium et collectorem, aliosque quoscumque qualibet auctoritate, praeceminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium
derogatio.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, de iure quaesito non tollendo, aliisque nostris et Cancellariae

Apostolicae regulis, aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutionibus et ordinationibus quibuscumque, ac praefati Pii IV de gratis quaecumque interesse dictae Camerae concernentibus intra certum inibi expressum tempus exhibendis et registrandis, itaut easdem praesentes litteras ibidem exhiberi et registrari nunquam necesse sit, aliisque quibuscumque apostolicis, et in provincialibus ac synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon ecclesiarum praefatarum, ac nunciaturae Neapolitis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, statutis, decretis, usibus, styliis et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis ac litteris apostolicis, sub quibusvis tenoribus et formis, cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, et irritantibus aliisque decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac etiam pluries confirmatis et innovatis et approbatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales ideam importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, iisdem praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemis-

eorum effectum, harum serie, specialiter et expresse plenissime derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula.

§ 8. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Sanctio poe-
nalis.

§ 9. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum voluntatis, declarationis, ampliacionis, extensionis, mandati, sanctionis et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis dominicae MDCCXXIV, v idus iulii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 11 iulii 1724, pontif. anno 1.

XVII.

Instituitur promotor generalis fisci pro patrocinio causarum curiarum ecclesiasticarum.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Causae prae-
sentis motus
propria.

Avendo noi molto bene considerato, ed anche coll'esperienza, quando eravamo in *minoribus*, riconosciuto di qual peso insoffribile fosse alli prelati ecclesiastici secolari e regolari il dover so-

1 Clementis XI const. ed. MDCCV, die 21 Ianuarii, pontif. v, deputatur vicesgerens iudex privativus omnium causarum domus Catechumensorum et Neophytorum Urbis.

stenere in questa Curia Romana le liti e controversie, che dalli rei inquisiti si introducono con ricorso o appellatione dalli loro decreti e giudicati, talmente che li più di essi per non soggiacere a tali dispendi, che ridondano in pregiudizio delle diocesi e de' poveri diocesani e delle religioni rispettivamente, lasciano correre le cause indifese nelle seconde ed in altre ulteriori istanze, da che ne deriva, che non dandosi alli giudici per parte delle curie quelle necessarie informazioni, riesce spesso alli delinquenti di estorcere le assolutorie sentenze in pubblico detrimento della giustizia, e con scandalo di quelli che bene informati della verità nelle diocesi e nelle religioni vedono andare impuniti li delitti, provenendo da ciò la perseveranza de' cattivi nel male, e la sovversione de' boni dal ben vivere, onde fu sempre da noi sommamente desiderato di vedere dato opportuno riparo a tali perniciose conseguenze eversive del buon costume e della disciplina ecclesiastica, per mantenimento di cui devesi ogni superiore con tutto studio e vigilanza impiegare: quindi è, che essendo piaciuto alla divina provvidenza di elevarci, abbenchè senza alcun nostro merito, al supremo apostolato, e riconoscendo noi essere parte dell'obbligo della nostra pastoral sollecitudine l'invigilare affinché col castigo delli delinquenti gli altri s'emendino, e si sradichino li vizi che sono infettivi de' boni, abbiamo, dopo una matura considerazione, determinato di dare il dovuto rimedio alle enunciate perniciose conseguenze con liberare li prelati e superiori secolari e regolari dal dispendioso peso di promuovere in questa Curia le ragioni fiscali in difesa de' loro giudici, provvedendo perciò alli medesimi di ministro capace, d'integrità

e di speranza, che, come promotore fiscale generale, debba per le suddette curie ecclesiastiche dedurre in giudizio le ragioni, e fare tutto ciò, che per una buona e canonica difesa sarà necessario ed opportuno.

Institutio prae-
dicti promot-
ris cum eiusdem
attributionibus.

§ 1. Volendo dunque ridurre ad effetto questa nostra determinazione, di nostro moto proprio, certa scienza e pienezza della nostra potestà assoluta, creamo, istituimo, e stabilimo in perpetuo l'ufficio di promotore fiscale generale per le suddette curie ecclesiastiche, che debba essere esercitato da persona da deputarsi da noi, e da' nostri successori, la quale abbia le sopra enunciate qualità per impiegare con tutta l'attenzione nella difesa e patrocinio nelle cause criminali per le curie ecclesiastiche suddette che sono state introdotte ed ancora si trovano pendenti e che in avvenire s'introdurranno in grado d'appellazione o ricorso avanti li tribunali e congregazioni competenti di questa nostra città di Roma. Ed affinché il promotore fiscale generale suddetto possa e debba con tutta l'attenzione applicarsi a questo suo impiego, gli destiniamo e assegniamo per sua provvisione ed emolumento mestruo scudi venticinque da pagarsegli di mese in mese dalla nostra Camera Apostolica con ordine e mandato del nostro tesoriere, della qual provvisione vogliamo che debba restar contento, senza che possa pretendere dalli prelati secolari o regolari alcun'altra recognizione a titolo e per ragione di onorari per le sue funzioni e fatiche, se non che le pure spese per il porto delle lettere, talmente che, facendo altrimenti, debba esser soggetto alle pene anche gravi e gravissime a nostro arbitrio e delli nostri successori. E perchè la nostra intenzione è che per un efficace e valido

patrocinio delle suddette cause goda il promotore fiscale generale di tutti quelli mezzi necessari ed opportuni che godea il procuratore generale del fisco e della nostra Camera Apostolica, vogliamo ed ordiniamo che debba intervenire ed assistere nella Congregazione criminale dell'uditor generale della medesima nostra Camera Apostolica, nel di cui tribunale specialmente si sogliono agitare e giudicare simili cause. Volendo parimente, che si debbano comunicare *gratis* al detto promotore fiscale li processi e tutti gli atti, come appunto si comunicano al fisco, siccome eseguire *gratis* le citazioni, come s'eseguivano per l'istesso fisco, e che alle spese necessarie delle copie e stampe delle scritture tutte facienti per dette cause provveda la nostra stessa Camera Apostolica nella forma appunto e secondo che si pratica per il suddetto fisco dal nominato procuratore fiscale generale. Et acciocchè detto promotore fiscale sia udito in qualsivoglia atto, vogliamo che debba essere in tutte e singole suddette cause citato in giudizio, con sottoscrivere esso le citazioni nel modo e forma che si sottoscrivono dal detto procuratore fiscale, talmente che, non essendo sottoscritta alcuna citazione, nè citato detto promotore, sia l'atto soggetto al vizio di nullità per difetto di citazione. Dichiarando però che il presente nostro Motoproprio in tutte e singole parti quivi disposte debba aver luogo solamente in quelle cause nelle quali si faranno l'istanze in nome delli soli promotori fiscali per debito del loro ufficio, e non già quando instassero in giudizio e volessero allegare e scrivere in difesa delle proprie ragioni gli aderenti al fisco, talmente che in questi casi non dovrà il detto promotore fiscale generale esser tenuto ad alcuna opera,

nè la nostra Camera Apostolica soccom-
bere a veruna spesa, nè alcun altro
sentire qualsisia peso o incomodo.

Clausulas.

§ 2. Vogliamo per ultimo e decre-
tiamo che la Congregazione delli ve-
scovi e regolari e l'uditore generale
della nostra Camera Apostolica debbano
rispettivamente invigilare per la piena
osservanza di tutto quello che viene
da noi disposto e ordinato nel presente
Motoproprio, e che questo, da regi-
strarsi per gli atti del suddetto uditore
della Camera e del notaro della medema
Congregazione de' vescovi e regolari
nelli suoi libri, abbia in ogni tempo il
suo pieno effetto, vigore ed esecuzione,
e contro di esso non si possa in alcun
tempo opporre di obrezione, mancanza
della nostra volontà ed intenzione, nè
qualsivoglia difetto, benchè degno di
espressa, speciale ed individua men-
zione, e che non si possa diversamente
interpretare o giudicare, dichiarando
nullo ed irrito tutto ciò che da qua-
lunque persona in contrario scientemente
o ignorantemente si facesse o s'atten-
tasse, non ostanti, quanto a tutte e
singole cose premesse, che non ci siano
stati citati nè sentiti chi vi avesse o
potesse avere interesse, la regola della
nostra Cancelleria *de iure quaesito non
tollendo*, le facoltà e privilegi conceduti
a tutti li sopraddetti, la Bolla della
riforma di Paolo V, ed ogni qualunque
altra costituzione ed ordinazione apostoli-
ca de' nostri predecessori, leggi civili
e canoniche, statuti, riforme, usi, stili
e consuetudini, e qualunque altra cosa
che facesse o potesse fare in contrario;
alle quali tutte e singole, avendo il loro
tenore qui per espresso e di parola in
parola inserto, per l'effetto suddetto, e
per questa volta sola, pienamente dero-
ghiamo; perchè tale è la nostra certa,
espressa e determinata volontà e mente.

Dato dal nostro palazzo apostolico
Quirinale quest' XII luglio MDCCLXXIV.

Dat. die 12 iunii 1724, pontif. anno 1.

BENEDICTUS PP. XIII.

XVIII.

*Declaratur mens Pontificis circa iubi-
laeum initio sui pontificatus indictum¹.*

Benedictus Papa XIII.

Universis christifidelibus praesentes litte-
ras inspecturis, salutem et apostolicam
benedictionem.

§ 1. Nuper, per alias nostras in simili
formā Brevis die x iunii proxime praete-
riti expeditas ac in locis solitis et consu-
etis almae Urbis nostrae affixas litteras, ut
devotionem vestram ad divinam opem
initio nostri pontificatus pro salubri Ec-
clesiae catholicae regimine nobiscum
implorandam excitaremus, vobis omnibus
et singulis, tam in eadem Urbe quam
extra eam degentibus, confessis et sacra
communione refectis, aliaque pietatis
opera in ipsis litteris praescripta pera-
gentibus, plenissimam omnium pecca-
torum vestrorum indulgentiam et remis-
sionem, sicut in anno iubilaei visitantibus
certas ecclesias concedi consuevit, au-
toritate apostolica concessimus, ac ve-
nerabilibus fratribus patriarchis, archie-
piscopis, episcopis et ecclesiarum praela-
tis, atque Ordinariis locorum ubicumque
existentibus, eorumque vicariis et offi-
cialibus, vel, iis deficientibus, illis, qui
curam animarum exercent, mandavi-
mus, ut, cum dictarum litterarum tran-
sumpta aut exempla etiam impressa ac-
cepissent, illa statim per suas ecclesias
et dioeceses, provincias, civitates, op-
pida, terras et loca publicarent et pu-
blicari facerent, et alias, prout in litteris

Refertur in
iubilaeum praedi-
ctum.

¹ Dictum iubilaeum indictum fuit const. ed.
MDCCLXXIV, die 10 iunii, pontif. 1.

praedictis, quarum tenorem praesenti-
bus pro plene et sufficienter expresso
et ad verbum inserto haberi volumus,
uberius continetur.

Causae re-
quentis decla-
rationis.

§ 2. Cum autem nos, probe agnoscen-
tes pastorem nostram curam et solli-
citudinem in catholicae fidei, sine qua
impossibile est placere Deo, unitate at-
que integritate retinenda et conservanda
potissimum sitam esse, ac propterea,
licet memoratae litterae universis chri-
stifidelibus, quos gerimus in paterni
affectus visceribus, inscriptae ac directae
fuerint, illarumque publicatio patriar-
chis, archiepiscopis, episcopis, praelatis,
ordinariis, ceterisque personis supra-
dictis demandata sit, ut praefertur, a-
nimo tamen fuerimus maxime alieni ab
iisdem litteris inscribendis ac dirigendis
earumve publicatione sive executione
demandanda illis qui a sanctae Roma-
nae Ecclesiae communione ecclesiastica
separati reperiuntur; nihilominus om-
nem dubitandi occasionem remove-
re, vosque de nostra in praemissis mente
ac voluntate certiores reddere volentes,
auctoritate apostolica, tenore praesen-
tium, declaramus, vobisque omnibus et
singulis notum palamque facimus, nostrae
intentionis nullatenus fuisse litteras prae-
fatas inscribere ac dirigere earumque
publicationem seu executionem commit-
tere illis qui per Romanos Pontifices
praedecessores nostros ab eiusdem san-
ctae Romanae Ecclesiae charitate segre-
gati fuerunt, ac cum quibus proinde
nulla nobis et ipsi Romanae Ecclesiae
communio ecclesiastica existit, et, si dic-
tas litteras per eos, qui ab eiusmodi
communione separati sunt, publicari
seu executioni demandari contingat, vel
forte iam contigerit, vobis auctoritate
praefata harum serie denunciamus, id
contra mentem, voluntatem ac inten-
tionem nostram esse ac fuisse, quan-

doquidem nos, decretis et constitutioni-
bus eorumdem Romanorum Pontificum
praedecessorum nostrorum adversus illos
editis firmiter inhaerentes, sicuti sem-
per, benedicente Domino, inhaesuri su-
mus, eos, nisi resipuerint, a communis
societatis charitate prorsus alienos ab
omnibus haberi ac censi volumus et
intendimus.

Clausulas.

§ 3. Sicque et non aliter per quos-
cumque iudices ordinarios et delegatos,
etiam causarum palatii apostolici audi-
tores, ac praefatae S. R. E. cardinales,
etiam de latere legatos, et quosvis alios
qualibet auctoritate fungentes, sublata
eis et eorum cuilibet quavis aliter iu-
dicandi et interpretandi facultate et au-
toritate, indicari, interpretari et defi-
niri debere, ac irritum et inane si secus
super his a quoquam, quavis auctoritate,
scienter vel ignoranter, contigerit at-
tentari, decernimus.

Contrarium
derogatio.

§ 4. Non obstantibus litteris praedi-
ctis, ac quibusvis apostolicis, et in uni-
versalibus provincialibusque et synoda-
libus conciliis editis, generalibus vel
specialibus, constitutionibus et ordina-
tionibus, quibus omnibus et singulis, il-
lorum tenores praesentibus pro plene
et sufficienter expressis et ad verbum
insertis habentes, illis alias in suo ro-
bore permansuris, ad praemissorum
effectum, hac vice dumtaxat, specialiter
et expresse derogamus; ceterisque con-
trariis quibuscumque.

Fides tran-
sumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earumdem
praesentium litterarum transumptis, seu
exemplis, etiam impressis, manu alicu-
ius notarii publici subscriptis, et sigillo
personae in ecclesiastica dignitate con-
stitutae munitis, eadem prorsus fides in
iudicio et extra illud habeatur, quae
haberetur ipsis praesentibus si forent
exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

tozem, sub annulo Piscatoris, die xiv iulii, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 14 iulii 1724, pontif. anno i.

XIX.

Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus ecclesias fratrum Ordinis S. Ioannis Dei Congregationis Hispaniarum die festo S. Caroli Borromaei, dicti Ordinis, dum vixit, protectoris.

Benedictus Papa XIII,
universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Concessio
praedictae in-
dulgenciae.

Ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate intenti, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacra communione relectis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum Ordinis S. Ioannis Dei Congregationis Hispaniarum ubicumque existentibus die festo S. Caroli Borromaei, dum vixit, dicti Ordinis protectoris, a primis vespers usque ad occasum solis diei huiusmodi, singulis annis, devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus: praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem ut earum-

Clausula:

1 Similis indulgentia concessa fuit in festo S. Petri de Alcantara pro ecclesiis fratrum Minorum Conventualium a Clemente XI constit. edit. mcccxvi, die xix iulii, pontif. xvi; et in huius Pontificis constit. edit. mcccxxiv, die iv iulii, pontif. i, concessa pariter fuit in festo S. Stefani tertii abbatis Cistercii pro ecclesiis Ordinis Cisterciensis.

dem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiv iulii mcccxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 14 iulii 1724, pontif. anno i.

XX.

Decernitur continuatio visitationis apostolicae cleri romani, ecclesiarum et locorum piorum Urbis¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum felicitis recordationis Innocentius Papa XII, praedecessor noster, circa pontificatus sui primordia pastorem cleri romani, omniumque almae huius Urbis ecclesiarum piorumque locorum et operum visitationem instituerit, eamque ipsemet in patriarchalibus eiusdem Urbis ecclesiis inchoaverit, ac sibi in eo munere adiutores nonnullos ex sacro venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum, S. R. E. cardinalium collegio delegerit et assumpserit, eisque quosdam Romanae Curiae praelatos et alios subinde cardinales adiunxerit, qui visitationem ipsam peragerent et negotia illam concernentia expedirent, ac secretarium, commissarium et fiscalem, aliosque forsitan officiales et ministros sacrae visitationis huiusmodi deputaverit, va-

1 De institutione huius visitationis vide Innocentii XII constit. edit. mdcxciii, die 11 ianuarii, pontif. ii; pro continuatione vero, vide Clementis XI constit. edit. mdccci, die 14 ianuarii, pontif. i, et Innocentii XIII constit. edit. mdcxxi, die 28 maii, pontif. i.

Visitatio praedicta ab Innocentio XII instituta eiusque continuatio a Clemente XI ac Innocentio XIII indictae.

riasque eisdem cardinalibus, ac eorum et dictorum praelatorum Congregationi, necnon officialibus et ministris praedictis facultates, praeeminencias et indulta concesserit et impartitus fuerit, et alias, prout in diversis ipsius Innocentii praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis expeditis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum inseritis haberi volumus, uberius continetur; et, sicut accepimus, memorati quidem cardinales visitatores, una cum praelatis coadiutoribus, etiam piae memoriae Clementis XI ac Innocentii XIII Romanorum Pontificum praedecessorum pariter nostrorum iussu, visitationem huiusmodi tam in eisdem patriarchalibus, quam in aliis collegiis et fere omnibus parochialibus ecclesiis, ac in multis monasteriis regularium tam virorum quam mulierum, necnon collegiis, hospitalibus, confraternitatibus et aliis locis piis dictae Urbis postea prosecuti fuerint, salutaribusque monitis et decretis, ubi opus fuerit, providerint; visitatio tamen ipsa in omnibus ecclesiis ac locis et operibus piis praedictis nondum sit peracta, sed multa negotia eam concernentia adhuc pendeant indecisa:

Causa praecedentis copulationis.

§ 2. Hinc est quod nos, pastoralis studio considerantes quantopere visitatio huiusmodi utilis et necessaria sit non modo ad tollendos abusos, sed etiam ad praecavendum ne deinceps introducantur, quantumque boni ex illa hactenus proveniret, et benedicente Domino proveniturum sit, si visitatio ipsa continuetur et absolvatur, ac in ea, quae ad Dei cultum et gloriam animarumque salutem opportuna et conducibilia sunt, sicut hactenus factum est, in posterum quoque pie prudenterque statuatur, motu proprio, et ex certa scientia et mera deliberatione nostris, deque apostoli-

cae potestatis plenitudine, memoratam visitationem continuari et absolvi, causasque indecisas in Congregatione praedicta pendentes, prout aequitatis atque iustitiae ratio suaserit, terminari, visitationes particularium ecclesiarum ac locorum et operum piorum iam inchoatas absolvi, necnon ecclesias et loca, opera pia, tam hucusque visitata, quae iteratam visitationem exposcere videbuntur, quam nondum visitata, visitari, ceteraque omnia et singula visitationem huiusmodi concernentia fieri, geri, statui et ordinari ac executioni demandari debere, tenore praesentium decernimus et mandamus: ac omnes et singulas facultates, privilegia, gratias, praeeminencias, praerogativas et indulta quaecumque praedictis cardinalibus et praelatis, eorumque Congregationi, necnon omnibus et singulis officialibus et ministris supradictis a memoratis Innocentio XII, Clemente XI et Innocentio XIII praedecessoribus, per suas respective litteras desuper emanatas, quovis modo respective concessa et attributa, per obitum eorumdem praedecessorum minime cessasse nec cessare, sed suis robore et firmitate permanere, omnibusque et singulis praedictis respective adhuc competere et suffragari debere, decernimus pariter et declaramus, et, quatenus opus sit, facultates, privilegia, gratias, praeeminencias, praerogativas et indulta huiusmodi eisdem cardinalibus et praelatis, eorumque Congregationi, ac officialibus et ministris praedictis, in omnibus et per omnia prout eis respective a supradictis Innocentio XII, Clemente XI, ac Innocentio XIII praedecessoribus concessa et attributa fuerunt, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, denuo concedimus, tribuimus et impertimur.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes

Clausula.

litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis seu eorum aliquo interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiuscumque gradus, ordinis, praeeminentiae et dignitatis existant, etiam cardinalatus honore fulgentes, aut alias specificā et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliā quacumque quantumvis iustā, piā et privilegiatā causā, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensu, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali ac individua expressionem requirente defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci seu controversiam revocari, aut adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrare vel intentare, seu impetrato, aut etiam motu, scientiā et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse, sed ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, necnon eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacum-

que praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, ac omnibus et singulis illis, quae memoratus Innocentius XII praedecessor in suis litteris supradictis voluit non obstare; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv iulii MDCCXXIV, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 15 iulii 1724, pontif. anno 1.

XXI.

Confirmatur decretum Congregationis Concilii de auctoritate prioris S. Mariae super Minervam in poenitentiariorum basilicae Liberianae.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Emanarunt aliās a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum in causā seu causis inter tunc existentes eiusdem S. R. E. cardinalem maiorem poenitentiarum, ex unā, et pro-

1 Vid. hac de re Pii V const. edit. MDLXVIII, die 1 septembris, pontif. III.

Fides transumptorum.

vincialem provinciae Romanae et priorem conventus S. Mariae super Minervam de Urbe Ordinis Praedicatorum, ex altera partibus, de et super facultate constituendi ac removendi minores poenitentiariorum basilicae Liberianae, seu S. Mariae Maioris, Urbis et Ordinis praedictorum, eorumque subiectione vertentibus, decreta tenoris qui sequitur, videlicet:

Romana. Poenitentiariorum minorum Liberianae basilicae. — Prae ceteris curis, quibus apostolica sollicitudo premittitur, ea comperitur praecipua quae circa poenitentiale forum versatur, adeo merito, ut Romani Pontifices, exoriente Ecclesia, eidem muneri per se ipsos sedulo incumbere, ac deinde, negotiorum mole oppressi, nobiliora ecclesiasticae hierarchiae membra S. R. E. cardinales addixerint¹, neque primum ab huiusmodi onere ipsi relevati fuerunt, nisi cum publicis magnisque occupationibus eos distineri oportuit. Tum quidem probi sacerdotes poenitentiariorum officio suffecti extiterunt, qui fidelibus undequaque ad sacra limina confluentibus praesto essent, sub curā et iurisdictione unius ex S. R. E. cardinalibus maioris poenitentiariorum nomine nuncupati. Hic sane tamquam summi Pontificis vicarius in foro fori memoratis sacerdotibus minoribus poenitentiariorum praesidere coepit, eosque eligere ac in nobilioribus Urbis basilicis promiscue deputare consuevit, ² tūm ex regulari coetu variisque ex nationibus et linguis. Perseveravit ultimo recensitus poenitentiariorum status quousque S. Pius V in meliorem partem eum vertere censuit, simulque tribus religionibus optime meritis gratificari voluit, proindeque sub anno MDLXVIII constituit quod in Liberianā basilicā patres Praedicatores eligerentur minores poenitentiariorum, in Lateranensi patres Minores, ac in Vaticanā ex Societate Iesu assumerentur. Quin etiam prae aliis maiori beneficentiā prosequi volens religionem S. Dominici, sub cuius vexillo vitam ab adolescentiā instituerat,

1 Edit. Main. legit *addixerit* pro *addixerint* (n. r.).

2 Forsan deest *tum ex clero saeculari* (n. r.).

Bull. Rom. — Vol. XXII.

10

non sat habuit correligiosis suis ius electionis passivum decernere, quemadmodum binis recensitis religionibus constituit, sed ulterius dispositionem eorum favore exaravit, quod sex tantum poenitentiariorum minorum Ordinis Praedicatorum in dictā basilica Liberianā existerent ex unica lingua Italia et ex provinciā Romanā, tributa facultate provinciali dictae provinciae sub priori conventus S. Mariae super Minervam eligendi ac removendi eosdem minores poenitentiariorum, ac certos exercendi actus iurisdictionales in eos privative quoad cardinalem maiorem poenitentiarium, exceptis respicientibus curam officii poenitentiariorum, ut latius ex apostolico diplomate sub die 1 septembris anno MDLXVIII. Sed statim, vix praeterlapsis diebus octo, aliam edidit constitutionem, in qua sicut ius eligendi provinciali Romanae provinciae, sive priori conventus S. Mariae super Minervam attribuit, ita onus ipsos manutenendi, tamquam religiosos ex sua mensā, monasterio praefato addixit, ac pro subsidio eidem monasterio univit abbatiam S. Mariae Macularum loci S. Genesii: cum eo tamen ut ipse prior de fructibus, redditibus et proventibus praefatis pensionem annuam tercentorum scutorum auri in auro eisdem sex poenitentiariorum et duobus conversis, annis singulis, duobus terminis aequaliter in perpetuum persolvere teneatur, etc., si quid vero dictā summā tercentorum scutorum persolutā reliquum erit, illud omne in communes dictae domus usus convertatur.

At vero sanctae memoriae Sixto V placuit iterum statum poenitentiariorum Liberianae innovare. Quandoquidem sedulo idem Pontifex animo volvens quod inter ipsius basilicae canonicatus neque theologalis praebenda neque poenitentiariorum erecta comperiebatur iuxta sacri Concilii Tridentini sanctiones, sed ex veteri instituto sex minores poenitentiariorum fidelibus expiandis operam dabant, proindeque congruum omnino reputans quod ex mensae capitularis fructibus alimenta ipsis suppeditarentur, hinc memoratus Pontifex inquit: Motu proprio canonicatum ac praebendam, tunc vacantem, sup-

1 Legend. *sive* pro *sub*, ut inf. lin. 20 (n. r.).

Set postea pro alimentis addignatus fu tunc canonicatus.

primus et extinguimus; eorumque sic suppressorum fructus et proventus, ac etiam distributiones quotidianas, emolumenta certa et incerta, ordinaria et extraordinaria, et quae¹ anniversaria mortuorum, ac anni sancti, seu iubilaei, ac quovis modo appellantur, et solis praesentibus et divinis officiis et horis canonicis diurnis et nocturnis personaliter interessentibus dari solita, etc., eidem collegio et poenitentiariis huiusmodi per eos ac pro tempore existentes poenitentiarios basilicae S. Mariae Maioris praedictas integre pariformiter et aequae principaliter, ac sine ullâ diminutione et differentiâ, ac si canonicus pro tempore existens actu semper interesset, et quoad hoc perinde ac si suppressio ipsa facta non fuisset, ita tamen quod ipsi poenitentiarii stallum in choro aut vocem locumve in capitulo non habeant, perpetuo applicamus et assignamus, etc.; ubi collegium poenitentiariorum nuncupatur.

Et in ipsa concessa fuit iurisdicção maior poenitentiario.

Hac tamen innovatione intactum patribus Praedicatoribus ius electionis passivum procul dubio remansit: verum cardinalis maior poenitentiarius, ut praetendit, reassumere, ac usque adhuc continuare coepit ius activum eligendi ex totâ dictâ religione minores poenitentiarios, tum vigore nativae eius facultatis, cum evidentius ex speciali iure ipsi nuncupato in Brevis quod expeditum fuit a sanctae memoriae Urbano VIII favore cardinalis S. Honuphrii maioris poenitentiarii sub hac verborum periodo: « Minores poenitentiarios et alios quoscumque officiales eiusdem officii poenitentiariae arbitrio tuo deputare vel confirmare, seu a dicto superiore episcopo et cardinali maiori poenitentiario, dum vixit, vel etiam a felicitis recordationis Clemente VIII, Paulo V et Gregorio XV ad eorum beneplacitum et alio quovis modo deputatos removere, et alios sibi benevisos in illorum locum substituere, et alia quaecumque necessaria et opportuna facere licite possis et valeas, non obstantibus quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis: quae facultates maioribus poenitentiariis successoribus cum expressâ subrogatione ad haec usque tempora renova-

¹ Forsan atque pro et quae legendum (R. T.).

tae fuerunt. Verum enim vero patres Praedictores, sibi ipsis persuadentes integram intactamque remansisse formam Brevis sancti Pii V, inde a tempore quo apostolicum clavum gerebat sanctae memoriae Innocentius X contendere coeperunt, ad provincialem Romanae provinciae sive priorem conventus S. Mariae super Minervam ius eligendi minores poenitentiarios pertinere. At vero plurium testium usque ab anno MDCLVI depositionibus formiter receptis circa quasi possessionem cardinalis maioris poenitentiarii, discussâque controversiâ in Congregatione particulari trium S. R. E. cardinalium ad enixas preces iam dictorum patrum deputatâ, nihil prorsus obtinuerunt, nec minus voti compotes effici potuerunt temporibus sanctae memoriae Alexandri VII. His tamen non obstantibus, iidem patres iterum autumantes ius eligendi minores poenitentiarios ad regulares superiores praememoratos spectare, quodque plures¹ ipsi exercuerint iurisdictionis actus in collegium huiusmodi poenitentiariorum, recursum suppliciter habuerunt ad sanctissimum dominum nostrum. Qui, partibus minime refragantibus, benigne causam remisit ad eminentissimorum patrum consensum, a quorum iussu subscriptis infra exponendis dubiis, superest in praesenti quod solitâ sapientia et prudentiâ decernere ipsi dignentur:

I. An poenitentiarii minores Ordinis Praedicatorum in basilicâ S. Mariae Maioris constitui debeant per provincialem provinciae Romanae Ordinis praedicti Praedictorum, seu priorem S. Mariae super Minervam de Urbe, ad formam motusproprii S. Pii V, sive potius constitutio spectet ad cardinalem maiorem poenitentiarium, in casu, etc.:

II. An praedictorum poenitentiariorum minorum remotio spectet ad patrem provincialem seu priorem S. Mariae super Minervam Ordinis praedicti ad formam motusproprii praedicti S. Pii V, vel potius ad cardinalem maiorem poenitentiarium, in casu, etc.:

III. An praedicti poenitentiarii minores subiaceant curae, iurisdictioni, potestati,

¹ Forsan pluries pro plures legend (R. T.).

Dubia de poenitentiariis deputacione, amotione et subscriptione.

visitationi et correctioni praedicti provincialis seu prioris ad formam motusproprii praedicti S. Pii V, vel potius cardinalis maioris poenitentiarii, in casu, etc.:

Resolutio in favorem prioris S. Mariae super Minervam.

Die xv decembris MDCCXIV sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum ad primum respondit affirmative quoad primam partem, et negative quoad secundam, servatâ formâ constitutionum Clementis VIII et Innocentii XII; ad secundam pariter affirmative quoad primam partem, et negative quoad secundam, servatâ forma dictarum constitutionum Clementis et Innocentii; ad tertium affirmative quoad primam partem, quoad ea quae concernunt observantiam regularem tantum. — PROSPER DE LAMBERTINIS secretarius.

Confirmatio relati decreti cum extinctione litu.

§ 2. Nunc autem nos, controversiis huiusmodi finem imponere cupientes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, decreta praeinserta, ac omnia et singula in eis contenta, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus. Praeterea lites et controversias quascumque super praemissis quovis modo exortas et adhuc forsitan pendentes (illarum statum et merita nominatim et cognomina ac qualitates iudicum et colligantium, et aliam etiam specificationem et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes), in statu et terminis in quibus de praesenti reperiuntur, a quibuscumque iudicibus et tribunalibus ad nos, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, harum serie avocamus, illasque perpetuo supprimimus et extinguimus, ac perpetuum desuper silentium utrique parti imponimus.

Clavulae.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras de subreptionis vel obreptionis

aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensûs, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari, seu intentari ullo modo unquam posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandoque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, siquæ et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praedictae cardinales, ceterosque quoslibet quacumque auctoritate et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus quacumque litis pendentiâ ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Ordinis, provinciae et conventus praefactorum, ac etiam officii poenitentiariae et collegii poenitentiariorum minorum huiusmodi, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque personis, atque maiori poenitentiario praedicto, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficaciori-

Contrarium derogatio.

bus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ exprimerentur et insererentur, iisdem presentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv iulii MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 15 iulii 1724, pontif. anno I.

XXII.

Conceditur patriarchalibus, metropolitanis et cathedralibus totius orbis catholici ecclesiis altare privilegiatum pro animabus defunctorum¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Omnium salutem paternâ charitate intendi, sacra interdum loca spiritualibus

¹ Pro defunctis extensa fuit quaedam indulgentia ab Innocentio XI const. edit. MDCLXXIX, die 20 septembris, pontif. III; Clementis vero XI const. edit. MDCCVII, die 26 septembris, pontif. I, conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus domum Lauretanam, etiam per modum suffragii.

indulgentiarum muneribus decoramus, ut inde fidelium defunctorum animae domini nostri Iesu Christi eiusque Sanctorum suffragia meritorum consequi, et illis adiutae ex purgatorii poenis ad aeternam salutem per Dei misericordiam perducere valeant.

§ 1. Volentes igitur omnes et singulas patriarchales, metropolitanas et cathedrales totius orbis catholici ecclesias, in quibus altare privilegiatum quotidianum perpetuum forsitan non reperitur concessum, et in eis altare, per patriarchas, archiepiscopos et episcopos respective locorum gratiam et communionem Sedis Apostolicae habentes semel tantum designandum, hoc speciali dono illustrare, auctoritate nobis a Domino traditâ, ac de omnipotentis Dei misericordiâ et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ut quandocumque sacerdos aliquis saecularis, vel cuiusvis Ordinis, congregationis, seu instituti regularis missam defunctorum pro animâ cuiuscumque christifidelis, quae Deo in charitate coniuncta ab hac luce migraverit, ad praedictum altare celebrabit, anima ipsa de thesauro Ecclesiae per modum suffragii indulgentiam consequatur; itaut eiusdem domini nostri Iesu Christi, ac beatissimae Virginis Mariae, sanctorumque omnium meritis sibi suffragantibus a purgatorii poenis liberetur, concedimus et indulgemus: praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

§ 2. Volumus autem, quod praesentium transumptis, seu exemplis, etc.¹

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx augusti MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 20 augusti 1724, pontif. anno I.

¹ Reliqua ut supra pag. 59 b (R. T.).

Concedit ut in rubrica.

Clausulae.

XXIII.

Confirmatur decretum Congregationis super disciplinâ regulari super reformatione in duobus conventibus provinciae S. Alberti in regno Siciliae Ordinis B. M. de Monte Carmelo¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Expositio facti.

§ 1. Aliâs, pro parte dilecti filii Clementis Castiglioni prioris provincialis provinciae S. Alberti in regno Siciliae Ordinis beatæ Mariae de Monte Carmelo, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium et dilectorum filiorum Romanae Curiae praclatorum super disciplinâ regulari specialiter deputatae exposito, quod ipse unâ cum definitorio eiusdem provinciae perfectam regularem observantiam et reformationem in duobus provinciae huiusmodi conventibus introducere necnon communem vitam observare intendebat, et ad hunc effectum dilectus pariter filius abbas Andreas Statella marchio loci de Spaccasarno, pro eo quem erga dictum Ordinem gerit devotionis affectu, redditus eorundem conventuum pro maintenance duodecim religiosorum augere paratus erat; ideoque pro parte praedicti Clementis prioris provincialis eidem Congregationi supplicato, ut quatuor sequentes condiciones pro dictae reformationis firmitate admittere vellet: I. Quod unus quidem ex duobus praedictis conventibus pro novitiatu, alter vero pro professorio et studio assignari; II. Ut praedicti duo conventus nunc et pro tempore existenti priori generali Or-

dinis huiusmodi, donec et quousque una vicaria pro memoratae reformationis propagatione erigeretur, immediate subiici; III. Quod priores praedictorum conventuum a religiosis in illis de familiâ commorantibus, usquedum supradicta vicaria erecta minime fuisset, eligi; IV. Quod ab eiusmodi provincia quolibet triennio religiosis reformatis usque ad totalem illius reformationem unus conventus assignari respective deberent: condiciones vero a supradictâ Congregatione cardinalium requisitae, quod dotatio praedictorum conventuum a dicto Andrea iam facta et consensus a priori provinciali et definitorio praestitus fuerit, conventu Syracusano pro novitiatu et alio de Spaccasarno pro professorio et studio assignatis cum redditibus sufficientibus pro duodecim religiosorum sustentatione fabricisque necessariis pro novitiatu et professorio et studio, iuxta decreta a felicis recordationis Clemente Papa VIII praedecessore nostro edita, adimpletae fuerint: et demum reperiantur viginti religiosi, qui reformationem huiusmodi amplecti desiderant, inter quos tres actuales definitores, quinque in sacra theologia magistri provinciae, et nonnulli alii eiusdem Ordinis fratres etiam simplices numerantur, praeter non modicum ecclesiasticorum et laicorum familiae claritate insignium, qui Ordinis praedicti habitum sub praedictâ reformatione suscipere intendunt: emanavit a praedictâ Congregatione cardinalium decretum tenoris sequentis, videlicet:

Sacra Congregatio super disciplinâ regulari, audito patre generali Ordinis Carmelitarum, referente eminentissimo Fabrono, censuit, super expositis oratoris precibus esse annuendum iuxta petita, contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae hac die xxiii decembris MDCCXXIII. F. cardinalis PAULUTUS — F. episcopus.

¹ Hac de re vide etiam huius Pontificis const. ed. MDCCXXVII, die 15 decembris, pontif. IV. Clementis vero XI const. edit. MDCCXI, die 10 novembris, pontif. XI, reducuntur studia et gradus in Ordine Carmelitarum ad formam quorundam decretorum capituli generalis.

De statum Congregationis Carmelitarum.

Confirmatio
decreti.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Clemens prior provincialis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, pro firmitiori illius subsistentiâ, apostolicæ confirmationis nostræ patrocínio communiri summopere desideret: nos, ipsi Clementi priori provinciali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate praedictae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectum sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingerit attentari.

Contrarium
derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, provinciae et Ordinis ac conventuum praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, aut quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque,

indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii iulii mdcclxxiv, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 27 iulii 1724, pontif. anno 1.

XXIV.

Conceditur ministris provincialibus et definitorio provinciarum Minorum Capuccinorum facultas vendendi vel permutandi libros duplicatos sive superfluos¹.

Benedictus Papa XIII.
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius modernus procurator generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum, quod dum felicitis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster, ad supplicationem tunc existentis procuratoris generalis dicti Ordinis, ne libri, quinterni, folia sive impressa sive manuscripta, ad bibliothecas conventuum eiusdem Ordinis spectantia, inde sub quovis quaesito colore, praetextu vel occasione extraherentur vel asportarentur sub excommunicatione

Ab Urbano VIII Minoribus eiusdem Ordinis fuit ne libros ex conventuum bibliothecis utlo pacto extraherent, cum licentia tamen inutilis cum illis permutandi.

¹ Urbani VIII const. edit. mdcxxxviii, die 20 iulii, pontif. xvi, prohibitum fuit Capuccinis ne quovis colore libros e bibliothecis extraherent, sed inutiles cum utilibus permutare permittit; hoc idem decretum fuit ab Alexandro VIII const. edit. mdcclxxxix, pontif. 1.

tionis ac privationis vocis activae et passivae poenis per contrafacientes incurrendis, sub certis modo et formâ tunc expressis, interdixit et prohibuit. Permissit tamen tunc pariter existentibus ministris provincialibus et definitoribus Ordinis huiusmodi coniunctim procedentibus, ut per eorum syndicos earumdem bibliothecarum libros dicto Ordini inutiles cum aliis utilibus, de licentiâ tamen illorum qui eosdem libros, ut praefertur, donassent, aut eorum haeredum, si extitissent, permutare possent, et aliâs prout in ipsius Urbani praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die xx iulii mdcxxxviii expeditis, uberius dicitur contineri. Et subinde recolendae memoriae Alexander Papa VIII, etiam praedecessor noster, per alias suas pariter in simili formâ Brevis die iii iulii mdcclxxxix expeditas litteras, similem prohibitionem fecit praeterquam fratribus praedicti Ordinis, qui quidem libros e bibliothecis huiusmodi respective de superioris seu bibliothecarii pro tempore existentis licentiâ extrahere et eis pro communi conventuum et particulari fratrum Ordinis praedicti usu in suis cellulis, fratribus quoque eiusdem Ordinis verbum Dei praedicantibus, qui etiam extra suos conventus uti possent, sed finito usu huiusmodi subito ad dictas bibliothecas sub poenis supradictis reportare deberent; et aliâs, prout in praedictis Alexandri praedecessoris litteris fusius asseritur contineri.

Causas praepositis concussorias.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, inter libros, qui in dictis bibliothecis collocati existant¹, aliquot sint duplicati, sive superflui, qui in aliis bibliothecis eiusdem Ordinis existunt necessarii, et viceversa eveniat,

¹ Aptius lege existunt (R. T.).

quod in illis, in quibus desunt libri, qui in aliis superflui sunt, alii libri reperiantur superflui, quibus eiusmodi bibliothecae indigerent; dictus vero modernus procurator generalis, utilitati earumdem bibliothecarum consulere cupiens, ministris provincialibus et definitorio Ordinis praedicti libros duplicatos sive superfluos vendendi sive permutandi facultatem a nobis concedi summopere desideret: nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 3. Nos igitur, ipsum modernum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, nunc et pro tempore existentibus ministris provincialibus et definitorio coniunctim pariter procedentibus, ut per eorum syndicos libros duplicatos sive superfluos praedictos meliori qua fieri poterit conditione vendere et alienare, pecuniasque inde proventus in emptionem tot librorum utilium ac meliorum, et non in alios usus, convertere et erogare, vel ipsos libros duplicatos sive superfluos cum aliis utilioribus et melioribus permutare libere et licite absque ullius censurae vel poenae in supradictis Urbani et Alexandri praedecessorum litteris quovis modo appositae sive comminatae incursu possint et valeant, ita tamen ut libri emptione sive permutatione huiusmodi acquirendi

Concessio praedicta, cum ordinatione convertendi pecunias ex venditione proventus in emptionem aliorum librorum.

illico in bibliothecis supradictis collocentur, nec inde sub poenis praedictis extrahi vel asportari valeant, licentiam et facultatem, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et imperlimur.

Manus de-rogatoria.

§ 4. Non obstantibus praedictis Urbani et Alexandri litteris, ac, quatenus opus sit, pia memoriae Pauli II et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum pariter nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon conventuum et Ordinis praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Aliae clausulae.

§ 5. Volumus autem ut librorum duplicatorum seu superfluatorum venditio, pecuniarumque inde proventurarum conversio huiusmodi, unico contextu fiant, vel saltem pecuniae ipsae penes Montem pietatis, aut personam fide et facultatibus idoneam deponantur, inde non amovendae, nisi ad effectum illas sicut praemittitur convertendi.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VIII augusti, MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 8 augusti 1724, pontif. anno I.

XXV.

Conceditur Ruthenis ad Ecclesiam redeuntibus facultas recuperandi et retinendi bona sua¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Æterni pastoris², qui misericors et miserator existit, vices licet immeriti in terris gerentes, iis etiam, qui foris sunt et a rectâ fide aberrant, pietatis et misericordiae ianuam reseramus, ac poenas, quas iuris severitas in eos statuit, Apostolicae Sedis clementiâ interdum ita temperamus, ut eiusdem Sedis benignitate allecti ad catholicam Ecclesiam, extra quam non est salus, reducantur, et Christo domino, qui eos proprio sanguine acquisivit, restituantur.

Expositio.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius Benedictus Fruleviez, monachus expresse professus et procurator generalis Ordinis monachorum S. Basilii Magni ritus graeci uniti, nobis pro parte venerabilium fratrum archiepiscoporum et episcoporum Ruthenorum cum S. R. E. unitorum nuper exponi fecit, inter alias causas, quae schismaticos a relinquendo schismate et amplectendâ cum eâdem S. R. E. unione retrahunt ac morantur, ea praecipuae sit difficultas, scilicet, quam uniti experiuntur in recuperandis bonis, quae tam ante schisma quam tempore schismatis possidebant, et ut plurimum occupata ac eis violenter erepta sunt, nedum ante lapsum, sed etiam tempore lapsus in schisma praedictum; cupiantque archiepiscopi et episcopi

Concessio praedicta.

¹ Clementis XI const. edit. MDCCXIII, die 16 septembris, pontif. XIII, mandatur Ordinariis quamplurimum nationum et generalibus religionum et Ordinum, ut commendari curent populis christifideles captivi.

² Similem de hac re vide const. Innocentii XIII in tom. praeced., pag. 956 (R. T.).

praedicti, huiusmodi impedimentum ad eorumdem schismaticorum reductionem facilius obtinendam amoveri, et opportune in praedictis a nobis provideri: nos, animarum saluti, quantum cum Domino possumus, consulere, ipsorumque archiepiscoporum et episcoporum votis hac in re favorabiliter annuere cupientes, necnon praedictum Benedictum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eorumdem archiepiscoporum et episcoporum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus Congregationis Propagandae Fidei negotiis praepositae super rebus Ruthenorum deputatorum consilio, ut uniti cum eâdem S. R. E., sive laici, sive clerici, regulares vel saeculares, cuiusvis status, gradus et ordinis, etiam episcopalis, vel conditionis fuerint, omnia bona, quae ad eos tam ante schisma, quam eo perdurante aliâs legitime pertinebant, ac quibus etiam violenter spoliati fuerunt, recuperare et possidere, illisque frui, uti et gaudere libere et licite possint, quin in futurum ex causâ praedicti schismatis vel quovis sub praetextu alicui liceat bonorum eiusmodi recuperationem illorumque pacificam possessionem et usum ipsis unitis quoquo modo impedire, minusque eadem bona in illorum praeiudicium retinere, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, misericorditer in Domino concedimus et indulgemus.

Clausulae.

§ 2. Decernentes, easdem praesentes

Bull. Rom. — Vol. XXII.

11

litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in futurum plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac dictae Sedis nuncios, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio praesentium.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis apostolicis, et in synodalibus provincialibusque et universalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, legibus quoque imperialibus et municipalibus, ac consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XII augusti MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 augusti 1724, pontif. anno I.

XXVI.

Restituitur cardinali vicario Urbis iurisdictio cumulative in omnibus causis¹.

Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.

In supremo apostolatus solio, meritis licet imparibus, divinâ dispositione constituti, ex incumbenti nobis pastoralis

Proponitur.

¹ Haec iurisdictio concessa praesertim fuerat a Clemente X const. edit. MDCLXXI, die 12 augusti, pontif. II; abolita vero ab Innocentio XII constit. edit. MDCCXII, die 17 septembris, pontif. II.

officii debito, ad ea libenter intendimus, per quae almae Urbis nostrae prospero statui et felici directioni opportune consulitur, et propterea, ea quae desuper a praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus provide facta fuisse comperimus, partim approbamus et confirmamus, partim vero, aliis iustis causis ita suadentibus, alteramus et immutamus, ac facultates et iurisdictiones etiam de novo concedimus et indulgemus, aliasque eiusdem officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout, rerum, temporum et personarum, illarum praesertim quas in partem apostolicae sollicitudinis evocavit Altissimus, qualitate pensatâ, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Instituitur in vicarium Urbis ad vitam unus ex S. R. E. cardinalibus, cum potestate in civilibus et criminalibus, cum tribunali separato.

§ 1. Sane, cum, sicut accepimus, aliâs felicis recordationis Innocentius Papa XIII, praedecessor noster, officium vicariatus almae Urbis nostrae, tunc suae, et illius suburbiorum et districtus (quod etiam aliâs pia memoriae Paulus Papa IV etiam praedecessor noster pro uno ex S. R. E. cardinalibus, qui illud per pro tempore existentem Romanum Pontificem sibi concessum absque dispensatione apostolicâ ad eius vitam obtinere, et per se ipsum seu ab eo deputatos vicegerentem et suffraganeum ac in civilibus et criminalibus locumtenentes exerceret, de fratrum suorum consilio et communi consensu erexit et instituit, prout in erectione et institutione huiusmodi et seu forsan desuper confectis litteris plenius continetur, quodque aliâs bonae memoriae Ioannes Dominicus tituli S. Anastasiae eiusdem S. R. E. presbyter cardinalis Paraccianus nuncupatus etiam, dum viveret, obtinebat), per obitum dicti Ioannis Dominici cardinalis, qui apud Sedem Apostolicam debitum naturae persolveret¹, vacans, ad

¹ Potius lege *persolverat* (R. T.).

prosperum et felicem statum dictae Urbis in spiritualibus dirigendum sollicitis studiis intendens, ad venerabilem fratrem nostrum, tunc suum, Fabritium eiusdem S. R. E. cardinalem Paulutium nuncupatum, tunc episcopum Albanensem, ob eximiae circumspectionis industriam, cognitam bonitatem, singularem integritatem atque prudentiam, fidei ac iustitiae zelum, et in magnis et arduis praefatae S. R. E., cuius honorabile membrum existit, negotiis experientiam comprobata, necnon alia multiplicium virtutum dona, quibus eius personam illarum largitor² Altissimus insignivit, direxerit oculos suae mentis, certam in Domino spem habens quod idem Fabritius cardinalis, gratiâ ei assistente divinâ, officium ipsum summâ cum prudentiâ, fidelitate et diligentia exercuisset, motu suo proprio, non ad eiusdem Fabritii cardinalis, vel alterius pro eo, eidem³ Innocentio praedecessori³ super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ merâque deliberatione suis, deque apostolicae potestatis plenitudine, officium praefatum, sic vacans, eidem Fabritio cardinali per eum, quoad viveret, aut vicegerentem et suffraganeum necnon locumtenentem seu locumtenentes suum vel suos exercendum, cum omnibus et singulis privilegiis, facultatibus, praerogativis, praeeminentiis, immunitatibus, exemptionibus et iurisdictionibus, necnon honoribus et oneribus, iuribus et emolumentis solitis et consuetis, quibus alii in dictâ Urbe, suburbiis et districtu praedicti vicarii in spiritualibus Romanorum Pontificum praedecessorum suorum pro tempore

¹ Male edit. Main. legit *largiter* pro *largitor* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *eodem* (R. T.).

³ Male etiam legit *praedecessore* pro *praedecessori* (R. T.).

fuerat⁴ uti, potiri, frui et gaudere potuerunt seu etiam debuerunt, auctoritate apostolicâ concesserit et assignaverit, et aliâs, prout in dicti Innocentii praedecessoris in formâ Brevis sub annulo Piscatoris desuper expeditis litteris etiam plenius continetur; et subinde singularum dictarum litterarum aliorumque praemissorum tenores etiam veriores ac datas, necnon alias dicti officii vicariatus facultates, si quae essent, pro expressis habens, antedictas officii vicariatus huiusmodi concessionem et assignationem, motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus confirmaverit et approbaverit; ipsumque Fabritium cardinalem in suum et Urbis ac suburbiorum et districtus praefatorum vicarium, necnon Romanae Curiae iudicem ordinarium denuo assumpserit, constituerit et deputaverit, curam, regimen et administrationem liberumque exercitium officii huiusmodi plenarie committendo, cum potestate omnia et singula faciendi, disponendi, ordinandi, mandandi et exequendi, quae ad huiusmodi vicariatus officium de iure, stylo, consuetudine, aut aliâs quomodolibet pertinere dignoscuntur, et quae omnes alii vicarii Urbis, eiusque suburbiorum et districtus, de iure, stylo et consuetudine, vel alio quocumque modo et titulo dicere, facere, ordinare, mandare et exequi poterant et debebant, ac etiam vigore omnium et quorumcumque indultorum, facultatum et privilegiorum per felicium recordationum Paulum II, Clementem VII, Paulum III, Iulium item III, Pium IV, Pium V, Clementem VIII, aliosque Romanos Pontifices praedecessores nostros, tunc suos, concessorum, ante litteras pia memoriae Pauli Papae V, etiam praedecessoris nostri, tunc

⁴ Vel verbum *fuerat* delendum, vel legendum quibus alii, qui in dictâ Urbe... fuerant, (R. T.).

sui, sub datum kalendis martii anno Incarnationis dominicae mdcxi super reformatione tribunalium Urbis editas, cum declarationibus tamen et reformationibus contentis in litteris praedicti Pauli Papae V, iuxta quas, et respective ad eum statum in quo erant ante easdem litteras praefati Pauli V, etiam felicis recordationis Innocentius Papa XII, similiter praedecessor noster, tunc dicti Innocentii XIII, in suis litteris super suppressione, abolitione et abrogatione tribunalium et iudicium Urbis ex privilegiis constitutorum editis et expeditis xv kalendas octobris anno eiusdem Incarnationis dominicae mdcxii, facultates, privilegia et indulta vicario pro tempore existenti dictae Urbis, eiusque districtus, per praefatos et alios etiam posteriores Romanos Pontifices concessa, in iudicialibus dumtaxat reduxit seu reformavit; quas quidem constitutiones praedecessorum huiusmodi, omniaque et singula indulta, facultates et privilegia, ut praefertur, officio vicariatus huiusmodi et vicariis praefatis in iudicialibus concessa et ad statum praefatum redacta, quarum et quorum tenores idem Innocentius XIII praedecessor pro plene et sufficienter expressis et insertis habens, salvas et salva esse, ac in suo firmitatis robore permanere declaravit, voluit et mandavit, necnon alias et illa, pro priori cautela, apostolicâ auctoritate approbaverit, confirmaverit et innovaverit, eisdemque modis et formis, quibus ab ipsis praedecessoribus suis emanarunt, similibus auctoritate et tenore de novo perpetuo concesserit et indulserit, firmis quoque et illaesis remanentibus aliis indultis, privilegiis et facultatibus iudicialia non respicientibus, eidem pro tempore existenti vicario et vicariatus officio quandocumque etiam post dictam reformationem praefati Pauli V praede-

cessoris concessis et reformatis et quomodolibet competentibus; ipsumque Fabritium cardinalem in praefata Urbe eiusque suburbiis et districtu vicarium, in praemissis et circa praemissa seu quolibet ipsorum competentem iudicem et exequutorem, motu, scientia et auctoritate paribus, declaraverit, constituerit et deputaverit; et, ut officium praefatum idem Fabritius cardinalis melius et liberius prosequi valeret, motu pari, deque scientia et potestatis plenitudine similibus, mandaverit omnibus et singulis, ad quos spectat, cuiuscumque status, dignitatis, ordinis, gradus vel conditionis existerent, quatenus in exequendis iis, quae ad officium eius praefatum et iurisdictionem pertinere noscebantur, omnibus possibilibus auxiliis, consiliis et favoribus opportunis assisterent, eique pariter obedirent prout ipsi Innocentio XIII praedecessori, dictoque Fabritio cardinali litteras praefatas in omnibus et per omnia suffragari debere, illasque, et in eis contenta quaecumque, sub quibusvis similium vel dissimilium facultatum et gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus nullatenus comprehendi, nec per eas immutari, suspendi, limitari, moderari, aut ad terminos iuris reduci posse, sed perpetuo validas et efficaces fore et esse, et, quidquid illarum vigore a dicto Fabritio cardinali gestum, statutum, factum, mandatum indultum et exequutum foret, perpetuam iuris et roboris firmitatem retineret, et nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis dicti Innocentii XIII praedecessoris, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel ad terminos iuris reduci, seu in ius vel controversiam revocari, ac omnes et singulos proces-

sus, sententias, quos et quas per quoscumque iudices et officiales in praedictum attributae et concessae sibi iurisdictionis praefatae haberi et promulgari contigisset, nullas nulliusque roboris vel momenti fore et esse, et ita per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores ac praefatae S. R. E. cardinales, sublata eis et eorum cuilibet qualibet aliter iudicandi et interpretandi facultate, in quavis causa et instantia iudicari et definiri debere, et, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane dicta auctoritate voluerit, decreverit et statuerit: ac alias, prout in memorati Innocentii XIII praedecessoris, sub datum videlicet xiii kalendas octobris, pontificatus sui anno ii, expeditis litteris plenius continetur:

§ 2. Cumque, sicut etiam accepimus, etiam alias felices pariter recordationis Clemens Papa X, etiam praedecessor noster, bonae memoriae Gasparem, dum viveret, eiusdem S. R. E. presbyterum cardinalem de Carpineo nuncupatum, in suum et dictae Urbis suburbiorum ac districtus praefatorum vicarium, necnon Romanae Curiae iudicem ordinarium ad universitatem omnium et quarumcumque causarum cuiusvis qualitatis et speciei (etiam si essent mere laicales et profanae, et inter mere laicos, ad instar aliorum Romanae Curiae iudicum ordinariorum, ita ut inter eum et illos nulla concidere posset differentia, etiamsi ageretur in gradu recursus a sententiis tantum iudicum Urbis et districtus, et inter quascumque personas exemptas et speciali nota dignas, et quae specialem mentionem requirerent) assumpserit, constituerit et deputaverit; ac alias, prout in aliis eiusdem Clementis X praedecessoris sub datum Romae, apud S. Ma-

Restituitur
cardinali vica-
rio facultas cu-
mulativa in o-
mnibus causis
iuxta tenorem
dictae constitu-
tionis Clemen-
tis X.

riam Maiorem, anno Incarnationis dominicae mdcclxxi, pridie idus augusti, pontificatus sui anno ii, expeditis litteris etiam plenius continetur:

§ 3. Nos igitur, qui, quantum cum Domino possumus, ad rerum omnium statum salubriter dirigendum nostrae considerationis intuitum libenter extendimus, et in iis, quae ad illarum regimen et gubernium profutura cognovimus, opem et operas nostras impendimus efficaces, eundem Fabritium cardinalem, modernum episcopum Portuensem et S. Rufinae, dictae almae Urbis nostrae eiusque districtus et suburbiorum vicarium in spiritualibus generalem, amplioribus favoribus et gratiis prosequi, ac dicti vicariatus officii indemnitati ac feliciori regimini providere volentes, eundem Fabritium cardinalem et vicarium, aliosque pro tempore dicto vicariatus officio polituros et gavisuros in iurisdictione vicariatus dictae Urbis, illiusque suburbiorum et districtus, iuxta praefatas litteras apostolicas per dictum Clementem X praedecessorem favore memorati Gasparis cardinalis de Carpineo dictae Urbis et suburbiorum et districtus vicarii in spiritualibus generalis emanatas, in ea tantum parte in qua idem Clemens X praedecessor disposuit, cardinalem vicarium Urbis ac districtus et suburbiorum praefatorum habere iurisdictionem cumulativam cum omnibus aliis iudicibus ordinariis Urbis praefatae in causis civilibus et criminalibus, etiam mixtis, inter personas mere laicas, et in causis omnibus mere laicalibus et profanis, motu pari, non ad eiusdem Fabritii cardinalis vel alterius pro eo nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex scientia et potestatis plenitudine similibus, tenore praesentium reintegramus et plenarie restituimus, ac iurisdictionem huiusmodi ei et eis de

novo concedimus et indulgemus; ita ut dictus Fabritius cardinalis et ceteri Urbis praefatae ac districtus et suburbiorum huiusmodi vicarii, qui pro tempore erunt, eorumque vicesgerentes et suffraganei ac locumtenentes, alique indices ab eis deputati ac pro tempore deputandi, iurisdictione cumulativa cum omnibus aliis iudicibus ordinariis Urbis praefatae, ut supra, libere et licite uti possint et valeant, absque eo quod a quoquam quavis auctoritate, praetextu aut causa impediri quoquo modo possint; et ita per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac praefatae S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos vicelegatos, Sedisque Apostolicae nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, in quavis causa et instantia iudicari et definiri debere, et, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

§ 4. Non obstantibus dicta constitutione praefati Innocentii XII praedecessoris nostri, cui, quatenus opus sit, in hac tantum parte, aliisque reformationibus et decretis a quibusvis iudicibus quavis auctoritate fungentibus ac etiam vivae vocis oraculo emanatis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in conciliis generalibus editis, stylo palatii, regulis Cancellariae Apostolicae prohibentibus mandata executiva alias quam sub plumbo expeditis, ac facultatibus et iurisdictionibus praefatae almae Urbis gubernatoris, senatori et populo romano, et causarum Curiae Camerae Apostolicae generali auditori, praesidi et magistris viarum, ac praefatae S. R. E. cardinalibus, ac aliis quibusvis iudicibus et officialibus etiam

Constitutio de
reformatione
iudiciorum

laicalibus quacumque auctoritate fungentibus, et quibuscumque aliis personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, necnon irritantibus et fortioribus decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, per nos, seu quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores nostros in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis et approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, etiamsi cautum sit in eis expresse, quod illis nullatenus, vel nonnisi sub certis inibi expressis et nominatis modis et formis derogari, seu contra illa quidquam concedi possit; quibus omnibus et singulis, etiamsi de eorum totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserti, et forma in illis tradita observata forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, motu et scientiâ similibus, specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse, nec illa eisdem praesentibus adversari vel obstare volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptum.

§ 5. Volumus etiam, quod earumdem praesentium transumptis semper et quandocumque stetur et plenaria fides adhibeatur tam in iudicio quam extra illud, ac si eadem praesentes exhibitae vel ostensae forent.

Sanctio poenalis.

§ 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae reintegrationis,

restitutionis, concessionis, indulti, decreti, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis dominicae MDCCXXIV, XVI kalendas septembris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 16 septembris 1724, pontif. anno I.

XXVII.

Confirmantur quaedam litterae Innocentii VIII, Pauli III et Pii IV super causarum cognitione archiepiscopo Beneventano spectantibus, aliisque ecclesiae Beneventanae consuetudinibus.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

In supremo militantis Ecclesiae solio per ineffabilem divinae sapientiae atque bonitatis abundantiam nullo licet meritum suffragio constituti, ea quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris ad favorem catholicorum antistitum eorumque officialium provide atque sapienter constituta et ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque illibata servantur, nec temerario cuiusquam ausu violentur, apostolici muniminis nostri patrocinio libenter roboramus.

Exordium.

§ 1. Dudum siquidem, postquam felicis recordationis Innocentius Papa VIII,

Ab Innocentio VIII archiepiscopo Bene-

1 Hac de re vide Innocentii VIII const. edit. MCDXCI, die 8 iunii, pontif. VII, necnon Pauli III const. edit. MDXXVIII, die 22 augusti, pontif. V, et Pii IV const. edit. MDLX, die 20 augusti, pontif. II. Huius Pontificis const. edit. MDCCXXIV, die 23 martii, pontif. I, confirmatur const. Pii III de fructibus beneficiorum vacantium dioecesis Beneventanae convertendis in reparationem et incrementum ecclesiae Beneventanae.

veniendo eiusque vicario generali concessum fuit, ut omnes appellationum causas, tam civiles, quam criminales, in quibus delinquentes puniendi non essent poena corporis afflictiva, coram ipsis cognosci et decidi deberent.

praedecessor noster, per quasdam suas litteras desuper in simili forma Brevis die XVIII iunii MCDXCI pontificatus sui anno VII expeditas, et tunc existenti vicario tunc pariter existentis archiepiscopi Beneventani in spiritualibus generali directas, motus² supplicationibus tunc itidem existentium Beneventanorum nostrorum, tunc suorum, directioni³ eiusdem vicarii, pro maiori commoditate Beneventanorum ipsorum, ad relaxandos eos laboribus et expensis gravioribus, omnes appellationum causas, tam in civilibus quam in criminalibus, dummodo non venirent delinquentes puniendi poena corporis afflictiva, cognoscendi, terminandi, decidendi, iuxta tenorem privilegii quod sibi concessum affirmabant a piae memoriae Pio Papa II itidem praedecessore nostro, facultatem et potestatem apostolicâ auctoritate concesserat etiam et elargitus fuerat:

A Paulo III dictae civitatis Beneventanae gubernatori nonnullae variae facultates elargitae fuerat.

§ 2. Subinde Paulus Papa III, etiam praedecessor noster, per alias suas desuper sub plumbo anno Incarnationis dominicae MDXXXVIII, X kalendas septembris, pontificatus sui anno V, expeditas litteras, bonae memoriae Francisco, dum vixit, archiepiscopo Beneventano directas, quondam Ludovico Bozzuto, dum vixit, civi Neapolitano, civitatis nostrae tunc suae Beneventanae gubernatori, contra et inter quoscumque sibi ratione gubernii sui quovis modo subditos, si de tali causâ agerent ex qua civitatis status perturbari potuisset, quoties sibi visum fuisset, summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figurâ iudicii, solâ facti veritate inspectâ, iuris ordine praetermisso, et aliâs manu regiâ procedendi, necnon meram et mixtam omnimodam gladii potestatem in eâ exercendi,

1 Male ed. Main. legit *ex pro et* (R. T.).

2 Male ed. Main. legit *Motus* (R. T.).

3 An recta lectio iudicet lector sciens (R. T.).

necnon quascumque poenas criminales, ubi de ultimi supplicii aut de mutilatione membrorum poenâ non ageretur (habita prius per eos qui deliquissent ab offensis vel eorum haeredibus pace), in pecuniarias poenas commutandi, statutum et ordinationem dudum per recolendae memoriae Clementem PP. VIII¹ etiam praedecessorem nostrum super substitutione² procuratoris fiscalis in qualibet civitate Sedi Apostolicae immediate subiectâ, et aliis tunc expressis facta et edita in dictâ civitate Beneventanâ, in omnibus et singulis eorum capitulis, observari et executioni demandari, ac alia tunc expressa faciendi, plenam et liberam per alias suas in formâ Brevis litteras facultatem concessit; necnon, ut causae civiles civitatis et dioecesis praedictarum, quarum cognitio in secundâ instantiâ ad archiepiscopum Beneventanum pro tempore existentem, seu eius vicarium, ex antiquâ et approbatâ eatenus pacificâ observatâ consuetudine devolvi consueverat, celeriter terminarentur, statuit et ordinavit quod exinde de cetero, nisi archiepiscopus aut vicarius praedicti causas praedictas infra tres menses, a die qua procedere incepissent, ipsas causas expedissent, causae praedictae ad abbatem monasterii S. Modesti Beneventani Ordinis S. Benedicti devolverentur, et devolutae esse censerentur, prout in dictis litteris plenius dicebatur contineri.

§ 3. Et in petitione eidem Paulo praedecessori pro parte eiusdem archiepiscopi factâ subiuncto, quod praemissa cognitio causarum huiusmodi ad ipsum et pro tempore existentem archiepiscopum Beneventanum ex inveteratâ consuetudine semper observatâ spectantium a suâ curiâ limitabatur et

At postea procedita revocata, et archiepiscopus in praesentibus restitutus.

1 Legendum saltem *Clementem VII* (R. T.).

2 Forsan *substitutione* (R. T.).

abdicabatur, et ad inferiorem ipso eo devolvebatur: idem Paulus praedecessor, qui in minoribus constitutus ecclesiae Beneventanae praefuerat, de praemissis plene informatus, eandem ecclesiam, quam in visceribus gerebat charitatis, in suis iuribus conservari volens, eiusdemque archiepiscopi, qui unum ex officiis scriptorum litterarum apostolicarum ex concessione apostolica obtinebat, eius¹ in hac parte supplicationibus inclinatus, litteras praedictas et inde secuta quaecumque, quoad ea quae causarum huiusmodi cognitionem, decisionem, terminationem illarumque devolutionem et statuti praedicti observantiam concernebant, auctoritate apostolica revocavit et annullavit, illaque nullius prorsus roboris vel momenti fuisse et esse ac prope² infectis quoad omnia haberi voluit et decrevit, necnon eundem archiepiscopum et praescriptam ecclesiam in pristinum, et eum in quo antequam litterae ipsae ab eodem Paulo praedecessore emanassent quomodolibet erant, statum restituit, reposuit et plenarie reintegravit, ac repositos, restitutos et reintegratos existere, necnon quae in causis appellationum huiusmodi, tam in civilibus quam in criminalibus, ac quibuscumque aliis, ac quoad exactionem procurationis a suffraganeis dictae ecclesiae et quibuscumque aliis personis visitationi³ subiectis ratione visitationis huiusmodi debitis⁴ in pecuniâ numeratâ iuxta solitum, necnon quascumque alias dictae ecclesiae consuetudines, quae cætenus in viridi observantiâ fuerant, approbavit, confirmavit et innovavit, illaque praedictam concessionem litterarum huiusmodi servata fuerant, in posterum servari debere, necnon suam et eiusdem ecclesiae ordinariam iurisdictionem in

¹ Vox *pro* *secundum* (n. r.).

² Foras *debuit* *namque* *procuracionis* (n. r.).

eisdem causis et consuetudinibus illibatam remanere, et causas ipsas per se vel suum in spiritualibus vicarium generalem pro tempore existentem decidi debere et licite posse, nec per dictum gubernatorem praetextu litterarum praedictarum, seu quoscumque alios etiam quacumque dignitate fungentes, expedire posse, sicque per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, necnon, quidquid secus attentari contigisset, irritum et inane decrevit.

§ 4. Ac demum recolendae memoriae Pius PP. IV, etiam praedecessor noster, per quasdam pariter suas litteras in forma Brevis die xx augusti MDLX expeditas, et bonae memoriae Iacobo S. R. E. cardinali Sabello, dum vixit, archiepiscopo Beneventano inscriptas (cum per alias suas litteras quondam Paulum Odescalcum, dum etiam vixit, notarium et utriusque signaturae referendarium, et in regno Neapolitano nuncium, suum in civitate nostrâ, tunc suâ, Beneventanâ eiusque districtu, necnon quorumcumque magistratuum, locumtenentium et aliorum officialium et iustitiae ministrorum, simulque civium et incolarum in illis tunc et pro tempore existentium, in temporalibus superintendentem generalem auctoritate apostolicâ ad beneplacitum suum fecisset, constituisset et deputasset, dans eidem plenam et liberam potestatem et facultatem quascumque causas civiles, criminales et mixtas ratione superintendentiae huiusmodi ad illum expectantes, ac inter et contra quoslibet ex supradictis pro tempore motas, per se ipsum vel alium ab ipso deputandum, audiendi, cognoscendi et fine debito, prout iuris fuisset, summarie, simpliciter et de plano, sine stre-

A Pio IV. datus idem circa cognitionem causarum in secunda instantiâ eidem archiepiscopo concessum.

pitu et figurâ iudicii, terminandi, et¹ prout latius in eisdem litteris sub datum sub annulo Piscatoris die xix iunii MDLX, pontificatus sui anno I, plenius continebatur; et deinde, sicut acceperat, quod omnium et quarumcumque causarum tam civilium quam criminalium et mixtarum coram gubernatore seu locumtenente ac vicario curiae temporalis, et aliis magistratibus, iudicibus et officialibus quibuscumque dictae civitatis pro tempore motarum et vertentium, in secundâ instantiâ, per appellationem ad eundem Iacobum cardinalem qui ecclesiae Beneventanae ex dispositione apostolicâ praeerat, seu ad officiales et ad vicarium suum generalem, ex antiquâ approbatâ consuetudine, sub privilegiorum desuper concessorum vigore, aut aliâs quomodolibet, omnimoda iurisdictione et cognitio spectabat et pertinebat) declaravit, et per easdem litteras attestatus fuit, suae intentionis non fuisse nec esse praescriptum Paulum nuncium et superintendentem suum praescriptos Iacobum cardinalem et archiepiscopum ac officialem seu vicarium suum, vigore sibi attributae et concessae iurisdictionis et commissionis, molestare, inquietare ac perturbare quomodolibet potuisse seu posse, nullumque per litteras suas praescriptas iurisdictioni et cognitioni eidem Iacobo cardinali et archiepiscopo, ut praecipitur, spectanti et pertinenti factum fuisse ac in futurum fieri posse vel debere praerudicium, quominus illam exercere posset eisdem modo et formâ quibus ante datam dictarum litterarum idem Iacobus cardinalis et archiepiscopus aut eius vicarius exercere consueverant, ac praescriptis Iacobo cardinali et archiepiscopo vicarioque facultatem et auctoritatem, tam eidem nuncio, quam aliis quibus-

¹ Vox *et* *delenda*, vel *legendum et aliâs* (n. r.).

cumque, quatenus et quibus opus fuisset, sicut ante exercere consueverat, inhibendi, nec² in futurum in causis coram eodem Iacobo cardinali et archiepiscopo seu eius vicario generali, tam in primâ quam in secundâ instantiâ, ratione devolutionis ut supra spectantibus et pertinentibus, quovis modo et quaesito colore se intromittere³, sub poenis et censuris ecclesiasticis, et aliis poenis, quoad ipsum nuncium, arbitrio eiusdem Pii praedecessori, quo vero ad alias⁴, arbitrio eiusdem Iacobi cardinalis et archiepiscopi vel eiusdem vicarii sui imponendis, auctoritate praescriptâ concessit et impertitus fuit, prout idem Pius praedecessor eidem nuncio et aliis praescriptis inhibuit sub iisdem poenis et censuris ecclesiasticis incurrendis, irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigisset attentari, decrevit; et aliâs, prout in eorundem Innocentii, Pauli et Pii praedecessorum nostrorum litteris respective expeditis, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, fusius continetur.

§ 5. Nunc autem nos, qui ante nostram ad supremum apostolatus apicem assumptionem triginta octo annorum et aliquorum mensium spatio, quo antedictae metropolitanae ecclesiae Beneventanae praefuimus, huiusmodi consuetudinem in viridi observantiâ fuisse et esse comperimus et experti sumus, pro debito pastoralis officii praefatas litteras etiam in posterum observari volentes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, easdem litteras dictorum Innocentii, Pauli et Pii praedecessorum, omnes et sin-

¹ Legendum *ne* *pro* *nec* (n. r.).

² Legendum *intromitterent* (n. r.).

³ Videtur legendum *alios* *pro* *alias* (n. r.).

C. confirmatio praedictarum Innocentii, Pauli et Pii litterarum, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolica potestatis plenitudine, easdem litteras dictorum Innocentii, Pauli et Pii praedecessorum, omnes et sin-

gulas, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis harum serie approbamus et confirmamus ac innovamus, illisque omnibus et singulis inviolabilis apostolicae firmitatis robur, vim et efficaciam adiungimus, eaque omnia in eis contenta et expressa, sub iisdem poenis, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter et inconcusse observari praecipimus et mandamus.

Clausula.

§ 6. Decernentes, easdem praesentes et praefatas Innocentii, Pauli et Pii praedecessorum litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet, etiam cuiusvis status, gradus, ordinis, praeeminentiae et dignitatis, aut alii, etiam specificā et individua mentione et expressione digni, in praemissis forsā ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi, neque causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificate et iustificate fuerint, aut ex aliā quacumque quantumvis iuridicā, piā, legitimā et privilegiatā causā, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensu, aliove quolibet etiam quantumvis magno ac substantiali ac incogitato inexcogitabilique defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas apositionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiā et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse; sed

ipsas praesentes et praedictas Innocentii, Pauli et Pii praedecessorum litteras semper et perpetuo firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac pro tempore existenti archiepiscopo Beneventano, eiusque vicario in spiritualibus generali, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublatā eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, indicari et definiri debere; ac irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus omnibus et singulis illis, quae in supradictis Innocentii, Pauli et Pii praedecessorum litteris concessa sunt non obstat; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi septembris MDCCLXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 6 septembris 1724, pontif. anno I.

XXVIII.

Decernitur decanatum sacri cardinalium collegii ad episcopum cardinalem antiquiorem, licet absentem, pertinere, aliaeque controversiae hac super re de medio tolluntur.

1 Hac de re vide Pauli IV const. ed. MDLV, die 22, pontif. I, quae hic refertur. Huius vero

Contrarium derogatio.

**Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Romani Pontificis circumspecta vigilantia, ea quae certis etiam et rationalibus ex causis a praedecessoribus suis olim provide sancita fuerunt, ubi dissidiis et contentione, praesertim inter eos qui sublimi cardinalatus dignitate in sancta Dei Ecclesia praefulgent, aliisque insuper gravioribus malis occasionem tribuere dignoscuntur, ipsā rerum experientia suadente, nonnunquam moderatur ac immutat, et ad aequitatis ac iustitiae normam redigit, ut, sublatis e medio litium malorumque seminibus, fraterna charitas atque concordia, quam inter eosdem cardinales maxime vigere decet, inviolata servetur, et publico simul bono consultum sit; eumque in finem apostolicae auctoritatis et providentiae partes libenter interponit, prout, matura deliberatione praehabita, in Domino conspicit salubriter expedire.

Refertur constitutio quaedam Pauli IV quae sancit decanatum collegii cardinalium ad episcopum cardinalem antiquiorem in Curia praesentem, aut ex causa publica absentem, pertinere.

§ 1. Dudum siquidem a felicis recordationis Paulo Papa IV praedecessore nostro emanavit constitutio tenoris sequentis, videlicet:

Paulus episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum venerabiles fratres nostri S. R. E. cardinales in partem sollicitudinis vocentur, etc.² Datum Romae apud S. Marcum anno Incarnationis dominicae MDLV, xi kalendas septembris, pontificatus nostri anno I.

Sed postea sub Clemente XI dubitatum fuit praedicta an constitutio servanda esset.

§ 2. Postmodum, anno scilicet MDCCXI, occasione obitus bonae memoriae Nicolai S. R. E. cardinalis Acciaioli episcopi, dum viveret, Ostiensis et Veliter-

Pontificis const. ed. MDCCXIV, die 17 augusti, pontif. I, restituta fuit cardinali vicario Urbis iurisdictio cumulativa in omnibus causis.

1 Male edit. Main. legit nostris (R. T.).

2 Const. Pauli IV require suo loco in tom. VI, pag. 502 b et seq. (R. T.).

nensis, sacrique venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium collegii decani, dubitatio emersit, an praedicta constitutione adversus cardinales a Curia Romana absentes lata comprehenderentur vel potius excluderentur cardinales promotione antiquiores, qui, eveniente decanatus eiusdem sacri collegii vacatione, a praefata Curia quidem abessent, sed apud illas metropolitanas seu cathedrales ecclesias residerent, quibus eos, una cum aliqua ex iis cathedralibus ecclesiis suburbicariis, quae ipsis cardinalibus antiquioribus pro suis titulis seu denominationibus assignari solent, praeesse contingeret. Cumque eiusmodi dubitatio nullis antea Sanctae Sedis deficientibus¹ discussa ac dirempta esse videretur, recolendae memoriae Clemens Papa XI, praedecessor itidem noster, eam expendendam librandamque committere decreverat sive dilectis filiis Rotae Romanae auditoribus, sive aliis eiusdem Curiae praesulibus integritate doctrinaeque praestantibus, quorum audita sententia, id, quod rationi et aequitati consentaneum illi visum fuisset, statuere posset. Verum, dum in ea deliberatione versaretur, nos, quos potissimum, tamquam eo tempore sanctae Romanae Ecclesiae cardinalem episcopum Portuensem et archiepiscopum Beneventanum ceterisque collegis promotione priores, memoratā Pauli IV constitutione sepositā, tam ad decanatus dignitatem, quam ad praefatas Ostiensem et Veliternensem ecclesias, antiquitatis iura vocabant, animo reputantes rem hanc absque aliqua contentione transigi minime posse, probeque memores verborum Apostoli Timotheum suum admonentis *Servum Dei non oportet litigare*, firmiter constituimus super istiusmodi negotio a

1 An recta lectio iudicet lector sciens (R. T.).

quavis concertatione seu litis specie prorsus abstinere; adeoque, datis primum ad eundem praedecessorem nostrum litteris ex suburbauo secessu sancti Pastoris, et mox etiam apertis verbis illi coram explicavimus atque obtestati fuimus, ut, quacumque nostri ratione posthabita, dignitatem decanatus cardinali episcopo ex residentibus in Romanâ Curia antiquiori deferre vellet, eidemque ecclesiarum Ostiensis et Veliternensis optionem permetteret, eâ tamen adiectâ declaratione, ut, simili in posterum occurrente decanatus vacatione, salva et illaesa remanerent iura cardinalium episcoporum, qui cardinalatu quidem essent antiquiores, sed extra Romanam Curiam in propriis suis episcopatibus tunc residerent. Attentâ itaque huiusmodi nostrâ obtestatione atque cessione, vacans sacri collegii decanatus unâ cum Ostiensi et Veliternensi ecclesiis a memorato Pontifice in consistorio secreto habito die xxvi aprilis mdcxcix bonae memoriae Fulvio sanctae Romanae Ecclesiae cardinali Astallio, tunc episcopo Sabinensi, qui ex episcopis cardinalibus in Curia degentibus antiquior erat, cum speciali tamen iurium quorumcumque tam episcoporum cardinalium extra Curiam apud priores suas ecclesias residentium, quam aliorum episcoporum cardinalium in eadem Curia commorantium, praeservatione, delatus fuit.

Deinde similis controversia, vacante decanatu, excitata fuit: eoque commissa eadem congregationi particulari, ab eâ sequens iudicium prolatum est, quod et ab eodem Clemente XI approbatum.

§ 3. Deinde vero, cum praefatus cardinalis Astallius decanus, inscrutabili divinae providentiae dispositione, ab huiusmodi, omnium opinione ecelerius, decessisset, et alia non adsimilis controversia inter venerabiles fratres nostros bonae memoriae cardinalem Sebastianum Antonium Tanarium, tunc episcopum

Deesse videtur vitâ, vel subintelligendum decanatu aut dignitate (n. r.).

Tusculanum, et cardinalem Franciscum Iudicem, tunc pariter episcopum Praenestinum in Romanâ Curia praesentes (nobis omnino silentibus et a quacumque petitione prorsus abstinentibus) excitata fuisset, memoratus Clemens praedecessor septem eiusdem Curiae praesules doctrinâ et integritate praestantes deputavit, illisque commisit, ut, probe ac mature perpensis rationum momentis, qui hinc inde afferri poterant, et de quibus eos plene instrui curavit, suum circa verum sensum antedictae constitutionis Pauli IV iudicium proferrent, quod postea in hunc qui sequitur modum protulerunt:

Die xxviii februarii mdcxxi habita fuit congregatio particularis in mansionibus reverendi patris domini auditoris Sanctissimi super causâ decanatus sacri collegii cardinalium, cui interfuerunt RR. PP. DD. Petrus, Marefusus auditor Sanctissimi, Lancelletta, Cerreus, Herrera, Ansideus et Lambertinus eiusdem particularis Congregationis secretarius; omnesque unanimiter responderunt consulendum esse Sanctissimo, quod declarare dignetur decanatum sacri collegii cardinalium devenisse vigore Bullae quintae sanctae memoriae Pauli IV ad eminentissimum dominum cardinalem Tanarium, uti episcopum cardinalem antiquiorem in Curia praesentem tempore vacationis dicti decanatus sequutae per obitum cardinalis Fulvii Astallii, exclusis episcopis cardinalibus antiquioribus extra Curiam tempore dictae vacationis commorantibus non ex publicâ causâ et destinatione Romani Pontificis, etiamsi residerent in ecclesiis, quarum administrationem ex dispensatione apostolicâ retinent, et ita servandum esse perpetuis futuribus vacationibus. Quoad aliam vero controversiam inter eminentissimos dominos cardinalem Tanarium, antiquiorem in episcopatu et iuniorem in cardinalatu, et cardinalem Iudicem, iuniorem in episcopatu sed antiquiorem in cardinalatu, causa non fuit proposita, attentâ cessione suo iuri

Praedictae Congregationis iudicium.

factâ ab eodem cardinali Iudice, dominique unanimiter dixerunt consulendum esse Sanctissimo quod declarare dignetur ex huiusmodi cessione nullum in futuris decanatus vacationibus censi irrogatum fuisse praedictum cardinalibus similia iura foventibus. Factâque eadem die per me infrascriptum secretarium de praemissis sanctissimo domino nostro relatione, Sanctitas Sua congregationis sententiam quoad utramque partem benigne approbavit, et perpetuis futuris temporibus observari mandavit. — PROSPER DE LAMBERTINIS secretarius.

A Clemente XI confirmatum.

Idem vero Clemens praedecessor non modo antedictorum praesulum votum seu consilium, ut praefertur, benigne probavit, perpetuisque futuris temporibus observari mandavit, verum etiam illud in consistorio secreto subinde, nempe die iii martii mdcxxi habito, palam recitari et inter acta eiusdem consistorii ad perpetuam rei memoriam asservari atque custodiri praecepit.

Causam praesentis constitutionis.

§ 4. Cum autem, seclusâ Paulinâ constitutione, maxime aequum et rationi consonum videatur, ut cardinales episcopi antiquiores praefati, quamvis tempore vacationis decanatus sacri collegii a Romanâ Curia absint, et apud priores sibi commissas ecclesias personaliter resideant, ad eundem decanatum assequendum admitti debeant: tum quia ipsi re verâ a Curia non absunt ex voluntate suâ, sed ex formali necessitate, cum, ex divinarum canonicarumque sanctionum et Concilii potissimum Tridentini praescripto, apud priores ecclesias iugiter residere cogantur, quin etiam ab eis discedere absque Sedis Apostolicae licentiâ non possint, nec ab hoc apud ipsas residendi onere exempti sint, quamvis in Urbe vel in ecclesiis suburbicariis, qui illis in titulum sunt assignatae, commorari vellent, quemadmodum expresse sub gravissimis poenis cavetur peculiari constitutione pia me-

moriae Urbani Papae VIII praedecessoris pariter nostri, cuius tenor est qui sequitur, videlicet: *Urbanus Papa VIII, ad perpetuam rei memoriam.* Sancta Synodus Tridentina sub recolendae memoriae Paulo Papa III praedecessore nostro, etc., datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xii decembris mdcxxxiv, pontificatus nostri anno xii; tum etiam quia si iuxta Paulinam constitutionem a decanatu non repellitur episcopus cardinalis antiquior ex causâ publicâ absens et extra Curiam per Romanum Pontificem destinatus, ob eandem quoque rationem repelli non debere videtur episcopus cardinalis antiquior qui apud priorem ecclesiam residet; is enim vere a Romanâ Curia abesse dicitur ex causâ publicâ, publicam scilicet particularis ecclesiae, cui praest, utilitatem, in qua publicum quoque universalis Ecclesiae commodum continetur, respiciente; praeterea negari non potest, quin ipse extra Curiam per Romanum Pontificem fuerit destinatus, dum idem Romanus Pontifex non modo illi prioris ecclesiae regimen destinavit, sed etiam, ut commissam sibi pastoralis sollicitudinis partem cumulatius expleret, eum ad iugiter residendum apud ecclesiam sibi destinatam sub gravissimis in praesentâ potissimum Urbani praedecessoris constitutione sancitis poenis compulit et obstrinxit: accedit praemissis, quod ab eiusmodi exclusione episcoporum cardinalium antiquiorum extra Romanam Curiam in prioribus ecclesiis residentium maximum illud promanat absurdum, quod alienae mortis detestabile votum ingeritur; nam, sicut accepimus, et nobis etiam ipsis evenisse non diffitemur, statim ac cardinalis sacri collegii deca-

1 Constitutionem Urbani VIII vide tom. xiv, pag. 457 b et seq. (n. r.).

nus gravi et periculoso morbo laborat, illico episcopus cardinalis antiquior absens, qui ipsi in decanatu successurus est, amicorum litteris ad Urbem quantocius repetendum incitatur, ut tempore obitus eiusdem cardinalis decani in Romanâ Curia praesens sit, adeoque ad eum ex Paulinae constitutionis praescripto decanatus deferatur; unde non sine gravi bonorum offensione et ecclesiasticae disciplinae detrimento, in Urbe conspicitur episcopus cardinalis antiquior, in decanatu proxime successurus, qui cardinalis decani aegrotantis mortem expectat, ut ad ipsum dignitas vacatura deveniat, contra saluberrimum Lateranensis Concilii monitum relatum in cap. II *De concessione praebendae*, cuius verba sunt: *Ne desiderare quis mortem proximi videatur, in cuius locum et beneficium se crediderit successurum. Cum enim in ipsis etiam legibus gentilium invenitur inhibendum, turpe est et divini plenum animadversione iudicii, si locum in Ecclesia Dei futurae successionis expectatio habeat, quam ipsi etiam gentiles condemnare curarunt*.

Decernitur ad quem decanatus praedictus pertineat.

§ 5. Nos itaque, qui deinde praedictum sacri collegii cardinalium decanatum absque ulla contentione obtinuimus ob illius vacationem retroactis mensibus seculam per obitum memorati cardinalis Tanarii decani, dum in Romanâ Curia praesentes essemus, et in conclavi, ubi, divina sic disponente clementia, ad summi apostolatus fastigium evecti fuimus, reperiremur: praemissis omnibus, quantum cum Domino possumus, occurrere et obviare, ac alias desuper opportune providere volentes: motu proprio et ex certa scientia ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praefatis aliisque iustis et rationalibus causis animum no-

strum moventibus adducti, hac nostra perpetuo valiturâ constitutione sancimus atque decernimus, quod episcopus cardinalis antiquior, qui unâ cum aliquâ ex cathedralibus suburbicariis praefatis in titulum cardinalibus antiquioribus assignari solitis aliam retinebit cathedrali seu metropolitanam ecclesiam in administrationem, dummodo tamen apud ipsam secundodictam ecclesiam personaliter resideat tempore vacationis decanatus eiusdem sacri collegii, de cetero ad ipsum decanatum admitti debeat et admittatur, perinde ac si occurrente illius vacatione in Romanâ Curia praesens fuisset, itaut absentia ab Urbe ad praemissum effectum ei nullatenus obesse possit: quin etiam volumus et declaramus, ipsum decanatum ad praedictum episcopum cardinalem antiquiorem absentem, et apud priorem ecclesiam, ut praefertur, actu residentem, ipso iure devenire debere eo prorsus modo, quo in Paulinâ constitutione ad episcopum cardinalem antiquiorem in Curia praesentem, aut ex causâ publicâ absentem, et extra Curiam per Romanum Pontificem destinatum, devenire debere decernitur, ita quod inter eos nullum amplius discrimen seu differentia constituatur: ac ita perpetuis futuris temporibus servari praecipimus et mandamus.

§ 6. Praeterea expedire censes ut e medio tollatur ac penitus extinguatur alia pariter controversia aliâs, sicut praemittitur, excitata et non definita, utrum scilicet, in assecutione saepe memorati decanatus, cardinalis antiquior in episcopatu suburbicario, et iunior in cardinalatu, praefendus sit cardinali iuniori in episcopatu sed antiquiori in cardinalatu, vel e contra, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, praelationem deberi cardinali antiquiori in episcopatu, licet sit iunior in cardina-

Tollitur quaedam controversia, super assecutione saepe dicti decanatus.

latu, decernimus et declaramus, ac ita deinceps in occurrentibus decanatus vacationibus perpetuo servari volumus et mandamus.

Reservatur cardinali decano optio ecclesiarum Ostiensis et Veliternensis.

§ 7. Quoniam vero ab antiquo tempore, ac praesertim ab editâ Paulinâ constitutione, usque ad praesentem diem, cardinalis sacri collegii decanus Ostiensis et Veliternensis ecclesiarum invicem perpetuo canonice unitarum episcopatum semper obtinuit, adeoque sive ex praesumptâ earum cum decanatu unionem, sive alio titulo, speciale ius ad ipsum favere videtur (in quo mentis ac intentionis nostrae non est ut eidem cardinali decano praeiudicium aliquod inferatur); contingere autem facile potest quod episcopus cardinalis antiquior a Romanâ Curia absens et apud suam priorem ecclesiam residens, ad quem decanatus ex praemissis in posterum deveniet, ad Urbem celeriter accedere, et primo consistorio, in quo memoratum Ostiensem et Veliternensem episcopatum optare deberet, praesens interesse nequeat: motu et potestatis plenitudine paribus optionem praedictarum Ostiensis et Veliternensis ecclesiarum cardinali, qui pro tempore fuerit eiusdem sacri collegii decanus, specialiter reservamus ac reservatam esse volumus et declaramus, itaut earundem ecclesiarum episcopatum nemo alius optare unquam possit, sed ad cardinalem decanum praedictum privative quoad alios quoscumque perpetuis futuris temporibus eiusmodi optio pertineat ac pertinere debeat. Volumus tamen atque decernimus, quod idem episcopus cardinalis antiquior a Curia absens et apud priorem ecclesiam, ut praefertur, residens, postquam ad eum sacri collegii decanatus devenerit, quantocius poterit, ad Urbem se conferre, summoque Pontifici in consistorio, ut moris est,

pro optione earundem Ostiensis et Veliternensis ecclesiarum supplicare teneatur: quod si notoriâ aegritudine fuerit impeditus, vel ob aliam iustam aut gravem causam a Romano Pontifice pro tempore existente probandam ad Urbem venire nequiverit, motu, scientia ac potestatis plenitudine paribus, eidem cardinali decano, ut in praenarratis casibus per suum legitimum procuratorem antedictas Ostiensem et Veliternensem ecclesias optare, et vigore optionis huiusmodi eas assequi libere et licite possit et valeat, non secus ac si ipse praesens personaliter illas optasset, licentiam et facultatem in Domino concedimus et impertimur.

§ 8. Decernentes, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod supradicti, et alii quicumque in praemissis ius vel interesse habentes aut habere praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati ac auditi, et causae, propter quas praesentes emanarunt, verificateae, seu alias sufficienter aut etiam in aliquo iustificatae non fuerint, seu aliis quibusvis de causis, quantumvis urgentibus, ullo unquam tempore a quoquam de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel alio quolibet quantumvis magno, formali et substantiali defectu notari, impugnari, retardari, invalidari, aut ex quovis quaesito praetextu vel colore in controversiam vocari, ad terminos iuris reduci, seu adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari, aut quampiam impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio, uti nullatenus posse, nec sub quibuslibet similibus vel dissimilibus constitutionum, sive dispositionum, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, etiam con-

Clausulae periculosa.

istorialiter, aut aliis quomodolibet per quoscunque Romanos Pontifices praedecessores et successores nostros, ac etiam per nos factarum et faciendarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendendi, sed easdem praesentes litteras semper et perpetuo validas, firmas et effoces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, necnon praedictis S. R. E. cardinalibus a Romanâ Curia absentibus et apud suas priores ecclesias, ut praefertur, actu residentibus plenissime suffragari; ab omnibus vero aliis, ad quos spectant et pro tempore quandocumque spectabunt, inviolabiliter et inconcusse observari debere; sicque et non aliter in praemissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et cardinales, etiam de latere legatos, necnon quascunque eorundem cardinalium Congregationes, et quosvis alios qualibet auctoritate, praecellentia et potestate fungentes et quandocumque functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatoriae.

§ 9. Non obstantibus praeinsertâ constitutione Pauli Papae IV praedecessoris nostri et praeinserto similiter consilio seu voto Congregationis septem praesulum a felicis recordationis Clemente XI praedecessore etiam nostro deputatorum, ab eo, ut praefertur, specialiter approbato, necnon decretis consistorialibus similis memoriae Pauli III et sancti Pii V Romanorum Pontificum pariter praedecessorum nostrorum, et constitutione similis memoriae Innocen-

tii Papae X, praedecessoris itidem nostri, super residentia eiusdem S. R. E. cardinalium apud Sedem Apostolicam, et quibusvis nostris et Cancellariae Apostolicae regulis, et signanter illâ de iure quaesito non tollendo, et aliâ, quod cardinales in constitutionibus et regulis per nos edendis non comprehendantur, nisi illae eorundem cardinalium favorem concernant, vel de ipsorum seu maioris partis eorum consilio editae fuerint, et quibusvis aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam consistorialibus, et aliis decretis consistorialibus quibuscumque, necnon dicti sacri collegii, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis aliâ firmitate roboratis, decretis, statutis, usibus, stylis et consuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, et indultis ac litteris apostolicis quibuscumque, sub quibusvis tenoribus et formis, et cum quibuscumque, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, et consistorialiter, ac aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis, confirmatis et approbatis, ac pluries et quantiscumque vicibus innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaelibet alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter ac exactissime expressis, insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis aliis

in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse, ac plenissime et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus et mandamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 10. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Sanctio poenalis.

§ 11. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum voluntatis, declarationis, extensionis, reformationis, moderationis, concessionis, praecepti, sanctionis, mandati et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis dominicae MDCCXXIV, VII idus septembris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 7 septembris 1724, pontif. anno I.

XXIX.

Confirmantur privilegia ab Urbano VIII Ordini S. Ioannis Dei tradita, et nova conceduntur¹.

¹ Hac de re vide const. heic traditam; de confirmatione vero confirmatoriarum Urbani VII et Alexandri VII super exemptione hospitalium Ordinis S. Ioannis Dei ab Ordinariis iurisdictione pro Congregatione Hispanica, vide Innocentii XIII const. edit. MDCCXI, die 8 iulii, pontif. I.

Bull. Rom. — Vol. XXII.

13

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Iniuncti nobis apostolici muneris ratio postulat, ut ea, quae ad favorem christifidelium, qui regularem vitam profitentur et praesertim aegrotis et miserabilibus personis in eorum hospitalibus cum assiduâ charitate inserviunt, ex providâ Sedis Apostolicae benignitate provenerunt, quo solidius perennent¹, apostolici muneris praesidio robaremus.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Urbanus VIII praedecessor noster omnia et singula privilegia, immunitates, gratias, indulgentias Ordini S. Ioannis Dei concessa, unâ cum elargitione et cum communicatione quarumcumque praerogativarum et indultorum Ordinibus Mendicantium et signanter Congregationi clericorum regularium Ministrantium Infirmitas, eorumque locis et personis, concessorum et concedendorum, approbavit per quasdam suas desuper in simili formâ Brevis expeditas litteras tenoris qui sequitur, videlicet:

Urbanus Papa VIII, ad perpetuam rei memoriam. Sacrosancti apostolatus officium, etc.²

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XX iunii MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilecti filii moderni prioris generalis dicti Ordinis nobis nuper expositum fuit, ipse praemissa, quo firmitus subsistant et servantur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desideret: nos, specialem ipsi priori generali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis suspensionis et interdicti, aliisque ec-

¹ Edit. Main. legit *perennet* (R. T.).

² Integra Urbani VIII constitutio legitur in tom. XIII pag. 169 a et seq.; ubi incipit *Sacrosanctum apostolatus officium* (R. T.).

clesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnia et singula privilegia, immunitates, gratias et indulta praedicto Ordini a memorato Urbano praedecessore concessa ut praefertur, emanatasque desuper ipsius Urbani praedecessoris litteras praeinsertas, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, pariter approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes pariter, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae memoratus Urbanus praedecessor in suis litteris praeinsertis concessit non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiii septembris mdccxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 13 septembris 1724, pontif. anno i.

XXX.

Confirmatur decretum Congregationis Rituum circa translationem corporis venerabilis Ferdinandi a S. Iosepho Ordinis eremitarum S. Augustini ad ecclesiam quamdam eiusdem Ordinis.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper ad supplicationem dilecti filii moderni prioris generalis Ordinis fratrum eremitarum S. Augustini emanavit a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Decretum sacrae Congregationis refertur.

Iaponensis, seu Makaensis, beatificationis et canonizationis seu declarationis martyrii servi Dei Ferdinandi a S. Iosepho sacerdotis Ordinis eremitarum S. Augustini. Cum patri generali Ordinis eremitarum S. Augustini innotuerit, quod litterae a sacra Rituum Congregatione die xiii septembris mdccxii concessae et episcopo Makaensi directae, ad effectum ut auctoritate sacrae Congregationis corpus servi Dei Ferdinandi a S. Iosepho praedicti in Iaponia anno mdccxvii in odium fidei, ut asseritur, interfecti, et illinc ad regnum de Makascar, deindeque ad civitatem Makaensem translatus, a Catharina de Noronha vidua relicta quondam Francisci Viera retentum, patribus eiusdem Ordinis consignaretur, ob navium deprædationem aliaque varia infortunia ad civitatem Makaensem minime pervenerunt¹; cumque modo post tam longum tempus dicta Catharina de Noronha ab humanis decessisse assertum fuerit, et corpus praefati servi Dei retineatur

¹ Huius Pontificis const. ed. mdccxxviii, die 23 octobris, pontif. v, confirmatur iudicium episcopale Ticini habitum de corpore S. Augustini; et Clementis XI const. ed. mdccci, die 29 ianuarii, pontif. i, confirmatur decretum Congregationis Rituum de facultate eremitis Augustinianis provinciae Franciae factâ canendi Horas canonicas cum cantu Gregoriano.

² Aptius lege pervenerint (R. T.).

a Maria de Noronha illius sorore in civilitate Maka prius commorante, quae postmodum una cum proprio filio Antonio de Leguiera Noronha ad civitatem Goanam se transtulit, secum etiam asportasse¹ corpus dicti servi Dei: propterea sacrae Rituum Congregationi modo supplicatum fuit, quatenus iniungere dignaretur reverendissimo archiepiscopo Goano, ut, auctoritate ipsius sacrae Congregationis, idem corpus a domo Mariae de Noronha, sive in casu illius mortis a quocumque alio loco, ubi quomodolibet repertum fuerit, amoveatur, et ad ecclesiam patrum Ordinis eremitarum S. Augustini sub titulo Nostrae Dominae vulgo de Gratiâ civitatis Goanae transferatur, ad effectum illud tumulandi et servandi absque ulla veneratione usque ad declarationem martyrii dicti servi Dei. Eadem sacra Congregatio pro executione decretorum sanctissimae Inquisitionis sub die xiii martii et xii octobris mdccxxv ac v iulii mdccxxxiv super non cultu ab Urbano PP. VIII editorum, et in parvo volumine impressorum, censuit committi dicto reverendissimo archiepiscopo, ut, verificatâ coram ipso identitate dicti corporis, adhibitâque omni maiori circumspectione et cautela in huiusmodi decreti executione ne ulla controversia aut scandalum oriri possit, illud consignari faciat praedictis patribus ad effectum tumulandi in dictâ eorum ecclesiâ, dictaque translatio ac tumulatio praesente vicario generali eiusdem archiepiscopi, vel aliâ personâ in ecclesiasticâ dignitate constitutâ eidem benevisâ, secreto fiat, servatis in reliquis dictis decretis sanctae memoriae Urbani PP. VIII super non cultu editis, ne unquam de illorum contraventione dubitari contingat, et adimpletis aliis latius iniungendis et exprimendis in litteris expediendis, eidemque reverendissimo archiepiscopo dirigendis. — Die xxvi augusti mdccxxiv. — F. card. PAULIUS, praefectus. — N. M. TEDESCHI archiepiscopus Apamenus S. R. C. secretarius.

Confirmatio relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dicti prioris generalis nobis subinde exposi-

¹ Forsan asportans pro asportasse legendum (R. T.).

tum fuit, ipse decretum huiusmodi, pro firmiori illius subsistentiâ, apostolicae confirmationis nostrae robore communi summopere desideret: nos, ipsum priorem generalem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratae cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes, ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xviii septembris mdccxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 18 septembris 1724, pontif. anno i.

XXXI.

*Confirmatur constitutio Innocentii XIII
super ecclesiasticâ disciplinâ in regnis
Hispaniarum¹.*

*Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.*

Prooemium. In supremo militantis Ecclesiae solio per ineffabilem divinae sapientiae atque bonitatis abundantiam, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, constituti, ea, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris ad ecclesiasticam disciplinam sartam tectamque tuendam, et, ubi collapsa est, instaurandam, provide disposita esse noscuntur, apostolici muniminis nostri patrocínio libenter constabilimus, novisque praesidiis, ut exactius servantur, corroboramus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, Ecclesiae decus, specialemque christifidelium aedificationem expedire in Domino arbitramur.

Constitutio praedicta Innocentii XIII. § 1. Alias siquidem emanarunt a felicis recordationis Papa Innocentio XIII praedecessore nostro litterae tenoris qui sequitur, videlicet:

Innocentius Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam. Apostolici ministerii, quod nobis, licet immerentibus, etc².

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIII maii MDCCXXIII, pontificatus nostri anno II.

Eius confirmatio. § 2. Cum autem, sicut accepimus, tametsi praemissa a memorato Innocentio praedecessore maturo ac saluberrimo fuerint constituta et ordinata consilio, illa nihilominus necdum plena-

¹ Dicta constitutio edita fuit, die 13 maii MDCCXXIII, pontif. II. Innoc. XII const. ed. MDCCXVII, die 4 augusti, pontif. VIII, confirmata fuit Congregatio super disciplinâ regulari.

² Reliqua omittimus, quia integra Innocentii XIII constitutio legitur in tom. XXI, pag. 931 a et seq. (N. T.).

re executioni, ut par erat, demandata fuerint, neque proinde optatos fructus usquequaque proferre valuerint: hinc est quod nos, probe considerantes nihil magis alios ad veram pietatem et Dei cultum assidue instruere et excitare, quam eorum vitam et exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt, facileque fieri posse ut populus in viâ Domini prospere et feliciter progrediatur, si clerus illi praeluceat, ac suavem in eo sanctioris disciplinae bonorumque operum odorem diffundat; ac propterea eorundem praemissorum ad hunc tam pium et salutarem finem tradentium subsistentiae ac paratae executioni, sublatis quibusvis impedimentis, quantum cum Domino possumus, pastoralis nostrae curâ et sollicitudine consulere cupientes, praeinsertas Innocentii praedecessoris litteras, et quaecumque in eis constituta, ordinata, sancita, decreta et declarata, ac alias quomodolibet contenta et expressa, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, ac, quatenus opus sit, innovamus et de novo constituimus, ordinamus, sancimus, decernimus et declaramus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, necnon tam dilecti filio nostro et Sedis praefatae in regnis Hispaniarum nuntio nunc et pro tempore existenti, quoad ea quae ad ipsum eiusque tribunal pertinent, quam venerabilibus fratribus archiepiscopis, episcopis, ceterisque locorum Ordinariis et superioribus, ac etiam dilectis filiis utrique clero saeculari et regulari eorundem regnorum, districte ac sub interminatione divini iudicii auctoritate praefata harum serie praecipimus et mandamus, ut illa omnia et singula, omni morâ, dilatione et cunctatione sublata, debitâ obedientiâ exequan-

¹ Potius lege tendentium (N. T.).

tur, et accurate et exacte servant, faciantque respective illa ab iis, ad quos spectat et quodcumque spectabit, in futurum eadem auctoritate omnimodae executioni demandari et inviolabiliter observari.

Clausulae.

§ 3. Decernentes pariter, ita in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac ipsius S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et dictae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus omnibus et singulis illis, quae praedictus Innocentius praedecessor in litteris suis praeinsertis voluit non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem eadem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus illas seu earum exempla ad valvas ecclesiae Lateranensis, ac basilicae Principis Apostolorum, necnon Cancellariae apostolicae Curiaeque generalis in Monte Citorio et in acie Campiflorae de Urbe, ut moris est, affigi et publicari, sicque publicatas et affixas, omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde arctari et afficere, ac si unicuique eorum nominatim et personaliter intimatae fuissent; utque ipsarum litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIII septembris MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 23 septembris 1724, pontif. anno I.

XXXII.

Conceditur indulgentia perpetua et universalis omnibus christifidelibus recitantibus, ad signum campanae quod vulgo dicitur l'Ave Maria, antiphonam Angelus Domini flexis genibus¹.

Fabrizio, per la misericordia di Dio vescovo di Porto della santa Romana Chiesa cardinal Paulucci, della Santità di nostro Signore vicario generale, ecc.

Essendo stato commesso alla suprema apostolica autorità del Sommo Pontefice, vicario di nostro signor Gesù Cristo in terra, il dispensare i tesori dei doni celesti e considerando la Santità di Benedetto XIII che sia un potente motivo per distribuire liberalmente i detti tesori, quando si riconosce che siano per essere molto profittevoli per accrescere la venerazione all' augustissima regina de' cieli Maria sempre vergine madre di Dio, per eccitare e mantenere la divozione verso la medesima e per la salute delle anime: quindi è che la Santità Sua, confidata nella misericordia dell'onnipotente Iddio e nell'autorità de' Ss. apostoli Pietro e Paolo, concede indulgenza plenaria e remissione di tutti li peccati universalmente e in perpetuo a tutti li fedeli i quali, veramente pentiti, confessati e comunicati, in un giorno di ciaschedun

Indulgentia plenaria quolibet mense.

¹ Constit. seq. conceduntur etiam nonnullae indulgentiae perpetuae recitantibus coronam Septem Dolorum B. Mariae Virginis. In Clementis XI const. edit. MDCCI, die 26 septembris, pontif. I, conceduntur plenariae perpetuae etiam per modum suffragii visitantibus sanctam Domum Lauretanam.

moſe, a loro elezione, reciteranno ingi-
nocchioni divotamente al ſuono della
campana la mattina, o a mezzogiorno,
ovvero la ſera, la ſolita orazione *An-
gelus Domini nunciavit Mariae, et con-
cepit de Spiritu Sancto. Ecce ancilla
Domini, fiat mihi ſecundum verbum
tuum. Et Verbum caro factum eſt, et
habitavit in nobis*, e con la detta ora-
zione tre volte *Ave Maria, etc.*, e pre-
gheranno il Signore per la pace e con-
cordia tra' principi criſtiani, eſtirpazione
delle ereſie, e per l'eſaltazione della
ſanta madre Chieſa.

Aliae indulgen-
tiae concedun-
tur.

Negli altri giorni poi dell'anno con-
cede la Santità di noſtro ſignore pari-
mente in perpetuo ai fedeli, i quali
veramente contriti diranno l'orazione
come ſopra, ogni volta che ciò faranno,
cento giorni d'indulgenza, come più
diffuſamente ſi legge nel Breve apoſto-
lico ſpedito il dì 14 ſetteembre 1724.
— Data dalla noſtra ſolita reſidenza
queſto dì 26 ſetteembre 1724.

Dat. die 26 ſeptembris 1724, pontif. anno 1.

XXXIII.

*Conceduntur nonnullae indulgentiae
perpetuae recitantibus coronam Septem
Dolorum beatae Mariae Virginis¹.*

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Redemptoris et domini noſtri Ieſu
Chriſti vices licet immeriti gerentes in
terris, ſpiritualium munerum theſau-
ros, quorum diſpensatores a Domino conſti-
tuti ſumus, libenter erogamus, ſicut ad
ſovendam et incitandam fidelium devo-
tionem ſalubriter expedire in Domino
arbitramur.

¹ De ſimili conſeſſione pro recitantibus flexis
genibus antiphonam *Angelus Domini* ad ſignum
campanae quod vulgo dicitur *Ave Maria*, vide
huius pontificis conſt. praecedentem.

§ 1. Cum itaque, ſicut accepimus, et
dilecti filii moderni prior generalis et
procurator generalis Ordinis fratrum
Servorum B. M. Virginis nobis nuper
exponi fecerunt, in dicto Ordine, iuxta
illius institutum et laudabilem ac anti-
quiſſimam conſuetudinem, in recorda-
tionem ſeptem principalium dolorum
quos beatiffima Virgo Maria patrona et
advocata noſtra in unigeniti ſui filii
vitā et obitu paſſa fuit, Corona eorum-
dem ſeptem praecipuorum dolorum, e
ſeptem ſeptenariis angelicarum ſaluta-
tionum, ſeptemque dominicis oratio-
nibus, una cum tribus aliis *Ave Maria*
in honorem lacrymarum eiusdem B. M. V.
compoſita, recitari conſueverit, eaque
occasione praefati etiam dolores expli-
centur et meditentur: nos, ad augendam
chriſtiffidelium devotionem et animarum
ſalutem caeleſtibus Eccleſiae theſauris
piā charitate intenti, ac ſupplicationibus
eorumdem prioris generalis et procu-
ratoris generalis nobis ſuper hoc hu-
militer porrectis inclinati, omnibus et
ſingulis utriusque ſexus chriſtiffidelibus,
qui vere poenitentes et conſeſſi ſeu fir-
mum conſitendi propositum habentes in
ſingulis feriis ſextis cuiuslibet hebdo-
madae Quadrageſimae et feſtivate Se-
ptem Dolorum eiusdem beatae Mariae
Virginis eiusque totā octavā, necnon in
eccleſiis Ordinis praedicti, coronam Se-
ptem Dolorum huiusmodi devote reci-
taverint, ducentos dies pro qualibet ora-
tione dominicā, et totidem pro quavis
ſalutatione angelicā; in reliquis vero
totius anni diebus, centum dies; iis au-
tem qui per ſe ipſos, aut cum ſocio vel
familiari, eiſmodi coronam integre iti-
dem recitaverint, ſeptem annos et toti-
dem quadragenas de iniunctis eiſ ſeu
aliis quomodolibet debitis poenitentiis
in formā Eccleſiae conſuetā relaxamus:

¹ Coniunct. et nos addimus (R. T.).

Conſeſſio ut
in rubrica.

XXXIV.

*Conceditur fratribus Ordinis SS. Tri-
nitatis Redemptionis captivorum fa-
cultas nominandi iudices conservatores
in conventibus provinciarum Castel-
lae, Legionis, Navarrae et Baeticae¹.*

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus ^{Expositio facti.}
filius Attilanus Perez procurator genera-
lis Ordinis fratrum SS. Trinitatis redem-
ptionis captivorum, in ſacrā theologiā
magiſter, tam ſuo quam dilectorum fi-
liorum fratrum conventuum provincia-
rum Castellae, Legionis et Navarrae, ac
Baeticae nominibus, quod, vacantibus
potiſſimum, uti ex proprio instituto te-
nentur, eorum religioſis captivorum re-
demptioni ex manibus et durā infidelium
ſervitute tam in Asiae quam in Africae
partibus, ac in opus tam pium chriſti-
ffidelium et magnatum largitionibus, be-
nedicente Domino, conſluentibus, ſae-
pius contingit, et non ſine maximā eorum
amaritudine in dies contingere ſolet,
eiſmodi ſubſidia ac etiam animos re-
ligioſorum diſtrahi ob inſurgentes lites,
quae tum eandem redemptionem, tum
alia religionis negotia concernunt, eo
quia illas in diverſis tribunalibus ad
instantiam partium cum maximo diſpen-
dio et incommodo proſequi coguntur.

§ 2. Cum autem, ſicut eadem expoſi-
tio ſubiungebat, dictus Attilanus pro-
curator generalis nominibus praedictis,
quo vexationibus et moleſtiis exinde im-

Causae praes-
entis conſe-
quuntur.

¹ Alia ab hoc Pontifice conſt. ed. MDCCXXVII,
die 26 february, pontif. IV, conceditur facultas
capitulo generali eiſdem Ordinis et definitorio
generali ipſum celebrandi, necnon condendi
ſtatuta et decreta. Innoc. XIII conſt. ed. MDCCXXII,
die 24 auguſti, pontif. II, confirmat decretum
Congregationis epiſcoporum et regularium de
alternativā vicariatus generalis inter tres pro-
vincias dicti Ordinis.

praeterea praedictis chriſtiffidelibus, qui
quotidie per integrum annum memora-
tam Coronam pariter recitaverint, et
ſubinde vere poenitentes et conſeſſi ac
ſacrā communionem reſeſſi pro chriſtia-
norum principum concordia, haereſum
extirpatione, ac ſanctae matris Eccle-
ſiae exaltatione pias ad Deum preces
effuderint, plenariam ſemel in anno, die
per unumquemque ex eiſ eligendā, lucrifi-
ciendam omnium peccatorum ſuorum
indulgentiam et remiſſionem, quam et-
iam animabus chriſtiffidelium, quae Deo
in charitate coniunctae ab hac luce mi-
graverint, per modum ſuffragii appli-
care poſſint, miſericorditer in Domino
concedimus et elargimur: praesentibus
perpetuis futuris temporibus valituris.

Statuitur ut
coronae septem
dolorum B. M. a
suis religioſis
benedicantur.

§ 2. Volumus autem quod ſuperio-
res conventuum, ſeu religioſi praedicti
Ordinis qui ab illis ad id ſpecialiter
deputati fuerint, coronas huiusmodi be-
nedicendi facultatem habeant, et ut ſu-
praedictae coronae nemini poſſint vendi
nec commodari, et, ſi ſecus fiat, indul-
gentiae ſupraedictae ceſſent, nulliusque
ſint roboris vel momenti, ſed circa eas
decretum a felicis recordationis Ale-
xandro PP. VII praedecessore noſtro
die VI february MDCLVII editum omnino
ſervetur; utque earumdem praesentium
litterarum tranſumptis, ſeu exemplis,
etiam impreſſis, manu alicuius notarii
publici ſubſcriptis et ſigillo perſonae
in eccleſiaſtica dignitate conſtitutae mu-
nitis, eadem prorsus fides adhibeatur,
quae adhiberetur ipſis praesentibus ſi
forent exhibitae vel oſtenſae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maio-
rem, ſub annulo Piſcatoris, die XXVI ſe-
ptembris MDCCXXIV, pontificatus noſtri
anno 1.

Dat. die 26 ſeptembris 1724, pontif. anno 1.

minentibus, quas non parum praeiudiciales esse tum ipsis religiosis tum incremento et piissimi instituti propagationi experientia satis docuit, tandem occurratur, praemissorum intuitu eisdem religiosis iudicem conservatorem¹ imposterum pro causis occurrentibus tam activis quam passivis, non solum interesse redemptionis eorumdem captivorum in dictis partibus, quam aliud quodcumque eorumdem conventuum concernentibus, coram quo absque tanto strepitu, dispendio et circuitu decidi possint, nominandi facultatem a nobis concedi plurimum desiderent, quemadmodum aliae etiam religiones ex huius Sanctae Sedis benignitate, et signanter fratres Ordinis B. Mariae de Mercede eiusdem redemptionis captivorum pro diversis provinciis indulgeri, et deinde in formam communi ad reliquas omnes eiusdem instituti a recolendae memoriae Alexandro PP. VII praedecessore nostro ad tenorem constitutionum felicitis recordationis Clementis VIII et Gregorii XV Romanorum Pontificum pariter praedecessorum nostrorum indulgeri ac² indultum huiusmodi extendi respective obtinuerunt: nobis propterea dictus Attilanus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessio
praedicta.

§ 3. Nos igitur, dictum Attilanum procuratorem generalem aliosque praedictos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet

¹ Edit. Main. legit *quos* (A. T.).

² Edit. Main. legit *conservatorum* (A. T.).

³ Verba *indulgeri ac* redundant (A. T.).

innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, supplicationibus illorum nomine nobis super huius humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui eundem Attilanum procuratorem generalem super praemissis audiverunt, consilio, ac attentis narratis, eisdem exponentibus ut imposterum iudices conservatores in supra citatis conventibus ad formam constitutionum eorumdem Clementis et Gregorii praedecessorum, et non aliter, nominare possint et valeant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, indulgemus: salva tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, etc¹.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii septembris mdccxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 27 septembris 1724, pontif. anno i.

XXXV.

Conceditur ministro generali Minorum Conventualium facultas erigendi confraternitates Cordigerorum in iis etiam locis in quibus ecclesiae Ordinis Minorum non existunt².

¹ Reliqua ut supra pag. 72 b (A. T.).

² De erectione confraternitatis Cordigerorum et facultate ministro generali eam in omnibus ecclesiis Ordinis Minorum erigendi, vide Sixti V const. ed. MDLXXV, die 29 decembris, pontif. i.

Clausula.

Fides transumptorum.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Sacrosancti apostolatus ministerium, quod ineffabilis divitiarum sapientiae et scientiae Dei altitudo humilitati nostrae, nullis licet suffragantibus meritis, per abundantiam caelestis misericordiae credidit, iugiter nos admonet, ut, inter multiplices gravissimasque apostolicae servitutis curas, eam peculiari sollicitudine amplectamur, qua religiosorum virorum Ordines, in militanti Ecclesia ad divini nominis laudem et gloriam et fidei catholicae exaltationem sancte instituti, novis a Sede Apostolica privilegiis et gratiis decorentur, prout, rerum et temporum qualitatibus debite pensatis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

A Sixto V archiconfraternitas Cordigerorum Assisi in dictorum fratrum ecclesia erecta: ac ministro generali facultas concessa erigendi confraternitates eiusdem nominis in Minorum ecclesiis.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Angelus Maria Sadori, procurator generalis Ordinis fratrum Minorum S. Francisci Conventualium nuncupatorum, quod dudum felicitis recordationis Sixtus PP. V praedecessor noster, per quasdam suas litteras desuper sub plumbo anno Incarnationis dominicae MDLXXXV, iii kalendas decembris, pontificatus sui anno i expeditas, in ecclesiam domus fratrum dicti Ordinis Assisiensis, ubi corpus S. Francisci sub altari maiori ipsius ecclesiae requiescit, unam archiconfraternitatem utriusque sexus christifidelium, qui cordam a praedicti Ordinis fratribus gestari solitam ex illorum devotione deferrent, et illa cingerentur, sub invocatione memorati S. Francisci perpetuo erexit et instituit; ac insuper tunc et pro tempore existenti

In huius Pontificis const. ed. MDCCXXV, die 10 decembris, pontif. ii, confirmatur const. S. Pii V pro fratribus Minoribus de participatione privilegiorum Ordinum Mendicantium.

¹ Coniunct. *et delemas* (A. T.).

² Praeposit. *a nos addimus* (A. T.).

Bull. Rom. — Vol. XXII.

ministro generali Ordinis praedicti quascumque confraternitates utriusque sexus christifidelium Cordigerorum in quibuscumque ecclesiis domorum tam fratrum eorumdem Minorum Conventualium quam Capuccinorum et de Observantia nuncupatorum, in quibuscumque mundi partibus et locis pro tempore erigendis et instituendis, erigendi et instituendi, illasque, postquam erectae et institutae fuissent, praedictae archiconfraternitati erectae et institutae, cum omnibus et singulis indulgentiis, peccatorum remissionibus et relaxationibus, aggregandi, ipsasque indulgentias illis et eorum confratribus communicandi pariterque concedendi, plenam et liberam ac omnimodam facultatem et auctoritatem dedit et concessit, prout idem Sixtus praedecessor easdem omnes confraternitates, postquam erectae et institutae fuissent, ipsi archiconfraternitati aggregavit, praedictasque indulgentias illis et eorum confratribus, sub certis modo et forma tunc expressis, communicavit et concessit; et alias, prout in eiusdem Sixti praedecessoris litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, erectio confraternitatum Cordigerorum huiusmodi in saecularibus et regularibus ecclesiis illorum locorum, in quibus ecclesiae dicti Ordinis fratrum Minorum Conventualium minime existunt, cupide exoptetur; ipse vero Felix Angelus procurator generalis illas erigendi facultatem cum communicatione indulgentiarum a nobis concedi summopere desideret: nos, ipsum Felicem Angelum procuratorem generalem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis,

Procurator generalis huiusmodi in saecularibus et regularibus ecclesiis illorum locorum, in quibus ecclesiae dicti Ordinis fratrum Minorum Conventualium minime existunt, cupide exoptetur; ipse vero Felix Angelus procurator generalis illas erigendi facultatem cum communicatione indulgentiarum a nobis concedi summopere desideret: nos, ipsum Felicem Angelum procuratorem generalem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis,

Quibus annuit Pontifex.

¹ Edit. Main. legit *et pro in* (A. T.).

suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, tunc pariter et pro tempore existenti ministro generali dicti Ordinis, ut in quibusvis civitatibus, terris et locis ubicumque existentibus, in quibus ecclesiae huius Ordinis non existunt, ut praefertur, de Ordinariorum licentia confraternitates eiusmodi Cordigerorum erigere et instituere possit et valeat, plenam et liberam licentiam et facultatem, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus; ac, postquam erectae fuerint, ut omnibus et singulis privilegiis, indultis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, concessionibus, indulgentiis, etiam plenariis, et peccatorum remissionibus et relaxationibus, ac gratis quibusvis, aliis eorumdem Cordigerorum confratribus et sororibus per dictum Sixtum, ac quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam nos, hactenus concessis et concedendis, et quibus confraternitates huiusmodi earumque confratres et sorores quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt in futurum, pariformiter et aequè principaliter uti, potiri et gaudere libere et licite possint et valeant, in omnibus et per omnia perinde ac si specialiter et expresse ac nominatim concessa fuissent, dictâ auctoritate pariter concedimus et indulgemus; ac privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, concessionibus, indulgentias, etiam plenarias, sicut praemittitur, concessas et concessa, ad ipsas

confraternitates erigendas, illarumque confratres et sorores pro tempore existentes, perpetuo extendimus et ampliamus.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, vel intentionis nostrae seu quopiam alio defectu notari, impugnari vel retractari aut revocari ullatenus¹ posse nec debere, sed semper in perpetuum validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et dictae Sedis nuncios, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus omnibus et singulis illis quae idem Sixtus praedecessor in praedictis suis litteris voluit non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, etc.²

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx septembris mdcclxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 30 septembris 1724, pontif. anno i.

¹ Potius lege nullatenus (R. T.).

² Reliqua ut supra pag. 72 b (R. T.).

Clausulae.

Contrariorum derogatio.

Transumptorum fides.

XXXVI.

Conceditur quatuor primis patriarchis facultas gestandi exomidem¹.

Benedictus Papa XIII.
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Romanus Pontifex, supremus gratiarum dispensator, illis praesulibus, qui de benignitate Sedis Apostolicae locum obtinent celsiorem, et honorabilia S. R. E. membra existunt, ea² libenter concedit, per quae eis aliqua fiat decoris accessio, ut eo alacrius in ministeriorum suorum functione perseverent.

Concessio de qua in rubrica.

§ 1. Itaque, ad eximia venerabilium fratrum modernorum patriarcharum Constantinopolitani, Alexandrini, Antiocheni et Hierosolymitani in nos et dictam Sedem fidei et devotionis aliaque multiplicia merita paternae dirigentes considerationis intuitum, illorumque ordinem et dignitatem novi honoris praerogativâ decorare volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ut deinceps perpetuis futuris temporibus omnes et singuli patriarchae Constantinopolitani, Alexandrini, Antiocheni et Hierosolymitani praesentes et futuri

¹ De erectione ecclesiae in palatio regis Portugalliae in archiepiscopatum et patriarchatum ecclesiae Ulyssiponensis, vide Clementis XI constit. edit. mdcclxxvi, die 7 novembris, pontificatus xvii; huius vero Pontificis constit. edit. mdcclxxiv, die 20 iulii, pontif. i, concessum fuit altare privilegiatum omnibus cathedralibus.

² Ed. Main. legit et pro ea (R. T.).

exomidem super amiculo breviori in quibusvis functionibus et actibus publicis ac privatis ubique deferre et gestare illâque uti libere et licite possint et valeant, tenore praesentium concedimus et indulgemus.

§ 2. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque praeceminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, indicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx septembris mdcclxxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 30 septembris 1724, pontif. anno i.

XXXVII.

Abrogantur privilegia omnia personalia, quae Minoribus Ordinis sancti Francisci in regnis Portugalliae concedi consueverant¹.

¹ Hac de re vide Clementis XI constit. edit. mdcclxxviii, pontif. xviii, ubi innovatur constit. Clementis X de revocatione privilegiorum personalium eorumdem fratrum provinciae Brasiliæ.

Clausulae.

Contrariorum derogatio.

Benedictus Papa XIII.
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Sacrosanctum apostolatus officium, humilitati nostrae per ineffabilem divinae sapientiae providentiam commissum, iugiter nos admonet, ut, inter gravissimas multiplicesque apostolicae servitutis curas, illam peculiari studio amplectamur, per quam christifideles Altissimi obsequiis sub suavi religionis iugo mancipati, sublatis iis quae regulari eorum observantiae atque disciplinae detrimentum adferre noscuntur, iuxta laudabilia eorum instituta prospere dirigantur, illisque firmiter insistentes, optatis in dies, benedicente Domino, proficiant incrementis.

Abrogatio de qua in rubrica.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, in Portugalliae et Algarbiorum regnis, ac eorundem regnorum insulis in Indiis Orientalibus et ultramarinis conquisitis, praedictorum regnorum Portugalliae et Algarbiorum dominio temporali subiectis, abusus invaluerit, ut passim fratribus Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia et Reformatorum, seu Strictioris Observantiae, ac Tertii Ordinis nuncupatorum diversa indulta et privilegia personalia concedantur, ex quo gravissima inconvenientia et scandala in Ordine praefato enascuntur, et magnum relaxationi ostium aperitur: nos, qui regularem disciplinam ubique vigere, et omnem illius relaxationi viam praecludi summopere cupimus, de opportuno remedio, quantum cum Domino possumus, providere volentes, ac felicitis recordationis Urbani VIII et Clementis X Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnia et quaecumque indulta seu privilegia personalia quomodocumque nuncupata etiam extra

claustra quoad¹ parentes vel consanguineos degendi, quibusvis² dicti Ordinis fratribus in regnis et insulis praefatis consistentibus, cuiuscumque qualitatis, dignitatis et conditionis existant (carissimi in Christo filii nostri Ioannis Portugalliae et Algarbiorum regis illustris theologo, concionatore et confessario dumtaxat exceptis), quovis titulo, praetextu, causa et occasione, et ad cuiuscumque instantiam et supplicationem, tam a nobis et a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, et a quibusvis sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium congregationibus, quam etiam ab ipsius Sedis in eisdem regnis nunciis, ac a quibuslibet Ordinis huiusmodi superioribus, hactenus quoquomodo contra et praeter regularia Ordinis praedicti instituta et apostolicas constitutiones concessa, harum serie perpetuo revocamus, annullamus, cassamus, abrogamus et abolemus, illaque perpetuo revocata, cassata, abrogata et abolita, viribusque et effectu vacua fore, neminique ullatenus suffragari, neque de cetero a quoquam concedi posse, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

§ 2. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis privationisque suorum officiorum ac vocis activae et passivae poenis eo ipso incurrendis, dilectis filiis ministro ac vicario seu commissario generalibus, ac ministris provincialibus, aliisque dicti Ordinis superioribus, ut,

¹ Videtur legendum apud pro quoad (R. T.).

² Male edit. Main. legit quibus pro quibusvis (R. T.).

Clausulae.

quamprimum praesentes nostrae litterae ad eorum notitiam pervenerint, omnes et singulos patres et fratres Ordinis huiusmodi, similia indulta seu privilegia habentes, illis eo ipso privatos et spoliatos esse declarent, nec quemquam illis uti sinant vel permittant, inobedientes quoslibet et rebelles opportunis iuris et facti remediis, iuxta regularia eiusdem Ordinis statuta apostolica auctoritate confirmata, omni et quacumque appellatione, reclamazione et recursu remotis, compescendo.

Contrarium derogatio.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis litteris apostolicis super concessione seu confirmatione concessionis privilegiorum huiusmodi emanatis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, in genere vel in specie, aut alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata exprimerentur et insererentur,

praesentibus pro pleno et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem, ut earundem praesentium litterarum transumptis, etc.¹

Fides transumptum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III octobris MDCCXXIV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 3 octobris 1724, pontif. anno I.

XXXVIII.

Vindicatur a calumniis doctrina Ss. Augustini et Thomae, eaque miris laudibus effertur².

Benedictus Papa XIII.

Dilectis filiis universis fratribus Ordinis Praedicatorum professoribus³.

Dilecti filii,
salutem et apostolicam benedictionem.

Demissas preces et acquissimas questionibus vestras, quas dilectus filius Augustinus Pipia totius Ordinis magister generalis, religiosae vitae exemplis ac doctrina prudentiaque commendatissimus, supplici libello ad nos detulit, ea benignitate complexi sumus, quam et vestra in catholicam religionem amplissima merita, et nostra, quam dudum professi sumus, erga Ordinem Praedicatorum observantia filialis, nostraeque demum humilitati impositum paternae charitatis et sollicitudinis officium postulabant.

Diriguntur litterae Ordini Praedicatorum.

¹ Reliqua ut supra pag. 66 a (R. T.).

² De laudibus doctrinae Ss. Augustini et Thomae legantur constitutiones Pii V et Clementis VIII, quae hic citantur.

³ Inscriptionem hanc desumimus ex Bullario Ordinis fratrum Praedicatorum, ubi Breve hoc reperitur in tom. VI, pag. 545 (R. T.).

Calumnias in do-
ctrinam S. Au-
gustini et Tho-
mae.

§ 1. Quod igitur aegre admodum, ut
par est, molestisque feratis, erroribus, a
felicitis recordationis Clemente Papa XI
praedecessore nostro per constitutio-
nem quae incipit *Unigenitus Dei filius*
saluberrimo et sapientissimo iudicio
reiectis damnatisque, Augustinianae et
Angelicae doctrinae nomen obtendi,
indeque audere nonnullos apostolicae
auctoritati ac vestrae existimationi de-
trahere, quod ipsa vestrarum senten-
tiarum capita eius constitutionis censu-
ris notisque iniusta esse calumniantur,
iustam quidem animorum vestrorum
offensionem laudi damus, qua nimirum
vos germanos S. Thomae discipulos
maxime probatis¹. Magisterio enim tanti
doctoris imbutos nihil decet magis quam
ut in addictissimam huic Sanctae Sedi
fide obedientiamque praecipuum studio-
rum suorum fructum² et laudem col-
locent, et absonas refragantesque apo-
stolicis decretis opiniones non aver-
sentur modo, sed per arma etiam lucis
et veritatis dissipent et evertant. Tan-
tum tamen abest ut vicem vestram do-
leamus, ut vobis potius gratulemur
quod hac etiam in parte causa vestra
ab huius Sanctae Sedis rationibus se-
iuncta esse non potuerit, quodque alie-
nae prorsus calumniosaeque interpre-
tationes, ad conflandam memoratae con-
stitutioni invidiam temere excogitatae,
ad iniuriam quoque vestri nominis re-
dundarint.

Exploditur ca-
lumnia praedi-
cta.

§ 2. Ceterum non adeo vobis erat
aut dolendum aut mirandum, quod, cum
ipsis divinorum librorum oraculis et
apostolicis definitionibus pro impotenti
obfirmatoque partium studio passim vis
afferatur, haec eadem contentiones per-
vicaciaeque licentia Angelicam doctrinam

¹ In cit. Bullario FF. Praedic. legitur pro-
bas (R. T.).

² Male edit. Main. legit fructuum (R. T.).

attentare non dubitaverit. Illud potius
iure mirandum quod tam praepostero
consilio¹ in hac causa locus esse po-
tuerit, ubi S. Thomae exploratissimis
sententiis damnati errores disertissime
confutantur. Quandoquidem omnipoten-
tis Dei providentia factum est ut Ange-
lici doctoris vi² ac veritate doctrinae
non solum innumerae, quae vel ipsius
aetate vel antea grassatae sunt, sed
multae etiam quae deinceps exortae sunt
haereses confusae et convictae³ dissipar-
entur⁴.

§ 3. Magno igitur animo contemnente,
dilecti filii, calumnias intentatas senten-
tiis vestris de Gratia praesertim per se
et ab intrinseco efficaci ac de gratuita
Praedestinatione ad gloriam sine ulla
praevisione meritorum, quas laudabili-
ter hactenus docuistis, et quas ab ipsis
sanctis doctoribus Augustino et Thoma
se habuisse et verbo Dei summorumque
Pontificum et Conciliorum decretis et
Patrum dictis consonas esse schola ve-
stra commendabili studio gloriatur. Cum
igitur bonis et rectis corde satis con-
stet, ipsique calumniatores, nisi dolum
loqui velint, satis percipiant, Ss. Au-
gustini et Thomae inconcussa tutissi-
maque dogmata⁵ nullis prorsus antedi-
ctae constitutionis censuris esse perstri-
cta, ne quis in posterum eo nomine
calumnias struere et dissensiones serere
audeat, sub canonicis poenis districte in-
hibemus. Pergite porro doctoris vestri

Laudes doctri-
nae praedictae

¹ Edit. Main. legit Concilio (R. T.).

² Vocem vi nos addimus ex Bulla Pii V, *Mirabilis Deus*, anno MDCLXVII, unde verba ista
desumpta sunt, quaeque legitur in *Magno Bul-
lario Romano* tom. VII pag. 564 b huius nostrae
editionis (R. T.).

³ Pessime edit. Main. legit coniunctae pro
convictae (R. T.).

⁴ Verba Pii V in Bulla ut supra (R. T.).

⁵ Verba Alexandri VII in Brevi incipiente *Lit-
teras*, MDCLXI.

opera sole clariora, sine ullo prorsus er-
rore conscripta¹, quibus Ecclesiam Chri-
sti mirae eruditione clarificavit², inoffenso
pede decurrere³, ac per certissimam il-
lam christianae doctrinae regulam⁴ sa-
crosanctae religionis veritatem incorru-
ptaeque disciplinae sanctitatem tueri ac
vindicare.

Verba consu-
lationis, laudis,
et hortationis.

§ 4. Haec sunt enim, dilecti filii, quae
praedecessores nostri de S. Thomae
doctrinam senserunt et praedicarunt;
quaeque nos, non modo ad curarum
vestrarum lenimentum, sed ad animi
quoque nostri solatium libentissime u-
surpamus et praeconio apostolicae vocis
efferrimus. Inclytus enim Ordo iste, cui
nomen dedimus, et quem expresse, Do-
mino miserante, professi sumus, eodem
Angelicae doctrinae lacte nos aluit, ac,
licet impari institutionis fructu, ad ge-
rendam ecclesiarum sollicitudinem edu-
xit, ut privato etiam diuturnoque co-
lendarum artium experimento ediscere⁵
potuerimus, quod ex apostolatus spe-
culam per hasce litteras annunciamus.
Deum interea, qui pacem et veritatem
diligendam praecipit, supplices rogate,
ut sincero Angelici doctoris studio om-
nes in simplicitate cordis nitantur,
quae ille docuit, intellectu⁶ conspiciere,
atque in unitate spiritus et charitate
fraternitatis, quae ille egit, imitatione
complevere⁷. Ac vobis, dilecti filii, apo-
stolicam benedictionem peramanter im-
pertimur.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

¹ Verba Clementis VIII in Brevi incipiente
Sicut angeli, MDCLII. (Male edit. Main. habet pro
verbis initialibus huius Brevi *Dilecti filii* (R. T.).

² Ex orationcula vel collecta festi S. Thomae.

³ Edit. Main. legit decurrere (R. T.).

⁴ Verba Pii V in Bulla ut supra.

⁵ Male edit. Main. legit edicere (R. T.).

⁶ Male edit. Main. legit intellectum (R. T.).

⁷ Ex orationcula citata in festo S. Thomae
(R. T.).

iorem, sub annulo Piscatoris, die vi
novembris MDCCXXIV, pontificatus nostri
anno 1.

Dat. die 6 novembris 1724, pontif. anno 1.

XXXIX.

Statuuntur quaedam pro restituenda et
conservanda antiqua regulari disci-
plina in Ordine fratrum Minorum,
sub directione ministri generalis to-
tius Ordinis viventium¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam

Universalis Ecclesiae regimini, nullo
licet meritorum nostrorum suffragio,
inscrutabili divinae providentiae arcano
praesidentes, inter multiplices ac sane
gravissimas pastoralis officii nostri sol-
licitudines, quibus iugiter premimur,
memores sub suavi religionis fratrum
Praedicatorum iugo a teneris usque an-
nis nosmetipsos Deo devovisse, illam
peculiari quadam ratione curam susci-
pinus, per quam prisca regularis di-
sciplinae observantia in religiosis Or-
dinibus conservetur atque instauretur,
et, ne ii, qui per emissorum in illis
votorum sentiam ad apicem perfectio-
nis contendunt, a recto institutorum
suorum tramite deflectant, quaecumque
felici eorum regimini ac providae ani-
marum suarum directioni impedimento
esse possunt remove studemus, sicut,
omnibus maturae considerationis trutinam
perpensis, in Domino salubriter expe-
dire conspiciamus.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, ac
nos ipsi, dum in minoribus constituti

Exordium.

Causae prae-
sentes constitu-
tionis.

¹ Constit. edit. MDCCXXIV, die 3 octobris,
pontif. 1, abrogantur pro bono regimine omnia
privilegia personalia fratribus provinciae Por-
tugalliae concedi solita; et Clemens XI const.
edit. MDCCXVIII, die 20 augusti, pontif. XVIII,
idem fecit pro fratribus provinciae Brasiliae.

commisso nobis a felicia recordationis Clemente XI et Innocentio XIII Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris in quibusdam Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci tum de Observantia tum Reformatum nuncupatorum provincialis visitatoris apostolici munere fungebamur, experientia didicimus, in Ordine praefato, qui suaves ac uberrimos in Ecclesia Dei fructus omni tempore protulit, et in dies, eo benedicente a quo bona cuncta procedunt, proferre non desistit, nonnulli irrepserint abusum contra primitivae illius disciplinae formam ac dispositionem quarundam apostolicarum constitutionum praesertim recolendae memoriae Urbani Papae VIII praedecessoris pariter nostri die xxiii iunii mdcxxxiii, xxvi iunii mdcxxxix, ac i etiam iunii mdcxlix respective editarum (quarum priore, incipiente *Inter ceteras*, omnia privilegia personalia in eodem Ordine perpetuo abrogata fuerant, neque de cetero a quoquam concedi posse cautum erat; altera vero, cuius initium est *Admonemur*, adversus illius superiores, favores extra Ordinem ipsum in concessione gratiarum, graduum, officiorum et dignitatum, ac remissione poenarum attendentes, necnon fratres eiusmodi favores conquirentes emanaverat; et tertia demum, quae incipit *Militantis Ecclesiae*, inter alia, patribus eiusdem Ordinis ius, arbitrium ac consuetudinem¹ superintendendi provinciarum, conventibus, fratrum collocacionibus, aliisque dispositionibus, quae sibi ex officiis, quibus functi fuerant, remansisse seu competere praetendebant, adempta et abolita fuerunt), ob minus accuratam autem harum constitutionum observantiam multa et gravia in dicto

¹ Male edit. Main. legit *ad pro ac* (R. T.).

² Ex syntaxi legendum *consuetudo vel consuetudines* (R. T.).

Ordine adversus regularis observantiae nitorem incommoda oriri dignoscantur, necnon magnum relaxationi ostium pandatur, atque spiritui paupertatis et humilitatis, quo seraphicus ille Ordo potissimum innititur, plurimum detrahatur, non sine modica etiam religiosae illius fratrum paci et tranquillitatis perturbatione:

§ 3. Hinc est quod nos, qui regularem disciplinam ubique vigere, omnemque illius relaxationis viam praeccludi summopere exoptamus, huiusmodi malis et incommodis de opportuno remedio, quantum cum Domino possumus, providere volentes, antiquis ac laudabilibus dicti Ordinis statutis per Sedem Apostolicam confirmatis inhaerendo, motu proprio, et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura sanctione confirmantes et expresse innovantes quae ab eodem Urbano praedecessore in ternis eius constitutionibus supradictis et a pia memoriae Clemente Papa X praedecessore etiam nostro per quasdam suas in pari forma Brevis die vii octobris mdcclxxii super nova eorundem privilegiorum personalium abrogatione expeditas litteras disposita et ordinata fuere, omnia et quaecumque indulta seu privilegia personalia, tam ex-ministrorum, ex-commissariorum, seu vice-commissariorum, ex-procuratorum et ex-definitorum generalium, quam ex-ministrorum, ex-custodum, ex-definitorum provincialium, prout etiam ex-generalium, praedicatorum atque lectorum theologiae supra numerum, nec non apud parentes vel consanguineos aut alibi extra claustra habitu retento degendi, aut in uno conventu ita determinate commorandi, ut sublata sit superioribus facultas ad alios conventus

Abolentur quae nunc indulta personalia adversus Ordinis statuta et apostolicas constitutiones concessa.

transferendi, et quaevis alia hic non expressa, quibuscumque fratribus de Observantia, Reformatis, Discalceatis, Recollectis, Tertiariis, vel quocumque alio nomine nuncupatis, sub regimine ac directione ministri generalis dicti Ordinis viventibus, cuiuscumque dignitatis, qualitatis et conditionis existant (carissimorum in Christo filiorum nostrorum regis Romanorum, in imperatorem electi, ac aliorum regum theologis, concionatoribus et confessariis actualibus dumtaxat exceptis), quovis titulo, praetextu, causa et occasione, et ad cuiuscumque instantiam et supplicationem, tam a nobis et Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris et a quibusvis S. R. E. cardinalium congregationibus, quam etiam ab ipsius Sedis Apostolicae nunciis aut de latere legatis, ac quibuscumque Ordinis huiusmodi superioribus, hactenus quoquomodo contra et praeter regularia Ordinis praedicti statuta et apostolicas constitutiones concessa, perpetuo revocamus, annullamus, cassamus, abrogamus et abolemus, illaque in perpetuum revocata, cassata, abrogata et abolita, viribusque et effectu vacua esse et fore, neminique ullatenus suffragari, neque deinceps a quoquam concedi posse, decernimus. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, et sub excommunicationis privationisque suorum officiorum ac vocis activae et passivae poenis eo ipso incurrendis, dilectis filiis ministro et commissario generalibus, ac ministris provincialibus, custodibus, aliisque eiusdem Ordinis superioribus, ut, quamprimum praesentes nostrae litterae ad eorum notitiam pervenerint, omnes et singulos patres et fratres Ordinis huiusmodi similia indulta seu privilegia habentes, etiamsi a nobis vel a praedecessoribus praedi-

¹ Edit. Main. legit *hinc pro hic* (R. T.).

ctis de non completo vel complendo integro tempore officiorum, ex quibus illa desumere praetendunt, dispensationem quoquo modo obtinuissent, illis eo ipso privatos et spoliatos esse declarent, nec quemquam eis in posterum uti sinant vel permittant.

§ 3. Fratres vero, quibus, per dicti Ordinis constitutiones, conventus, in quibus degant, pro suo arbitrio deligere concessum est, cum ad praescriptum regulae, quam solemniter voverunt, nec domum, nec locum, nec aliquam rem in hoc mundo sibi possint appropriare, ex nunc et de cetero perpetuis futuris temporibus, omni usu in contrarium penitus sublato, a superioribus generalibus vel provincialibus de conventibus eis magis acceptis ea qua decet humilitate sibi provideri postulent, superiores autem pro singulorum meritis et qualitate eos in conventibus postulatis collocari procurent, sicut in Domino expedire viderint; exceptis tamen almae Urbis nostrae conventibus, in quibus, utpote numerosa familia gravatis, nec ipsos etiam Ordinis discretos, qui non fuerint patres Romanae provinciae, sive de Observantia, sive Reformatum, vel dictae Sedis servitio addicti, volumus de familia commorari posse, sed, expletis eorum officiis, ad proprias provincias vel ad conventus sibi a dictis superioribus assignandos proficisci omnino teneantur, in quibus guardianis suis, iuxta divi Francisci institutoris mentem, ita illi eorumque socii subesse debeant, ut extra claustra absque expressa eorundem¹ guardianorum qualibet vice obtinenda licentia exire non possint.

§ 4. Insuper, ne ad gradus, officia et dignitates per emendicata suffragia ambitiosus pateat accessus, et aditus praedi-

¹ Edit. Main. legit *eorundem* (R. T.).

Statuitur, ne fratres conventus suo arbitrio eligere valeant; sed de eis sibi a superioribus provideri postulent.

Præscribitur superioribus, ne gratias et dignitates ad instantiam quarumcumque personarum fratribus

Impartitur
hinc interdi-
ctum, ne ex-
tortantur
ad illas conse-
quenda proce-
rent, neque ob-
latas recipiant.

beatior vagis et otiosis fratribus per
alienas provincias errandi vel etiam
proprae provinciae conventus circum-
gredi ob extortas a suis superioribus
facultates per conquisitos extra Ordinem
favores, similiter in virtute sanctae o-
bedientiae, ac sub poenâ privationis
officiorum nostro ac Romanorum Pon-
tificum successorum nostrorum arbitrio,
superioribus generalibus eiusdem Ordi-
nis, provincialibus vero et reliquis dic-
ti Ordinis praelatis, nunc et pro tem-
pore existentibus, arbitrio ipsorum su-
periorum generalium, praecipimus et
mandamus, ne ad instantiam et requi-
sitionem quarumcumque personarum
tam ecclesiasticarum quam laicarum,
extra dictum Ordinem constitutarum,
etiam cardinalatus honore et quacum-
que saeculari dignitate et excellentiâ
etiam ducali, regali et imperiali fulgen-
tium, cuivis praefati Ordinis religioso
ullam gratiam impertiri, vel poenas
aliquas remittere, seu gradus, honores,
dignitates et officia et administrationes
eiusdem Ordinis concedere audeant;
quinimo fratres, qui contra praesentium
tenorem mediis et viis huiusmodi per
conquisitos favores et suffragia extra
Ordinem aliquid sibi procuraverint, ad
talia et similia ac etiam maiora in eo-
dem Ordine consequenda perpetuo in-
habiles et incapaces declaramus: eos
vero, qui personarum extra Ordinem
favorem vel auctoritatem interpellave-
rint ad extorquendas a suis superioribus
facultates vagandi vel de uno ad alium
conventum transeundi, poenâ carceris
formalis superiorum suorum generalium
vel provincialium pariter arbitrio pu-
niendos esse statuimus; ipsisque reli-
giosis et fratribus dicti Ordinis quibus-
cumque sub eisdem respective poenis
praecipimus et expresse interdiciamus, ut
non solum in praemissis omnibus favo-

res huiusmodi minime procurare, sed
nec etiam sponte oblato aut ab eis
minime procuratos recipere, et similiter
nec ad hunc effectum munera aliqua
praedictis personis exhibere praesu-
mant.

§ 5. Praeterea omne et quodcumque
praetensum ius, seu assertam consuetu-
dinem, quae potius abusus dici debent,
definitores vel guardianos in ipsius Or-
dinis capitulis provincialibus vel con-
gregationibus intermediis nominandi,
praesentandi seu proponendi, provinciis,
conventibus ac fratrum collocationibus
superintendendi, quovis titulo conve-
nientiae vel directionis, seu alio quali-
tercumque nuncupato inducta, obtenta
et intrusa, in perpetuum similiter cas-
samus et abolemus, ac cassata et abo-
lita esse et censeri debere, cuicumque
in posterum tales nominationes, prae-
sentationes et propositiones aliaque prae-
missa faciendi facultate penitus interdi-
ctâ, sub privationis vocis activae et pas-
sivae necnon inhabilitatis ad officia ob-
tenta et alia in futurum obtinenda ipso
facto incurrendis poenis, decernimus et
ordinamus. Declarantes propterea, eos,
qui superiores vel definitores generales,
officiales Romanae Curiae, provinciarum
ministri, vel, qui inter ipsos iuxta dicti
Ordinis statuta connumerantur, quinque
custodes etiam aut definitores provincia-
rum fuerint, ex officiis, quibus functi
sunt, nullum habere vel praetendere
posse ius, arbitrium, superintendentiam,
intelligentiam, vel, quocumque alio no-
mine nuncupetur, praecminentiam in
provinciis, conventibus, fratrum collo-
cationibus, aliisque dispositionibus, sed
liberum omnino sit provincialibus et de-
finitoribus (nullo ad praedictos patres
habito respectu) de conventibus dispo-
nere, guardianos instituere, fratres collo-
care, aliaque exequi, prout communi

Guardianorum
nominationes et
praesentationes
penitus tollun-
tur et abrogan-
tur.

provinciarum bono magis convenire cen-
suerint. Ipsi etiam provinciarum mini-
stris, custodibus ac definitoribus nunc
et pro tempore existentibus, sub eadem
poenâ privationis officiorum, quae ob-
tinent, eo ipso quoque incurrendâ, di-
strictè inhibemus, ne titulo convenien-
tiae vel directionis seu alio quocumque
nomine conventus invicem partiri in eis-
que guardianos nominare, proponere et
praesentare audeant; cum intentionis
nostrae sit omnes et quascumque eius-
modi conventuum distributiones, guar-
dianorum nominationes et praesentatio-
nes penitus tollere et abrogare.

Praecipitur
praesentium le-
ctio.

§ 6. Praecipientes omnibus et singu-
lis fratribus dicti Ordinis suffragium et
vocem activam habentibus in capitulis
et congregationibus provincialibus, ut,
priusquam ad electiones deveniant, has
praesentes litteras legi faciant, omnes-
que et singuli observari iurent, quo
scilicet, depositis privatis studiis et af-
fectionibus, nullâque dictorum patrum
habita ratione, eos tantum in provin-
ciales, custodes, definitores et guardia-
nos libere eligere et approbare valeant,
qui iuxta apostolicas et dicti Ordinis
constitutiones eligi debent, quosque
praevis meritorum qualificatione dignio-
res ac ipsis provinciis et conventibus
regendis utiliores et ad id magis idoneos
diudicaverint.

Praescribitur,
ut deputatio fa-
miliarum et de-
putationis conven-
tuum in capitu-
lis et congrega-
tionibus provin-
cialibus fieri de-
beat.

§ 7. In deputatione autem familiarum
seu destinatione conventuum in capitu-
lis et congregationibus provincialibus
huiusmodi faciendâ, ut iuxta conven-
tuum exigentiam et personarum merita
religiosi opportune collocentur, praeci-
pimus et mandamus, sub vocis activae
privatione aliisque arbitrio superiorum
generalium infligendis poenis, ut in
iisdem capitulis et congregationibus fa-
miliae fratrum ab integro definitorio
deputentur et conventus destinentur;

fratres vero, sub poenâ etiam carceris
formalis arbitrio ministri provincialis,
ad conventus sibi assignatos se conferre
ibique commorari teneantur, nisi legiti-
mâ excusentur causâ ab ipso definito-
rio approbandâ, et guardiani, aliquem
sine causâ respuentes, privationis sui
officii poenam incurrant; at, si causâ
subsit illum reiciendi, eam superiori-
bus provincialibus deferre debeant, quae
si legitima et rationabilis eorum iudi-
cio probabitur, tunc religiosum sic re-
iectum ad alium conventum mittere
valeant.

§ 8. Quia tamen in provinciarum re-
gimine nec abusus tolli, sed potius
augeri, nec omnimodam libertatem in
electionibus et deputationibus familia-
rum huiusmodi, prout par esset, plu-
ribus ab hinc annis obtineri posse, non
uno experimento compertum habemus,
et quod superiores officio functi, ac
ferme semper iidem provinciarum pa-
tres definitorio ingrediantur, ibique lo-
cum et votum habeant; perniciosus hu-
iusmodi malis occurrere cupientes, utque
provinciarum gubernia iuxta ipsius Or-
dinis constitutiones singulis trienniis ex
integrali immutentur, et nullatenus per-
petua reddantur, providere volentes,
cum aliquando contingat suffragia per-
petua patrum, quos habituales vocant,
votis definitorum actualium aequalia es-
se, immo illa excedere in grave ipsarum
provinciarum praeiudicium, quandoqui-
dem ipsis dumtaxat definitoribus ius sit
in capitulis huiusmodi pro earumdem
provinciarum maiori bono et felici gu-
bernio religiosos ad officia eligere, ac
proinde in hac parte litteris sanctae
memoriae Pii V, Clementis VIII et Gre-
gorii XV Romanorum Pontificum prae-
decessorum itidem nostrorum hac super
re emanatis insistentes, omnia et quae-

Revenantur in
capitulo pro-
vinciarum parti-
cularibus quae-
cumque suffra-
gia perpetua.

1 Videtur legendum eo quod (R. T.).

cumque perpetua suffragia, tam de iure quam de consuetudine, quoquo modo in capitulis, congregationibus vel definitoriis particularibus provinciarum et custodiarum, tam de Observantiâ, quam Reformatorum, Discalceatorum, Recollectorum, Tertiariorum, vel alio nomine nuncupatorum, quibusvis fratribus hactenus quomodolibet competentia, motu, scientiâ, ac de potestatis plenitudine paribus, harum serie etiam perpetuo revocamus, annullamus et abrogamus, nulliusque roboris et momenti deinceps fore et esse declaramus: volentes proinde in capitulis provincialibus huiusmodi guardianos, definidores, custodes, et provinciales ministros, ac praesidentes capitulares vocem activam pro novo definitorio eligendo, ipsosque ministros provinciales suo tunc officio functos votum etiam consultivum et decisivum in omnibus actibus capitularibus unâ cum novo definitorio et praesidente in futurum dumtaxat habere, in reliquis vero definitoriis particularibus et congregationibus intermediis solos provinciales, ministros, custodes et definidores huiusmodi voce consultivâ et decisivâ uti et frui debere.

§ 9. Cumque eadem prorsus sit ratio de capitulis et congregationibus generalibus, et ne etiam ob hanc suffragiorum perpetuitatem aliqui ex dictis religiosis, sanctae et seraphicae humilitatis obliti, spiritu superbiae inflentur, vel, diuturnitate gubernandi allekti, subesse dediscant, et alii eorum exemplo simili cupiditate accendantur, priusquam huiusmodi scandala in Ordinis et animarum detrimentum invehantur, idipsum quod de capitulis et congregationibus provincialibus disposuimus, ut praefertur, ad congregationes etiam et capitula generalia dicti Ordinis extendimus: inhibentes propterea omnibus et singu-

lis praedicti Ordinis patribus, ne in capitulis et congregationibus generalibus praefatis quisquam eorum in posterum, cuiuscumque habitualitatis, etiam generalatus, praetextu, suffragium ferre possit pro superioribus generalibus vel definitoriis noviter eligendis, sed illi tantum inibi votum habeant, qui iuxta Ordinis constitutiones de corpore definitorii generalis fuerint, ita tamen ut ipsi superiores generales officio functi in illis capitulis et congregationibus, in quibus eorum munus expleri seu cessare contigerit, votum consultivum et decisivum in omnibus actibus capitularibus obtineant; quibus absolutis, soli minister et commissarius generales noviter electi cum eorum officialibus curiae et definitoriis universum Ordinem vel familiam respective, seclusis quibuscumque Ordinis discretis, valeant et debeant moderari; ita quod superiores generales huiusmodi in arduis Ordinis vel familiae negotiis aliquos ex discretis et patribus praefatis, quos maluerint, consulere, et etiam ad ordinarios congressus, si id commode fieri poterit, vocare debeant, prout religionis bono conducere existimaverint.

§ 10. Porro, quod attinet ad subrogationem patrum in capitulis et congregationibus sive particularibus definitoriis aut congressibus, tam generalibus quam provincialibus, ea omnia servari debere mandamus, quas aliâs per statuta dicto Ordini praescripta reperiuntur, ita ut, secundum uniuscuiusque gradum et dignitatem, primo Ordinis et familiae discreti, deinde ex-officiales Romanae Curiae ac ex-definidores generales, postea ex-ministri et provinciae patres respective, iuxta eorundem statutorum dispositionem; substituantur et subrogentur. Volentes tamen quod provinciarum ministri officio functi, et qui inter eos

ad praescriptum constitutionum Ordinis praefati connumerari solent, sive sint ex-guardiani Hierusalem, ex-secretarii aut ex-commissarii generales in partibus Indiarum, vel lectores iubilati de numero, ac alii huiusmodi, inter se ita aequalem omnino ordinem de cetero perpetuis futuris temporibus servant quoad substitutiones huiusmodi, ut illi primo loco subrogentur qui prius inter provinciarum patres seu ex-ministros locum fuerunt adepti, quamvis exinde ipsos provinciarum ministros, qui re verâ officio functi sunt, post alios non antea ministros contingat suffragari, cum mentis et intentionis nostrae sit ut hoc substituendi et suffragandi ius, non in aliquot tantum, sed in omnibus patribus, quibus illud competit, suum sortiatur effectum.

Commulatur poena excommunicationis ab Urbano VIII in transgressores indicta in illam privationis officiorum.

§ 11. Quoniam vero in supradictis Urbani praedecessoris constitutionibus, non minus contra fratres favores extra Ordinem praefatum attendentes vel conquirentes, quam super abolitione praetensi iuris, consuetudinis vel arbitrii patrum eiusdem Ordinis, qui officiis functi fuerant, editis, poena excommunicationis adversus transgressores ipso facto incurrenda infligitur, ne ex hoc religiosorum dicti Ordinis conscientiae scrupuli ingerantur, ac laquei statuatur in gravem animarum suarum perniciem, eisdem constitutionibus, firmâ remanente in reliquis earum dispositione, in hac parte tantum derogantes, poenam excommunicationis huiusmodi in illam privationis officiorum, ut praefertur, quae tamen nonnisi a nobis et Romanis Pontificibus successoribus nostris relaxari valeat, commutamus.

Clansulae peculiares.

§ 12. Decernentes, easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod superiores et patres Ordinis praefati, aliique quilibet, cuius-

cumque status, gradus, ordinis, praeminentiae vel dignitatis existant, seu alias specificâ et individua mentione et expressione digni, in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, seu ad ea vocati, citati et auditi, causaeque, propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumlibet iuridicâ, legitimâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu vel capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensu, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali, ac incogitato, inexcogitabili individuaque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, redargui, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, neque easdem praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam a nobis et successoribus praefatis pro tempore quomodolibet faciendis comprehendi, nisi de ipsis litteris earumque dispositione fiat mentio specialis; sed ab illis semper excepta et perpetuo valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et ob-

linere, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia inviolabiliter et inexcusate observari et adimpleri, sicque et non aliter in praemissis censeri, atque ita per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et dictae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scenter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatorias. § 13. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, et felicitis recordationis Gregorii XIII ac eiusdem Urbani VIII et Alexandri VII, Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, per quas suffragia perpetua in capitulis et congregationibus provincialibus et generalibus patribus Ordinis et provincialibus concessa fuerant, aliisque apostolicis ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dicti Ordinis eiusque congregationum, reformationum, provincialium et conventuum quorumcumque, iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, usibus, styliis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem Ordini, eiusque superioribus, fratribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogato-

1 Praeposit. in nos addimus (n. r.).

ria, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâ in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, ac quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 14. Volumus autem, ne ullo unquam tempore haec in oblivionem seu desuetudinem abeant, ut superiores generales vel eorum commissarii in provincialium visitatione, sub iisdem privationis officii vocisque activae et passivae ipso facto incurrendis poenis, quae nonnisi a nobis vel Romanis Pontificibus successoribus nostris similiter relaxari valeant, de contentorum in hac nostrâ sanctione observantiâ diligenter inquirant, ac transgressores in vocis activae et passivae privationis poenam incidisse et ad officia Ordinis inhabiles eo ipso declarent; utque earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius ex secretariis ministri generalis aut notarii publici subscriptis, et sigillo officii eiusdem ministri aut procuratoris generalis ipsius Ordinis, vel alterius

Transumptum fides.

personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quâe praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvi novembris mdccxxiv, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 16 novembris 1724, pontif. anno 1.

XL.

Reservatur Romano Pontifici dispensatio super voto perseverantiae pro ingressuris tamen dumtaxat Congregationem Doctrinae Christianae in regno Neapolis¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Expositio facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii presbyteri Congregationis Doctrinae Christianae in regno Neapolis, quod pro augendâ et conservandâ eorum Congregatione valde expediat, ut, nomen eidem Congregationi dare volentes, post probationis annum, votum perpetuae stabilitatis, cuius dispensatio nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti reservata sit, emittere teneantur. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas

Reservatio ut in rubricâ.

¹ Huius Pontificis const. edit. mdccxxv, die 28 septembris, pontif. 11, unitur Congregatio Neapolitana Doctrinae Christianae cum Congregatione Avenionensi; et Clementis XI const. edit. mdccxiv, die 11 iunii, pontif. xiv, conceditur suffragium deliberativum definitorii adiunctis eiusdem Congregationis Galliae.

a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliâque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, dispensationem super dicto voto perseverantiae pro ingressuris tantum praedictam Congregationem nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti dumtaxat, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, reservamus, et, quatenus e memoratâ Congregatione egrediantur, ab exercitio suorum ordinum suspensi remanere debeant.

§ 2. Decernentes, easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab¹ illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis necnon dictae Congregationis, etiam iuramento, et confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robo-

¹ Praeposit. ab nos addimus (n. r.).

Clausula irritantes.

Derogatio contrarium.

re permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv novembris mdcclxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 24 novembris 1724, pontif. anno i.

XLI.

Conceduntur privilegia familiaribus Sanctitatis suae¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Diriguntur litterae familiaribus eiusdem.

Venerabilibus fratribus Nicolao Mariae Lerario Nazianzeno, cubicularii nostri praefecto, Prospero Marefusco Caesariensi, auditori nostro, Nicolao Coscia Transanapolitano, libellorum supplicum nobis porrectorum, Camillo Merlini Iconiensi, notarum arcanarum, et Carolo Maiella Emesseno, litterarum nostrarum in formâ Brevis quae ad principes scribuntur, respective secretariis, ac Iosepho Accorambono Philippensi archiepiscopo², subdatario, Nicolao Augustino de Abbatibus Oliverio Porphyriensi, sacrorum nostri praefecto, Francisco Antonio Fini Avellinensi et Dominico de Rubens Vulturariensi episcopis, necnon dilectis filiis Philippo Coscia, vicario in civitate et dioecesi Beneventana a nobis deputato, Nicolao Albini vestiario et elemosynario secreto, ac Nicolao de Simone Beneventano, Nicolao Xaverio S. Mariae Salernitanae, Ioanni Vincenti Reatinae, Bernardo Pizzella Triventinae, Francisco Pacca Neapolitanae, Ianuario Vitelli, pincernae, et Francisco Ascoliensi Beneventano, architrilino, Hieronymo Columbae, forerio maiori, Octavio Rinaldo de Buhalo a Valle et Philippo Astallio Romanae, cubiculariis intimis seu secretis, Michaeli Angelo de Paulis Pisarenensi et Io-

¹ Ab Innocentio XIII eadem privilegia concessa fuerunt const. edit. mdcclxi, die 20 maii, pontif. i; et a Clemente XII conceduntur const. edit. mdcclxxi, die 25 iulii, pontif. ii.

² Edit. Main. legit archiepiscopi (R. T.).

sani Baptistae Succarini Falgatinensis, medicis secretis, Dominico Preti Brittonensi, Ignatio Clementi et Ianuario Genovesi Beneventano, Paschali Ferrari Nolano, Ignatio Philippo Piersanti Camerunensi, Nicolao Schinosi Beneventano et Michaeli Angelo Troyat Minerviensis, capellanis secretis, Iosepho Eongo Beneventano et Ianuario S. Mariae Nolanae, clericis capellae nostrae secretae, Dominico Eustachi Beneventano, Dominico Martino Firmiano, Donato Antonio Civitella et Antonio Ferri Beneventano, Andreas Ioannis Praenestinae et Andreas Coppola Beneventanae respective civitatum vel dioecesium, cubiculi nostri adiutoribus, ac Iulio Silvaggio Romano, magistro domus nostrae, clericis seu presbyteris vel laicis familiaribus continuis commensalibus nostris, salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Circumspecta Romani Pontificis gratiarum dispensatoris providentia, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xv decembris mdcclxiv, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 15 decembris 1724, pontif. anno i.

XLII.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium, quo statuitur ut visitator provinciae Assumptionis Tucumanensis in Indiis Occidentalibus Ordinis Minorum de Observantiâ, quando commissarius Indiarum ad eandem non vult accedere, ex eadem provinciâ eligatur¹.

¹ Reliqua ut in tom. xx, pag. 24 (R. T.).

² Clementis XI constit. edit. mdcclvii, die 7 septembris, pontif. xvii, concessa fuit facultas eligendi commissarios visitatores ex eadem provinciâ pro provinciâ Conceptionis B. M. Minorum de Observantiâ Fluminis Ianuarii, et huius Pontificis const. ed. mdcclxvi, die 28 ianuarii, pontif. ii, confirmatur decretum episcoporum et regularium super lite de erectione conventus in provinciâ Valentiae eorumdem fratrum.

Concessio de qua in rubrica.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Exponitur causae, longinquitas nimirum provinciae et intolerabiles sumptus, quae Congregationem praedictam ad hoc decernendum impulerunt.

§ 1. Nuper, pro parte dilecti filii Francisci Idalgo prominstri ac procuratoris provinciae Assumptionis Tucumanensis in Indiis Occidentalibus Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod, facto recursu anno mdcclviii nomine dictae provinciae ad eandem Congregationem, praeter alia quamplurima, supplicatum fuerat quod commissarius visitator dictae provinciae a superioribus, ad quos spectabat, ex religiosis benemeritis eiusdem provinciae eligeretur, et ad hunc effectum provincialis ac definitorium pro tempore existentes ad ipsos superiores notulam omnium religiosorum tali munere dignorum transmittere tenerentur, ut illi, quem mallent, pro sui iustitiâ et aequitate eligere possent; cuius supplicationis ratio fundamentalis fuit maxima paupertas et distantia quoad longitudinem et latitudinem ipsius provinciae, in qua tam domorum quam ecclesiarum aedificia nullum altum habent, imo solum ex luto acerato constructa existunt, adeoque intolerabiles sumptus accessus et recessus extranei commissarii visitatoris sufferre minime valebant, eâque de causâ ab exministro generali Biesma mediis suis litteris patentibus die xvii februarii mcccii Matruti expeditis hoc idem observari mandatum fuerat, cum decreto quod praefatae litterae patentales usque ad capitulum generale observarentur: dicta vero Congregatio super dictis precibus, auditis prius relatione et voto tunc existentis procuratoris generalis dicti Ordinis, rescripserat quod exquireretur votum ca-

pituli generalis, quod super hoc puncto commissarii visitatoris favorabile fuit: ideoque eidem Congregationi supplicato, ut, attento favorabili voto memorati capituli generalis, tam commissarius generalis Indiarum quam Peruanus, quando per se ipsos eandem provinciam Tucumanensem visitare nolebant vel nequibant, unum ex religiosis idoneis eiusdem provinciae deputare et nominare, et ad hunc effectum provincialis et definitorium pro tempore notulam omnium religiosorum ad id munus visitandi dignorum ad eosdem superiores mittere tenerentur et respective deberent, sicque in futurum inviolabiliter observari mandarent: emanavit a praefatâ Congregatione cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Sacra Congregatio eminentissimorum et reverendissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, visâ relaxatione eminentissimi Corsini, praedicti Ordinis apud Sanctam Sedem protectoris, ac enuntiato voto capituli generalis, referente eminentissimo nostro Spinula, censuit et decrevit, idem decretum capituli generalis esse approbandum et confirmandum ut infra, videlicet: « Quod, stante summâ egestate praefatae provinciae Tucumanensis, quae intolerabiles sumptus adducendi extraneum commissarium visitatorem sufferre non potest, quando Indiarum commissarius per se ipsum non vult accedere ad eandem provinciam ad capitulum celebrandum, tunc ex eadem provinciâ commissarium visitatorem debeat assignare, et ad hunc effectum suo tempore provincialis et definitorium¹ notulam religiosorum tali munere dignorum ipsimet Indiarum commissario transmittere teneantur. Constitutionibus apostolicis et Ordinis ac aliis quibuscumque in contrarium facientibus non obstantibus ». Romae, xxii septembris mdcclxiv. — F. card. PAULUTIUS. V. archiep. Damascenus secret. Loco † sigilli.

¹ Edit. Main. legit definitorium (R. T.).

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Franciscus nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmitus subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret; nos, ipsum Franciscum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

Clausula.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium
derogativ.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, provinciae et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis

et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx decembris MDCCXXIV, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 20 decembris 1724, pontif. anno 1.

XLIII.

Conceduntur indulgentiae omnes praesentis anni iubilaei monialibus, oblatis, puellis et mulieribus saecularibus in monasteriis degentibus, ac anachoretis, eremitis, infirmis et in carcere detentis¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Pontificia sollicitudo quamvis omnium christifidelium saluti prospiciat, praecipue tamen spiritualibus sanctimonialium profectibus paternae charitatis affectu studet providere; ipsae enim sunt filiae, quae, oblatae populum suum et domum patris sui, animi splendore caelestem regem oblectant; ipsae sunt prudentes virgines, quae, lampades suas charitatis flammâ succensas provide aptantes, meliorem partem elegerunt, et dum vitam caelitus petitam ducunt, non modo sibi ipsis ad caelum viam sternunt, sed, ieiuniis, vigiliis et orationibus, ceteris quoque christifidelibus eam aperire stu-

¹ Pro omnibus aliis hic non exceptis suspensae fuerunt quaecumque indulgentiae, vertente hoc anno iubilaei MDCCXXIV, constit. huius pontif. edit. MDCCXXIV, die 6 iulii, pontif. 1.

Prooemium.

dent. Quare summopere optandum est ut vitae rationem, quae eas angelis quodammodo aequat, constantissime retineant, ac dent operam, ut, sicuti praeclaros hic agunt de carne in carne triumphos, ita post huius vitae certamina in caelesti patriâ feliciter coronentur. Quoniam autem consimile vitae genus quamplurimi anachoretæ atque eremitæ, ut supernarum rerum contemplationi securius vacent, laudabiliter elegerunt, spiritualibus quoque ipsorum incrementis paternis visceribus maxime ducimus consulendum.

Causae praesentis concessio.

§ 1. Cum igitur tam ipsi quam praefatae sanctimoniales perpetuâ vivant clausurâ mancipati, et multae puellae et mulieres saeculares, educationis vel aliâ ex causâ, de licentiâ Sedis Apostolicae in monasteriis degant, ibique clausurae leges observent, multaeque etiam reperiantur oblatae, quarum institutum a Sede Apostolicâ approbatum existit, et quae in domibus seu conservatoriis in communi vivunt, necnon multi (ut accepimus) utriusque sexus christifideles, partim carceribus detenti, partim vero diuturnâ infirmitate praepediti, non solum in almâ Urbe nostrâ et Italiâ, sed aliis etiam regionibus, provinciis et locis reperiantur, qui et quae respective impedimentis huiusmodi remotis pro percipiendis praesentis anni iubilaei fructibus ad almam Urbem nostram omnino venirent, et basilicas ecclesiasque ad id deputatas, benedicente Domino, indubitanter visitarent, verum ob praedicta impedimenta ad Urbem huiusmodi minime venire neque respective basilicas et ecclesias ipsas visitare valeant: nos, pro pastoralis officii nostri debito paternâque charitate illorum omnium animarum saluti, quantum cum Domino possumus, prospicere volentes, omnibus et singulis san-

Concessio ut
in rubrica.

ctimonialibus quorumcumque monasteriorum, etiam illorum quae ab ordinaria iurisdictione exempta et Sedi Apostolicae praefatae immediate subiecta sunt vel esse asseruntur, necnon oblati praefatis ac puellis et mulieribus saecularibus in¹ monasteriis huiusmodi de eiusdem Sedis licentiâ degentibus, et anachoretis atque eremitis huiusmodi, ac utriusque sexus christifidelibus tam carceratis quam infirmis praedictis tantum, et qui aliâs, impedimentis longae carcerationis ac diuturnae infirmitatis cessantibus, ad hanc almam Urbem pro thesauris spiritualibus huiusmodi consequendis venturi fuissent, verè poenitentibus et confessis, quod in locis ubi eos esse contigerit, pia christianae pietatis et charitatis opera, iuxta formam ab Ordinariis locorum seu sanctimonialium et anachoretarum eremitarumque huiusmodi superioribus, vel, de eorum mandato, a prudente confessario, in almâ vero Urbe a dilecto filio nostro vicario seu eius vicesgerente tantum, praescribendam pro cuiuslibet statu et conditione, ac loci et temporis ratione habitâ, exercendo, et aliâ in nostris litteris indictionis anni iubilaei contenta adimplendo, omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones etiam plenissimas consequantur, quas consequerentur et consequi possent si in hoc praesenti anno iubilaei diebus ad id statutis quatuor ad id deputatas basilicas et ecclesias almae Urbis, et extra illius muros, pro quibus visitandis iubilaeum et indulgentiae praedictae concessae sunt, personaliter visitarent, et eorum quilibet visitaret; eisdemque sanctimonialibus ac oblati, puellis et mulieribus saecularibus, necnon anachoretis atque eremitis et christifidelibus impeditis huiusmodi, ut, ad effectum praedicti

¹ Praeposit. in nos addimus (R. T.).

sentium, confessarios presbyteros saeculares vel cuiusvis Ordinis regulares ab iisdem Ordinariis locorum ad id probatos, qui, confessionibus eorum diligenter auditis, eos et eorum quemlibet a quibusvis peccatis, criminibus et delictis quantumcumque gravibus et enormibus, etiam Sedi Apostolicae reservatis, etiam in Bulla Coenae Domini contentis, iniuncta eis poenitentia saluari, absolvere possint, eligere valeant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Clausulae.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 3. Volumus autem quod praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx ianuarii MDCCXXV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 20 ianuarii 1725, pontif. anno I.

XLIV.

Abrogantur quaecumque privilegia personalia monachis Ordinis sancti Benedicti Congregationis Portugalliae aliis concessa¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

In supremam militantis Ecclesiae speculam, meritis licet imparibus, divina dispositione collocati, in eam praecipue curam sollicitis studiis intendimus, ut religiosorum virorum sub suavi vitae monasticae iugo Altissimi obsequiis mancipatorum congregationes salubriter di-

¹ Reliqua ut supra pag. 59 b (R. T.).

² Const. edit. MDCCXIV, die 3 octobris, pontif. I, abrogata fuerunt privilegia omnia personalia, quae Minoribus Ordinis sancti Francisci in regno Portugalliae concedi consueverant.

rigantur, laudabilibusque institutis sume, quocumque sublato impedimento, inhacrentes, feliis in dies benedicente Domino proficiant incrementis.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, in Portugalliae et Algarbiorum regnis, ac insulis in Indiis et ultramarinis conquistis ipsorum regnorum Portugalliae et Algarbiorum dominio temporali subiectis, monachis Congregationis Portugalliae Ordinis sancti Benedicti diversa indulta et privilegia personalia, praerogativae, immunitates atque exemptiones concessa reperiantur, unde gravissima in praedicta Congregatione scandala enasci, magnumque monasticae in ea disciplinae et observantiae relaxationi ostium pandi experientia ipsa compertum est: nos, praemissis, quantum cum Domino possumus, de opportuno remedio providere, salubrique ac prosperae ipsius Congregationis monachorum directioni consulere volentes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnia et quaecumque privilegia et indulta personalia, praerogativas, immunitates et exemptiones quibusvis dictae Congregationis monachis et personis, cuiuscumque dignitatis, qualitatis et conditionis existant, quovis titulo, praetextu, causa et occasione, et ad cuiuscumque instantiam et supplicationem, tam a nobis et Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, et a quibusvis S. R. E. cardinalium congregationibus, quam etiam a Sedis Apostolicae in eisdem regnis nuntiis, ac quibuslibet Congregationis monachorum huiusmodi superioribus, hactenus quoquo modo contra et praeter regularia Congregationis et Ordinis praedictorum instituta et apostolicas constitutiones concessa, harum serie perpetuo revocamus, annullamus, cassamus, abrogamus et abolemus, illaque perpetuo

Causae sequentis abrogationis.

Abrogatio ut in rubrica.

revocata, cassata, abrogata et abolita, viribusque et effectu vacua esse et fore, neminique ullatenus suffragari, neque de cetero a quoquam concedi posse, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus. Mandantes propterea, in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis privationisque suorum officiorum vocisque activae et passivae poenis eo ipso incurrendis, dilectis filiis generali aliisque dictae Congregationis abbatibus et superioribus, ut, quamprimum praesentes nostrae litterae ad eorum notitiam pervenerint, omnes et singulos monachos Congregationis huiusmodi similia indulta, privilegia, praerogativas, immunitates et exemptiones habentes, illos eo ipso privatos et spoliatos esse declarent, nec quemquam illis uti sinant vel permittant, inobedientes quoslibet et rebelles opportunis iuris et facti remediis, iuxta regularia Congregationis et Ordinis praedictorum statuta apostolica auctoritate confirmata, omni et quacumque appellatione, reclamazione et recursu remotis, compescendo.

Clausulae cum derogatoriis.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis litteris apostolicis super concessione seu confirmatione indultorum, privilegiorum, praerogativarum, immunitatum et exemptionum huiusmodi emanatis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Congregationis et Ordinis praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus

et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibus et aliis decretis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 3. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.¹

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvii ianuarii MDCCXXV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 27 ianuarii 1725, pontif. anno I.

XLV.

Declaratur irrita electio et consecratio Cornelii Steenoven in archiepiscopum Ultraiectinum².

Benedictus Papa XIII.

Dilecti filii,
salutem et apostolicam benedictionem.

Qua sollicitudine ad animarum vestrarum salutem haec Sancta Sedes ad-

Litterae diriguntur ad cardinales in foderato Belgio.

¹ Reliqua ut supra pag. 59 b (R. T.).

² Alia const. ed. MDCCXXV, die 13 augusti, pontif. II, declaratur nulla electio Cornelii Berchaman in archiepiscopum Ultraiectinum, cum indictione excommunicationis latae sententiae audientibus illum consecrare.

vigilet, quoque studio curet et nitatur, ut adversus insidias diaboli nulla vobis desint sanae doctrinae, salutaris disciplinae et vigilantiae pastoralis praesidia, iam assiduis hactenus argumentis exploratum vobis esse non dubitamus. Haec ipsa tamen doloris acerbitas, qua gemitus nostros ad vos deferre, moerorisque causas iteratis questibus replicare et recentibus scandalis obviam ire compellimur, novum vobis nec obsecrum esse debet paternae nostrae charitatis testimonium.

Expositio facti.

§ 1. Nostis autem, dilecti filii, quibus artibus pravae doctrinae semina spargere molientes dissensionis filii, non solum catholico nomine, sed pastoralium etiam munerum inducta larva, et confictis ecclesiastici ministerii titulis abutentes, ad animarum curam et sacramenta administranda obrepere aut irrumpere tentaverint. Sed superbia eorum, quae ascendit semper, eo demum temeritatis evasit, ut, postquam a septem clericis, qui canonicorum nomen iactabant Ultraiectini capituli, quod iam ante annos ab hinc plures supra centum intercedit¹, perperam ac temere facta esset die xxii mensis aprilis anno mdccxxiii electio Cornelii Steenoven turbulentae factionis antesignani et ecclesiasticis censuris obstricti in archiepiscopum Ultraiectinum, quamquam ab hac sancta Sede reiectam eiusmodi electionem certo et palam rescivissent, curarunt tamen atque effecerunt ut eidem Cornelio die xv mensis octobris anno mdccxxiv, apostolicam auctoritatem et sacrorum canonum contemptis regulis, per detestabilem ac sacrilegam manuum impositionem episcopalis consecrationis munus traderetur. Ne autem factiosorum conatus ullam pravitate vacarent, consecratio peracta est a Do-

¹ Forsan intercedit (R. T.).

minico Maria Varlet episcopo Babylonensi iam ab exercitio episcopalis ordinis suspensus, eius suspensione per litteras sacri cardinalium collegii apud vos typis impressas publice denunciata. Sed ad haec inde etiam cumulus perversitatis accessit, quod memoratus episcopus Babylonensis, minime assistantibus ex praescripto sacrorum canonum duobus aliis episcopis, nullaque apostolica dispensatione suffultus, solus antedictum Cornelium consecrare ausus fuerit.

§ 2. Ut igitur pro nostrae servitutis officio opportuna remedia tantis scandalis adhibeamus, auctoritate apostolica, tenore praesentium, decernimus et declaramus, tam electionem eiusdem Cornelii in archiepiscopum Ultraiectinum fuisse irritam ac prorsus nullam, quam eius consecrationem fuisse omnino illicitam et execrandam, ac proinde ipsum temere nulloque iure electum Cornelium omni ecclesiastica et spirituali iurisdictione pro animarum regimine carere, atque illicite consecratum ab omni exercitio episcopalis ordinis esse suspensum. Mandamus propterea districtaque interdiciamus memorato Cornelio, sub poenam excommunicationis ipso facto sine alia declaratione incurrendae, ne audeat pastores, missionarios, ministros, aut alios quocumque nomine nuncupentur, ad animarum curam et sacramentorum administrationem quovis etiam necessitatis praetextu constituere ac deputare. Simul etiam palam edicimus et declaramus omnes et singulas praedictorum officiorum deputationes pro animarum regimine quocumque nomine factas aut fortasse faciendas, cum omnibus inde secutis, prorsus irritas esse ac nullius roboris et momenti. Rursus eidem Cornelio praecipimus et inhibemus, ne, sub simili excommunicationis poena, audeat illicite sacramentum Con-

Declaratio praedicta irritae electionis cum inhibitione eidem Cornelio ut absteineat ab exercitio ordinis episcopalis.

firmationis aut ordines conferre, aut quoquo pacto ordinem episcopalem, a quo suspensus est, exercere.

Iniungitur eidem catholice, ne praedictum Cornelium in archiepiscopum agnoscat.

§ 3. Vobis autem, dilecti filii, graviter iniungimus ac vetamus, ne antedictum Cornelium pro vero archiepiscopo Ultraiectino habeatis et agnoscatis, neve cum eodem ullo pacto, praesertim in divinis, communicetis, aut ab ipso vel ab aliis per ipsum perperam et inaniter deputatis sacramenta aut ordines accipiat. Noverit enim, qui ordinibus initiatus ab ipsis fuerit, suspensionis se vinculo constrictum atque irregularitati praeterea obnoxium si susceptos ordines exercuerit. Reliquum est ut paternis curis nostris filialis obedientiae fideique vestrae officia respondeant. Nullum enim iucundius dolori nostro solatium afferri potest, quam ut intelligamus, vos, caute ambulantes, non vocem alienorum audire, sed pastorem sequi et domum aedificare supra firmam petram. Ac vobis, dilecti filii, apostolicam benedictionem, quam caelestis praesidii pignus atque adversus potestates tenebrarum arma et scutum esse optamus, peramanter impertimur.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxi februarii mdccxxv, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 21 februarii 1725, pontif. anno 1.

XLVI.

Declaratur, quasdam indulgentias in generali indulgentiarum suspensione, anno iubilaei durante indicta, minime comprehendi; et quaedam alia indulgentia conceditur¹.

¹ Inter alias excipiuntur indulgentiae concessae ab Innocentio XI const. ed. mdclxxviii, die 1 octobris comitantibus SS. Vaticum, quae confirmatae et ampliatas fuerunt ab Innocen-

Benedictus XIII.

Universis christianis praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem quarundam indulgentiarum et gratiarum spiritualium concessionem, quae ad divini cultus incrementum et ad augendam fidelium devotionem animarumque salutem promovendam peculiariter impertiri dignoscuntur, ab indicta anno iubilaei generali earundem indulgentiarum suspensione excipere, ne circa eas aliquibus dubitandi occasio praebeatur.

§ 1. Quum itaque nos nuper sub generali suspensione huiusmodi nec indulgentias altarium privilegiatorum pro fidelibus defunctis, nec alias quascumque eodem modo pro solis ipsis defunctis concessas venire, sed quas vivi sibi lucrari possunt, cum facultate illas per modum suffragii animabus eorumdem defunctorum in purgatorio existentibus applicandi, suspensas esse, minusque indulgentias concessas in articulo mortis cum¹ facultate illas aliis communicandi cessare, neque a sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium de latere legatis et apostolicae Sedis nunciis ac episcopis in usu seu exercitio pontificalium, aut in impartienda benedictione, aliave forma consuetam concedi solitas; sicuti etiam perdurare facultates tribunalis officii Inquisitionis adversus haeticam pravitatem auctoritate apostolica instituti, eiusque officialium, missionariorum quoque et ministrorum, qui ab eodem tribunali seu a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum eiusdem sanctae Ro-

Enumeratio indulgentiarum, quae sub praedicta suspensione minime comprehenduntur.

tio XII const. ed. mdccxv, die 5 ianuarii, pontif. xv; et alia huius Pontificis const. ed. mdccxxv, die 28 aprilis, pontif. 1, sit facultas christianis consequendi etiam suspensas indulgentias in suffragium tamen animarum purgatorii.

¹ Forsan cum pro in legendum (R. T.).

manae Ecclesiae cardinalium negotiis Propagandae Fidei praeposita, vel alias a Sede praedicta ad id deputati fuerint, et praesertim facultates absolvendi ab haeresi illos, qui, abiuratis eorum erroribus, capaces eiusmodi absolutionibus redduntur; insuper indulgentias a felicitis recordationis Innocentio XI et Innocentio XII Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, per quasdam suas desuper in simili forma Brevis die 1 octobris MDCLXXVIII et die 1 iulii MDCXCV respective expeditas litteras, christifidelibus, qui sanctissimum Eucharistiae sacramentum, dum ad infirmos deferri contigerit, devote comitati fuissent, aut legitimo impedimento detenti personaliter comitari nequivissent, sed tamen lumen seu faciem per alios ea occasione deferendum seu deferendam misissent, prout etiam a nobis, per nostras in pari forma Brevis litteras die xiv mensis septembris proxime praeteriti emanatas, mane aut meridie seu vespere, ad pulsum campanae, flexis genibus, salutationem angelicam recitantibus concessas, sub praefata suspensione indulgentiarum minime comprehendendi, auctoritate apostolica declaraverimus:

⁶ Declaratio
praedicta.

§ 2. Nunc autem, universos christifi-
deles de nostrâ in praemissis mente et
voluntate certiores reddere, et ad in-
dulgentias et gratias spirituales eiusmodi
lucrifiendas, quacumque submotâ du-
bietatis occasione, alacrius excitare cu-
pientes, omnibus et singulis christifi-
delibus praedictis declarationem a no-
bis, sicut praemittitur, editam, quod
scilicet memoratae indulgentiae et gra-
tiae spirituales, durante anno iubilaei,
lucriferi possint, in omnibus et per o-
mnia, perinde ac si generalis suspensio
praefata non emanasset, tenore prae-
sentium denuntiamus ac edicimus, pa-
lamque et notam facimus.

§ 3. Præterea, ad fovendam amplian-
damque eorumdem fidelium erga san-
ctissimum augustissimumque corporis et
sanguinis domini nostri Iesu Christi sa-
cramentum prædictum pietatem atque
devotionem, illis omnibus et singulis
christifidelibus ubicumque extra Urbem
degentibus, confessis ac sacrâ commu-
nione resectis, vel saltem vere contritis
et cum firmo proposito consistendi, qui
in ecclesiis, ubi oratio Quadraginta Ho-
rarum durante præsentis anni iubilæi,
indicta fuerit, devote eo temporis spa-
tio, quod illis commodum fuerit, ora-
verint, toties, quoties id egerint, septem
annos et totidem quadragenas de iniun-
ctis eis seu aliâs quomodolibet debitis
poenitentiis, in formâ Ecclesiæ consueta,
dictâ auctoritate relaxamus, prout eidem
orationi Quadraginta Horarum in eccle-
siis almae Urbis nostrae institutæ inter-
essentibus novissime concessimus.

Conceduntur
indulgentiae his
qui interfuerint
orationi Qua-
draginta Ora-
rum ubicum-
que.

§ 4. Non obstantibus suspensione huiusmodi, ceterisque contrariis quibuscumque.

• Derogatio
contrarium.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.⁴

Fides trans-
symplocum

Datum Romae, apud S. Petrum, sub
annulo Piscatoris, die 11 martii MDCCLXXV,
pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 2 martii 1725, pontif. anno 1.

XLVII.

Interdicitur regularibus omnibus, ad quascumque dignitates ecclesiasticas promotis, ne secum extra coenobia ulla bona adsportare audeant¹.

f Reliqua ut pag. 59 a (R. T.).

1 Similis interdictio pro fratribus Minoribus
Conventualibus facta est ab Alexandro IV con-
stit. edit. m^occlv, die 5 decembris, pontif. 1;
et pro fratribus Praedicatoribus a Clemente IV

**Benedictus Papa XIII,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Prooemium.

Postulat humilitati nostrae divina dispensatione commissum sacrosancti apostolatus officium, ut, quaecumque respiciunt bonum, tranquillitatem et commodum Ordinum regularium, unde plurimum omni tempore, non modo splendoris ac ornamenti, verum etiam utilitatis atque praesidii catholicae Ecclesiae accessisse ac in dies magis accedere satis omnibus notum est, et quorum in coetu, nempe in Ordine fratrum Praedicatorum, nos ipsos olim fuisse, plurimumque annorum spatio versatos esse, in Domino gloriamur, propensis studiis paternaque charitate et sollicitudine promovere non omittamus, ac ea praesertim, quae, ad tollendos abusos, arcendam proprietatis labem, et inviolatum custodiendum in eisdem Ordinibus pauperum votum, a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris provido iustoque consilio sancita fuisse noscuntur, ut serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae munimine roboremus, et aliàs desuper concessae nobis caelitus auctoritatis partes interponamus, prout rerum ac temporum conditio exigit, et nos, omnibus maturae considerationis trutinâ perpensis, ad maiorem omnipotentis Dei gloriam, prosperum praedictorum Ordinum regularium statum, ac animarum pretiosissimo Christi sanguine redemptarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Refertur quaedam constitutio Alexandri IV, qua idem iniungitur Minoribus Conventualibus.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recor-
 dationis Alexander Papa IV praedeces-
 sor noster, cum expositum illi fuisset
 aliquando contingere, ut fratres Ordinis
 Minorum Conventualium S. Franci-

constit. edit. MCLXVIII, die 9 iunii, pontif. IV;
quæ constitutiones hic referuntur et extendun-
tur ad omnes Ordines regulares.

Bull. Rom. — Vol. XXII.

17

sci ad episcopalem et alias superiores seu inferiores dignitates promoti secum adsportare propriisque usibus applicare praesumerent libros, et alia quae tempore suae promotionis haberent, tametsi non ad eos, quibus nihil proprium habere licet, sed ad Ordinem pertinerent, ad eiusdem abusum submovendum et consulendum praefati Ordinis indemnitati, quasdam suas desuper promulgavit litteras apostolicas tenoris sequentis, videlicet :

*Alexander episcopus, servus servorum
 Dei, generali et provincialibus Minoris
 Ordinis fratrum Minorum. Ex parte ve-
 strâ nobis fuit intimatum, etc. 1*

Datum Laterani, anno Incarnationis Domini-
cae MCCLV, nonis decembris, pontificatus nostri
anno I.

§ 2. Deinde, cum memoratus abusus in Ordinem quoque Fratrum Praedicatorum irrepsisset, recolendae memoriae Clemens Papa IV, praedecessor itidem noster, pro suo pastoralis zelo eum extirpandum curavit per suas consimiles litteras apostolicas, quarum tenor hic subiicietur :

Alia constituta
in Clementis IV
secundum ab-
batem ex Ordine
Praedicatorum
ut movendum.

*Clemens episcopus, servus servorum
Dei, dilectis filiis magistro et universis
prioribus et fratribus Ordinis Praedica-
torum, salutem et apostolicam benedictio-
nem. Providenti laudabilis etc.*¹

Datum Viterbii, anno Incarnationis domini-
cae MCCLXVIII, quinto idus iunii, pontificatus
nostri anno IV.

§ 3. Quamvis autem praeinsertarum apostolicarum litterarum tenorem a memoratis regularibus, pro quibus emanarunt, religiose hactenus observatum fuisse et adhuc observari minime vereamur; nihilominus, nonnullis iustis et gravibus

Conclusions
 related to the
 literature,

† Const. Alexandri IV iam legitur in tomo III huius nostrae edit. pag. 628 a (R. T.).

2 Const. Clem. IV legitur in eodem form. III, pag. 799 b et seq. (R. T.).

adductis¹ rationibus, ad obstruendum frandibus, quae forsan in posterum committi possent, quemcumque aditum, eandem Alexandri et Clementis praedecessorum litteras cum omnibus et singulis in eis contentis confirmandas et innovandas esse duximus, prout, motu proprio, ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, hac nostrâ perpetuo valiturâ constitutione illas et in eis contenta quaecumque (iis tantum exceptis quae eidem nostrae constitutioni adversantur, ut infra) amplissime confirmamus, approbamus ac innovamus, et, quatenus opus sit, adversus quemcumque non usum seu contrarium usum, qui quoquo modo praetendi posset, restituimus, pristinum in statum reponimus, ac plenarie integramus.

§ 4. Praeterea, etsi satis constet saluberrimam praedictam² litterarum dispositionem non ad eos dumtaxat, de quibus loquitur, sed ad universos etiam alios regulares Ordines pertinere, cum ratio voti solemnitis paupertatis, cui illa unice innitur, vigeat, locumque habeat generatim absque ullâ prorsus differentiâ in omnibus Ordinibus, quorum professores eodem paupertatis voto aequaliter obstringuntur, adeoque, sicut iidem professores indiscriminatim nihil proprium possident nec possidere possunt, et, quidquid acquirunt, monasterio et Ordini acquirunt, ita sane absque ullo discrimine, quando ad praelaturas ecclesiasticas assumuntur, bona, quae ante earum assecutionem habebant, secum adsportare propriosque in usus convertere nequaquam possunt, sed monasterio et Ordini cui acquisita sunt, ex integro relinquere ac resignare tenentur: nihilominus, ad quamcumque ambiguitatem

¹ Potius lege adducti (R. T.).

² Aptius forsan praedictarum (R. T.).

submovendam ac penitus e medio tollendam, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, memoratas Alexandri et Clementis praedecessorum litteras tenore praesentium expresse extendimus ac ampliamus ad omnes etiam et singulos alios catholicae Ecclesiae Ordines, congregationes ac instituta regularia, monastica, et alia quocumque nomine et titulo nuncupata, nullo prorsus excepto, a quibus et ab eorum professoribus deinceps illas, in omnibus et singulis quae praesenti constitutioni non adversantur, exactissime observari volumus, praecipimus et mandamus, perinde ac si ipsaemet litterae a praefatis praedecessoribus nostris pro singulis aliis Ordinibus, congregationibus ac institutis praedictis, eorumque professoribus quibuscumque, editae et promulgatae fuissent, et non aliâs, nec alio modo.

§ 5. Cupientes insuper ut omnis ansa et occasio quibuscumque alienis, extraneis aut subdolis praedictarum litterarum interpretationibus praecidatur, Ordinumque regularium quorumcumque praefatorum indemnitati plenius etiam atque uberius consultum sit, motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, omnibus et singulis regularibus personis cuiuscumque Ordinis, congregationis ac instituti, ut praefertur, quae a nobis et a Romano Pontifice pro tempore existente ad patriarchatus, archiepiscopatus, episcopatus, vel quasculumque alias praelaturas et dignitates ecclesiasticas in posterum assumuntur, tenore praesentium strictissime interdiciamus ac inhibemus, ne secum adsportare propriisque usibus applicare audeant libros, pecunias, credita, deposita et bona mobilia seu immobilia cuiuscumque generis et speciei, quae eos tempore suae promotionis penes se vel alios habere contigerit, *exceptis dum-*

Idem denno
omnibus inhi-
betur ab hoc
pontifice.

taxat scriptis, propriis indumentis et breviario, sed ea omnia, statim ac suae promotioni consenserint, et antequam consecrationis munus suscipiant, superiori locali et capitulo coenobii, conventus aut domus, ubi degunt¹, integra et intacta, absque ullâ prorsus diminutione, cum eorum notulâ seu inventario bonâ fide confecto, resignare teneantur, ut illi postmodum coenobio, conventui vel domui applicari possint ac debeant, cui iuxta constitutiones et consuetudines cuiusque Ordinis, congregationis ac instituti applicanda esse constiterit. Quod si secus fecerint et huic nostrae ordinationi non obtemperare praesumpserint, contrafacientes, ultra poenam suspensionis ab exercitio pontificalis ministerii in praefatis Clementis IV litteris constitutam, suspensionis insuper a divinis poenam ipso facto incurrant, cuius relaxationem nobis tantum et Romano Pontifici pro tempore existenti (sublatâ ceteris omnibus, etiam Poenitentiariae Apostolicae officio et maiori poenitentiarario, eam etiam ad tempus relaxandi facultate) specialiter et expresse reservamus, ac reservatam esse volumus et mandamus.

Adimitur su-
perioribus Ordini-
bus facultas
concedendi pro-
motis eisdem ad
tempus usum li-
brorum, alio-
rumque.

§ 6. Postremo, cum aequum et salutare, imo etiam necessarium arbitremur, ut occurratur ac opportunum adhibeatur remedium praeiudiciis et detrimentis, quae hactenus illata fuisse novimus, ac etiam de cetero inferri posse animadvertimus Ordinibus regularibus, coenobiis, conventibus ac domibus praedictis ex facultate, quae ab Alexandro praedecessore ministro generali et provincialibus Ordinis fratrum Minorum Conventualium S. Francisci, et a Clemente itidem praedecessore ministro generali ac prioribus Ordinum fratrum Praedicatorum, ut praefertur, tributa

¹ Male edit. Main. legit *delegunt* (R. T.).

fuit, concedendi promotis ad episcopalem et alias ecclesiasticas dignitates usum ad tempus librorum aliorumque bonorum quae tempore suae promotionis habebant, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, tenore praesentium, nedum praefatis, sed etiam omnibus et singulis aliis superioribus quorumcumque aliorum Ordinum, congregationum ac institutorum regularium praedictorum, ad quae praeinsertas Alexandri et Clementis praedecessorum litteras, ut supra, extendimus et ampliamus, etiamsi abbates, magistri, ministri et praepositi provinciales aut generales fuerint vel quacumque aliâ denominatione ac titulo Ordinibus, congregationibus et institutis antedictis praefuerint, necnon eorumdem coenobiorum, conventuum, domorumque superioribus localibus et capitulis quibuscumque, praedictam facultatem concedendi ad tempus usum librorum, aliorumque mobilium praefatorum, prorsus adimimus, auferimus et abrogamus, ac pro ademptâ, sublatâ et prorsus abrogatâ ab omnibus in posterum haberi volumus, statuimus et declaramus, itaut perpetuis futuris temporibus eiusmodi facultate uti amplius non possint nec debeant, perinde ac si ipsis a praefatis praedecessoribus nostris nunquam tributa et concessa fuisset, et non aliâs, aliter, nec alio modo, sub poenâ, si secus fecerint, suspensionis a divinis eo ipso incurrendâ, cuius relaxationem nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti, privative quoad omnes alios, reservamus et reservatam esse statuimus, praecipimus ac mandamus.

§ 7. Decernentes, praesentes litteras semper validas, firmas et efficaces existere ac fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spe-

Classulas.

ctat et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quavis praeseminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate ac auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatoriae
peculiares.

§ 8. Non obstantibus praesentis Alexandri IV et Clementis itidem IV praedecessorum litteris, et de iure quaesito non tollendo, ac certis nostris et Cancellariae Apostolicae regulis, aliisque apostolicis ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quorumvis Ordinum praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, aut quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus, illorumque superioribus et professoribus quibuscumque, sub quibusvis verborum tenoribus et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, et aliis efficacioribus et insolitis clausulis et decretis, etiam irritantibus, etiam motu simili et consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas gene-

rales idem importantes, mentio sen quaevs alia expressio facienda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas et occasiones, ac alia etiam speciali expressione digna, praesentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis ac servatis respective habentes, hac vice dumtaxat, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Ut autem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant et nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus illas seu earum exempla ad valvas ecclesiae Lateranensis et basilicae Principis Apostolorum, nec non Cancellariae Apostolicae Curiaeque generali in Monte Citatorio, ac in acie Campiflorae de Urbe, ut moris est, affigi et publicari; sicque publicatas et affixas, omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde arctare et afficere ac si unicuique eorum nominatim et personaliter intimatae fuissent; utque ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

§ 10. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrae confirmationis, approbationis, innovationis, reintegrationis, decreti, declarationis, statutorum, voluntatum, mandatorum, constitutionis, assignationis, praecepti et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc

Sanctio poenalis.

attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXV, IV nonas martii, pontificatus nostri anno I.

P. M. card. prodatrius.

Dat. die 4 martii 1725, pontif. an. I.

XLVIII.

Conceduntur duabus facultatibus utriusque iuris et artium liberalium in oppido Palensi provinciae Bearniae nuper erectis privilegia omnia universitatibus studiorum generalium regni Galliarum concessa, ac pariter studentibus et ad gradus scholasticos in eis promotis¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Duas facultates
praedictas nuper
erectas fuisse
re refertur.

§ 1. Nuper pro parte carissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum regis christianissimi nobis expositum fuit, quod, cum dilecti filii clerus et populus provinciae suae Bearniae ei exposuissent grave incommodum et dispendium quod incolae provinciae praedictae in amandandis iuvenibus ad studiorum generalium universitates utpote multum inde dissitas sentiebant, ipseque Ludovicus rex, eorumdem incolarum commoditatibus ac utilitati prospicere cupiens, erectioni duarum facultatum in oppido civitate nuncupato Palensi, quod dictae provinciae caput existit, utriusque nem-

¹ Innocentii XIII constit. edit. MDCCXI, die 9 maii, pontif. I, confirmatur et innovatur concessio privilegiorum universitati studii generalis et collegio doctorum civitatis Urbini a Clemente XI facta; et huius Pontificis constit. edit. MDCCXVII, die 1 iulii, pontif. IV, erigitur universitas studiorum in civitate Camerinensi.

pe iuris canonici et civilis ac artium liberalium assensum suum praebuisset, quae postmodum inibi erectae et institutae fuerunt; nunc autem memoratus Ludovicus rex duabus facultatibus sic erectis praerogativas universalibus studiorum generalium intra regni sui Galliarum fines consistentibus concessas impertiri, eos vero, qui eisdem facultatibus pro tempore studuerint, ac exacto studiorum cursu ad doctoratum aliosve gradus scholasticos in utroque vel altero iurium praedictorum seu ad magisterium artium praedictarum promoti fuerint, eisdem privilegiis, quibus in ipsis universitatibus studiorum generalium dictis facultatibus vacantes, aut ad doctoratum, gradus et magisterium huiusmodi in eis promoti, ex concessionibus apostolicis fruuntur, donari ac similiter frui posse plurimum desideret: nobis propterea idem Ludovicus rex humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsius Ludovici regis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, qui narrata attenderunt, consilio, petitem indultum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et impertimur, itaut qui supradictae iuris facultati studuerint, quive doctoratum, baccalaureatum aliosve gradus scholasticos, servatis servandis, in eodem iure receperint, omnibus et singulis privilegiis, etiam habilitationis ad beneficia ecclesiastica assequenda, quibus alii, qui iuri student, aut dictos gradus in praefati regni Galliarum et signanter Tolosana studiorum genera-

Concessio privilegiorum praedictorum.

XLIX.

*Confirmatur constitutio Sixti V, qua, iuxta declarationem Pii V hac super re, decernitur, ut omnes obtinentes commendas et beneficia hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani ad solutionem iurium communis aerarii praedicti hospitalis teneantur*¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Ad pastorale fastigium, meritis licet imparibus, divinâ dispositione evecti, ea, quae de Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum et Apostolicae Sedis benignitate in favorem militiarum et hospitalium quorumcumque ad omnipotentis Dei gloriam suaeque Ecclesiae sanctae exaltationem, illius vero hostium profligationem², pie provideque institutorum processerunt, quo maioris validitatis munimine subsistant, apostolicae confirmationis patrocinio, cum id a nobis petitur, constabilimus.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Sixtus PP. V praedecessor noster omnes et singulos, prioratus, baiulivatus³, castellanias, praeceptorias et alia beneficia et pensiones militiae S. Ioannis Hierosolymitani, etiam ex Sedis Apostolicae provisione obtinentes, ad solutionem iurium communis aerarii hospitalis dicti S. Ioannis Hierosolymitani omnino teneri, receptoresque eiusdem hospitalis fructus, redditus et proventus eiusmodi praeceptoriarum et beneficiorum propria auctoritate exigere, ac illorum possessionem apprehendere, ac de illis disponere posse decrevit et declaravit per suas desuper litteras in simili forma Brevis in forma rationi congruâ

¹ Dicta Sixti V constitutio hic inserta edita fuit MDLXXV, die 1 maii, pontif. I.

² Edit. Main. legit *profligatione* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *baiulatus* (R. T.).

lium universitatibus recipiunt, ex quibus concessionibus apostolicis quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo et absque ullâ prorsus differentiâ uti, frui, potiri et gaudere debeant et valeant.

Clausula.

§ 3. Decernentes, ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XII martii MDCCXXV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 martii 1725, pontif. anno I.

expeditas, tenore qui sequitur, vide licet:

*Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam. Aequum arbitramur et congruum, etc*¹.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1 maii MDLXXV², pontificatus nostri anno I. — A. PERGRINUS.

Confirmatio
relatae Sixti V
constitutionis.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum magni magistri et fratrum militum hospitalis praedicti nobis nuper expositum fuit, ipsi praemissa, quo firmitus subsistant et servantur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio roborari plurimum desiderant: nos, eorumdem exponentium votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere, eosque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, praesentis Sixti praedecessoris litteras, omniaque et singula in eis contenta, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illisque³ perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus.

Clausula.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes

¹ Sixti V const. habetur sub datum 1 maii MDLXXVI, in tom. VIII nostrae edit., pag. 765 a et seq (R. T.).

² In loco parallelo legitur MDLXXVI (R. T.).

³ Ed. Main. legit *illisque* (R. T.).

litteras semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos dictaeque Sedis nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in praesentis Sixti praedecessoris litteris concessa sunt non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXI martii MDCCXXV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 21 martii 1725, pontif. anno I.

L.

*Confirmatur constitutio quaedam Pii II quoad primos medios fructus beneficiorum ecclesiae Beneventanae, et latius declaratur*¹.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, aequi bonique supremus assertor, inter gravissimas multiplicesque apostolicae servitutis curas,

Exordium.

¹ Laudata const. edita est anno MCDLIX, die 5 septembris, pontif. II; huius pontif. vero const. edit. MDCCXXV, die 28 aprilis, pontif. I, demandatur solutio mediae annatae beneficio-

in eam peculiari studio iugiter incumbit, ut ecclesiarum omnium, praesertim archiepiscopali nomine insignitarum, reparationes fabricae et augmentationes assidue favoribus et gratiis promoveantur, et quas propterea a praedecessoribus suis iisdem de causis facta et decreta dignoscuntur, ut ab omnibus perpetuo inviolabiliter observentur, apostolicae confirmationis patrocinio corroborat, aliasque statuit et declarat, prout earumdem ecclesiarum indigentis, commodis et utilitatibus conspicit in Domino salubriter expedire.

A Pio II declarationem fuit omnes primos medios fructus beneficiorum ecclesiae Beneventanae in reparationem dictae ecclesiae convertendos esse.

§ 1. Alias siquidem felicis recordationis Pius Papa II praedecessor noster per quamdam eius constitutionem ab eo editam favore ecclesiae et civitatis Beneventanae, sub datum Mantuae, anno Incarnationis dominicae MCDLIX, nonis septembris, pontificatus sui anno II, inter cetera statuit, disposuit et decrevit, quod omnes primi medii fructus beneficiorum ecclesiasticorum pro tempore vacantium ecclesiae Beneventanae (cuius adhuc archiepiscopus existimus), qui a pro tempore existente archiepiscopo Beneventano percipiebantur, in reparationem, fabricam et augmentationem dictae ecclesiae Beneventanae, iuxta eiusdem pro tempore existentis archiepiscopi ac unius eiusdem ecclesiae Beneventanae canonici arbitrium, converti debeant.

Confirmatio praedictae constitutionis cum eiusdem latiori declaratione.

§ 2. Nos, considerantes praefatam Pii praedecessoris constitutionem commodum, utilitatem et incrementum praefatae ecclesiae Beneventanae summopere concernere, ac cupientes illam perpetuis futuris temporibus semper et inviolabiliter observari, ac Pii praedecessoris praefati constitutionis desuper editae huiusmodi tenores etiam veriores rursus providendorum per totam Italiam et insulas adiacentes in favorem fabricae ecclesiarum matricium.

praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera scientia, deque apostolicae potestatis plenitudine, dispositionem et decretum huiusmodi, apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illique perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; ac dispositionem et decretum huiusmodi comprehendere omnia beneficia ecclesiastica, tam collationis archiepiscopi, quam capituli et canonicorum dictae ecclesiae Beneventanae vel abbatis de Paduli nuncupati aut alterius cuiuscumque inferioris collatoris pro tempore existentium, ad¹ eis conferenda cessantibus reservationibus et affectionibus apostolicis, non tamen beneficia ecclesiastica dispositioni apostolicae reservata vel affecta, dicta apostolica auctoritate declaramus.

§ 3. Praesentes quoque nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae aut quovis alio defectu, quantumvis magno, inexcogitato et substantiali, aut ex quocumque alio capite, a iure vel facto aut statuto vel consuetudine aliqua resultante, aut quocumque alio colore, praetextu, ratione vel causa, etiam in corpore iuris clausa, quantumvis iusta, rationabili et privilegiata, etiam tali quae ad effectum validitatis praemissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostrâ huiusmodi aut aliis superius expressis relatis in litteris alibi² apparet, seu alias probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in ius vel controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, apositionis oris, redu-

¹ Videtur legendum ab pro ad (A. T.).

² Forsan nullibi legendum (A. T.).

ctionis ad vim et terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiae vel iustitiae remedium impetrari, seu quomodolibet concessio aut impetrato uti sese iuvare in iudicio vel extra posse, neque ipsas praesentes sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus et limitationibus pro tempore quomodolibet faciendis comprehendere, sed semper ab illis exceptas¹, ac perpetuo validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac per omnes et singulos, ad quos spectat et quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices etiam S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Sedis Apostolicae nuncios, et alios quavis auctoritate et potestate fungentes, in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuilibet in quocumque iudicio et in quavis instantia aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

Derogatoriae.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, necnon etiam in synodalibus, universalibus et provincialibus conciliis editis vel edendis, specialibus vel generalibus, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, dictaeque ecclesiae Beneventanae statutis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, etiam motu et de apostolica potestatis plenitudine si-

¹ Male ed. Main. legit *acceptas* (A. T.).

milibus, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibus ac aliis decretis, concessis ac etiam pluries approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliâs in suo robore permanens, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis, approbationis, declarationis, decreti et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXV, nono kalendas aprilis, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 24 martii 1725, pontif. anno I.

LI.

Publicantur litterae processus die Coenae Domini¹.

**Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.**

Pastoralis Romani Pontificis vigilantia et sollicitudo, etc.²

¹ Similes litterae publicatae fuerunt ab Innocentio XIII const. edit. MDCCXXII, die 29 aprilis, pontif. I; et a Clemente XI constit. edit. MDCCI, die 24 martii, pontif. I.

² Reliqua ut in tom. XXI, p. 20 a et seq. (A. T.).

Sanctio pontificia.

Ex hoc huiusmodi consuetudine praedecessorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXV, IV kalendas aprilis, pontificatus nostri anno I.
Dat. die 20 martii 1725, pontif. anno I.

LII.

Statuitur ut regulares apostatae ad suos Ordines impune reverti possint¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Pastoris aeterni vices, licet immeriti, gerentes in terris, paternae charitatis nostrae partes esse reputamus, ut oves, quas satanae versutia a caulis Domini abduxit, ad easdem opportunis rationibus reducere, et ne in perpetuum percant, quantum nobis ex alto conceditur, providere studeamus.

Causae praesentis constitutionis.

§ 1. Itaque in praesenti anno iubilaei, anno scilicet remissionis et gratiae, quem ad totius catholicae Ecclesiae consolationem atque aedificationem, apertis atque largiter prolatis spiritualium gratiarum dispensationi nostrae divinitus creditarum thesauris, indiximus, et, benedicente Domino, maximo cum animi nostri gaudio celebramus, pietatis nostrae viscera erga regulares professionis suae desertores aperire, eosque ad Christi ovile, suos videlicet cuiusque Ordines, extra quos luporum rapacium insidiis atque periculis expositi miserabiliter² vagantur, quantum divina benignitas largiri dignabitur, ut, ad salutarem vitae normam, quam amplexi fuerant, velut post-

¹ Pro regularibus quorundam regnorum a Clemente XI, in const. edit. MDCCXIX, die 7 septembris, pontif. XIX, revocata fuerunt privilegia a nuncio concessa; et huius Pontificis const. edit. MDCCXXV, die 6 maii, pontif. I, praecipitur omnibus abbatibus regularibus perpetuis ut, infra annum ab electione, episcopalem benedictionem recipiant.

² Edit. Main. legit mirabiliter (R. T.).

liminio reversi, vota sua Domino reddere studeant, revocare cupientes, ac felix recordationis Urbani VIII, Clementis X et Innocentii XII Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, qui annis iubilaei tunc instantibus seu recurrentibus eiusmodi regularium desertorum reductioni provide consuluerunt, vestigiis inhaerentes, auctoritate apostolica, tenore praesentium, misericorditer indulgemus, ac statuimus et decernimus, ut regulares apostatae et fugitivi, cuiuscumque sint Ordinis, tam Mendicantium quam non Mendicantium, congregationis, societatis et instituti, etiam necessario exprimendi, qui citra montes, intra quatuor, ultra montes vero, intra octo menses a publicatione earumdem praesentium litterarum inchoandos, sua sponte ad suam quisque religionem redierint, tunc poenarum omnium ipsis propter apostasiam huiusmodi inflictarum vel infligendarum remissionem atque impunitatem assequantur; ita tamen ut debeant a suo quisque respective superiore humiliter petere absolutionem, et coram eo culpam fateri atque emendationem polliceri, et viceversa superior benigne illos teneatur ab huiusmodi poenis absolvere et paternam charitatem complecti, cui propterea, ad effectum praemissum dumtaxat, quatenus opus sit, omnem facultatem necessariam dicta auctoritate harum serie impertimur.

§ 2. Non obstantibus praemissis, necnon apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac quorumvis Ordinum, congregationum, societatum et institutorum, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statulis et consuetudinibus, stylis et usibus, etiam immemorabi-

Clausulae cum derogatoriis.

libus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam Ordinibus, congregationibus, societatibus et institutis huiusmodi, illorumque generalibus et aliis superioribus ac personis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu proprio et de apostolicae potestatis plenitudine ac consistorialiter et alias quomodolibet in contrarium praemissorum in genere vel in specie concessis et quantiscumque vicibus iteratis, approbatis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis specifica expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Mandator publicationis harum litterarum.

§ 3. Ut autem eadem praesentes litterae omnibus facilius innotescant, volumus illarum exempla ad dilectos filios nostros et Apostolicae Sedis nuncios, ac venerabiles fratres patriarchas, archiepiscopos, episcopos, aliosque ecclesiarum praelatos, et locorum Ordinarios transmitti, qui illas quantocitius publicare studeant; ipsarum vero praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius no-

tarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem omnino fidem in iudicio et extra illud ubicumque locorum haberi, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die IV aprilis MDCCXXV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 4 aprilis 1725, pontif. anno I.

LIII.

Conceditur fratribus Praedicatoribus nonnullarum provinciarum, ut processiones SS. Rosarii, sine parochi interventu et licentia Ordinarii, peragere possint¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Procuratum.

In supremo² militantis Ecclesiae solio, meritis licet imparibus, per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam constituti, exortas inter catholicos antistites aliasque personas ecclesiasticas et religiosos viros controversias opportunis rationibus dirimere studemus, sicut in Domino conspiciamus salubriter expedire.

§ 1. Exposuit siquidem nobis nuper dilectus filius noster Augustinus S. R. E. cardinalis Pipia nuncupatus, Ordinis fratrum Praedicatorum administrator generalis, quod, cum in variis dicti Ordinis provinciis nonnullae lites cum modico saecularium exemplo circa processionem SS. Rosarii qualibet prima dominica mensis octobris fieri consuetam exortae

Expositio facti.

¹ Clementis XII const. edit. MDCCXXXIII, die 10 aprilis, pontif. III, confirmatur facultas celebrandi processiones SS. Corporis Christi et Rosarii, cum confirmatione et declaratione Brevis Benedicti XIII.

² Edit. Main. legit supra pro supremo (R. T.).

luerint, praesentibus Ordinariis locorum et parochis perturbare antiquam (in qua fratres earumdem provinciarum reperiuntur) possessionem faciendi dictam processionem sine parochi assistentiâ, Ordinarii licentiâ, etiam ingrediendi limites parochiae, et allegantibus ius commune id prohibens necnon quandam resolutionem Congregationis tunc existentium S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum anno MDCXXVIII emanatam ac a felicitis recordationis Urbano Papa VIII praedecessore nostro confirmatam, per quam immemorabilis consuetudo sublata fuit, ipse Augustinus cardinalis et administrator generalis, attento quod id¹ diversimode et omnino insubsistens declaratum fuit, ut imposterum eiusmodi inordinationibus et perturbationibus, quae ex piâ processione huiusmodi generantur, finis imponatur, opportune in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri summopere desiderat.

Concessio praedicta.

§ 2. Nos, ipsius Augustini cardinalis et administratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eius supplicationibus inclinati, fratribus provinciarum et Ordinariis praedictorum, ut ipsi de cetero memoratam processionem SS. Rosarii qualibet primâ dominicâ mensis octobris, ingrediendo limites cuiuscumque parochiae, Ordinarii licentiâ minime requisitâ, et absque assistentiâ parochi, ac cum omni pompâ peragere libere et licite possint et valeant, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, facultatem concedimus et impertimur.

Clausulae.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et officaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tem-

¹ Edit. Main. legit in pro id (n. r.).

pore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariorum derogatio.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.¹

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x aprilis MDCCXXV, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 10 aprilis 1725, pontif. anno 1.

LIV.

Statuitur motu proprio ut decem ex clero Caesenatensi in collegio iuristarum eiusdem civitatis admitti debeant¹.

Benedictus Papa XIII.
ad perpetuam rei memoriam.

Ecclesiae catholicae per universum terrarum orbem longe lateque diffusae regimini ineffabili divinae sapientiae abundantia praepositi, in his, per quae personarum ecclesiasticarum honori et commodis ac uberiori in bonarum lit-

Exordium.

¹ Reliqua ut supra pag. 72 b (n. r.).

² De erectione et privilegiis dicti collegii videantur sequentes constitutiones, Iulii II constit. edit. MDIV, die 24 iunii, pontif. II, Clementis VII constit. edit. MDXXIV, die 10 februarii, pontif. I, Pauli V constit. edit. MDCL, die 3 septembris, pontif. VI, Alexandri VIII constit. edit. MDCLVII, die 3 decembris, pontif. IV, et Clementis X constit. edit. MDCLXXV, die 28 septembris, pontificatus VI. In huius Pontificis constit. sequenti erigitur collegium theologorum in eadem civitate Caesenatensi.

terarum scientiâ laudabilibusque disciplinis progressui opportune consulitur, pastoralis curae nostrae partes libenter interponimus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Refertur erectio dicti collegii, ac facultas eidem concessa.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, in universitate studii generalis Caesenatensi, quae in totâ provinciâ nostrâ Romandiolae unica existit, collegium iuristarum, viginti doctoribus constans, dudum erectum reperitur, ac eidem collegio felicitis recordationis Iulius Papa II praedecessor noster, per suas litteras die xxiv iunii MDIV expeditas, notarios creandi, et recolendae memoriae Clemens Papa VII similiter praedecessor noster, per suas litteras x februarii MDXXIV emanatas, duos ad id idoneos quotannis ad gradum doctoratus in utroque iure, servatis servandis, promovendi facultatem respective concesserint; haecque facultas, a Clemente praedecessore concessa, ad alios duos annis singulis doctoratus laureâ decorandos, a pia memoriae Paulo Papa V praedecessore pariter nostro per suas die III septembris MDCX desuper editas litteras ampliata; et omnes gratiae supradictae a similis recordationis Alexandro VII et Clemente X Romanis Pontificibus praedecessoribus quoque nostris, per eorum litteras die III decembris MDCLVII et die XXVIII septembris MDCLXXV expeditas, cum concessione indulti non solum praedictos quatuor, sed etiam quoscumque alios idoneos similiter promovendi, per eundem Clementem X praedecessorem factâ, confirmatae fuerint; necnon pia memoriae Paulus Papa III praedecessor etiam noster, per suas die xxx decembris MDXXV conditas litteras, omnia statuta, privilegia, ordinationes et decreta dicto collegio iuristarum eatenus concessa, confirmaverit.

§ 2. Verum, cum clerus Caesenatensis gravius semper tulisset, ac pluries contestatus fuisset, quod ipse a collegio eiusmodi excluderetur, nec unquam obtinere valuerit ut in eo admitteretur; quinimo anno MDCCXIII, lite adversus iuristas laicos in Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium immunitati ecclesiasticae et controversiis iurisdictionalibus praeposita ad iurium suorum tuitionem desuper motâ, contrariam resolutionem passus fuerit, binis potissimum innixam fundamentis; primo nimirum, quod per statuta dicti collegii, a memorato Paulo III praedecessore confirmata, personarum ecclesiasticarum admissio in eodem collegio prohibeatur; et altero, quod idem collegium institutum fuerat, ut exinde haberi possent iurisperiti ad diversa officia saecularia, cum statu ecclesiastico incompatibilia, exercenda:

§ 3. Sed, sicut postmodum per eundem clerum animadversum fuit, statuta praedicta nonnisi in formâ communi, ut vocant, et cum clausulâ, *quatenus licita et honesta, sacrisque canonibus non contraria, neque contra libertatem ecclesiasticam existerent*, confirmata fuerint, prout ex ipsius Pauli praedecessoris litterarum tenore apparet; officium autem praetoris, quem potestatem ibi appellant, cuius vices, dum eundem praetorem abesse vel aliquo impedimento detineri contingit, prior eiusdem collegii pro tempore existens gerere solet, quidquid olim fuerit, hodie non amplius praeferat potestatem iudicandi in causis criminalibus, in quibus agitur de poenâ sanguinis infligendâ, quae personis ecclesiasticis nusquam congrueret, quemadmodum pro earum exclusione in enarratâ lite adductum fuerat; sed causarum criminalium huiusmodi cognitio ad civitatis Caesenatensis gubernatorem,

Necnon illos inter clerum et collegium praedictum.

Causae praesentis constitutionis.

ver S. R. E. cardinalem in provincia Romanodiocesis et exarchatu Ravennatensi Apostolicae Sedis de latere legatum, pro tempore existentes, private nunc spectare dignoscitur.

Praedictus
motus proprio
favore cleri
Caesenatensis.

§ 4. Hinc est quod nos, qui ab eo iam tempore, quo in minoribus constituti ecclesiae Caesenatensi praeeramus, ipsius cleri querimonias nobis interdum late desuper audivimus, ipsumque a collegio praedicto arceri, necnon personas ecclesiasticas, quas non minore litterarum scientia ac doctrina quam laicos pollere decebat, in universitatibus studiorum generalium ditionis ecclesiasticae deterioris esse conditionis quam in similibus universitatibus in principum saecularium dominiis consistentibus, ubi libenter passimque admittuntur, indigne ferebamus, eiusdem cleri Caesenatensis, quem peculiari paternae charitatis semper complexi fuimus et adhuc complectimur affectu, votis hac in re, quantum cum Domino possumus, annuere, illiusque utilitati ac decori in praemissis prospicere volentes, motu proprio, et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, harum serie¹ statuimus et ordinamus ut deinceps perpetuis futuris temporibus praedictum collegium iuristarum viginti doctoribus collegialibus de numero participantibus constare debeat, quorum decem ex clero seu coetu ecclesiastico Caesenatensis civitatis vel dioecesis, sive inde originem ducentes, sive exteri qui tamen ibidem domicilium contraxerint, vel dignitatem, canonicatum, aliudve beneficium ecclesiasticum vel officium residentiae inibi obtinuerint, et totidem laici, qualitatibus quae hactenus requiri consueverunt praediti, existant; ita tamen quod o-

mnēs doctores laici, qui de praesenti in eodem collegio reperiuntur, in eo remaneant, donec, per obitum, cessionem, vel absentiam, ad denarium numerum redacti fuerint; omnesque viginti doctores praedicti tam ecclesiastici quam laici collegium iuristarum inter se constituent; et emolumenta ipsi collegio obvenientia inter se aequis portionibus partiantur.

§ 5. Praeterea venerabilem fratrem Deputatus episcopus Caesenatensis in priorem seu praesidem eiusdem collegii, cum quibusdam Ordinationibus. modernum ac pro tempore existentem episcopum Caesenatensem in priorem seu praesidem eiusdem collegii, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, tenore praesentium, perpetuo similiter facimus, constituimus et deputamus; volentes ac mandantes ut collegium praedictum in posterum in episcopo convocetur et celebretur, ecclesiasticis scilicet a dextris, iuxta cuiusque dignitatis ordinem, et laicis doctoribus a sinistris ipsius episcopi sedentibus; idem vero episcopus omnes illas functiones peragat, quae a priore laico dicti collegii hucusque expleri consueverunt; assignando nempe ad doctoratum promovendis puncta examinis, ac, postquam examen vitae et collegialiter expletum et promovendi per pluritatem suffragiorum doctorum ibi praesentium tam ecclesiasticorum quam laicorum approbati fuerint, episcopus praedictus, tamquam caput, ac nomine collegii praedicti, professionem fidei catholicae per ipsos promovendos emittendam² recipiat, deinde illos laurea doctorali insigniat, et ad doctoratus gradum in utroque iure promoveat, eisque consuetas patentes litteras a se subscriptas, suoque et eiusdem collegii sigillo munitas, desuper expediat et relaxet, servato in reliquis nihilque immutato more ac ritu

¹ Particula et delenda (R. T.).

² Edit. Main. legit *emittendae* (R. T.).

in motionibus ad doctoratum huiusmodi per idem collegium hactenus servari consuetis. Sede autem episcopali Caesenatensi vacante, vicarius capitularis ipsius ecclesiae Caesenatensis, tunc legitime deputatus, eiusdem episcopi vires in omnibus praemissis gerat et sustineat. Porro, cum prior laicus supradicti praetoris absentis vel impediti partes supplere antehac consueverit, ut praefertur, quod de cetero doctor laicus antiquior eiusmodi officio fungatur, sicuti etiam secundus in antianitate iudicis appellationum munus exerceat, quatenus usus appellandi ad doctorem dicti collegii vigeat, ac tertius doctor in negotiis aquarum, viarum et aliarum rerum similium ius dicendi facultatem habeat, si et dummodo alicui doctori eiusdem collegii competat, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, earundem tenore praesentium, statuimus itidem et ordinamus.

Classulae.

§ 6. Decernentes, easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praedicti doctores laici, seu alii quilibet in praemissis interesse habentes seu habere praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarunt sufficienter adductae, verificate et iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque causa, colore, praetextu et capite etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam formali et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, limitari, aut ad terminos iuris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illa aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium

intentari vel impetrari, seu impetrato, aut¹ etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessa vel emanata, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse; sed ipsas praesentes litteras semper et perpetuo firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, quandocumque in omnibus et per omnia inviolabiliter observari, et illis respective plenissime suffragari, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores ac dictae S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet, quacumque praeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Quocirca venerabili fratri Hieronymo moderno ac pro tempore pariter existenti archiepiscopo Ravennatensi per praesentes motu pari commitimus et mandamus, quatenus ipse, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte interesse in praemissis habentium, seu alicuius eorum, fuerit requisitus, solemniter publicans, illisque in eisdem praemissis efficacis defensionis praesidio assistens, faciat auctoritate nostra illos et eorum quemlibet praesentium litterarum et in eis contentorum huiusmodi commodo et effectum pacifice frui et gaudere, non permittens

¹ Particulam aut nos addimus (R. T.).

Cum deputatus
hunc executus
sit.

¹ Edit. Main. legit *seriem* (R. T.).

illos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari, perturbari vel inquietari, contradictores quolibet et rebelles, per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Contrarium derogatio.

§ 8. Non obstantibus lite et cardinalium resolutione supradictis, ac felici recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris etiam nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, necnon Pauli III litteris praedictis, et Cancellariae Apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, collegii praedicti, aliisque quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statulis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eidem collegio eiusque personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et pluries innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum,

non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XI aprilis MDCCXXV, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 11 aprilis 1725, pontif. anno I.

LV.

Erigitur collegium theologorum in civitate Caesenatensi cum quibusdam facultatibus.

Benedictus Papa XIII.
ad perpetuam rei memoriam.

Ex iniuncto nobis divinitus pastoralis sollicitudinis munere, sacrarum litterarum et praesertim theologicae facultatis studia inter cristifideles potissimum in sortem Domini vocatos, ac nobis et huic Sanctae Sedi in temporalibus subditos, opportunis rationibus excitare et promovere satagimus, ac ut debitus virtuti honor rependatur libenter providemus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis decus et incrementum, ac catho-

Exordium.

1 Innocentii XIII const. edit. MDCCXXII, die 19 augusti, pontif. II, erecta fuit universitas studii generalis in civitate S. Iacobi de Leon de Caracas in Indiis Occidentalibus; et huius Pontificis const. edit. MDCCXXVII, die 1 iulii, pontif. IV, erigitur in civitate Camerinensi.

licae fidei praesidium cognoscimus in Domino expedire.

Caesae praesentis erectio.

§ 1. Exponi siquidem nobis super fecerunt dilecti filii capitulum et canonici cathedralis ecclesiae, ac universus clerus civitatis et dioecesis Caesenatensis, quod (cum in civitate Caesenatensi, ultra universitatem studii generalis dudum inibi vigentem, in qua sacra theologia, ius canonicum et leges civiles, philosophia, logica et medicina publice docentur, praeleguntur, duo collegia, unum nempe iuristarum, et alterum physicorum et medicorum, quae ex antiqua Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum concessione privilegia conferendi lauream doctoralem in suis respective facultatibus fruuntur, erecta reperiantur, solumque collegium theologorum desit) ipsi exponentes, sacrae theologiae studia Ecclesiae Dei ac personis ecclesiasticis in primis necessaria esse animadvertentes, eiusmodi collegium theologorum, quorum sufficiens copia in dicta civitate nunc habetur, duodecim doctoribus seu magistris constans, institui, ipsique collegio, pro maiori etiam eorum et praecipue pauperum, qui dictae sacrae theologiae sedulam operam navaverint, commoditate, personas idoneas ad doctoratus seu magisterii aliosque gradus in eadem sacra theologia promovendi facultatem tribui plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Erectio praedicta.

§ 2. Nos igitur, qui in minoribus constituti ecclesiae Caesenatensis regimini sex annos praefuimus, et ex eo tempore illam, ac clerum, civitatem et dioecesim Caesenatensem propensiori semper respeximus et etiamnum respicimus paterni amoris affectu, et ad ea, quae publicae illorum utilitati ac decori

conducibilia fore prospicimus, favorabiliter intendentes, ipsorumque exponentium votis in praemissis peculiari charitate annuere volentes, ac illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus eorum inclinati, unum in praedicta civitate Caesenatensi collegium theologorum, quod duodecim personis ecclesiasticis in sacra theologia magistris, octo nimirum saecularibus, et quatuor cuiusvis Ordinis societatis, instituti regularibus, de quorum numero canonicus praebendam theologalem in ecclesia Caesenatensi obtinens, ac sacrae theologiae in dicta universitate lector publicus, nunc et pro tempore existentes, semper esse debeant, constitnatur atque iugiter constet, auctoritate apostolica, tenore praesentium, sine alicuius praeiudicio, perpetuo erigimus et instituimus.

Conferenda quatuordecim facultates.

§ 3. Praeterea praefato theologorum collegio, ut quoscumque, qui, peracto studiorum sacrae theologiae curriculo ac praevio riguroso examine habiles et idonei ad id reperti fuerint, ac servatis servandis, ad doctoratus seu magisterii aliosque gradus scholasticos in eadem sacra theologia promovere, eisque solita graduum huiusmodi insignia conferre libere et licite possit et valeat, ita ut sic promoti et graduati omnibus et singulis gratis, praerogativis ac privilegiis fruuntur et gaudeant, quibus gaudent et fruuntur qui in publicis universitatibus ad eosdem gradus promoti sunt, auctoritate et tenore praedictis concedimus et indulgemus.

Deputatus epi-
scopus Caese-
natensis pro-
ter eiusdem col-
legii.

§ 4. Porro venerabilem fratrem mo-
derum et pro tempore existentem epi-
scopum Caesenatensem in eiusdem colle-
gii theologorum caput et praesidentem,
cum omnibus facultatibus necessariis et
opportunis etiam professionem fidei, a
promovendis seu graduandis huiusmodi
iuxta articulos a Sede Apostolica pro-
positos emittendam, per se seu suum
in spiritualibus vicarium generalem re-
cipiendi, dicta auctoritate, harum serie,
facimus, constituimus et deputamus,
statuentes, ut, sede episcopali Caesena-
tensi vacante, vicarius capitularis prae-
satae ecclesiae Caesenatensis pro tem-
pore legitime deputatus eiusdem episcopi
vices in praemissis suppleat.

Clausulae.

§ 5. Ac decernentes, ipsas praesentes
litteras semper firmas, validas et effica-
ces existere et fore, suosque plenari-
os et integros effectus sortiri et ob-
tinere, ac illis, ad quos spectat et pro
tempore quodcumque spectabit, in
omnibus et per omnia plenissime suf-
fragari, et ab illis respective inviolabi-
liter observari, sicque in praemissis per
quoscumque iudices ordinarios et dele-
gatos, etiam causarum palatii apostolici
auditores, iudicari et definiri debere, ac
irritum et inane si secus super his a
quoquam, quavis auctoritate, scienter
vel ignoranter, contigerit attentari.

Cum derogat
priori.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus
et ordinationibus apostolicis, ac, qua-
tenus opus sit, civitatis et universitatis
praedictorum, aliisque quibusvis, etiam
iuramento, confirmatione apostolica, vel
quavis firmitate alia roboratis, statutis
et consuetudinibus, privilegiis quoque,
indultis et litteris apostolicis in contra-
rium praemissorum quomodolibet con-
cessis, confirmatis et innovatis; quibus
omnibus et singulis, illorum tenores pro
plene et sufficienter expressis et insertis
habentes, illis alias in suo robore per-

mansuris, ad praemissorum effectum,
hac vice dumtaxat, specialiter et ex-
presse derogamus; ceterisque contrariis
quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut earumdem
praesentium litterarum transumptis etc.

Fides tran-
sumptum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub
annulo Piscatoris, die xx aprilis mdccxxv,
pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 20 aprilis 1725, pontif. anno 1.

LVI.

*Confirmatur decretum quoddam consul-
tae generalis clericorum regularium
Ministrantium Infirmis, pro Hispa-
niae provinciae¹.*

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus
filius Franciscus Pecrez Moreno, Congre-
gationis clericorum regularium Mini-
strantium Infirmis pro provincia Hispaniae
consultor generalis, quod religiosi
dictae provinciae fere ab initio eius fun-
dationis usque ad haec tempora con-
sueverunt, et quasi pro lege, incumbere
fideliter doctrinae S. Thomae Aquinatis,
et ob id provinciae huiusmodi studiosi
multorum annorum spatio scholas pu-
blicas Ordinis fratrum Praedicatorum in
universitate studii generalis complecten-²
frequentarunt; et quia in his novis-
simis temporibus aliqui ex dictis reli-
giosis scholam Thomisticam, ad effectum
amplectendi contrariam, deserere molie-
bantur, dictus Franciscus ab eius supe-
riore generali una cum consulta decre-

Expositio facti.

¹ Reliqua ut pag. 72 a (R. T.).

² Innocentii XII const. ed. mdccxiii, die 13 maii,
pontif. II, confirmatur erectio novae provinciae
Hispaniae eorundem clericorum, cum redin-
tegratione provinciae Bononiensis.

³ Sic edit. Main.; forsitan Complutensi (R. T.).

tum, per quod cum praecepto formali
iungitur omnibus praedictae provinciae
religiosis ut eorum laudabilem morem
addiscendi religiose eandem doctrinam
S. Thomae retineant, formari obtinuit
tenoris qui sequitur, videlicet:

Decretum
praedictum.

Reperitur in actis consultae generalis cle-
ricorum regularium Ministrantium Infirmis
decretum sequens: Cum nobis exploratum
sit, aliquem ex nostris in Hispania a¹ scholis
ex² doctrina Angelici praeceptoris discessum
moliri: nos (quibus cordi est ea, quae ad stu-
diorum incrementum et felicitatem pertinent,
pro viribus adimplere, illamque doctrinam
illic addisci et doceri, quam nostri tum
collegiales tum lectores e solis divi Thomae
fontibus hactenus ebiberunt), his aliisque
gravissimis causis permoti, et ne quis sub
quovis praetextu audeat, contra laudabilem
priscorum consuetudinem ibi adhuc vigen-
tem, aliò divertere, omnibus et singulis ex
nostris philosophiae et theologiae studiis
operam navantibus praesentibus et futuris
districte mandamus, etiam sub formali prae-
cepto sanctae obedientiae, cuius violationis
absolutionem soli reverendissimo patri no-
stro generali pro tempore reservamus, ut
imposterum ad praedictam dumtaxat doctri-
nam incumbant, et sive in nostris sive in
cuiusque universitatis scholis illam unice
doceant, addiscant et defendant. Mandantes
insuper provinciali aliisque quibuscumque
pro tempore Hispaniarum superioribus qua-
cumque dignitate fulgentibus, ut executioni
praesentis huius nostri decreti omnino stu-
deant, neque illi quoque modo contraveniri
permittant, sub poena suspensionis a suis
respective officiis ipso facto incurrendae,
aliisque nobis arbitrariis; illudque de more
in omnibus illius provinciae domibus pu-
blicari, affigi et registrari curent. Datum
Romae, in aedibus nostris S. Mariae Magda-
lenae, die xi aprilis mdccxxiii. — Ita est:
PHILIPPUS RUFFI secretarius generalis.

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expo-

¹ Vocem cum nos addimus (R. T.).

² Praeposit. a delenda (R. T.).

³ Potius lege a pro ex (R. T.).

itio subiungebat, dictus Franciscus prae-
missa, quo firmitus subsistant, apostolicae
confirmationis nostrae patrocinio com-
muniri summopere desideret: nos, ipsum
Franciscum specialibus favoribus et gra-
tiis prosecui volentes, et a quibusvis
excommunicationis, suspensionis et in-
terdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis,
censuris et poenis, a iure vel ab homine,
quavis occasione vel causa latis, si
quibus quomodolibet innodatus existit,
ad effectum praesentium dumtaxat con-
sequendum, harum serie absolventes et
absolutum fore censentes, supplicationi-
bus eius nomine nobis super hoc hu-
militer porrectis inclinati, decretum prae-
insertum, auctoritate apostolica, tenore
praesentium, confirmamus et approba-
mus, illique inviolabilis apostolicae fir-
mitatis robur adiicimus, ac ipsum de-
cretum observari mandamus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes, easdem praesentes
litteras, semper firmas, validas et effi-
caces existere et fore, suosque plenarios
et integros effectus sortiri et obtinere,
ac ab illis, ad quos spectat et pro tem-
pore spectabit, inviolabiliter observari,
sicque in praemissis per quoscumque
iudices ordinarios et delegatos, etiam
causarum palatii apostolici auditores,
iudicari et definiri debere, ac irritum
et inane si secus super his a quoquam,
quavis auctoritate, scienter vel ignoran-
ter, contigerit attentari.

Cum derogat
priori.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus
et ordinationibus apostolicis, necnon,
quatenus opus sit, Congregationis et pro-
vinciae praedictarum, etiam iuramento,
confirmatione apostolica, vel quavis fir-
mitate alia roboratis, statutis et con-
suetudinibus, privilegiis quoque, indultis
et litteris apostolicis in contrarium prae-
missorum quomodolibet concessis, con-
firmatis et innovatis; quibus omnibus
et singulis, illorum tenores praesentibus

pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die XXI aprilis MDCCXXV, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 21 aprilis 1725, pontif. anno 1.

LVII.

Statuitur, ut in Italid, eique adiacentibus insulis, parochis defunctorum, qui in ecclesiis regularium sepulturam elegerint, quarta funeralis persolvi debeat.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex, aequi bonique supremus assertor, auctoritatem a Christo per beatum Petrum apostolorum¹ culmen sibi traditam intelligens ut ex agro dominico pro temporum necessitate noxia evellat et destruat, utiliaque plantet ac aedificet, ea interdum, quae a praedecessoribus suis ob rationabiles et iustas causas olim sancita fuerunt, ubi in grave aliorum praeiudicium et detrimentum redundare cognoscit, atque dissidiis et contentionibus fomentum praebere animadvertit, maxime inter Dei et Ecclesiae ministros quorum est evangelizare pacem et quibus a Domino non aliud frequentius neque enixius commendatur quam ut pacem ac unitatem diligant, moderari et immutare, aliasque pastoralis officii sui partes desuper interponere solet, prout, rerum, locorum,

¹ Hac de re vide Innocentii XIII const. ed. MDCCXII, die 26 augusti, pontif. II.

² Edit. Main. legit apostolum (R. T.).

temporumque circumstantiis maturis pensatis, discordiarum extinctioni, ecclesiasticorum ministrorum quieti, fidelium animarum saluti, divinoque cultui conspicit salubriter expedire.

§ 1. Sane quamplures Romani Pontifices praedecessores nostri, multiplicia ac plane insignia considerantes merita Ordinum regularium, qui militantem in terris Ecclesiam fortissimis omni tempore auxerunt praesidiis, viris nempe vitae sanctitate, doctrinae laude, ac orthodoxae religionis zelo praestantibus, eidemque in caelis triumphanti eximii fulgoris lumina addiderunt, ipsos Ordines eorumque professores plurimis satis amplis indultis et privilegiis benigne decorarunt, ac inter alia iis illud concesserunt, ut canonitam portionem seu quartam funeralium emolumentorum partem, pro personis quae in eorum ecclesiis sepulturam sibi eligerent, parochis persolvere minime tenerentur; ac, ad maiorem eiusmodi privilegii firmitatem, sanctioni etiam a felicitis recordationis Clemente V praedecessore nostro editae in concilio Viennensi, et relatae in Clementina *Dudum de sepultur.*, necnon Concilii Tridentini decreto relato in cap. XIII, sess. XXV *De Reform.*, praedictam quartam funeralium parochis aperte reservantibus, non semel amplissime derogarunt; unde non acerbae modo parochorum querelae, sed innumerae etiam contentiones atque lites inter eos et regulares super solutione eiusdem quartae diversis temporibus excitatae fuerunt, quae coram Ordinariis locorum, et deinde in variis quoque almae Urbis nostrae tribunalibus, praesertim vero in auditorio palatii nostri apostolici et in Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium praefati Concilii Tridentini interpretum, magno partium studio nec

Aliis regularibus concessum de huiusmodi quartam funeralium partem parochis persolvere tenentur regulares.

minori sumptuum incommodo discussae, sicut accepimus, aliquando ad favorem parochorum, aliquando autem ad favorem regularium, pro diversis causarum circumstantiis atque vario iudicantium sensu, decisa ac definitae fuerunt. Haec porro iudicatorum sententiarumque diversitas, cum nullam certam ac determinatam constituerit regulam in eventibus casibus observandam, magnum plane fomentum et ansam relinquit, imo et latam sternit viam ulterioribus inter praedictos regulares et parochos litibus et controversiis, ex quibus ipsi, qui in domo Dei ambulare debent cum consensu, novis de cetero perturbari dissidiis novisque praegravari dispendiis possunt, cum divini cultus detrimento et scandalo plurimorum.

Causae praesentis constitutionis.

§ 2. Quocirca nos, maxime expedire censes ut eiusmodi controversiae et lites ab Ecclesia Dei penitus arceantur, ac insuper, licet universos Ordines regulares, in quibus, nempe in Ordine fratrum Praedicatorum, nos ipsi plurimum¹ annorum spatio versati sumus, speciali paternae charitatis affectu prosequamur, eosque, uti de Ecclesia, Catholica Fide et Sede Apostolica optime meritos, praecipuo semper in honore ac pretio habuerimus et habeamus, nihilominus, considerantes exemptionem a solutione quartae funeralis praefatis Ordinibus a dicta Apostolica Sede concessam modo vergere in maximum parochorum praeiudicium, tum propter multiplicationem conventuum et monasteriorum regularium, tum etiam propter auctam devotionem et consuetudinem fidelium sepulturam eligendi in ecclesiis praedictorum regularium, ac proinde non modo consentaneum, sed etiam necessarium arbitantes ut eorumdem parochorum, quibus ceteroquin sacri

¹ Legendum plurium vel plurimorum (R. T.).

canones et prisca Ecclesiae disciplina aperte suffragantur, indemnitati opportune consulatur, et antedicta apostolica privilegia ad aequitatis limites reducantur:

§ 3. Hinc igitur est quod nos, omnia et singula memorata privilegia exemptiva a solutione quartae funeralis, quibusvis Ordinibus, congregationibus ac institutis regularibus ab Apostolica Sede, ut praesertur, quomodocumque et quomodoque concessa, praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, ac de eorum tenore et substantia satis superque instructi, de nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, et aliquot etiam Romanae Curiae praelatorum a nobis ad id specialiter deputatorum consilio, suadentibus etiam episcopis et aliis ecclesiarum praelatis in praesenti sacro concilio congregatis, ac insuper motu proprio, ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione, praemissa omnia privilegia quoad quartam funeralem tantum pro locis infra exprimendis moderamus, reformamus, ad viam¹ iuris reducimus, et, quatenus opus sit, etiam revocamus et abrogamus, neque cuiquam deinceps suffragari posse vel debere decernimus.

§ 4. Praeterea motu, scientia et potestatis plenitudine similibus sancimus, statuimus et mandamus, ut in Italia eique adiacentibus insulis, a die publicationis praesentis constitutionis in futurum, parochis defunctorum, qui in ecclesiis quorumcumque regularium praedictorum tumulabuntur, persolvatur et cum effectu tradatur quarta pars omnium intorticiorum et candelarum, quibus defuncti cadaver in itinere ad ecclesiam tumulantem associabitur, necnon omnium

Privilegium praedictorum regularium exemptionis a solutione quartae funeralis abrogatur.

Statuitur, ut supra, parochorum favore, cum quibusdam exemptionibus.

¹ Edit. Main. legit viam pro viam (R. T.).

intorticiorem et candelarum quae in eadem ecclesia circa cadaver vel etiam in altaribus in die funeris accendentur. A praedicta tamen quarta funerali exceptae intelligantur et sint candelae, quae sacerdotes, etiam regulares, vel pia-rum sedulitatum confratres, funus associantes, manualiter per viam accensas deferent. Quod si funus non fieret in die tumulationis, sed ad diversam diem vel ad aliud longius tempus differetur, parochio nihilominus assignetur quarta pars omnium intorticiorem et candelarum, quae ipsamet peracti funeris die in ecclesia, ubi defunctus humatus fuit, circa coenotaphium seu tumulum honorarium atque etiam in altaribus eiusdem ecclesiae accensa fuerint. Haec porro omnia locum habeant et exacte in posterum observentur, quotiescumque defunctus extra suam parochialem ecclesiam tumuletur vel exponatur, sive quia in ecclesia tumulante vel exponente beneficium obtinuerit; sive quia ibidem sepulchrum habuerit gentilitium, sive tandem quia in ea sepulchrum elegerit. Ceterum sub praedicta quarta funerali comprehendendi non intendimus, imo expresse ab ea excipimus, legata missarum et anniversariorum, hisque similia pia relictia ad favorem ecclesiae tumulantis vel exponentis a defuncto disposita; circa quae, ac omnia et singula alia, de quibus in praesenti constitutione mentio facta non fuerit, privilegia, praedictis regularibus Ordinibus ab Apostolica Sede concessa, salva prorsus, illaesa ac inviolata perpetuo permanere, et ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inconcusse ac irrefragabiliter observari debere, volumus, decernimus et mandamus. Ubi vero consuetudines legitimae probatae, conventiones, concordiae vel statuta vigerent, quae praefatis parochis magis

favorerent, illique pinguiorem praedicta quarta emolumentorum funeralium portionem assignarent, ea in iis in quibus vigent locis inconcusse ab omnibus observari, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, sancimus, praecipimus et iubemus.

§ 5. Decernentes pariter, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praedictorum Ordinum regularium superiores, vel quicumque alii in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi, seu causae, propter quas praesentes emanarint, adductae, verificateae seu alias iustificatae non fuerint, vel etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, aut alio quovis praetextu, et ex quocumque capite, colore et causa, etiam necessario exprimenda, de subreptionis vel obreptionis seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae vel alio quopiam defectu notari, impugnari, in toto vel in parte rescindi, retractari, invalidari, in ius vel controversiam revocari, ad terminos iuris reduci, seu adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, aut quodcumque aliud iuris vel facti, gratiae vel iustitiae remedium impetrari, seu eo impetrato quemquam uti seu se iuvare in iudicio vel extra nullatenus posse; sed eas semper validas, firmas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri ac obtinere, et ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari debere, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum dicti palatii apostolici auditores et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, sublata eis et eorum cuilibet

Clausula.

quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere; ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostra et Cancellariae Apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus, necnon quorumvis Ordinum praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros eisdem Ordinibus, ut praefertur, illorumque superioribus et professoribus quibuscumque, sub quibusvis verborum tenoribus et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, et aliis efficacioribus et insolitis clausulis et decretis irritantibus, etiam motu simili et consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio facienda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas et occasiones, ac alia etiam speciali expressione digna, praesentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis ac servatis respective habentes, hac vice dumtaxat, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemis-

sorum effectum, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Ut autem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, et nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus illas seu earum exempla ad valvas ecclesiae Lateranensis et basilicae Principis Apostolorum, necnon Cancellariae Apostolicae Curiaeque generalis in Monte Citorio, ac in acie Campiflorae de Urbe, ut moris est, affigi et publicari, sicque publicatas et affixas, omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde arctare et afficere, ac si unicuique eorum nominatim et personaliter intimatae fuissent; utque ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud, ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

§ 8. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum voluntatis, declarationis, reformationis, moderationis, concessionis, assignationis, praeepti, sanctionis, mandati et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXV, quarto kalendas maii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 28 aprilis 1725, pontif. anno 1.

LVIII.

Conceditur christifidelibus facultas applicandi indulgentias, anno iubilaei

Mandatum publicatio praesentium litterarum.

Sanctio pontificis.

durante suspensione, per modum suffragii animabus defunctorum.

Benedictus Papa XIII.
universalis christianitatis salutem
et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Salvatoris et domini nostri Iesu Christi, qui de sinu Patris ad infima mundi descendens et formam servi accipiens in ara Crucis pro humani generis redemptione pretiosissimum sanguinem suum effundere dignatus est, vices quamquam immeriti gerentes in terris, ad ea libenter intendimus, per quae fidelium defunctorum animae, hoc potissimum tempore, expiationis scilicet et veniae, remissionis et gratiae, eiusdem domini nostri Iesu Christi eiusque Sanctorum suffragia meritorum uberius consequi, et illis adiutae ex purgatorii poenis ad aeternam salutem per Dei misericordiam perducere valeant.

Alia ab eodem Pontifice indulgentiae omnes, anno iubilaei durante, suspensione factae.

§ 1. Cum itaque nos occasione praesentis anni iubilaei omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones quomodolibet concessas, dicto anno durante, sub certis modo et forma tunc expressis, per nostras sub plumbo expeditas litteras suspenderimus, ac postmodum sub generali suspensione huiusmodi neque indulgentias altarium privilegiorum pro fidelibus defunctis, nec alias quascumque eodem modo pro solis defunctis concessas venire, sed quas vivi sibi lucrari possent cum facultate illas per modum suffragii animabus ipsorum defunctorum in purgatorio existentibus applicandi comprehensas esse, inter alia declaraverimus, prout in nostris desuper in simili forma Brevis die 11 mensis martii proxime praeteriti confectis lit-

1 Dicta suspensio facta fuit constit. edit. MDCCXXIV, die 6 iulii, pontif. 1; et const. edit. MDCCXXV, die 2 martii, pontif. 1, declaratur quaedam indulgentias in dicta suspensione non comprehendi.

teris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ad de verbo ad verbum inserto haberi volumus, plenius continetur.

Concessio praedicta.

§ 2. Nunc vero fidelium devotioni animarumque eorundem defunctorum refrigerio peramplius consulere cupientes, ac declarationem a nobis, sicut praemittitur, editam ampliantes et extendentes, omnibus et singulis christifidelibus, quod quascumque indulgentias et peccatorum remissiones, ut praefertur, suspensas (iniuncta tamen in illarum concessionibus pietatis opera peragendo, ac firma remanente pro vivis earum suspensione), ad effectum illas animabus fidelium defunctorum, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii hoc anno iubilaei durante directe applicandi, etiamsi eas sic applicandi facultas in concessionibus praedictis concessa non fuerit, consequi libere et licite possint et valeant, in omnibus et per omnia, perinde ac si suspensio praefata a nobis non emanasset, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Clausulae.

§ 3. Non obstantibus suspensione huiusmodi, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 4. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxviii aprilis MDCCXXIV, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 28 aprilis 1725, pontif. anno 1.

LIX.

Statuitur ut per Italiam et insulas adiacentes provisi de beneficiis mediam

1 Reliqua ut supra pag. 59 b (R. T.).

annatam solvere teneantur fabricae suarum respective ecclesiarum.

Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pius et misericors Dominus, qui, dum pro peccatis nostris irascitur, misericordiae recordatur, templa dominica construi et divinis precibus consecrari voluit et praecepit, in quibus cum hominibus habitat, ut plebs fidelis, per oblationes et pacificas hostias devotae orationis, iram iudicis mitiget, ipsius clementiam humiliter postulando. Ne igitur domos Dei, quas decet sanctitudo et quarum decorem summopere diligendum sacra eloquia testantur, propter temporum iniuriam collabi, in peius ruere, minusque decenter retineri contingat, sacros canones modis omnibus providere non omiserunt.

Causae praesentis constitutionis.

§ 1. Verumtamen experientia ostendit, quod dolenter dicimus, hactenus constituta haud sufficienter praesidio fore ut sacrarum legum vota adimplerentur. Quamobrem, cum ad universalis Ecclesiae pastorem pertineat vigili cura in re tam sancta, in qua nulla sollicitudo nimia videri potest, nova subministrare subsidia, praesertim ubi de reparandis, iisve debito modo conservandis ecclesiis cathedralibus agitur et collegiatis, in quibus fidelis populus frequentius ad orandum convenire solet, de nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium et aliquot insuper dilectorum filiorum Romanae Curiae praelatorum, quos ad id specialiter deputavimus, consilio, ac etiam motu proprio, ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque

1 Innocentii XI const. edit. MDCLXXXIII, die 27 septembris, pontif. VIII, indicuntur quaedam decimae super fructibus et beneficiis ecclesiasticis in Italia et insulis adiacentibus.

Bull. Rom. - Vol. XXII.

20

apostolicae potestatis plenitudine, decernimus, praecipimus et mandamus, per totam Italiam et insulas adiacentes, ut in posterum provisi de canonicatibus et beneficiis, tam residentialibus non curatis, computatis etiam incertis, non excedentibus valorem annum scutorum centum monetae romanae, quam non residentialibus et simplicibus sitis extra ecclesias collegiatis, teneantur solvere et respective deponere mediam annatam pro fabrica ecclesiae cathedralis; provisi vero de canonicatibus et beneficiis tam residentialibus non curatis, computatis etiam incertis, non excedentibus valorem annum scutorum centum monetae praefatae, quam non residentialibus et simplicibus sitis in ecclesiis collegiatis, vel ad illas translatis, itidem teneantur solvere et respective deponere mediam annatam pro fabrica ecclesiae collegiatae: sive beneficia praedicta liberae collationis, sive iurispatronatus mixti ac etiam laicalis fuerint, et ad quemcumque electio, collatio, institutio et provisio pertineat, sive nimirum ad metropolitanum vel Ordinarium, sive ad capitulum, sive ad alium quemcumque inferiorem; dummodo collationis, institutionis et provisionis Sanctae Sedis minime existant, aut etiam legitima non vigeret consuetudo solvendi, dimittendi fructus sex mensium, aut similem, non tamen minorem, ratam favore fabricae vel sacristiae; utroque enim in casu pro fabrica praedicta nihil solvendum aut deponendum erit.

§ 2. Ut autem praemissa, quae ad consulendum debito metropolitanarum et cathedralium ac collegiatarum ecclesiarum decori disposita dignoscuntur, suum sortiantur effectum, praecipimus et mandamus, quod mediae annatae huiusmodi deponantur penes personam

1 Edit. Main. legit ut pro aut (R. T.).

Statuit ut in fabrica.

Praecipitur ut dictae mediae annatae penes aliquem deponantur, a quo inventiri debeant pro dote eiusdem fabricae.

idoneam ab episcopis cum scientiâ et consensu capitulorum deputandam, et successive ab eisdem, deficiente necessitate occurrendi reparationi ecclesiae, investiantur et collocentur in stabilibus et fundis seu capitalibus tuta, securis atque fructiferis, ac, ubi fieri poterit, in locis montium cameralibus non vacabilibus pro dote fabricae singularum ecclesiarum praedictarum, ac eiusmodi dotium annuus proventus non in alium usum quam reparationis, conservationis et manutentionis fabricae earundem ecclesiarum ab uniuscuiusque praesulibus, cum scientiâ pariter et consensu suorum capitulorum, in occurrentibus casibus erogetur, et quotiescumque dictas ecclesias reparatione non indigere constiterit, anni etiam fructus et fructuum fructus dotium praedictarum in alijs stabilibus fundis et capitalibus tuta atque fructiferis, ac respective in alijs locis montium eodem prorsus modo investiantur et collocentur, ad hoc ut ipsaemet dotes maiora in dies, benediciente Domino, suscipiant incrementa, adeoque earum redditus supportando reparationis fabricae ipsarum ecclesiarum oneri satis esse possint.

Statuantur nonnullae provisiones et ad hoc admodum dotium administratione.

§ 3. Ceterum super praemissis omnibus, et praesertim super iis quae rectam et fidelem praesatarum dotium administrationem respicient, eorundem archiepiscoporum, episcoporum et praetorum inferiorum, atque etiam capitulorum conscientiam peculiariter et districte oneramus; ac insuper, quoties archiepiscopi, episcopi vel Ordinarii inferiores, ac respective capitula, in aliquo ex his defecerint, itaut vel ratione minus fidelis idoneique depositarii, aut ex causa non facti vel minus tuti et exinde deperditi investmenti, aut demum propter erogata capitalia vel fructus in alios usus, aliquod praeiudicium emer-

serit patrimonio fabricae, ipsi archiepiscopi, episcopi vel Ordinarii inferiores, et respective capitula et singuli canonici qui defecerint, eorumque haeredes et successores, teneantur ad omnia damna et interesse favore praedictae fabricae; eorundemque bona omnia pro potiori cantela affecta sint et specialiter hypothecata favore eiusdem fabricae.

§ 4. Quoniam vero nostrae mentis non est per hanc nostram constitutionem, ut praemisimus, sacrorum canonum statuta et praesidia minuere, sed, quantum in Domino possumus, augere favore ecclesiarum, declaramus et expresse volumus firmissimum nihilominus manere onus reparandi, restaurandi et manutenendi ecclesias cathedrales episcopis a iure iniunctum, itaut in restaurandis, reparandis et conservandis ecclesijs cathedralibus, antequam tangerentur fructus seu capitalia favore fabricae vigere huius constitutionis conficienda, teneantur episcopi, et ad normam sacrorum canonum exquiratur de eorum obligatione.

§ 5. Praetereaque decernimus habere favore omnium ecclesiarum et collegiarum totius Italiae et insularum adiacentium, tametsi pro nonnullis ecclesijs editae fuerint aliquae provisiones, sicuti per felicis recordationis Innocentium Papam XIII praedecessorem nostrum pro tribus ecclesijs, nempe Auximanâ, Viterbiensi et Tuscanensi, et per nos hactenus pro quatuor, scilicet Nuscanâ, Vigilienâ, Castellanatensi, et Sypontinâ, mediante unione ratae pensionis super fructibus earundem ecclesiarum, actum fuisse constat¹, et in universum pro ecclesijs regni Neapolitani emanavit² constitutio sanctae memoriae Innocentii XII etiam praedecessoris nostri, incipiens

¹ Ed. Main. legit *constat* (R. T.).

² Aptius lege *emanaverit* (R. T.).

Declaratur per hanc constitutionem minime tolli episcopis onus reparandi ecclesias cathedrales.

Pariter derogatur hanc eandem editam ex se pro ecclesijs Italiae et insularum adiacentium.

Inscrutabili, et supervenerit alia nostra ampliativa incipiens *Sacrosancti apostolatus*.

Excipitur ab hac constitutione dioecesis Beneventana.

§ 6. Excipimus tamen ab hac constitutione beneficia nostrae archidioecesis Beneventanae; dudum enim eorum respectu per aliam nostram constitutionem incipientem *Romanus Pontifex*, confirmando, declarando et ampliando antiquam constitutionem felicis recordationis Pii Papae II pariter praedecessoris nostri, simile iniunximus beneficiis in universâ archidioecesi existentibus.

Excipiuntur pariter quaedam aliae dioeceses.

§ 7. Volumus autem quod huic nostrae constitutioni seu solutioni mediae annatae praedictae minime subiecta existant beneficia illarum diocesum et respective collegiatarum, in quibus reperitur opus seu peculiare patrimonium fabricae sufficienter instructum, aut onus seu obligatio reparandi, restaurandi et conservandi ecclesias residet penes communitates locorum, vel adsunt dictarum ecclesiarum patroni, qui, nisi reparare et manutenere velint easdem ecclesias, earum patronatum amittere debent: cum enim in his satis consultum sit reparationi et conservationi ecclesiarum, volumus¹ aliud superaddere beneficiatis impendium, quod urget² in sublevamen eorum qui de iure tenentur.

Clausulae.

§ 8. Decernentes, easdem praesentes ac praeinsertas litteras semper validas, firmas et efficaces existere ac fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac

¹ Videtur legendum *nolumus* (R. T.).

² Forsan *vergeret* legendum pro *urget* (R. T.).

S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quavis praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 9. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, necnon constitutionibus et ordinationibus apostolicis, statutis, usibus, stylis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis quibuscumque, sub quibusvis, tenoribus et formis, et cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus et alijs decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus et consistorialiter, ac aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis, et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas et occasiones, ac alia etiam speciali expressione digna, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis ac reservatis respective habentes, hac vice dumtaxat, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse deroga-

Derogatoriae peculiares.

mus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Mandator po-
nitur hanc
litterarum.

§ 10. Ad hoc autem ut praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, et nemo illorum ignorantiam allegare valeat, volumus illas seu earum exempla ad valvas ecclesiae Lateranensis, ac basilicae Principis Apostolorum, necnon Cancellariae apostolicae Curiaeque generalis in Monte Citatorio et in acie Campiflorae de Urbe, ut moris est, affigi et publicari, sicque publicatas et affixas, omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde arctare et afficere, ac si unicuique eorum nominatim et personae intimatae fuissent; utque ipsarum praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Sanctio po-
nalis.

§ 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis, approbationis, innovationis, ampliationis, restitutionis, reintegrationis, decreti, declarationis, statuti, voluntatis, mandati, constitutionis, assignationis, praecepti et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXV, IV kalendas maii, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 28 aprilis 1725, pontif. anno 1.

LX.

Confirmatur quaedam Gregorii XV constitutio de non recipiendis fratribus

Congregationis Galliae Tertii Ordinis S. Francisci provinciae S. Ioannis, cum eius amplâ extensione.

Benedictus Papa XIII.
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius modernus procurator generalis provinciae S. Ioannis Tertii Ordinis sancti Francisci de Poenitentia nuncupatae Congregationis Galliae, quod dudum felicitis recordationis Gregorius Papa XV praedecessor noster, per quasdam suas in simili formâ Brevis expeditas litteras, ne quis praelatorum, aut superiorum, seu fratrum aliorum Ordinum Mendicantium quemquam dicti Tertii Ordinis professum sub quovis praetextu et colore, absque eiusdem Congregationis ministrorum provincialium licentiâ in scriptis, recipere auderet, sub poenâ excommunicationis, aliisque censuris et poenis ecclesiasticis arbitrio suo infligendis, interdixit et prohibuit; et nihilominus, cum anno MDCLVI, die XI decembris, tunc existens vicarius generalis totius Ordinis eiusdem sancti Francisci Spiritui a S. Antonio presbytero expresse professus dictae provinciae transitum ad Ordinem fratrum Minorum de Observantiâ provinciae Parisiensis permisisset, Congregatio tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita eundem transitum nullum et invalidum tamquam praedictis Gregorii praedecessoris litteris contrarium per suum decretum die III augusti MDCLVII emanatum declaravit; novissime vero fratres Minores de Observantiâ supradictae provin-

Alia a Gregorio XV statuta, ne superiores aliorum Ordinum recipere quemcumque professum dictae Congregationis.

1 Hac de re legatur dicta constitutio Gregorii XV, quae hic citatur; Clementis XI constit. edit. MDCCVIII, die 9 augusti, pontif. VIII, agitur de electione vicegeneralis eorumdem fratrum provinciae Lugdunensis.

ciae Parisiensis, sub praetextu cuiusdam decreti subreptitii ministri generalis Ordinis huiusmodi, Iosephum Seigneur, laicum seu conversum expresse professum memoratae provinciae S. Ioannis, receperunt; sed idem minister generalis, attendens et reflectens ad easdem Gregorii praedecessoris litteras, et ad cap. II num. 4 constitutionum, decretum supradictum revocavit, nullumque, irritum et invalidum die XVI maii anni proxime praeteriti per suas litteras ministro provinciali dictae provinciae S. Ioannis directas declaravit.

Causae praesentis confirmatio et extensio.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, his tamen non obstantibus, certi religionis quidem fratres dyscoli huius austerae, quae semper in viridi observantiâ viget, iugum aegre ferentes, litteras ipsius Gregorii praedecessoris nullum nunc habere locum, ex eo quod a nobis confirmatae non fuerint, temerarie asseverare non dubitent, itaut nonnulli eiusdem provinciae religiosi cum decretis subreptitiae aut obreptitiae ab hac Sanctâ Sede obtentis ad alias religiones tam Mendicantes quam non Mendicantes a parvo tempore transiverint, suoque pessimo exemplo maximum aliis dyscolis similis translationis litteras apostolicas obtinendi pruritum aviditatemque causaverint; ac proinde dictus procurator, haec omnia cum maximo suo dolore perpendens, supradictas Gregorii praedecessoris litteras apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi et ut infra indulgeri plurimum consideret:

Confirmatio et in rubricâ.

§ 3. Nos, specialem ipsi procuratori gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus

existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praefatas Gregorii praedecessoris litteras, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; illas etiam extendimus, prohibendo, ne fratres memoratae provinciae S. Ioannis in posterum ad quas-cumque alias religiones, sive Mendicantes sive non Mendicantes, absque licentiâ in scriptis pro tempore existentis ministri provincialis, vel inconsulto illius provinciae procuratore, transire possint.

Clausulae

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in praesentis Gregorii praedecessoris litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die II maii MDCCXXV, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 2 maii 1725, pontif. anno 1.